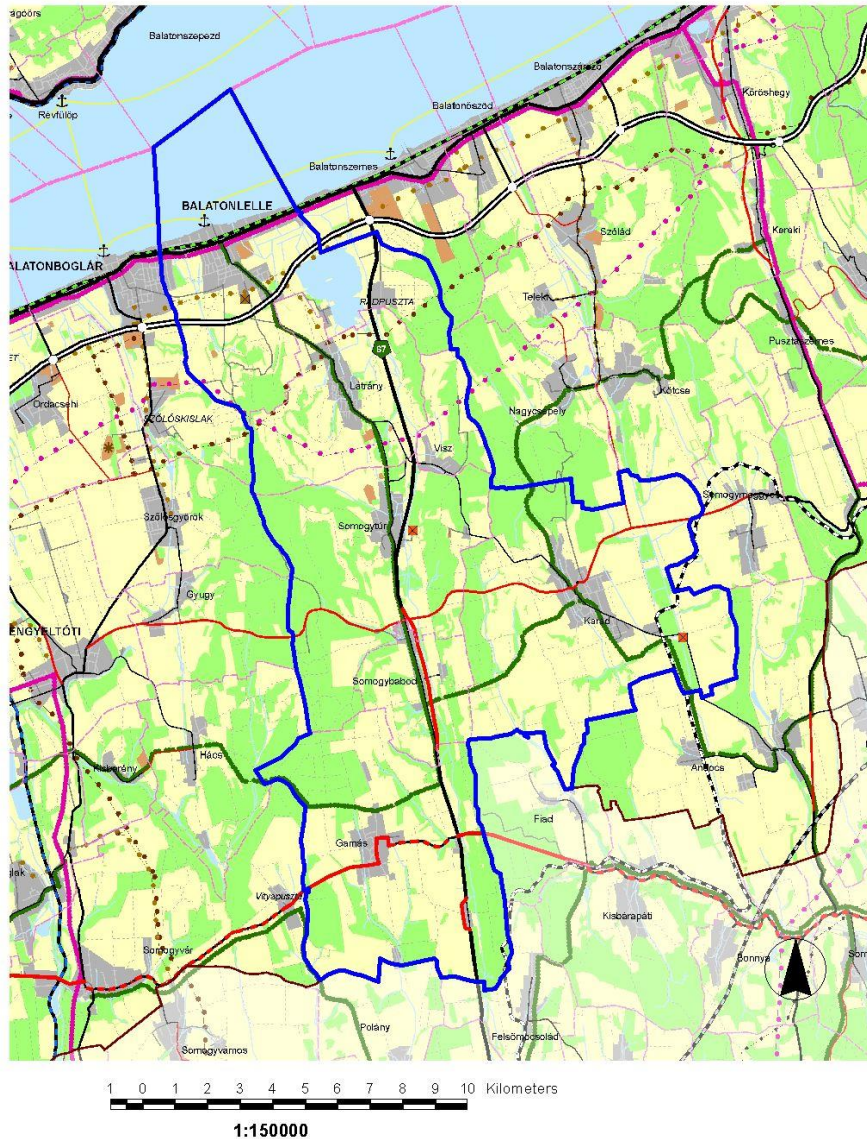

BALATONLELLE ÉS TÉRSÉGE KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJÁNAK MEGÚJÍTÁSA 2017-2022. ÉV

KÉSZÍTETTE:

BALATONI INTEGRÁCIÓS KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.

2017.

Tartalom

Tartalom.....	3
1. Környezeti állapot változások	6
1.1 Környezeti állapotjellemzők a településen.....	6
1.1.1 Levegőminőségi jellemzők	6
1.1.2 Vízháztartási jellemzők, felszíni vízminőségi mutatók.....	11
1.1.3 Geográfiai, geológiai jellemzés	19
1.1.4 Élővilág	22
1.1.5 Területhasználatok változása	28
1.1.6 Éghajlatváltozás.....	31
1.2. A települési környezet állapota	37
1.2.1 Kommunális infrastruktúrát érintő változások.....	37
Ivóvízellátás arányának/minőségének változása.....	37
Szennyvízelvezetés-tisztítás arányának változása.....	41
Nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz	42
A csapadékvíz-elvezetésével kapcsolatos változások	42
Hulladékgyűjtés helyzete.....	43
Energiagazdálkodás, energiahasználat helyzete.....	49
1.2.2 Közlekedési infrastruktúrát érintő változások	58
Zajterhelés	59
1.2.3 Épített környezet állapota.....	62
Demográfiai helyzet	67
Környezettudatos nevelés.....	71
Foglalkoztatási és munkanélküliségi viszonyok.....	71
1.3 A lakosság egészségi állapota és környezeti összefüggések	72
1.4 Természetvédelem.....	78
1.5 Környezetbiztonság.....	81
Környezetvédelmi Stratégia	82
1. Stratégiai összefüggések	82
1.1 Nemzeti Környezetvédelmi Program 2014-2019. stratégiai tervezésének alapelvei	82
1.2 Környezeti jövőkép.....	84
1.3 Általános célok.....	85
1.4 A stratégiai program és a Balaton törvény összefüggései	86
2. Tematikus célok	88
2.1 A környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése	88
2.2 Éghajlatváltozás mérséklés és alkalmazkodás	89
2.3 Környezet és egészség.....	91
2.4 Települési környezetminőség	92
2.5 A biológiai sokféleség megőrzése, természet és tájvédelem	99
2.6 Fenntartható terület és földhasználat	100

2.7 Vizeink védelme és „fenntartható” használata	102
2.8 Hulladékgazdálkodás	103
2.9 Környezetbiztonság	105
3. Felelősségi körök	106
Az Operatív Program felülvizsgálata, aktualizálása	107
Gazdálkodó szervezetek feladatai	107
Balatonlelle - Önkormányzati hatáskörbe tartozó intézkedések, feladatok.....	109
Gamás - Önkormányzati hatáskörbe tartozó intézkedések, feladatok	117
Karád - Önkormányzati hatáskörbe tartozó intézkedések, feladatok	125
Látrány - Önkormányzati hatáskörbe tartozó intézkedések, feladatok	133
Somogybabod - Önkormányzati hatáskörbe tartozó intézkedések, feladatok.....	141
Somogytúr - Önkormányzati hatáskörbe tartozó intézkedések, feladatok	149
Visz - Önkormányzati hatáskörbe tartozó intézkedések, feladatok.....	157
A megvalósítás szereplői.....	167

Bevezetés

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény IV. fejezetének 46. § (1) b) pontja szerint az önkormányzatoknak illetékességi területükre önálló települési környezetvédelmi programot kell kidolgozniuk, amelyet a képviselő-testületnek/közgyűlésnek jóvá kell hagynia. A dokumentáció felülvizsgálatának szabályát a 2008. évi XCI. törvény módosította. A változás értelmében megszűnt a korábbi, kétéves felülvizsgálati kötelezettség, helyette a program készítője által szükségesnek talált, vagy a Nemzeti Környezetvédelmi Program megújítását követő aktualizálás elve lépett életbe.

A Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft. (továbbiakban Kft.) jogelődje 2010-ben készítette el a Fonyódi kistérség környezetvédelmi programját 2010-2015. évekre vonatkozóan, amelyben átfogó cselekvési tervet határozott meg. 2016-ban keresték meg az érintett önkormányzatok a Kft-t a környezetvédelmi program megújításával kapcsolatban. A készítő elvállalta a program aktualizálását, egyedi cselekvési terv kidolgozását.

A munka alapvető célja az, hogy a település az aktuális környezeti állapotához illeszkedő cselekvési tervvel rendelkezzen, amely a helyi környezetvédelem megalapozására szolgál.

Ehhez meg kell vizsgálni, hogy milyen természetes és emberi eredetű környezeti változások történtek a program elkészülése óta, és ezek milyen kedvező vagy kedvezőtlen hatásokkal jártak. Majd a település fejlesztési elképzeléseihez, és a környezetvédelmi alapelvekhez igazodóan a szükséges intézkedések meghatározására és ütemezésére van szükség.

A felülvizsgálat záró része az operatív cselekvési terv aktualizálása, amelynek során értékelhetővé válik a településen végzett környezetvédelmi tevékenység, és elkészül az előírt intézkedéseket időben ütemező és fontosság szerint jellemző feladatterv.

A felülvizsgálat elkészítése folyamán egyeztetések történtek az önkormányzattal, amelynek során a helyi szakemberek tájékoztatást adtak a környezeti elemekben bekövetkezett lényeges változásokról, illetve felvilágosítást nyújtottak a megvalósult intézkedésekről. Ezek az információk, és a környezetvédelmi program stratégiai fejezetében megfogalmazott elvek szem előtt tartása teszik lehetővé, hogy a program megvalósíthatósága biztosítható legyen.

1. Környezeti állapot változások

1. 1 Környezeti állapotjellemzők a településen

1.1.1 Levegőminőségi jellemzők

Helyhez kötött légszennyező források

A településeken levegőminőségi szempontból jelentősebb változás nem történt. A légszennyezőanyag-kibocsátás a közlekedésből (kiépítetlen, burkolatlan utak), a lakossági fűtésből, a lakossági szemétegetésből, valamint a helyenként előforduló avar és kerti hulladékok – illegális - égetéséből adódik. A közlekedésből származó légszennyező anyagok a forgalommal arányosan képződnek, ezért a maximális terhelés a nyári idegenforgalmi időszakban (július-augusztus) jelentkezik. A gázfűtésre való átállást követően a lakossági fűtésből származó légszennyezés mértéke is erősen lecsökkent és töredéke a közlekedési emisszióknak. Jelenleg ellentétes folyamatok zajlanak, a magas gázár miatt, a téli fűtési szezonban a gázfűtés helyett, vagy annak kiegészítéseként növekszik a fa és más szilárd energiahordozók használatának aránya. Ennek arányára vonatkozóan nincsenek becslések. Ez a gyakorlat azonban nem tekinthető korszerű megújuló energia használatnak.

A légszennyező anyagok közül az egészségre a legnagyobb veszélyt a kisméretű részecske (PM10), köznapin néven a szálló por jelenti. (A PM10 alatt a 10 mikrométer átmérő alatti porrészecskékből álló frakciót értjük. PM2,5 alatt ennek egy „részhalmozát”, ami az ennél kisebb 2,5 mikrométer átmérő alatti porrészecskékből álló frakciót jelenti. Ez a legveszélyesebb az egészségre.)

Az elmúlt években elkészített országos légszennyező anyag leltárok adatai alapján a kisméretű szállópor kibocsátás közel 70 %-át a lakossági fűtés okozza. Ha a kisméretű szállópor kibocsátás időben történő alakulását vizsgáljuk, ebben is romló tendenciát tapasztalhatunk.

Egészségügyi szempontból a legveszélyesebb a 2,5 mikrométer átmérő alatti porfrakció (PM2,5), mert ezek felületére tapadnak a mérgező anyagok. Például a hulladékok égetése során a levegőbe jutó fémek 80-90%-a ennek a porfrakciónak a felületére tapad. Ezek a részecskék méretüknél fogva bejutnak a tüdő légelhólyagocskáiba, onnan nem ürülnek ki és bizonyos részük (0,1 mikrométernél kisebb átmérőjű részecskék) még a véráramba is eljutnak. Súlyos betegségek okozói, mint például a különböző légzőszervei megbetegedések: asztma, COPD (krónikus bronchitis, azaz visszafordíthatatlan tüdőátulás); szív- és érrendszeri megbetegedések: trombózis, infarktus/. Az idő előtti (ún. korai) elhalálozások első számú környezeti oka a légszennyezés.

Balatonlelle, Karád, Somogybabod, Gamás, Látrány, Somogytúr és Víz településeken légszennyezettség mérő berendezések nem üzemelnek. A környezetvédelmi hatáskörében eljáró Kormányhivatal illetékességi területén e települések légszennyezettségi adataival megfeleltethető településen, Fonyód településen található legközelebb (RIV: Regionális Immisszió Vizsgáló Hálózat) manuális mérőhely NOx légszennyezőanyag vonatkozásában. Az immisszió-mérőhelyen rögzített adatok alapján a területre vonatkozó megállapítások az alábbiak:

1. sz. táblázat: Légszennyezettségi index szerinti értékelés

Nitrogén-dioxid (Hg/m ³)	kiváló	jó	megfelelő	szennyezett	erősen szennyezett
órás átlag	0-40	40-80	80-100*	100-400	400-
24 órás átlag	0-34	34-68	68-85	85-130	130-
éves átlag	0-16	16-32	32-40*	40-80	80-

Forrás: Baranya Megyei Kormányhivatal, 2016.

Értékelés a rendelkezésre álló teljes 2010-2014. évi adatállomány alapján NO_x vonatkozásában éves határértékhez viszonyítva: **Fonyód:** 2010; 2011; 2012, 2013, 2014 *kiváló* (minden egyes év vonatkozásában)

Gamás, Látrány, Somogytúr és Visz településeken *levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet* (a továbbiakban: *Lr.*) 22. § (1) és (2) bekezdések alapján engedélyköteles légszennyező pontforrások nem üzemeltek.

Balatonlelle, Karád és Somogybabod településeken üzemelő engedélyköteles, a *Lr.* 36. § (1) bekezdése alapján a Kormányhivatal hatáskörébe tartozó légszennyező pontforrások jellemző kibocsátásai a 2010-től 2014-ig tartó időszakban. A 2015. évi légszennyezés mértéke éves bejelentések feldolgozása országosan nem zárult le, ezért a lég szennyezőanyag kibocsátási adatok 2015. évre a lekérdezések számára nem hozzáférhetőek.

2. sz. táblázat: Légszennyező anyagok kibocsátása Balatonlellén 2010 évben

Anyagnév	Éves kibocsátás (kg/év)
Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂	179
Szilárd anyag	186
Szén-monoxid	99
SZÉN-DIOXID	256662
Kén-oxidok (SO ₂ és SO ₃) mint SO ₂	4

Forrás: www.okir.hu 2016.

3. sz. táblázat: Légszennyező anyagok kibocsátása Balatonlellén 2011 évben

Anyagnév	Éves kibocsátás (kg/év)
SZÉN-DIOXID	807650
Etilén-glikol-monobutil-éter / 2-butoxi-etanol;butil-glikol /	3
Butil-alkohol (primer-butanol) / butanol-1 /	1
Benzin mint C, ásványolajból	0
Izo-butyl-alkoholok	1
Butyl-acetát / ecetsav-butyl-észter /	0
Etil-acetát / ecetészter; ecetsav-etil-észter /	0
Szén-monoxid	159
Metil-acetát / ecetsav-metil-észter /	0
Xilolok	0
Szilárd anyag	225
Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂	395
Kén-oxidok (SO ₂ és SO ₃) mint SO ₂	23
Metil-izobutil-ke-ton / 4-metil-2-pentan-on; izobutil-metil-ke-ton /	0

Toluol	0
Etil-benzol	0
Aceton	0

Forrás: www.okir.hu 2016.

4. sz. táblázat: Légszennyező anyagok kibocsátása Balatonlellén 2012 évben

Anyagnév	Éves kibocsátás (kg/év)
Szilárd anyag	185
Toluol	0
Metil-acetát / ecetsav-metil-észter /	0
Benzin mint C, ásványolajból	0
Szén-monoxid	96
Xilolok	0
Butil-alkohol (primer-butanol) / butanol-1 /	1
Aceton	0
Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂	320
Etil-benzol	0
Metil-izobutil-ke-ton / 4-metil-2-pentan-on; izobutil-metil-ke-ton /	0
SZÉN-DIOXID	698870
Izo-butyl-alkoholok	1
Butyl-acetát / ecetsav-butyl-észter /	0
Kén-oxidok (SO ₂ és SO ₃) mint SO ₂	21
Etil-acetát / ecetészter; ecetsav-etyl-észter /	0
Etilén-glikol-monobutil-éter / 2-butoxi-etanol;butyl-glikol /	3

Forrás: www.okir.hu 2016.

5. sz. táblázat: Légszennyező anyagok kibocsátása Balatonlellén 2013 évben

Anyagnév	Éves kibocsátás (kg/év)
Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂	347
SZÉN-DIOXID	605069
Kén-oxidok (SO ₂ és SO ₃) mint SO ₂	23
Xilolok	32
Metil-etyl-ke-ton / 2-butan-on /	0
Metil-izobutil-ke-ton / 4-metil-2-pentan-on; izobutil-metil-ke-ton /	0
Izo-butyl-alkoholok	7
Izo-propil-alkohol	1
Trimetil-benzolok (kivéve pszeudokumol)	4
Butyl-alkohol (primer-butanol) / butanol-1 /	0
Butyl-acetát / ecetsav-butyl-észter /	4
Propil-benzol	1
Aceton	9
Etilén-glikol-monobutil-éter / 2-butoxi-etanol;butyl-glikol /	0
Benzin mint C, ásványolajból	0
Izo-butyl-acetát	42
Szén-monoxid	116
Izo-propil-benzol / kumol; metil-etyl-benzol /	11
Metil-acetát / ecetsav-metil-észter /	0
Toluol	6
1,2,4,-Trimetil-benzol (Pseudokumol)	19

Szilárd anyag	185
Propilén-glikol-monometil-éter / metil-proxitol; 1-metoxi-2-propanol /	1
Etil-benzol	8
Etil-acetát / ecetészter; ecetsav-etil-észter /	7

Forrás: www.okir.hu 2016.

6. sz. táblázat: Légszennyező anyagok kibocsátása Balatonlellén 2014 évben

Anyagnév	Éves kibocsátás (kg/év)
Xilolok	6
Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂	33
Izo-butyl-alkoholok	1
Butyl-alkohol (primer-butanol) / butanol-1 /	0
Szén-monoxid	17
Metil-etil-ke-ton / 2-butanon /	0
1,2,4,-Trimetil-benzol (Pseudokumol)	4
Propil-benzol	0
Propilén-glikol-monometil-éter / metil-proxitol; 1-metoxi-2-propanol /	0
Metil-izobutyl-ke-ton / 4-metil-2-pentanon; izobutyl-metil-ke-ton /	8
Butyl-acetát / ecetsav-butyl-észter /	1
Etilén-glikol-monobutyl-éter / 2-butoxi-etanol;butyl-glikol /	0
Etil-benzol	1
Etil-acetát / ecetészter; ecetsav-etil-észter /	1
Metil-acetát / ecetsav-metil-észter /	0
Izo-propil-benzol / kumol; metil-etil-benzol /	2
Aceton	2
Trimetil-benzolok (kivéve pszeudokumol)	1
Toluol	1
Kén-oxidok (SO ₂ és SO ₃) mint SO ₂	0
Benzin mint C, ásványolajból	0
SZÉN-DIOXID	60826
Szilárd anyag	145

Forrás: www.okir.hu 2016.

7. sz. táblázat: Légszennyező anyagok kibocsátása Somogybabodon (kg/év)

Anyagnév	Éves kibocsátás 2010	Éves kibocsátás 2011	Éves kibocsátás 2012	Éves kibocsátás 2013	Éves kibocsátás 2014
Szilárd anyag	138	130	99	151	259

Forrás: www.okir.hu 2016.

8. sz. táblázat: Légszennyező anyagok kibocsátása Karád településen

Tárgyév	Szennyezőanyag megnevezése	Kibocsátott éves mennyiség (kg/év)
2010	Szilárdanyag	243
2011	Szén-monoxid	2741
2011	Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mintNO ₂	4350
2011	Szilárd anyag	2151
2012	Szén-monoxid	1019
2012	Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂	1617

2012	Szilárdanyag	1019
2014	Szilárd anyag	1635
2014	Szén-monoxid	422
2014	Nitrogén oxidok (NO és N ₂) mintN ₂	656

Forrás: Baranya Megyei Kormányhivatal, 2016.

Lakossági fűtés

A fűtéshez használt tüzelőanyagok közül a szén használata során keletkezik a legtöbb fajta és legnagyobb mennyiségű szennyezőanyag. Kedvezőbb hatás érhető el az olajtüzelés alkalmazásával, mivel az olaj kéntartalma, így kén-dioxid kibocsátása kisebb. A koromkibocsátás mellett a magasabb égési hőmérséklet következtében azonban megjelenik a nitrogén-oxid kibocsátás. Kedvező, hogy ezek a tüzelési módok nem jellemzők a településeken.

A háztartások, középületek körében leginkább a gázfűtés jellemző. A jó szabályozási lehetőség következtében a gáztüzelés viszonylag kis mértékű szén-monoxid kibocsátást eredményez. Mivel a gáz kéntartalma jelentéktelen, gyakorlatilag kén-dioxid nem keletkezik. A magas égési hőmérséklet miatt nitrogén-oxid kibocsátással kell számolni, de szilárd szennyeződés gyakorlatilag nem keletkezik.

A fatüzelés jelentősnek mondható. Jelentősége a nagy mértékben emelkedő lakossági gáznak köszönhető. A tűzifa égése viszonylag alacsony hőmérsékleten történik, így nitrogén-oxid kibocsátást nem eredményez. Mivel a fa igen kevés ként tartalmaz, a kén-dioxid kibocsátás elhanyagolható. Ezzel szemben jelentős a szilárd, nem toxikus légszennyezőanyag (pernye) kibocsátás. Égéskor elsősorban víz, H₂O (elgőzölögve) és széndioxid, CO₂ keletkezik. A fa égése során bizonyos körülmények között más anyagok is felszabadulnak, széndioxid, ecetsav, fenol, metán, formaldehid, további szénhidrogének, korom, kátrány. Ennek oka a fából kiszabaduló gázok nem megfelelő elégetése, mely létrejöhet az alacsony égéshőmérséklet, nedves fa, a teljes égéshez szükséges levegő hiánya, nem megfelelő műszaki állapotú, vagy nem megfelelően működtetett tüzelőkészülék miatt.

Magyarországon a hulladékok nyílt téri vagy háztartási tüzelőberendezésben történő elégetése jogszabályilag tilos.

A kezeletlen fa és a papír kivételével tilos minden hulladék elégetése, beleértve például az alábbiakat is:

- úgynevezett „kezelt” fa, tehát festett, lakkozott (pl. régi ablakkeret, ajtók, raklapok stb.),
- rétegelt lemez, bútortlap,
- építési fahulladék,
- színes, „fényes” papírhulladék,
- petpalack, műanyag hulladék,
- autógumi, használt ruha, rongy,
- fáradt olaj, üzemanyag.

Az előbb említett anyagok elégetésekor a bennük található, vagy kezelés következtében felhordott, különböző mérgező vegyületek a levegőbe és a hamuba kerülnek, ezáltal szennyezve a környezetet, közvetlenül károsítva az egészséget.

Az önkormányzatok rendeletben szabályozzák a nyílttéri égetés rendjét az Országos Tűzvédelmi Szabályzat előírásainak betartásával. A kerti hulladékot elsősorban komposztálni kell, égetni csak megfelelően kialakított helyen, vagyoni és személyi biztonságot nem

veszélyeztető módon lehetséges. Ennek ellenére a településeken problémát okoz a légszennyezés, füst és szállópor szennyezés a fűtési időszakban.

Közlekedési emissziók

A gépjármű forgalom a legmeghatározóbb környezeti igénybevételt jelenti a településen légszennyezési szempontból. A dízelüzemű gépjárműveknek jelentős a részecske-kibocsátásuk, egy nagyságrenddel meghaladja a benzin-motorokét. A részecskék legnagyobb része korom. Jelentős felületük révén hordozóanyagként viselkednek, megkötik az el nem égett szénhidrogéneket. További jelentős szennyező az aeroszol formájú szulfát, amelyért a gázolaj kéntartalma a felelős.

1.1.2 Vízirajzi, vízháztartási jellemzők, felszíni vízminőségi mutatók

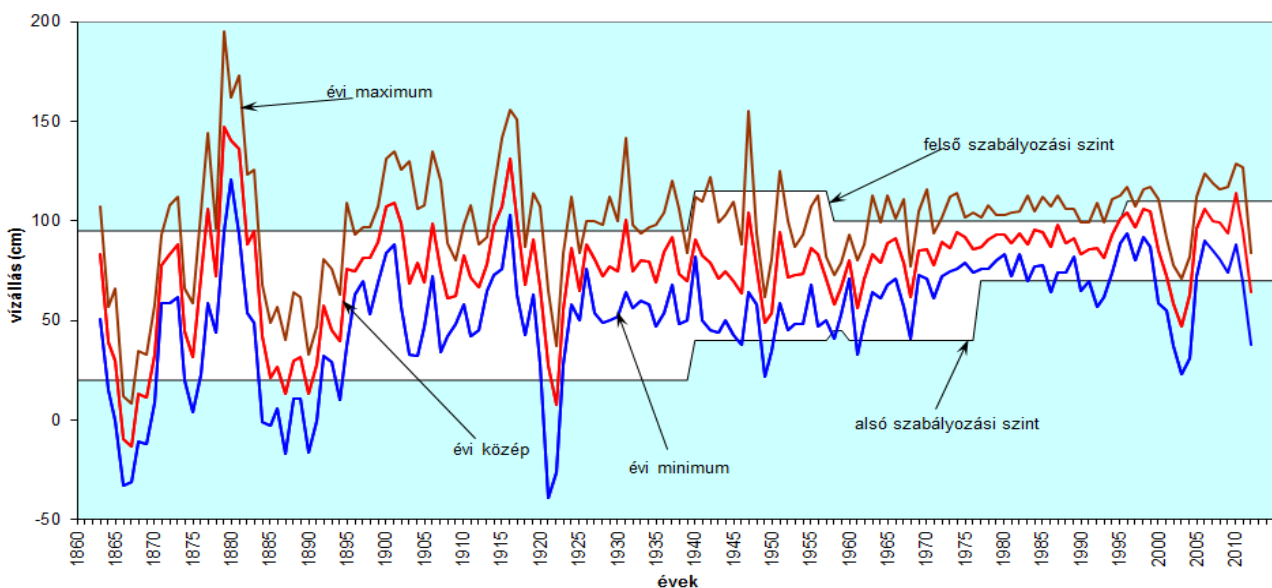
Felszíni vizek

A Balaton Kiemelt Üdülőkörzetben a legjelentősebb állóvíz maga a tó. Nyíltvízének területe 75 cm vízállás mellett 588,5 km², átlagmélysége 3,36 m. Vízyűjtőterülete patakokkal, kisvízfolyásokkal erősen felszabdalt, kiterjedése 5775,0 km². A tó átlagos szélessége 7,5 km, térfogata 1,978 km³.

A Balatont – mint általában a sekélyvízű tavakat – mind mennyiségi, mind vízminőségi vonatkozásban a környezeti változásokra való nagyfokú érzékenység jellemzi. A tó vízmennyiségének időbeli változását a természeti tényezők együttesen határozzák meg.

A tó lefolyása a Sió-csatornán keresztül 1863 óta szabályozott. Az 1863 utáni, már rendszeresen mért vízállások a korábinál kisebb, de még mindig jelentős vízszíningadozásokat mutatnak. A Sió-zsilip többszöri átépítése és a Sió-meder vízszállító-képességének bővítése lehetővé tette a vízszintszabályozás fokozatos módosítását, amely a szabályozási sáv szűkítését és emelését jelentette. A tóból történő vízlevezetés mértékét és időtartamát a mindenkor vízgazdálkodási igények és a vízszint-szabályozási rend határozzák meg. A jelenlegi vízszintszabályozási előírás 2015 óta van érvényben. Eszerint a tó vízállásának megengedhető maximuma 120 cm.

A Balaton évi minimális, átlagos és maximális vízállása 1863-2012

Forrás: A jövő kihívásai a Balaton vízkészlet-gazdálkodása tekintetében, Varga György előadása OVF, 2013

A települések vízrendszerek szerinti tagozódását mutatja a következő táblázat.

9. sz. táblázat: A Fonyódi Kistérség településeinek vízrendszer szerinti megoszlása, km²

Település neve	Település területe	Ebből a Balaton vízfelülete	Balaton vízgyűjtő	Kapos vízgyűjtő
Balatonlelle	43,110	11,910	31,200	
Gamás	42,740	0	19,233	23,507
Karád	52,230	0	16,191	36,039
Látrány	22,240	0	22,240	
Somogybabod	10,550	0	10,550	
Somogytúr	35,200	0	35,200	1,187
Visz	6,000	0	6,000	

10. sz. táblázat: Az egyes vízgyűjtők nagyságát és az érintett településeket a következő táblázat mutatja be.

Vízgyűjtő neve	Vízgyűjtő területe	Balatonlelle	Gamás	Karád	Látrány	Somogybabod	Somogytúr	Visz
Pogányvölgyi-vízfolyás (Keleti-Bozót)	237,116	0	2,918	0	0	0	0	0
Jamai-patak	41,327	0,274	0	0	0,310	0	0	0
Várszói-patak	9,664	8,278	0	0	0	0	0	0
Balatonlellei-berek	18,951	14,671	0	0	1,855	0	0	0
Tetves-patak	100,512	6,254	16,675	0	20,075	10,550	34,013	6,000
Büdösgáti-vízfolyás	82,964	0	0	15,915	0	0	0	0
Balaton közvetlen vízgyűjtője	9,310	1,723	0	0	0	0	0	0
Nagykoppány-patak	753,475	0	0	16,708	0	0	1,187	0
Kőrises-Berki-vízfolyás		0	0	19,607	0	0	0	0
Deseda-patak	176,192	0	16,112	0	0	0	0	0
Orci-patak	126,486	0	7,035	0	0	0	0	0
Balaton vízfelülete		11,910	0	0	0	0	0	0
Terület összesen:		43,110	42,740	52,230	22,240	10,550	35,200	6,000

A felszíni vizeket érintő lényeges változást jelent az elmúlt évek időjárásának változása. Az egyre gyakoribb nagy intenzitású, heves esőzések a vízminőség alakulása szempontjából fontos kockázati tényezőt képeznek, ugyanis a mezőgazdasági területekről, illetve a települések belterületéről, közútjairól szerves tápanyagok, hordalék és egyéb szennyeződések kerülnek a vízfolyásokba.

A vidékies beépítettségű területeken a lakosság körében egyre inkább terjed az udvarok, kocsibeállók szilárd burkolása, ami jobb esetben permeábilis térkőburkolatot jelent, ám az esetek nagy részében vizet át nem eresztő beton kerül a telkek jelentős területére. Ennek a tendenciának egyrészt kényelmi okai vannak (könnyebb tisztántarthatóság, nem kell füvet vágni), másrészt a háztáji zöldségeskertek megszűnése funkció nélküli, fölöslegessé vált területeket eredményez a telkeken. Ez a tendencia többféle problémát is felvet, egyrészt a

csapadék nem tud a talajba szivárogni, ami által a talajvíz utánpótlódása nem biztosított, másrészt így a lehullott csapadék a közterületi csapadékvízvezetőket, árkokat terheli, amelyek nem erre a megnövekedett mennyiségű csapadékvíz elvezetésére vannak méretezve. Másrészt a szilárd burkolattal ellátott, növényzetmentes területek nem biztosítják a megfelelő mikroklímát, és páratartalmat. Nyáron felforrósodnak, télen pedig sózzák a síkosságmentesítés miatt, ami a felszín alatti vizek terhelését fokozza. A talajvíz terhelésének növekedése a meglévő növényzet károsodását, alkalmazkodóképességének csökkenését okozza.

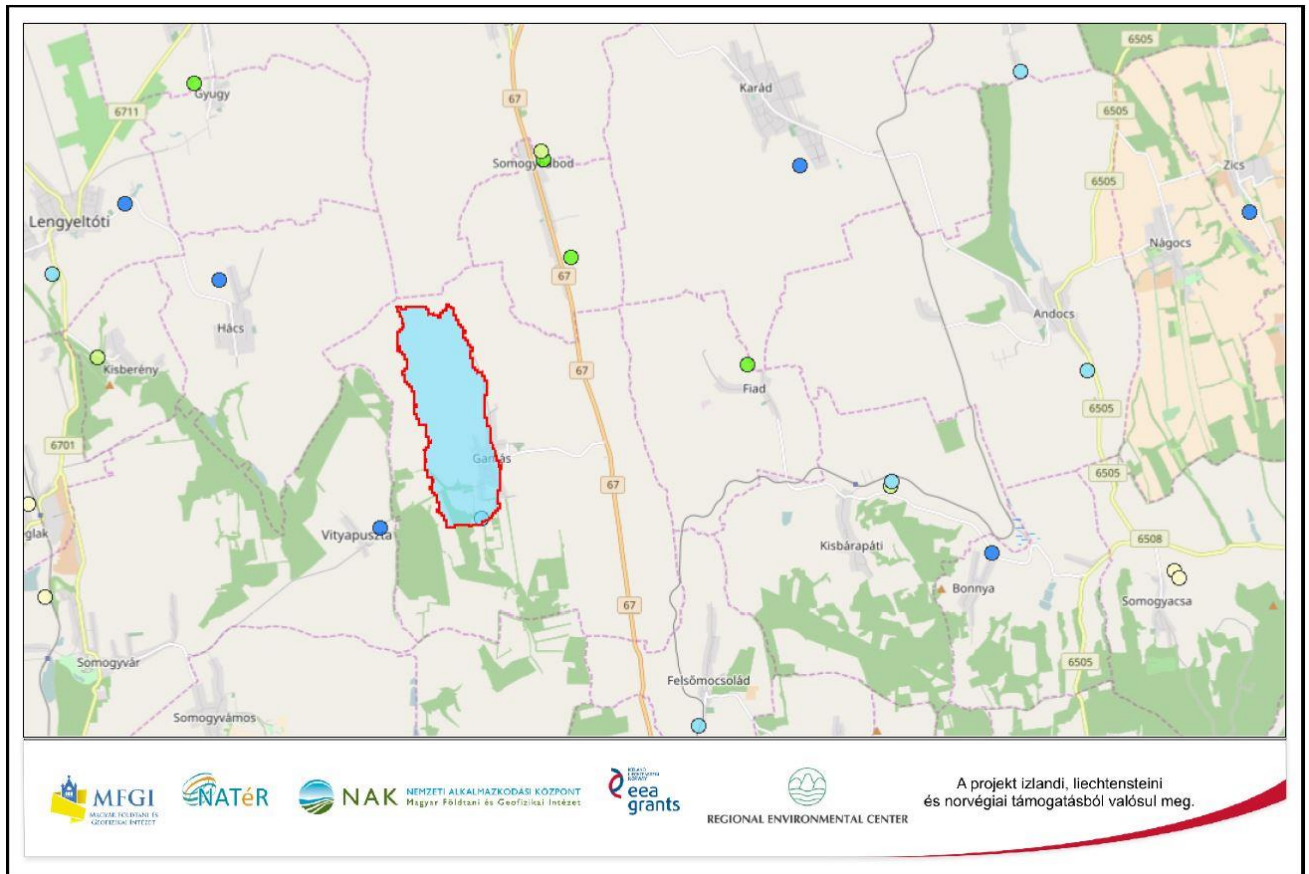
Az alábbi térképek mutatják a települések villámárvíz veszélyeztetettségének mértékét. A térképek forrása a <http://nater.mfgi.hu>.

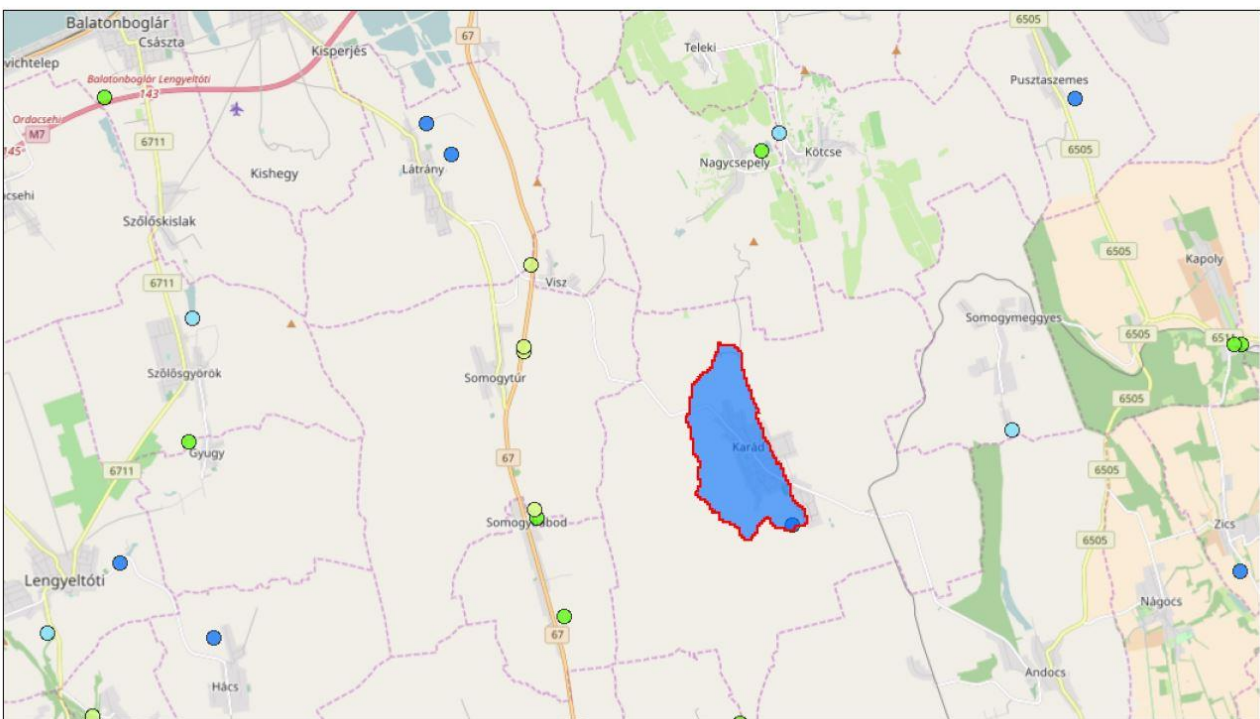
A hegy- és dombvidéki településeken intenzív csapadék esetén (legalább 30 mm/nap), ha a vízgyűjtőn lefolyó vízcseppek összegyülekezésének optimálisak a feltételei – körhöz hasonló alakú, néhány km² méretű, erdővel kevésbé borított, meredek lejtőkkel övezett a vízgyűjtő – villámárvíz kialakulásának nagyobb az esélye. A település szűk környezetében átfolyó vízfolyások legalacsonyabban fekvő, úgynevezett kilépési ponthoz képest számítható az a vízgyűjtő, amin a megjelenő intenzív csapadék a településre nézve veszélyt jelenthet.

A települések területeinek villámárvíz érzékenysége.

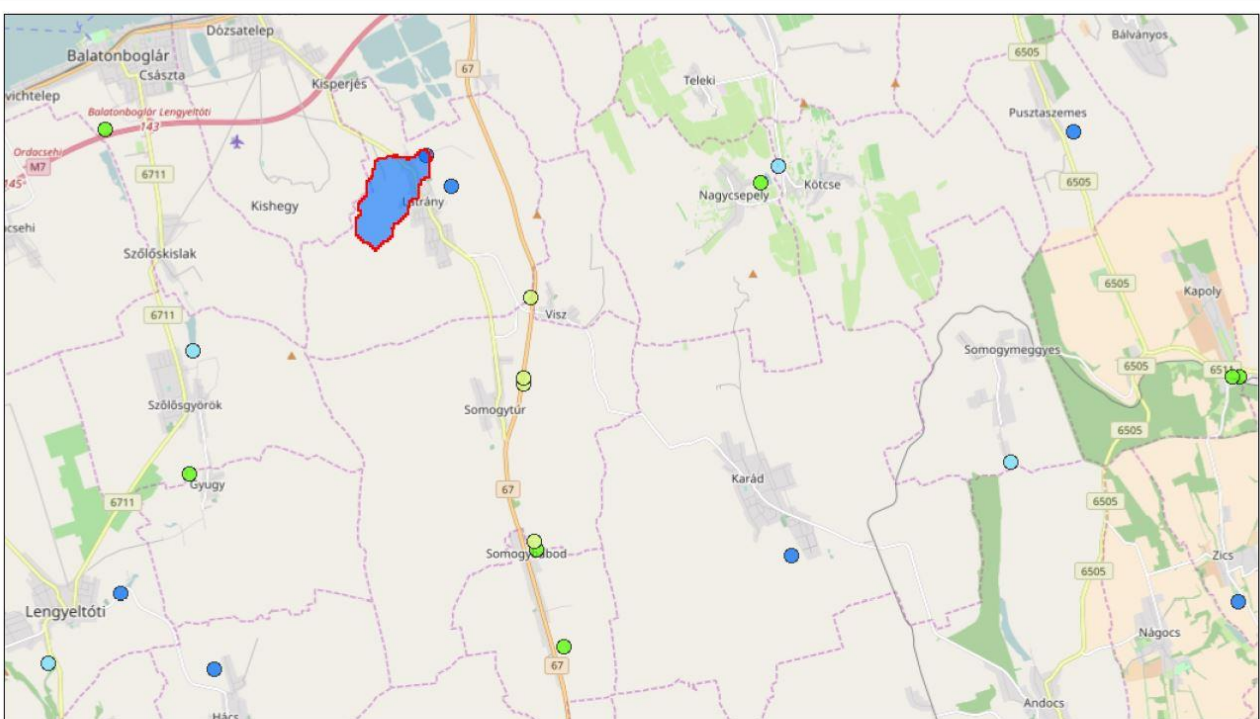
Érzékenység - Vizsgált vízgyűjtők és kifolyási pontjaik

- (1) kismértékben
- (2) gyengén
- (3) közepesen
- (4) erősebben
- (5) fokozottan

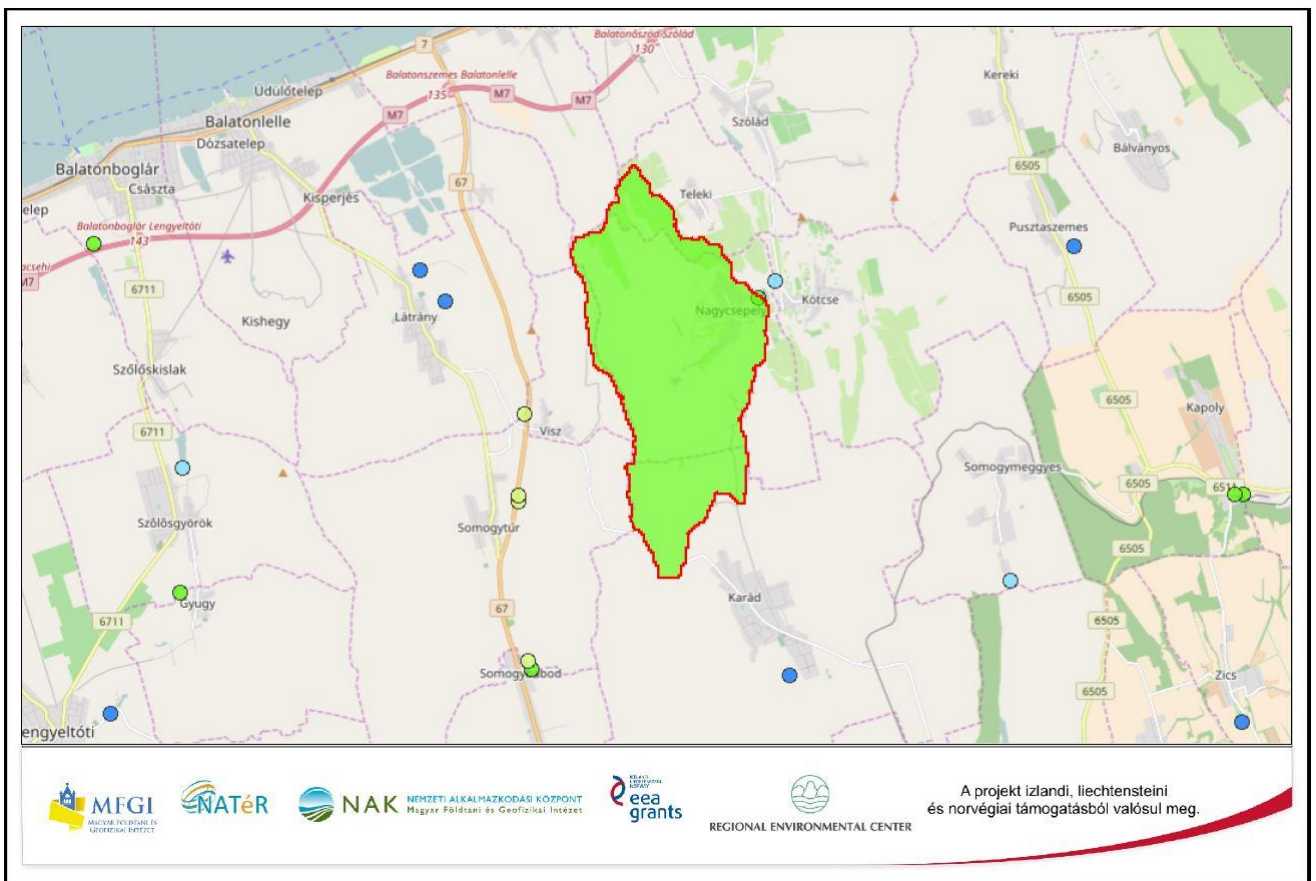
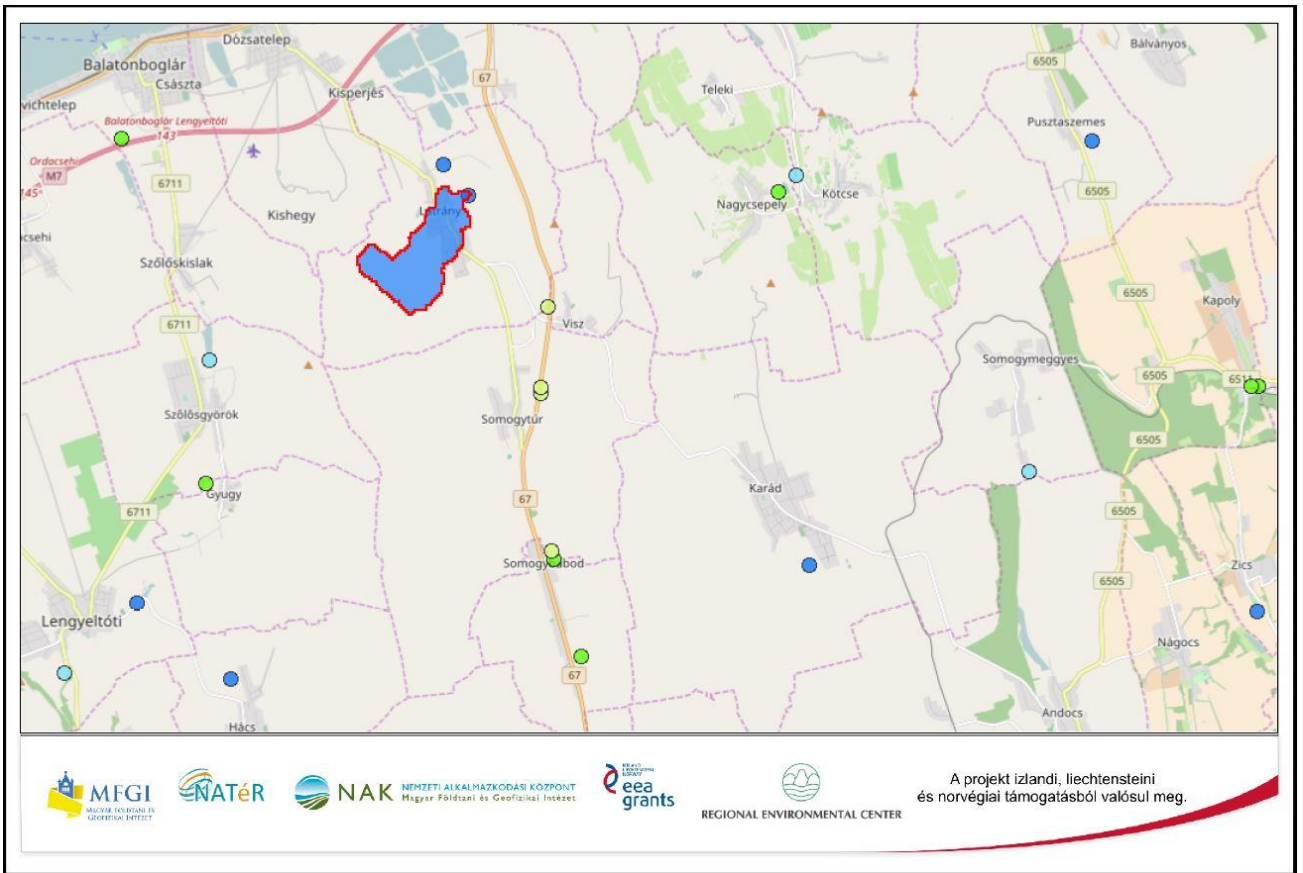

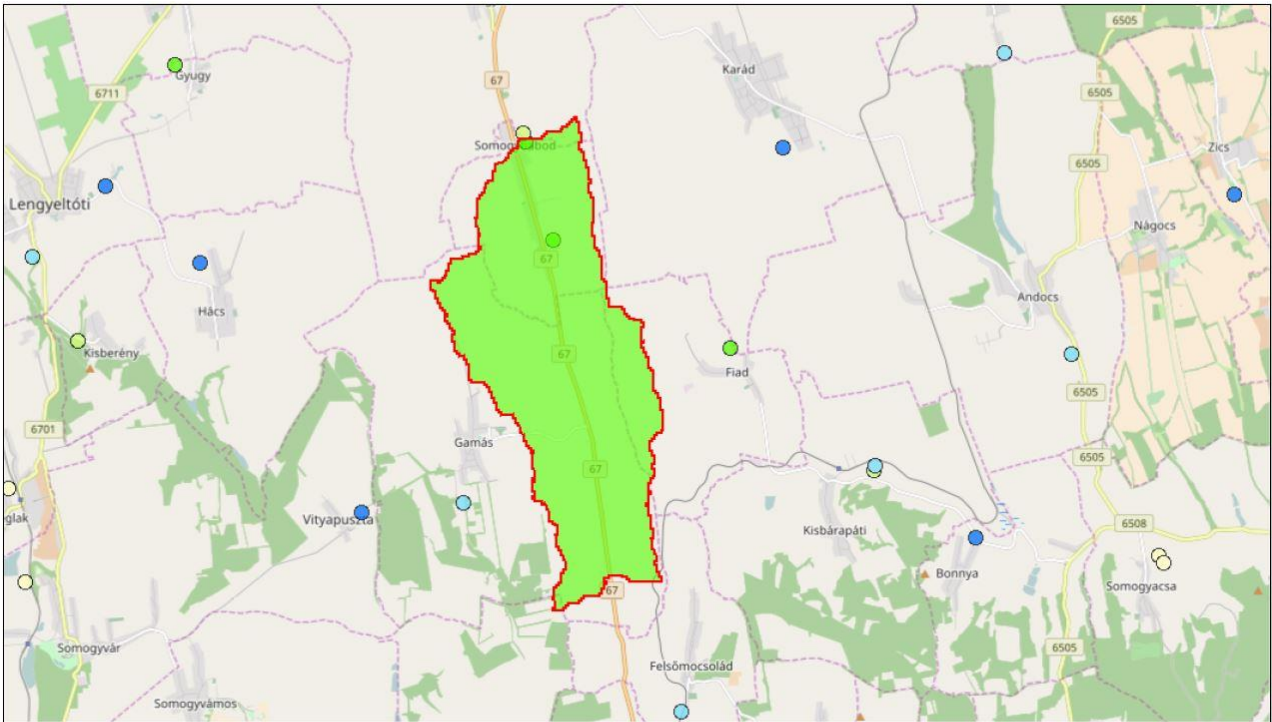

A projekt izlandi, liechtensteini és norvégiai támogatásból valósul meg.

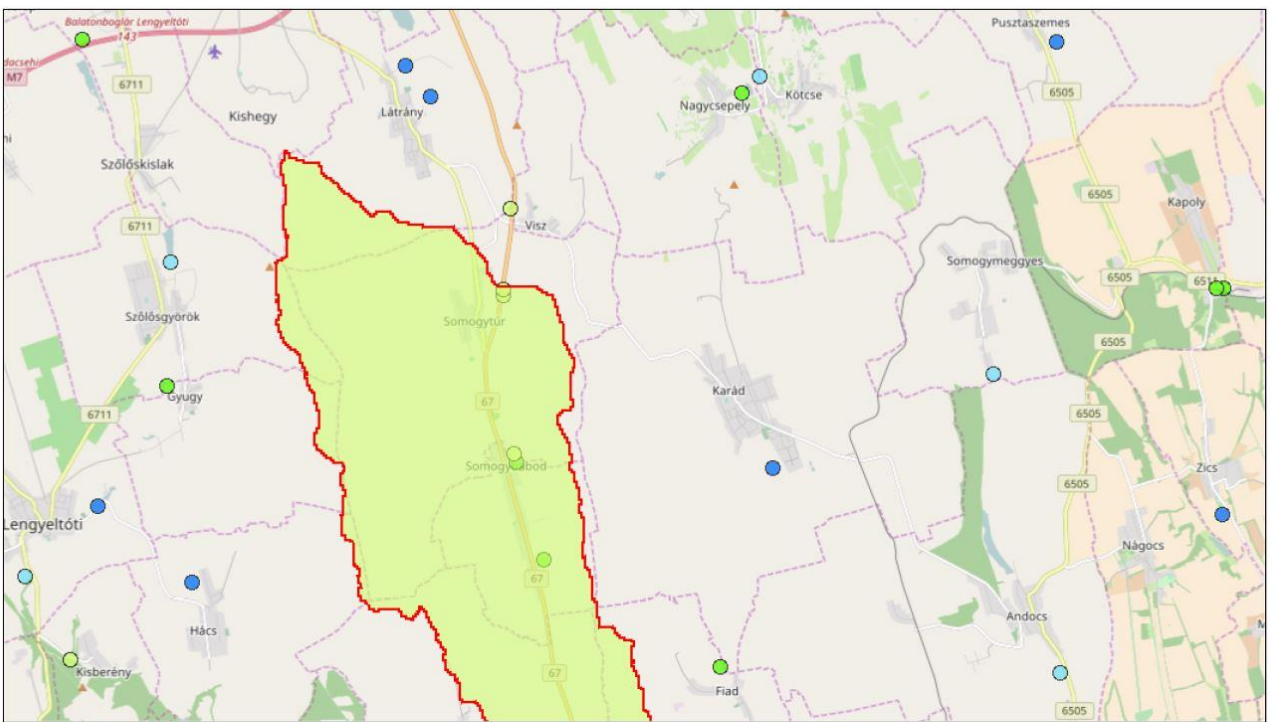

A projekt izlandi, liechtensteini és norvégiai támogatásból valósul meg.

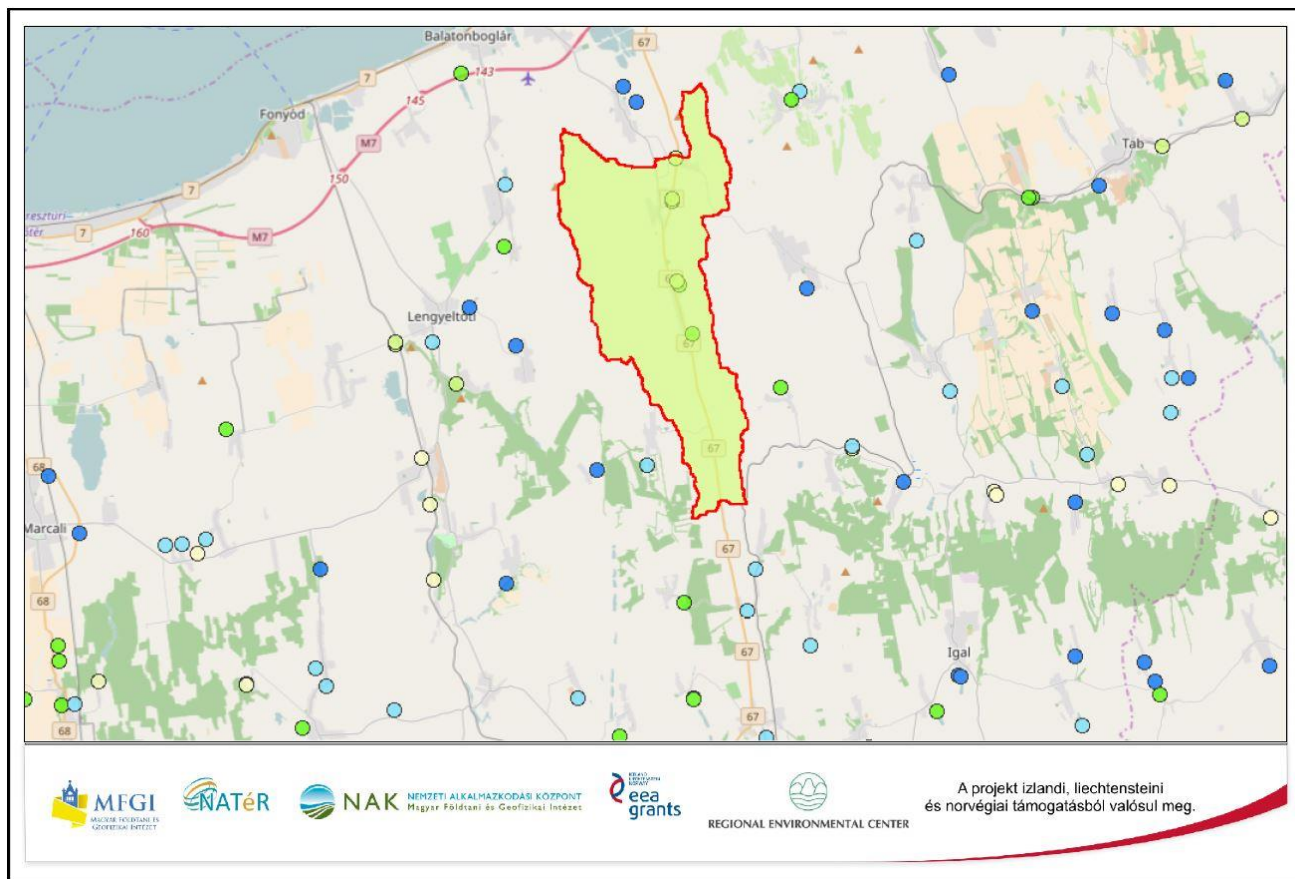

A projekt izlandi, liechtensteini és norvégiai támogatásból valósul meg.

A projekt izlandi, liechtensteini és norvégiai támogatásból valósul meg.

Felszín alatti vizek

Talajvíz

A települések területén a talajvíz a jellemzően 2-5 m között ingadozik. Ennél a berek területeken számottevően kevesebb, a talajvíztükör sok helyen a felszínen vagy 0,5-2 m mélységben található, és csak a futó- vagy lepelhomokokkal fedett, viszonylag magasabb szinteken süllyed a szintje 5 m alá. A dombsági-hátsági területeken mélysége 6-12 métert is elérheti, a völgyekben 4 m körüli. Mennyisége nem számottevő, különösen a part menti területeken, ahol a felszín alatt a tóba szivárog. Ivóvíznek nem alkalmas. A kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos jelleg túlnyomó, keménysége 25-40 nk° közötti.

Rétegvíz

A vízáadó réteg a felszínhez viszonylag közeli, 100 m-nél kisebb mélységű. Balatonlelle vízbázis esetében a vízáadó réteg 50-100 m közt húzódik. A vízminőség elég rossz ammónium, mangán és vas tekintetében.

Termákvíz

A 30-as években kezdett szénhidrogén kutatásoknak köszönhetően derült fény arra, hogy a települések majdnem teljes területe alatt termákvíz kitermelésére alkalmas réteg húzódik. A jelenleg lezárt kutak termál- vagy gyógyvízként való hasznosítása még nem indult meg.

Felszín alatti vizek minősége

Felszín alatti víz minőségét befolyásoló tényezők

A felszín alatti vizekre az ipar, a mezőgazdaság, a közlekedés, a bányászat, a lakóterületek egyaránt kockázatot jelentenek. Ezen környezethasználatok során a vízkészletet veszélyeztető szennyezőanyagok juthatnak a talajba és onnan a talajvízbe, majd a mélyebb rétegvizekbe. A térség talajvizei már most is elszennyeződtek, ivóvízként való fogyasztásra nem alkalmasak. További szennyeződésük a rétegvizekre is súlyos következményekkel járhat, tekintve, hogy a talajvizek hosszabb időn át való szennyeződése nehezen visszafordítható módon károsíthatja a rétegvizek minőségét.

A felszín alatti vizek szennyezőforrásai pontszerűek vagy nagy területen jelentkező diffúz szennyezések lehetnek. A pontszerű szennyezések forrásai általában ipari létesítmények, hulladéklerakók, üzemanyag tárolók, esetenként felhagyott kutak, stb. lehetnek. A diffúz szennyezés többnyire mezőgazdasági területekhez vagy csatornázatlan településekhez köthető.

1.1.3 Geográfiai, geológiai jellemzés

A települések közigazgatási területe a Nyugat-Külső-Somogy és a Somogyi parti sík kistájakon fekszik.

Nyugat-Külső-Somogy

A kistáj a Balaton Lengyeltóti-Köröshegy közti parti síkjától D-re a Dél-Külső-somogyi-süllyedékig (kb. Igal-Mernye vonaláig) terjed. Ny felé a merev futású, meridionális Osztopáni-völgy különíti el a belső-somogyi hordalékkúptól. K-i határa kb. Bonnya-Karád-Zics-Köröshegy vonalában húzható meg. A terület meridionális völgyekkel közrefogott, É-D-i irányban húzódó háta rendszerű. Három, Ny-i irányban sorakozó, D felé egyre hosszabb dombhát (Balatonföldvári-, Karádi-, Boglári-hát) alakult ki ebben a térségben az egykori egységesebb hegylábi síkból. Szélességük 5-10 km, hosszúságuk 20-30 km. A dombhátak több közös geomorfológiai vonással rendelkeznek. A 180-200 m tszf-i magasságról É felé fokozatosan 280-300 m-ig felemelkedő, a Balaton medencéjére 100 m körüli meredek, lépcsőzött peremekkel leszakadó háta gerincvonalainak É-D-i irányú lejtése átlagosan 2-3°. Ez az érték csak a köztes lapos lépcsőknél meredekebb kissé. A domborzat tagoltsága élénk. Többnyire közepes (5-15°) hajlásszögű, lejtőpihenőkkel is tagolt, talajerózióval sok helyen sújtott, mezőgazdaságilag hasznosítható ill. hasznosított lejtők vannak túlsúlyban. A magas meredek lejtők a Balaton mentére korlátozódnak. Itt omlásos-csuszamlásos szakaszok is előfordulnak. Elsősorban a háta magasabb, tagoltabb É-i részein jellemzőek az eróziós-deráziós kisformák, a hátraharapódzó völgy-fők ujjszerűen elágazó mély bevágásai szakadékvölgyekkel, üregek, fülkék, mélyutak tömegével.

Általában a dombhátak központi sávjai a tetőszintek és a viszonylag sík felszínrészek. Ezek a D-i részekén kiszélesednek és gazdaságilag hasznosíthatók. A magas É-i részek tetőszintjei azonban keskeny, zeg-zugos futású sávok, vagy izolált foltok. Ezek inkább erdőgazdálkodásra alkalmasak. Kedvező domborzati adottság, hogy a háta K-Ny-i irányban lépcsős elrendezésűek. A magasabb központi tetőszinteket alacsonyabb peremi lejtős felsíkok, völgyvállak kísérik. Ezek a lankásabb lejtőkkel határolt, enyhén tagolt lépcsők igen kedvező feltételeket nyújtanak mezőgazdasági művelésre, útvonalvezetésre, települések és egyéb műszaki létesítmények számára. A völgyvállak a dombhátak közötti meridionális völgyeknek igen jellegzetes térszíni alakzatai. E völgyek további jellegzetességei a völgyi vízváltak,

amelyek É-i és D-i kettős lefolyást eredményeznek, továbbá a Balaton menti torkolataiknál kialakult tölcészerű öblözetek, az ún. berkek.

A terület alapformái szerkezeti mozgásokkal pannóniai homok- és agyagüledékekből alakultak ki. Mivel az alaphegység tömbjei ÉNy-DK-i és erre merőleges szerkezeti vonalak mentén lépcsőzetesen süllyedtek le, a pannóniai üledékek vastagsága is DK felé 200-700 m között váltakozik. Az említett homok és agyag azonban csak a hátaik peremén, lejtők aljában bukkan a felszínre, másutt néhány m vastag murvás folyóvízi homok és 10-20 m vastag lösztakaró fedi. Lejtőkön, völgyvállakon jelentős vastagságban halmozódtak fel löszös-murvás, homokos lejtőüledékek. A talajvíz a magasabb löszhátaikon 20-40, az alacsonyabb szinteken 6-10 m, az alluviumokon 2-4 m mélyen helyezkedik el. A pannóniai üledékekben 100-300 m között több szintben tárolódnak rétegvizek. A terület D-i részein 1000-1400 m-ről 70 °C körüli hőmérsékletű hévizek nyerhetők. A nedvesebb, szélesebb völgytalpakon tőzeges kotus rétegek, lápi mész is előfordul.

Mérsékelt meleg és mérsékelt nedves éghajlati jellege D felé fokozódik.

A Nagyberekkel szomszédos ÉNy-i tájrész eróziós-deráziós völgyekkel tagolt alacsony dombosság, amelynek lejtőlöszös takaróján csernozjom barna erdőtalaj alakult ki. A természetes növényzet egykor a cseres tölgyes volt, amiből mára csak kb. 10%-os területi részesedés maradt. Helyét a szántók (75%) és a szőlők-gyümölcsösök (15%) foglalták el.

A kistáj nagyobb K-i és D-i része ugyancsak eróziós-deráziós völgyekkel tagolt, de valamivel magasabb felszínű dombosság. Itt a lejtőlöszös dombhátaik gerincein agyagbemosódásos, lejjebb barna erdőtalajok alakultak ki. A magasabb dombvonulatok gyertyános tölgyeseiből és az alacsonyabb szintek cseres tölgyeseiből még sok megmaradt (35-40%). A többi területet szántók (60%) és elszórtan szőlők, gyümölcsösök foglalták el.

A dombosságot tagoló völgyekben magas talajvízű réti öntéstalajokat és lecsapolt síklápokat lehet találni, amelyek ma ártéri ligetekkel tagolt rétek és legelők, kisebb részben szántóföldek. Hasznosítható nyersanyagai (vakoló homok, falazó homok, téglagyag, tőzeg) nem nagy értékűek.

A kistáj fontos funkciója lenne a Balaton-part üdülő idegenforgalmának közeli háttérterületként való kiszolgálása, amit a termelés megfelelő irányításával elégeíthetne ki.

Somogyi parti sík

A Balaton D-i partját a Nagyberék és Siófok között 2-4 km szélességben kísérő partszegély legmagasabb részeit — a vulkáni tufa tanúhegyeket (Boglári-, Fonyódi-Várhegy) kivéve — a somogyi meridionális hátaik előterében elhelyezkedő domblábi lejtős síkok képviselik. Szelíd hajlású, alacsony felszín (120-160 m a tszf.). A tóhoz kifutó köztes meridionális völgyek tölcészerű öblözetek, a berkek a feltöltődés szinterei. Ma is nagyrészt vizenyős területek. Sajátos alakulatok a meridionális hátaik tóig kinyúló elvégződései, amelyek alámosott magas, meredek (szakadékos) falakként keretezik a vízpartot. Hasonlóak a vulkáni tanúhegyek egyes tó felőli lejtői is. Az alacsony és magas, meredek partfalak és a vízszegély között helyezkedik el a tulajdonképpeni parti sáv, amely a szabályozások előtt vizenyős, mocsaras kis vápákkal és mélyedésekkel tagolt, egymás mögött sorakozó, különböző magasságú és kiterjedésű turzások rendszere volt (104-110 m tszf-i magasság között). Ma jórészt elegyengetett, feltöltött, csaknem teljesen beépített „üdülősáv”, „kulturterület”.

A terület nagyobb részét elfoglaló domblábi lejtős sík a megsüllyedt pannóniai homok- és agyagüledékekre települt prebalatoni hordalékkúp anyagából formálódott ki. Ezen a térszínen

mind a pannóniai, mind a murvás homoküledékek számos helyen, kellő mennyiségben, könnyen hozzáférhető módon nyerhetők felhasználásra. Ugyancsak a felszínen hozzáférhető az említett tanúhegyek agyag-, homok- és tufarétegei. A turzásokkal tarkított alluviális parti sávon a hullámoktól szétteregtett durva- és közép szemű homok murvával, kavicsos rétegekkel keverve fordul elő; helyenként deflációs eredetű lepelhomok takarókkal fedve. A berkekben még kisebb foltokban tőzeg, nagyobb mennyiségben lápi mész, lápi agyag áll rendelkezésre. A talajvíz a domblábi síkon 6-12 m, a tóparti sávban, berkekben közvetlenül a felszín alatt helyezkedik el, de a magasabb turzásokon sincs 4-5 m-nél mélyebben. Ivásra egyik sem alkalmas. Artézi víz a pannóniai, esetleg a szarmata üledékekből 250-300 m között is — bár korlátozott mennyiségben — kutakkal felszínre hozható. Hasznosítható nyersanyagok: mezőgazdasági tőzeg: Ordacsehi 215 Em³; lúpföld: Balatonlelle 203 Em³, Ordacsehi kistájba eső határában 272 Em³; lápi mész: Ordacsehi határában 254 Em³.

A Balatonlelle környéki csernozjom barna erdőtalajok mechanikai összetétele homokos vályog, ill. vályog. Gyengén savanyú kémhatásúak. Termékenységük besorolásuk — vízgazdálkodásuktól függően — az V. és VI. talajminőségi kategória. Jelentős területet foglalnak el a települések (40%) és kiterjedtek a szőlőterületek (35%) is.

Mérsékelt meleg, Siófoktól Ny-ra mérsékelt nedves éghajlatú, részben a tóparton meredeken elvégződő alámosott, barna és csernozjom barna erdőtalajjal borított alacsony dombhátak, részben a közük és a tóparti turzások közé zárt rossz lefolyású, lápos réti talajú árterek és többé-kevésbé lecsapolt síklápok (az ún. berkek) területe.

Siófoktól K-re az éghajlat már mérsékelt száraz és a tó fölé emelkedő, mély talajvízű löszös síkságot mészlepedékes csernozjom fedi. Az ártereken az ártéri ligetek puhafa erdőcsoportjai mellett a rétlápok növényzetét lehet találni. A magasabb dombvonulatok maradványerdei vagy illír jellegű molyhos tölgyesek vagy cseres tölgyesek, míg a K-i tájrészen a tatárjuharos lösztölgyesek alkotóelemei bukkannak elő, helyenként homoki tölgyes csoportokkal. Az egyes típusok hasznosítását a tóhoz viszonyított fekvés eléggé meghatározza.

A magasabb dombok eróziós-deráziós völgyekkel tagolt, mély talajvízű felszínén lehet találni a településeket, valamint a szántók és a szőlők-gyümölcsösök kb. 1/4-1/4-részarányt elfoglaló foltjait, továbbá kis területű erdőfoltokat.

A mély fekvésű, magas talajvízű árterek és síklápok vagy szántók, vagy rétek és legelők.

A Ny-i tájrész löszös síkjainak tó közeli részét ugyancsak települések foglalják el, míg távolabbi területei kultúrtyep jellegű szántóföldek, itt-ott ligetekkel tagolva.

Hasznosítható nyersanyagait a berkek tőzege, lúpföldje és lápi mész üledékei képviselik.

Nyugat-Külső Somogy

Döntően a löszös üledékeken kialakult különböző erdőtalajok a jellemzőek. Az agyagbemosódásos barna erdőtalajok részaránya 20%. A többségében löszön képződött változatok vályog mechanikai összetételűek, vízgazdálkodásukra a közepes vízvezető és a jó víztartó képesség a jellemző, termőképesség szerinti besorolásuk pedig VI.

Az alacsonyabb térszinek löszös üledékein főként barnaföldek képződtek. Területi részarányuk 54%, emiatt a kistáj uralkodó talajtípusát képviselik. Fizikai és vízgazdálkodási tulajdonságaik az agyagbemosódásos erdőtalajokéhoz közelállók, termékenységük a kisebb kilúgozottság következtében kedvezőbb; az V. talajminőségi kategóriába tartoznak. A lejtőkön elfoglalt helyzetük miatt nagy az eróziós potenciáljuk. Szántóként mintegy 60%-uk hasznosított.

A még lankásabb térszinek csernozjomok felé átmenetet képviselő — szintén löszös üledékeken kialakult — erdőtalaj típusa a csernozjom barna erdőtalaj. A másik két erdőtalaj típustól nagyobb szervesanyag-tartalmával és kilúgozottsága mértékének további mérséklődésével különbözik. Termékenységük besorolása a barnaföldekével megegyező (V.),

de erdősültsége jóval kisebb mértékű (10%). Túlnyomórészben szántó fedi, de jelentős a szőlőterületek részaránya is (15%).

Kis területeken mészlepedékes csernozjomok, csernozjom jellegű homokok, réti csernozjomok, a völgyekben öntés réti, ill. síkláp talajok is előfordulnak. Együttes területük is csupán az összterület 7%-a, ezért gazdasági jelentőségük nem meghatározó.

Somogyi parti sík

A parti területeken lápos réti és telkesített síkláp talajok találhatóak. Utóbbiak kiterjedése jelentős (42%); zömmel Fonyód és Balatonlelle között fordulnak elő. Mintegy 70% -ukat rétek borítják.

A kistáj löszös üledékekkel borított térszínein mészlepedékes csernozjomok (32%), csernozjom barna erdőtalajok (7%) és barnaföldek keletkeztek (15%).

1.1.4 Élővilág

Somogyi parti sík:

A Balaton déli és nyugati partvidéke a tó egykori ártere, melyet tavaszoként rendszeresen elöntött. A Balaton hordalékából, turzásaiból felépült homokos part mögött jöttek létre a berkek, melyeket a déli magaspart egyes szakaszai (Zamárdi, Földvári-domb) választanak el egymástól. A 20. században a homokos part szinte teljes egészében fürdőteleppé alakult: part túlnyomó részét kikövezték, a síkot kifarcellázták, a déli magaspartok növényzetét belterületi parkokká alakították.

A lápi és más érzékeny fajok sokszor másodlagos élőhelyeken fordulnak elő, pl. régi anyaggyerőhelyek mélyedéseiben található kormos csátét (*Schoenus nigricans*) vagy orchideákat. A valamikor állományalkotó tengeri szittyó (*Juncus maritimus*) és vékony káka (*Schoenoplectus pungens*) már csak töredék populációkkal rendelkezik. A kenesei löszfalakra települt növényzet a mezőföldi löszpusztákkal rokon, legnevezetesebb faja a tátorján (*Crambe tataria*), de fontos a cseplesz meggy (*Prunus fruticosa*), törpemandula (*P. tenella*), heverő seprűfű (*Bassia prostrata*), buglyos zanót (*Chamaecytisus austriacus*), csikófark (*Ephedra distachya*), magyar zsálya (*Salvia aethiopsis*), lózsálya (*S. verticillata*), harasztos káposzta (*Brassica elongata*).

A vízben álló nádasok, part menti bokorfüzesek és fűz-nyár ligeterdők lakott területek elé és közé szorultak. A nagyobb nádas és magassásos állományok az üdülőövezet mögött, az egykor nagy kiterjedésű télisásosok mellett maradtak fenn, ezt a sávot viszont átvágta az autópálya. A mocsárréteken a gyepes sédbúza (*Deschampsia caespitosa*) és a nádképi csenkesz (*Festuca arundinacea*) az állományalkotó. A tölgy-köris-szil ligeterdők nyoma néhány nagytermetű kocsányos tölgy (*Quercus robur*). A művelés visszaszorulása és az élőhelyek felaprítása következtében nagy az inváziós terhelés: különösen az ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) és a magas aranyvessző (*Solidago gigantea*) jelenléte meghatározó.

Nyugat_Külső-Somogy:

A kistáj potenciális erdőterület. A természetes erdőtársulások megmaradt állományai nagyrészt gyertyános-tölgyesek, északias kitettséggű völgyekben bükkösök. Egyes állományokban gyakori a májvirág (*Hepatica nobilis*), szártalan kankalin (*Primula vulgaris*) szúrós csodabogyó (*Ruscus aculeatus*), pirítógyökér (*Tamus communis*), kisvirágú hunyor (*Helleborus dumetorum*), Ritka orchidea a piros madársisak (*Cephalanthera rubra*). Délies kitettségben mészkedvelő tölgyesek fejlődnek, gypszintjükben nő az bajuszoskásafű

(*Piptatherum virescens*). Meredek lejtőkön megjelenik a csereszömörce (*Cotinus coggygria*). Erdőszéleken él a bókoló gyűrűvirág (*Carpesium cernuum*), nagyzezerjófű (*Dictamnus albus*), tarka nőszirm (*Iris variegata*), mezei aggófű (*Tephrosia integrifolia*). A természetes erdőtársulások helyén igen gyakran akácokat, erdei- és feketefenyveseket és más kultúrerdőket, valamint jellegtelen származékerdőket találunk, illetve jelentős a mezőgazdasági kultúrák aránya. Erdőssztyepp-foltokon szarvasgyökér (*Tordylium maximum*) is előfordul. Látránynál a homoki sztyeppréti különböző degradáltsági fokú változatai alakultak ki. Kevésbé bolygatott állományaiban gyepalkotó a pusztai csenkesz (*Festuca rupicola*), ritkábban a magyar csenkesz (*Festuca vaginata*). A homokpusztagyeppek maradványfajai a homoki ternye (*Alyssum tortuosum*), szúrós hölgyfű (*Hieracium echinoides*), homoki szalmagyopár (*Helichrysum arenarium*), őszi füzértkerics (*Spiranthes spiralis*) és fekete kökörcsin (*Pulsatilla nigricans*). Helyenként átszivárgásos, illetve forráslápok alakultak ki. Szittyós és csátés láprétek jellegzetes faja a fehérmájvirág (*Parnassia palustris*), mocsári nőszőfű (*Epipactis palustris*), széleslevelű gyapjúsás (*Eriophorum latifolium*), tőzegpáfrány (*Thelypteris palustris*), helyenként rostostövű sás (*Carex appropinquata*). Kékperjés réteken nő a buglyos szegfű (*Dianthus superbus*), hússzínű ujjaskosbor (*Dactylorhiza incarnata*). Vízfolyások mentén patakparti nádasok (köztük rizsfű – *Leersia oryzoides* – állományok), magassásosok (néhol bugás sás – *Carex paniculata*), helyenként csermelyaszatosok díszlenek.

Leggyakoribb özönfajok: zöld juhar (*Acer negundo*), gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), bálványfa (*Ailanthus altissima*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), tájidegen őszirózsa-fajok (*Aster* spp.), japánkeserűfű-fajok (*Reynoutria* spp.), akác (*Robinia pseudoacacia*), aranyvessző-fajok (*Solidago* spp.).

(Csiky János, www.novenyzetutkep.hu)

Az invazív fajok elterjedése és kártételei elleni küzdelemben a megelőzés játssza a legfontosabb szerepet. Ez a legolcsóbb és leghatékonyabb megközelítés, aminek elengedhetetlen része a megjelenő invazív fajok korai észlelése, valamint a gyors reagálás. Az invazív fajok biodiverzításra gyakorolt jelentős hatásuk okán, valamint az emberi egészségre gyakorolt hatásuk okán is sokkal intenzívebb figyelmet kell, hogy kapjanak.

Fontos kiemelni az adventív fajokat is, amelyek valamely másik földrajzi területről érkeztek (nem őshonos), valamint a populációik nem képesek ezen a területen önállóan, illetve az adott számban fennmaradni. Az adventív fajok egy részét az éghajlatváltozás változó környezeti körülményei olyan helyzetbe hozhatják, amelyek által invazívvá válhatnak.

1. sz. kép: Inváziós fajokkal borított terület

(<http://www.orszagalbum.hu/kep.php?p=63195>)

2. sz. kép: Bálványfa (*Ailanthus altissima*)

(http://www.orszagalbum.hu/balvanyfa_p_48269)

A bálványfa (*Ailanthus*) a szappanfavirágúak rendjébe tartozó bálványfafélék családjának egy nemzetsége. Kelet-Ázsiától dél felé haladva Észak-Ausztráliáig található meg őshonos fajai.

A bálványfa gyors növekedésű, lombhullató fa, szerteágazó ágakkal, nagy (40–100 cm) levelei 15-41 csúcsos végű levélkéből általában páratlanul összetettek, az alapi helyzetű levélpár gyakran karéjosodó. Levélmérete igen nagy: hosszúságuk akár 40-60 cm, de a sarjlevelek az 1 métert is elérhetik. Július elején virágzik, sok nektárt és virágport termel, jó mézelő. A levelek

érintése is kellemetlen szagot hagyhat a kézen. Fája dekoratív megjelenésű, törzse egyenes, a kérge sima és sötétbarna, magassága a 20-25 méterig is elérheti. Gyökérzete oldalirányban terjed, a felső 50 cm-es talajrétegben, és a gyökerei által raktározott nagy tápanyagmennyiség miatt nagyon gyorsan regenerálja a hajtásait, illetve sok gyökérsarjat növeszt, ami miatt kiirtása nagyon nehéz.

A bálványfa Közép-Európa egyik legveszélyesebb invazív faja. Éghajlatunkon 70-80 évig él, származási helyén ennek kétszeresét is megéri. Nagyon gyorsan szaporodik, 1 év alatt akár 200–300 m²-es területet is elfoglalhat. Sűrű és magas lombja elfogja a fényt a honos növényzettől, valamint a lomb nagy nitrogén-felhalmozódást eredményez, ami a ragadós galajhoz hasonló gyomnövények terjedését segíti elő. A bálványfa allelopatikus hatása révén a fa gyökere, illetve a levelei képesek olyan biomarkerek kiválasztására, amelyek a környezetben lévő lágyszárú és fás szárú növények életfolyamataira negatív hatást gyakorolnak. A fagy sem árt neki, mert serkenti a gyökérsarjak képződését. Ellene permetezéssel, sorozatos sarjkenéssel (mely során a vegyszert csepegésmentes kézi szerkezettel kenik rá a célnövényre) vagy fainjektálással (mely során a hatóanyagot közvetlenül a fa törzsébe juttatják) lehet védekezni.

A bálványfát előszeretettel nevezik ecetfának is, ami rendkívül megtévesztő, mivel létezik egy olyan fa, amely hivatalosan is az ecetfa nevet viseli. Mindkét faj rendszertanilag a szappanfalakúak rendjébe tartozik. A bálványfát kellemetlen szaga miatt hívják ecetfának. Az ecetfát pedig azért, mert termésének savanykás íze van, ezért termésének felhasználásával korábban limonádé szerű italt készítettek. Ugyan az ecetfa is szívesen és ügyesen terjed gyökérsarjakkal, mégsem invazív faj.

3. sz. kép: Gyalogakác (*Amorpha fruticosa*)

(<http://www.orszagalbum.hu/kep.php?p=93820>)

A gyalogakác (*Amorpha fruticosa*) Észak-Amerikából behurcolt, rendkívül agresszív özönnyövény veszélyes és kiirthatatlan. A kétszikűek osztályába a hüvelyesek rendjébe és a Pillangósvirágúak családjába tartozó faj. 3-4 méteres cserje, idősen lazaágú, széles bokor. Kérge barnásszürke. Levelei: 11-25 levélkéből állnak, elliptikusak. Virágait június-júliusban hozza, 10–15 cm, felálló, ibolyáskék.

4. sz. kép: Selyemkóró (*Asclepias syriaca*)

(<http://www.orszagalbum.hu/kep.php?p=42077>)

A selyemkóró (*Asclepias syriaca*) a meténgfélék családjába tartozó selyemkóró növénynemzetség Magyarországon egyetlen előforduló faja. Észak-amerikai eredetű, eredetileg a textilipar számára hozták az országba, agresszíven terjeszkedő évelő gyomnövény. Mézelőként ugyan kiváló („selyemfűméz”, „vaddohányméz”), de az őshonos fajok kiszorításával összehasonlíthatatlanul több kárt okoz.

5. sz. kép: Japánkeserűfű-fajok (*Reynoutria* spp.)

(<http://www.orszagalbum.hu/kep.php?p=96086>)

Az ártéri japánkeserűfű (*Fallopia japonica*), néha egyszerűen japánkeserűfű a keserűfűfélék (*Polygonaceae*) családjába tartozó, nagyméretű, lágyszárú, évelő növényfaj. Kelet-Ázsiában őshonos (Japán, Kína, Korea területén), de az USA-ba és Európába is behurcolták, ahol igen sikeres inváziós faj. Az óriás japánkeserűfűvel (*F. sachalinensis*) alkotott hibridje, a cseh japánkeserűfű (*F. x bohemica*) igen agresszív özönnövény.

Az ártéri japánkeserűfű 2 méter körüli nagyságot is elérő lágyszárú évelő, melyek 1-2 méter hosszú gyökeret és oldalirányban rügyeket tartalmazó rizómákat növesztenek. Az ezekből fakadó hajtásrendszerek összefüggő sarjtelepeket alkotnak. Száruk felálló, vastag, alul üreges, legalul levél nélküli. Leveleik nagyok, bőrneműen kemény szövetűek, széles vagy megnyúlt tojásdadok, többé-kevésbé kihegyezettek, ép szélűek. A száron levők szórt állásúak és nagyobbak, mint az oldalágakon levők, amik kétsorosán állnak. Apró, 4 mm széles, tejfehér leplű virágaik 40-100 cm hosszú bugavirágzatot alkotnak.

6. sz. kép: Aranyvessző-fajok (*Solidago* spp.)

(<http://www.orszagalbum.hu/kep.php?p=48209>)

Az aranyvessző (*Solidago*) az őszirózsafélék családjának őszirózsafélék alcsaládjába tartozó virágos évelő növények nemzetsége. Lágyszárú évelő, akár 2 m magasra is megnőhet. A mintegy nyolcvan faj elsősorban többsége észak-amerikai, Európában csak négy faja honos. Nem igényel se sok csapadékot, se különleges talajt. Éppen ezért hazánkban a kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis*) már több helyen elvadult, invazív özöngyom; a hasonlóképpen Amerikából áthozott magas aranyvessző (*Solidago gigantea*) főleg a Nyugat-Dunántúlon települt meg (erdők szélén, vizek mentén).

A kanadai aranyvessző dísznövény, gyomnövény és gyógynövény is egyben.

A közönséges aranyvessző ismert gyógynövény, hatásos vesekő és magas vérnyomás ellen is, de tömegesen nyíló, élénksárga virágai miatt főleg dísznövénynek termesztik. Fitoterápiai célokra gyűjtik a vadon termő kanadai aranyvessző és magas aranyvessző virágos hajtásait (*Solidaginis herba*) is.

Először dísznövényként jelent meg Európában, Angliában 1645-ben. Ez a legrégebbi, Észak-Amerikából elterjedt dísznövény. Ültették botanikus kertekben, faiskolákban, mert könnyen nevelhető. Aztán gyorsan elterjedt egész Európa kertjeiben, és mézelő növényként is hasznosították. A 19. század közepére meghonosodott, majd gyomnövényként elborította az utak szegélyét, a vasútvonalakat és a városi parlagokat, de a szőlőket és a mezőket is.

Gyomirtási lehetősége: A fiatal növények érzékenyek a glyphosat-ra és a talajon át ható szerekre, de az utóbbiak az erős növekedés időszakában már nem hatékonyak. A virágbimbós állapotban adott glyphosat gátolja a pollen csírázását, ezzel a magképződést.

Hatása az ökoszisztémára: Módosítja a gyökérszóna kémiai tulajdonságait, csökkenti a nitrogén és a foszfor tartalmát. Növeli a szerves szénvegyületek mennyiségét (ammónia) ezzel a pH értéket. A talaj szerkezet tömörebbé válik. Növeli a mikrobák tömegét és aktivitását.

Hatása a növénytakarék szerkezetére: Az elfoglalt területen egyre nagyobb részt foglal el, termete egyre nagyobb lesz, 1 m-től a 2 m-ig. Megakadályozza vagy gátolja a fatermetűek elszaporodását, és gátat képez minden más kultúrának is.

1.1.5 Területhasználatok változása

Az önkormányzatok tájékoztatása szerint a területhasználatot illetően jelentős változás nem történt a települések területén.

11. sz. táblázat: A települések területe (m²)

Megnevezés	Balatonlelle	Gamás	Karád	Látrány	Somogybabod	Somogytúr	Visz
Belterület	5162009	1862239	3036886	1670499	1185001	1484085	506230
Külterület	37194819	40121112	45345923	18947581	9396564	33608742	5286981
Zártkert	871335	934766	3992534	1689475		149434	224971
Összesen	43228163	42918117	52375343	22307555	10581565	35242261	6018182

Forrás: Somogy Megyei Kormányhivatal, Földhivatali Főosztály 2016.

12. sz. táblázat: Földrészlet-statisztika művelési áganként (m²)

Megnevezés	Balatonlelle	Gamás	Karád	Látrány	Somogybabod	Somogytúr	Visz
erdő	5046301	15539651	10549316	3757691	2804188	19928929	1870950
fásított terület	5803	21586	16120	27325	167299	96359	1113
gyep (legelő)	1498103	1013893	0	3184296	582426	1296688	118942
gyep (rét)	2090804	498360	1304995	691569	195496	899661	169226
gyümölcsös	376439	42598	438460	1216743	2562	538409	1327568
halastó	2744904	0					
kert	45703	90691	319446	103846		8824	10244
kivett	19544313	3517347	4920667	3173102	1595392	2389815	711580
nádas	1858981	84628	1417598	363451		4516	7552
szántó	4755299	22010458	31797647	7181493	5213745	9229175	1264095
szőlő	5261513	98905	1434986	2608039	20457	849885	536912

Forrás: Somogy Megyei Kormányhivatal, Földhivatali Főosztály 2016.

Talajvédelem, talajdegradációs folyamatok

A termőföld, s azon belül is a termőterület Magyarország legfontosabb, legnagyobb mértékben rendelkezésre álló természeti erőforrása, amelynek megőrzése, illetve sokoldalú funkcióképességének fenntartása jelentős nemzetgazdasági érdek. A földvédelem alatt a termőföld mennyiségi védelmét, a talajvédelem alatt a termőföld minőségi védelmét kell érteni. A szűkebb értelemben vett, erdő nélküli termőföldek mennyiségi és minőségi védelméről a 2007. évi CXXIX. törvény (Tfvt.) tartalmaz rendelkezéseket.

A Somogy Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztálya az alábbi földvédelemmel kapcsolatos szempontok érvényesítését javasolja:

- A művelési ágak arányát, szerkezetét úgy kell kialakítani, hogy az értékes termőterületek, elsősorban a jó minőségű szántók maximális védelmet kapjanak, más célú hasznosításuk, a művelési ág megváltoztatása minimális mértékben, csak rendkívül Indokolt esetben valósuljon meg. Az erdő és gyeptelepítések csak a mezőgazdasági termelés számára értéktelen területeken történjenek.
- A településeken a mezőgazdasági területek egy része rét és legelő művelési ágban van nyilvántartva. A gyep művelési ágú területek a meglévő állatállomány szálas takarmány szükségletét biztosítják. A gyepterület jelentős része hasznosítatlan. A rét és legelő területekre alapozott állattartás arányát célszerű növelni. Az állatállomány

növekedése a termőterületek szerveztrágyázása, a talajok elsavanyodásának megakadályozása szempontjából is meghatározó jelentőségű.

- A megyére vonatkozóan készített településfejlesztési tervek adatai szerint a térség lakossága évek óta, folyamatosan csökken. A foghíjtelkek beépítésével a lakó és üdülő épületek építésével kapcsolatos igények kielégítése biztosítható. Az értékes külterületi földek belterületbe csatolását, más célú hasznosítását csak a belterületi beépítetlen és a kihasználatlan kivett művelési ágú területeket felhasználását követően tartjuk indokoltnak.
- A jelen gyakorlatnál sokkal intenzívebben kell szorgalmazni, hogy a települések közigazgatási területén levő felhagyott, romos, telephelyek, csarnokok, egyéb kivett területek újrahhasznosítása történjen meg, ne a zöldmezős beruházások legyenek az elsődlegesek.
- A „zártkerti” fekvésben levő földrészletek egy része nem megfelelően hasznosított. A nem, vagy nem megfelelően hasznosított területek elgyepesednek, spontán beerdősülnek. Ezekre a területi egységekre a termőföldvédelem szempontjait is figyelembe vevő, rendezési terv kidolgozása és a tervben meghatározott feladatok megvalósítása szükséges.
- A külterületi dűlőutak egy része közlekedésre alkalmatlan. Ennek oka a karbantartás, vízrendezés hiánya, következménye a kátyúsodás, a beerdősülés. A közlekedés a térképezett út nyomvonala mellett, a termőterületekre helyeződik át. Megfelelő intézkedésekkel, anyagiak biztosításával a külterületi utaknak a térképezett nyomvonalra történő visszaállítása szükséges.
- Hasonló a helyzet a vízelvezőtő árkok állapotát tekintve is, annak ellenére, hogy e feladatkörre a vízi társulatok révén létezik kezelő szervezet. A felszíni és talajvizek nem megfelelő elvezetése esetén, a csapadékviszonyok függvényében, pangó vizes foltok alakulnak ki. Ezek a vízzel borított területek terméskiesést okoznak, akadályozzák a termőföldek rendeltetésszerű hasznosítását. A vízrendezési, meliorációs beruházások jelentősen javítanának a helyzeten.
- A központi hulladék gyűjtés és elszállítás ellenére a lakott terület határában, utak mellett, erdőszéleken változó kiterjedésű szemétkerakatok láthatók. A távoli, központosított regionális lerakók nem mindig biztosítják, hogy a háztartásokban, háztáji gazdaságban, építési munkák során képződő hulladékok, környezetet károsító anyagok eljussanak a legális lerakókba. A külterületi illegális hulladéklerakók felszámolását a kijelölt, átmeneti gyűjtő terekkel javasoljuk megoldani, ahová az utánfutós, csomagtartós mennyiségű hulladék időlegesen lerakható, majd a gyűjtőhelyről a központi telepre szállítandó.
- A termőföldek művelési ág szerinti hasznosítására, a gyomnövények megtelepedésének és terjedésének megakadályozására nagyobb hangsúlyt kell fektetni. A földhasználókat érdekeltté kell tenni e feladatok szakszerű és teljes körű végrehajtásában. Ez a követelmény fokozottan jelentkezik az allergén gyomok, elsősorban a parlagfű esetében.

Fontos szempont, hogy a termőföld védelmének érdekében a beépítésre szánt területek kijelölése lehetőség szerint a gyengébb minőségű termőföldeken, a lehető legkisebb mértékű termőföld igénybevételével történjen.

A mezőgazdaságban a hajdani extenzív művelési módot fokozatosan intenzív gazdálkodási formák vették át. A monokultúrák lényegesen kevesebb növény- és állatfaj megőrzését és megtelepedését segítik elő, a gépek és kemikáliák használata egyre erősödő nyomást gyakorol a természeti rendszerekre, illetve a hagyományos mezőgazdálkodáshoz kötődő fajok állományaira. Azon területeken ahol intenzív legeltetés folyik, többé-kevésbé jó állapotú

gyepeket lehet találni. Elsősorban jellemzően szarvasmarhával legeltetnek, kívánatos lenne azonban bizonyos helyeken a birka- és kecskelegeltetés, előbbiek nagyon apróra rágják a fűvet (ezáltal több ízeltlábúfaj megtelepedését segítik elő), utóbbiak pedig alkalmasak lennének az invazív növényfajok visszaszorítására. A parlagon hagyott szántók spontán benövése bozóttal, cserjével, invazív fajokkal későbbi hasznosításba vételüket (termő gyepek, erdősítés) nehezítheti és emellett elősegíti a gyomnövények terjedését (parlagfű, vadvadkender...), ami összefüggésbe hozható az általuk okozott allergiás megbetegedések terjedésével.

A talajerózió elleni védekezés alapvető elvei és egyben a gazdálkodók kötelességei.

A szántó művelési ágú földrészeket:

- a talajfedettséget szolgáló növények termesztésére kell törekedni;
- és olyan művelési módot kell alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének megővésével, a talajtömörödés megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvizek megőrzését, talajba jutását; valamint szintvonalas művelést kell alkalmazni;

Az ültetvények területén:

- a szintvonalakkal párhuzamos telepítést kell végezni;
- vagy lejtő irányú sorok esetén a sorközök fedettségét gyepesítéssel, talajtakarással kell biztosítani;

A legelő művelési ágú földrészeket:

- fokozott gondot kell fordítani a talajt kímélő legeltetésre;
- ahol a gyeptakaró hiányos, a talajvédelem követelményeinek nem felel meg, azt felújítással kell helyreállítani.

Amennyiben a fenti beavatkozások ellenére is tapasztalható eróziós jelenség a területen, úgy a tulajdonos köteles műszaki beavatkozásokat végezni, gyepek, cserjesávot létesíteni, végső esetben művelési ágot változtatni.

A műtrágyázásra, valamint szerves trágyázásra a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet rendelkezései az irányadóak.

- Nyilvántartásvezetés: A nitrátérzékeny területen gazdálkodónak folyamatos nyilvántartást kell vezetnie.
- A szerves trágya-kijuttatás mennyiségi korlátjának betartása: Mezőgazdasági területre évente szerves trágyával kijuttatott N hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg 170 kg/ha értéket, beleértve a legeltetés során az állatok által elhullajtott trágyát, továbbá a szennyvizekkel, szennyvíziszapokkal és szennyvíziszapkomposztal kijuttatott mennyiséget is.
- Lejtős területen történő trágyázás: 12%-nál meredekebb lejtésű területre műtrágya és szerves trágya csak a jogszabályi feltételek mellett alkalmazható. 17%-nál meredekebb lejtésű területre trágya nem juttatható ki.
- Hígtrágya-kijuttatás: Hígtrágya csak talajvédelmi tervre alapozott talajvédelmi hatósági engedély birtokában használható fel mezőgazdasági területen.

- Műtrágyázás: Nitrátérzékeny területen a műtrágya-felhasználás feltétele, hogy a gazdálkodó rendelkezzen 5 évnél nem régebbi talajvizsgálati eredménnyel.
- Szerves trágya termőföldön történő tárolása: Istállótrágya mezőgazdasági területen történő tárolása során be kell tartani az ideiglenes tárolásra vonatkozó előírásokat.
- Trágyatárolóra vonatkozó előírások: Állattartó telepen képződött trágyát szivárgásmentes, szigetelt, műszaki védelemmel ellátott tárolóban kell gyűjteni. A trágyatároló kapacitásának legalább 6 havi trágya befogadására kell elegendőnek lennie.
- Silótároló: Amennyiben a gazdálkodó rendelkezik silótárolóval, akkor annak aljzatának és a keletkező silólé összegyűjtésére szolgáló aknának meg kell felelnie a szivárgásmentesség előírásoknak.

Az allergén gyomnövényekkel szembeni védekezés az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 17.§ (1), valamint (4) bekezdésén, valamint a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 5.§ -án alapul.

- A fenti rendelkezések értelmében minden ingatlan használója köteles a területét művelni, a művelési ág szerint hasznosítani.
- Köteles védekezni a károsítók (ide értve a gyomnövényeket is) ellen, ha a szomszédos termelők növénytermelési, növényvédelmi biztonságát vagy az emberi egészséget bármely módon veszélyeztetik, valamint köteles figyelembe venni az integrált növénytermesztés alapelveit, továbbá a környezet és a természet védelmét.
- Továbbá a földhasználó köteles az adott év június 30. napjáig az ingatlanon a parlagfű virágbimbójának kialakulását megakadályozni, és ezt követően ezt az állapotot a vegetációs időszak végéig folyamatosan fenntartani.

Ásványvagyon

Az ásványi nyersanyagok és a geotermikus energia természetes előfordulási helyükön állami tulajdonban vannak. A bányavállalkozó által kitermelt ásványi nyersanyag a kitermeléssel, az energetikai célra kinyert geotermikus energia a hasznosítással a bányavállalkozó tulajdonába megy át. A bányatelek megállapítása és az ingatlan-nyilvántartásba történt bejegyzése nem változtatja meg a bányatelekkel lefedett felszíni ingatlanok tulajdonjogát, rendeltetését és használatát. A bányatelek jogosítottja köteles minden bányászattal kapcsolatos tevékenységet a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény betartásával végezni.

Szennyezett, degradált területek helyzete

A településeken előfordulnak illegális hulladéklerakások. Általánosan elmondható azonban, hogy a hulladék közszolgáltatás elérhetőségének köszönhetően csökkent az illegális lerakások gyakorisága. A problémás esetek többségében építési-bontási törmelék, vagy lomok lerakása okoz gondot.

Az illegális lerakások felszámolásáról az önkormányzatok lehetőségükhöz mértén folyamatosan gondoskodnak.

1.1.6 Éghajlatváltozás

A térség mérsékelten meleg-mérsékelten nedves éghajlatú táj. Évente 2000-2050 óra napsütés várható. Az évi középhőmérséklet 10-10,2°C. Az évi csapadék 650 mm körüli. Leggyakoribb

szélirány az ÉNy-i, de jelentős a DNy-i szél aránya is. Az átlagos szélesség 3 m/s körüli, a kiemelkedő területeken kevéssel fölötte.

A hőigényes és hosszú tenyészidőszakú szántóföldi és kertészeti kultúrák számára kedvező az éghajlat.

Éghajlatvédelem

Az éghajlatváltozás mára tudományosan bizonyított tényé vált. A hazánkra vonatkozó klímaváltozási forgatókönyvek meglehetősen borús képet festenek a vízzel kapcsolatos problémák terén, nem csak a hőmérséklet drasztikus emelkedése, hanem a csapadékviszonyok éven belüli átrendeződése miatt is. Hazánkban a legnagyobb mértékű felmelegedés a nyári félévben várható, ugyanakkor a csapadék mennyiségének csökkenése szintén ebben az időszakban valószínűsíthető. Gyakoriak lesznek az aszályos időszakok, míg a csapadékok hirtelen, nagy mennyiségben lezúdulva érkeznek majd, melyek beszivárgása a mennyiség miatt akadályozott lesz, így árvizek kialakulása is valószínűsíthető. A kánikulai napokon eddig jellemző 32-36°C helyett nem lesz ritka a 37-40°C-os hőség sem. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás tehát nem a jövő generációkra váró feladat!

A jelenben meghozott döntések hatással lesznek a lehetséges jövőképekre és az embereknek az éghajlatváltozás hatásait kezelő képességeire is.

Az éghajlatváltozást, és az azt okozó üvegházhatású gázok kibocsátásának legnagyobb részét az energiatermelés és –felhasználás okozza. Energiafelhasználásra leginkább a pazarlás és az átgondolatlanság jellemző mint a tudatosság. Az energiahatékonyság és a fenntartható energiagazdálkodás felé vezető úton az első lépés a megújuló energiaforrások használata, illetve a tudatos energiahasználat. Az éghajlatváltozásra adott egyik legjobb válasz lehet a zöld területek fás állományainak növelése, melyek a helyben keletkezett szén-dioxid megkötésével biztosítanak élhetőbb környezetet, valamint a szélsőséges időjárási kilengések hatásának csökkentése miatt számottevő jelentőségűek. A magánkertek éppúgy igen fontos részei a város zöldterületeinek mint a közparkok, fasorok és intézménykertek.

Az éghajlatváltozás hatásai a felszíni és felszín alatti vizekre

A globális felmelegedés kapcsán a víz jelentősége a világ minden táján különösen felértékelődik. A felmelegedés következtében várható fizikai és kémiai változások nagyban befolyásolják a vizek élőlény együtteseit, a változások iránya pedig a populációk közötti kapcsolatok sokszínűsége miatt nehezen sejtethető előre. Azonban nem nehéz belátni, hogy a vízhiány a rendkívül súlyos gazdasági károk mellett számos természetes élőhely tönkremenetelét vagy végleges eltűnését jelentheti.

A felszín alatti víz alapvető szerepet játszik a hidrológiai ciklusban, kritikus szerepe van a vizes élőhelyek és a vízfolyások fenntartásában és pufferként szolgál a száraz időszakokban. A talajvíz mélysége hatással van többek között a mezőgazdasági munkálatokra, a növénytermesztésre, az építkezésekre. A mezőgazdasági munkálatok és az infrastruktúra kiépítése által a talajban okozott változások hatással vannak a talajvízszintre, a talajvíz mozgására. E két tényező egyidőben történő figyelembe vétele rendkívül fontos.

A talajvízszint változásaira elsődleges hatással a csapadék van, ezáltal kiemelkedő jelentőséggel bírnak a csapadék megtartására irányuló törekvések, a vizek gyors le/elvezetésével szemben. A hazai csapadékviszonyok az utóbbi időben szélsőséges eloszlást mutattak, ezért nagy jelentősége van az esővíz gyűjtésének, helyszíni megtartásának és a szürkevíz felhasználásának.

A Balaton tekintetében a legújabb számítások azt mutatják, hogy a következő 10 évben a nyári és téli átlaghőmérséklet 0,5 °C -kal, tavasszal és ősszel 0.3 °C-kal nő. 2050 utánra kitekintve, a várható növekedés mintegy 2 °C. A fagyos napok száma igen jelentősen, 10 év alatt 3, 2050 körülre 14 nappal csökken. Az éves csapadékösszeg alig változik, de 10 év alatt a nyári csapadék mennyiség mintegy 15 mm-rel, 2050 után 50 mm-rel csökken. Az őszi csapadék is kevesebb lesz, míg a téli és tavaszi csapadékmennyiség megnő, de erősen csökken a hó formájában hulló csapadék mennyisége. Ugyanakkor növekszik a szélsőségesen meleg napok száma és a hóhullámok hosszúsága.

A Balaton jövője szempontjából különösen fontos az éghajlatváltozásnak a tó vízháztartására gyakorolt várható hatásaihoz történő alkalmazkodás.

Az éghajlatváltozás hatásai a biodiverzításra

Hazánk természetes élővilágában a klímaváltozás hatására az alábbi változások várhatók:

- az égövre jellemző vegetáció határainak eltolódása;
- a társulások és táplálékhálózatok átrendeződése;
- a természetes élővilág fajainak visszaszorulása, különösen az elszigetelt élőhelyeken;
- hosszú távon a biológiai sokféleség csökkenése;
- inváziós fajok terjedése, új inváziós fajok (pl. kártevő rovarok és gyomok) megjelenése;
- az élőhelyek szárazabbá válása, (pl. vizes élőhelyek eltűnése, homokterületek sivatagosodása);
- ökoszisztéma-funkciók károsodása;
- a talajok kiszáradása, a talajban lezajló biológiai folyamatok sérülése;
- a tüzesetek gyakoribbá válása.

A biodiverzitás csökkenésének beláthatatlan következményei vannak. A biológiai változatosság elvesztése mögött húzódó okok közül első helyen az élőhelyek pusztulása, leromlása és feldarabolódása áll. Ez emberi hatásokra vezethető vissza: gyors ütemben növekszik ugyanis az újabb földterületek iránti igény. A természetes élőhelyeket mezőgazdasági, ipari és lakhatási célokra alakítjuk át. A csökkenés második fő oka az invazív fajok terjedése.

Idegenhonos fa- és cserjefaj: olyan fa-, illetve cserjefaj, amelynek hazai megtelepedése behurcolás vagy betelepítés következménye.

Intenzíven terjedő fa- és cserjefaj: olyan idegenhonos fa-, illetve cserjefaj, amely az adott termőhelyen, a környezetében lévő flóraelemeknél gyorsabban terjed, az őshonos fa- és cserjefajokat növekedésével és térfoglalásával jellemzően kiszorítja.

Ezek az idegen fajok tömegesen elszaporodnak, agresszíven lépnek fel az őshonos fajok ellen, és kiszorítják őket, csökkentve ezzel a terület fajszámát, sokféleségét. A további fontos okok között szerepelnek még: az erőforrások túlzott kiaknázása, az éghajlatváltozás és a szennyezések. Az invazív fajok elterjedése és kártételei elleni küzdelemben a megelőzés fontossága vitathatatlan. A megelőzés a legolcsóbb és leghatékonyabb megközelítés, aminek elengedhetetlen része a megjelenő invazív fajok korai észlelése, valamint a gyors reagálás. Bár nem minden betelepülő faj ártalmas, minden betelepülő fajt azonosítani szükséges és veszélyességük alapján csoportosítani kell. Az idegenhonos és intenzíven terjedő fa és cserjefajok listáját a 153/2009. (XI.13.) FVM rendelet 3. számú melléklete tartalmazza.

Az éghajlatváltozás hatásai a mezőgazdaságra

Az időjárás szeszélyességére rendkívül érzékeny a mezőgazdaság. A kiegyenlítetlen évszakváltozások miatt az élővilág biológiai egyensúlya időről-időre felborul, amely kihat a talajban élő mikroorganizmusoktól kezdve a kártevőkön át, szinte valamennyi az agráriumra hatással lévő élő szervezetre, a növénytermesztési zónák határa eltolódik. Folyamatosan új kártevők és kórokozók jelennek meg, amelyek ellen újfajta növényvédő szerekre lesz szükség, többet kell majd öntözni. A termőtalajra elsősorban a szélsőséges időjárás hat igen károsan. A talajok mikrobiológiai élete sokszor károsodik vagy kipusztul amikor a nagy mennyiségű csapadékot a talajok nem tudják befogadni és belvív alakul ki, a műtrágyák hatóanyagainak hasznosulása szintén függ a csapadék mennyiségétől. A hosszú ideig tartó magas hőmérsékletű aszály légszárazzá alakítja a talajt ami a szántóföldi – öntözetlen – területeken termesztett növények esetében végzetes lehet. Ezért módosítani kell a talaj-előkészítést, valamint olyan tenyészidejű növények termesztésére van szükség, amelyek átvészelik az aszályos időszakokat. Ezért a helyi és tájfajták, valamint az éghajlatváltozáshoz nagymértékben alkalmazkodni képes fajták termesztését célszerű előnyben részesíteni.

A megfelelő mezőgazdasági földhasználat váltás (szántó gyepek konverzió, szántóterületek erdősítése) kellően stabil termelési szerkezetet hozhat létre, ennek hiányában azonban a mezőgazdasági ágazat a klímaváltozás által leginkább kiszolgáltatott szektor lehet. A mezőgazdaság szempontjából jelentős veszélyeztető tényező a jégeső.

A kifejezetten a csapadékvíz okozta talajeróziós károk az ország termőterületének 40 százalékát érintik. Az eróziós jelenségek sújtják a mezőgazdasági területen kívül az ipari, illetve lakott térségeket és a kiépített infrastruktúrát is (pl. feltöltődés, sárelöntés, földcsuszamlás, stb.).

Az ilyen típusú területeken a nem megfelelően végzett emberi beavatkozások (csapadékvíz elvezetés hiánya, nagy méretű bevágások, teraszosítás, feltöltések) növelhetik, esetleg ki is válthatják a mozgásos folyamatokat. A csapadékvíz elvezetés megoldásával jelentősen csökkenthető, megelőzhető a káros jelenségek kialakulása.

A szél okozta károk potenciálisan valamennyi termőterületet érinthetik (pl. felső rétegek elsodródása, defláció).

A klímaváltozás az intenzív állattartásra erőteljesebb hatással lesz, nő az állatok víz- és árnyékigénye.

Az éghajlatváltozás hatásai az erdőszetre

A felmelegedés a fák legyengülésére valamint betegségeinek erőteljességére és terjedésére ma még előre nem látható hatással lesz. Az erdőszet számára az éghajlatváltozás és a szélsőséges időjárás viszonyokhoz való alkalmazkodás sikeressége a természetesen erdők telepítésén és megóvásán múlik. Ezen erdők egyrészt a hirtelen lezúduló csapadék okozta károkat csökkenthetik, másrészt az erdők jelentős szerepet játszanak a víz tárolásában, a mikroklíma szabályozásában, a biodiverzitás növelésében is. Az erdők telepítésénél, illetve az erdős területek gondozásánál kiemelt fontosságot kell tulajdonítani a fajok kiválasztásának. A helyi, őshonos fajokat kell előnyben részesíteni, valamint az erdők gondozásánál fokozott figyelmet kell szentelni az invazív fajok eltávolítására.

Több figyelmet érdemel az erdőket egyre nagyobb mértékben fenyegető tűz elleni védelmi intézkedések kidolgozása és gyakorlati megvalósítása.

Az éghajlatváltozás hatásai az épített környezetre

A környezettudatosság fontos eleme az energiatudatosság beépülése a mindennapi életbe, mely kapcsán törekedni kell továbbra is az épületállomány energiatakarékosságot szolgáló felújítására, valamint a működtetésére. Magyarországon az épületállományhoz kapcsolódik az energiahasználat mintegy 55-60 %-a, amelynek 2/3-a a fűtés és hűtés számlájára írható. Az épületeink a legnagyobb szén-dioxid kibocsátók, jócskán megelőzve az ipart, a közlekedést és a földhasználatot. A Balaton régióban az állandó lakosok által használt épületeken kívül üdülő ingatlanok, illetve szálláshelyek is nagy számban találhatók. Az új és régi épületek kialakításánál, átalakításánál figyelembe kell venni az éghajlatváltozás miatt a hőhullámok gyakoribb előfordulását és ezek hatásait az emberi egészségre. Az épített környezet alakításakor ma még csak ritkán számolnak az éghajlatváltozással. Az épületek tervezésénél a lakosság és az építőipari szakma is elsősorban a téli hővesztések csökkentésére koncentrál, de ugyanakkor a hőszigetelés a nyári hővédelmet is szolgálja. Kiemelkedő jelentőségű a meglévő rendszerek, épületek energiahatékony üzemeltetése, amely többféle úton is megvalósítható, mint gépészeti korszerűsítés, épülethűtés és építészeti korszerűsítés. Így az épített környezet állapotának megóvása és fejlesztése, valamint az alkalmazkodási lehetőségek (energetikai, építészeti, anyaghasználati, stb.) népszerűsítése és általános felhasználása még fontos feladatként áll a régió előtt.

A vonalas infrastruktúrára szintén jelentős hatást gyakorolnak a hőmérsékletingadozások, szélsőséges időjárási jelenségek.

Az éghajlatváltozás hatásai az emberi egészségre

Az éghajlatváltozás hatására bekövetkező változások minden ember egészségét befolyásolni fogják. A hőhullámok, az árvizek, a viharok, a tüzesetek és az aszályok következtében fellépő megbetegedések és sérülések a növekvő nyári átlaghőmérséklet hatására, és a hőhullámok alatt fellépő hasmenéses megbetegedések, a keringési-légzőrendszeri megbetegedések növekvő gyakorisága és néhány fertőző betegség hordozóinak megváltozott térbeli eloszlása mind következményei az éghajlatváltozásnak.

Ezek a megbetegedések méginkább érinteni fogják az időseket, krónikus betegséggel küzdőket és a rossz alkalmazkodó képességű, illetve meggyengült immunrendszerű embereket.

Az egyre melegebb nyarak és enyhébb telek miatt a vírusok, baktériumok, kórokozók elterjedése, populációja lényegesen megnőhet. A kullancsok által terjesztett agyvelőgyulladás (encephalitis) betegség gyakorisága az 1990-2000. években csökkent, de 2001-től ismét növekszik. A jövőbeni gyakoriságot az enyhe telek és az ország erdőborítottságának változása növelheti. Hasonlóan várható a Lyme-kór, a rágcsálók által terjesztett hantavírus-fertőzés, illetve a szúnyogok által terjesztett nyugat-nílusi vírúsfertőzéses esetek számának növekedése. Hosszabb távon a behurcolt maláriás esetek száma növekedhet, megjelenhet a lepkeszúnyogok által terjesztett protozoális betegség, a leishmaniasis.

Fontos hangsúlyozni, hogy a hirtelen lezúduló esőzések és az emiatt kialakuló áradások – a szennyvízkiömlések és bemosódások révén – szennyezhetik a sérülékeny ivóvízbázisokat és ezzel növelik a fertőzésveszélyt.

Az éghajlatváltozás bizonyos időjárási körülmények között negatívan érinti a légszennyező anyagok koncentrációját. A légszennyező anyagok magas koncentrációja növeli a légzőszervi megbetegedések számát.

Az utóbbi években egyre több embernél jelentkeznek a növényi pollenek - főként parlagfű – által okozott allergiás jellegű megbetegedések. Az éghajlatváltozás megváltoztatja az allergiát okozó pollen kiporzásának időszakát, és a pollen mennyiségét. Az emelkedő légköri CO₂ koncentráció és a melegedő hőmérséklet kitolhatja a parlagfű pollenjének levegőben történő tartózkodását, meghosszabbíthatja a parlagfű pollenszezont. Ezért a parlagfűvel borított területek folyamatos mentesítését biztosítani szükséges, valamint a közterületek, parkok növényállományának felülvizsgálata allergiát kiváltó hatásuk alapján kell, hogy megtörténjen. Az invazív növényfajok allergiát kiváltó hatásuk szempontjából történő monitoringja szintén kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon.

A vízzel és élelmiszerekkel előforduló kórokozók a fokozódó meleg miatt szintén nagyobb veszélyt jelentenek. A nemzetközi adatok szerint az 1°C hőmérséklet növekedés 2-5%-kal növeli a salmonellosis megbetegedés gyakoriságát.

1.2. A települési környezet állapota

1.2.1 Kommunális infrastruktúrát érintő változások

Ivóvízellátás arányának/minőségének változása

A Dunántúli Regionális Vízmű Zrt. adatszolgáltatását a vízminőség javítás tekintetében az 1. sz. melléklet tartalmazza.

13. sz. táblázat: Ivóvíz bekötések darabszámának alakulása

Település	2010. évi ivóvíz bekötés darabszám	2011. évi ivóvíz bekötés darabszám	2012. évi ivóvíz bekötés darabszám	2013. évi ivóvíz bekötés darabszám	2014. évi ivóvíz bekötés darabszám	2015. évi ivóvíz bekötés darabszám
Látrány	650	646	648	648	648	649
Somogytúr	232	232	232	234	234	234
Somogybabod	258	258	259	259	259	259
Gamás	392	392	393	391	392	390
Visz	121	122	122	122	123	123
Karád	873	881	880	882	886	898
Balatonlelle	4294	4305	4315	4354	4372	4376

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2016

14. sz. táblázat: Felhasznált ivóvíz mennyisége

Település	2010. évi ivóvíz mennyiség /m ³	2011. évi ivóvíz mennyiség /m ³	2012. évi ivóvíz mennyiség /m ³	2013. évi ivóvíz mennyiség /m ³	2014. évi ivóvíz mennyiség /m ³	2015. évi ivóvíz mennyiség /m ³
Látrány	40484	44198	47229	41766	42165	43799
Somogytúr	20545	22191	22253	18940	12497	12256
Somogybabod	14195	15167	14605	13483	13371	15376
Gamás	16661	16902	17154	15506	16289	15813
Visz	5913	7046	6191	5503	6318	4738
Karád	48606	49531	47725	46080	42373	50599
Balatonlelle	281404	289889	294324	292486	288486	306367

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2016

15. sz. táblázat: Ivóvíz hálózat hossza (m)

Település	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Balatonlelle			50 861	50 861	50 889	50 889
Gamás			18 467	18 467	18 467	18 467
Karád			22 053	22 053	22 053	22 053
Látrány			23 484	23 484	23 484	23 484

			484			
Somogybabod-Somogytúr			11 238	11 238	11 238	11 238
Visz			3 533	3 533	3 533	3 533
Szennyvíz hálózat hosszak (m)						
Település	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Balatonlelle			50 737	50 912	50 912	57 381

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2016

16. sz. táblázat: Ivóvíz vízminősége **Balatonlelle** településre vonatkozóan

Paraméter	Érték	Határérték	Mértékegység
ammónium	<0,05	0,5	mg/l
nátrium	4,57	200	mg/l
kémiai oxigénigény (KOIps)	1,46	5	mg O ₂ /l
klorid	23,67	250	mg/l
fluorid	0,3	1,5	mg/l
nitrát-nitrogén	4	50	mg/l
nitrit-nitrogén	<0,05	0,5	mg/l
összes keménység	22	5-35	nk ⁰
összes mangán	5,71	50	µg/l
összes vas	12,5	200	µg/l
pH	7,69	6,5-9,5	
szulfát	79	250	mg/l
vezetőképesség	705	2500	µS/cm
arzén	2,8	10	µg/l
alumínium	<40	0,2	µg/l

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2016

17. sz. táblázat: Ivóvíz vízminősége **Gamás** településre vonatkozóan

Paraméter	Érték	Határérték	Mértékegység
ammónium	<0,05	0,5	mg/l
nátrium	19,9	200	mg/l
kémiai oxigénigény (KOIps)	0,72	5	mg O ₂ /l
klorid	6,25	250	mg/l
fluorid	0,2	1,5	mg/l
nitrát-nitrogén	1	50	mg/l
nitrit-nitrogén	<0,05	0,5	mg/l
összes keménység	20	5-35	nk ⁰
összes mangán	11,67	50	µg/l
összes vas	43,33	200	µg/l
pH	7,72	6,5-9,5	
szulfát	<30	250	mg/l
vezetőképesség	642	2500	µS/cm
arzén	1,2	10	µg/l
alumínium	<40	0,2	µg/l

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2016

18. sz. táblázat: Ivóvíz vízminősége **Karád** településre vonatkozóan

Paraméter	Érték	Határérték	Mértékegység
ammónium	<0,05	0,5	mg/l
nátrium	17,35	200	mg/l
kémiai oxigénigény (KOIps)	0,48	5	mg O ₂ /l
klorid	8,83	250	mg/l
fluorid	0,21	1,5	mg/l
nitrát-nitrogén	1	50	mg/l
nitrit-nitrogén	<0,05	0,5	mg/l
összes keménység	28	5-35	nk ⁰
összes mangán	10	50	µg/l
összes vas	51,67	200	µg/l
pH	7,51	6,5-9,5	
szulfát	67,5	250	mg/l
vezetőképesség	841	2500	µS/cm
arzén	<1	10	µg/l
alumínium	<40	0,2	µg/l

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2016

19. sz. táblázat: Ivóvíz vízminősége **Látrány** településre vonatkozóan

Paraméter	Érték	Határérték	Mértékegység
ammónium	0,45	0,5	mg/l
nátrium	22,15	200	mg/l
kémiai oxigénigény (KOIps)	0,47	5	mg O ₂ /l
klorid	6,8	250	mg/l
fluorid	0,2	1,5	mg/l
nitrát-nitrogén	<1	50	mg/l
nitrit-nitrogén	<0,05	0,5	mg/l
összes keménység	20	5-35	nk ⁰
összes mangán	15,38	50	µg/l
összes vas	13,08	200	µg/l
pH	7,73	6,5-9,5	
szulfát	41,5	250	mg/l
vezetőképesség	651	2500	µS/cm
arzén	2,55	10	µg/l
alumínium	60	0,2	µg/l

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2016

20. sz. táblázat: Ivóvíz vízminősége **Somogybabod** településre vonatkozóan

Paraméter	Érték	Határérték	Mértékegység
ammónium	0,05	0,5	mg/l
nátrium	15	200	mg/l
kémiai oxigénigény (KOIps)	1,17	5	mg O ₂ /l
klorid	67	250	mg/l
fluorid	<0,2	1,5	mg/l
nitrát-nitrogén	<1	50	mg/l
nitrit-nitrogén	0,05	0,5	mg/l
összes keménység	25	5-35	nk ⁰
összes mangán	88,75	50	µg/l

összes vas	101,43	200	µg/l
pH	7,36	6,5-9,5	
szulfát	37	250	mg/l
vezetőképesség	773	2500	µS/cm
arzén	<1	10	µg/l
alumínium	<40	0,2	µg/l

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2016

21. sz. táblázat: Ivóvíz vízminősége **Somogytúr** településre vonatkozóan

Paraméter	Érték	Határérték	Mértékegység
ammónium	0,09	0,5	mg/l
nátrium	15,4	200	mg/l
kémiai oxigénigény (KOI _{ps})	0,21	5	mg O ₂ /l
klorid	6,5	250	mg/l
fluorid	0,17	1,5	mg/l
nitrát-nitrogén	<1	50	mg/l
nitrit-nitrogén	<0,05	0,5	mg/l
összes keménység	26	5-35	nk ⁰
összes mangán	61,75	50	µg/l
összes vas	101,25	200	µg/l
pH	7,23	6,5-9,5	
szulfát	35	250	mg/l
vezetőképesség	768	2500	µS/cm
arzén	<1	10	µg/l
alumínium	<40	0,2	µg/l

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2016

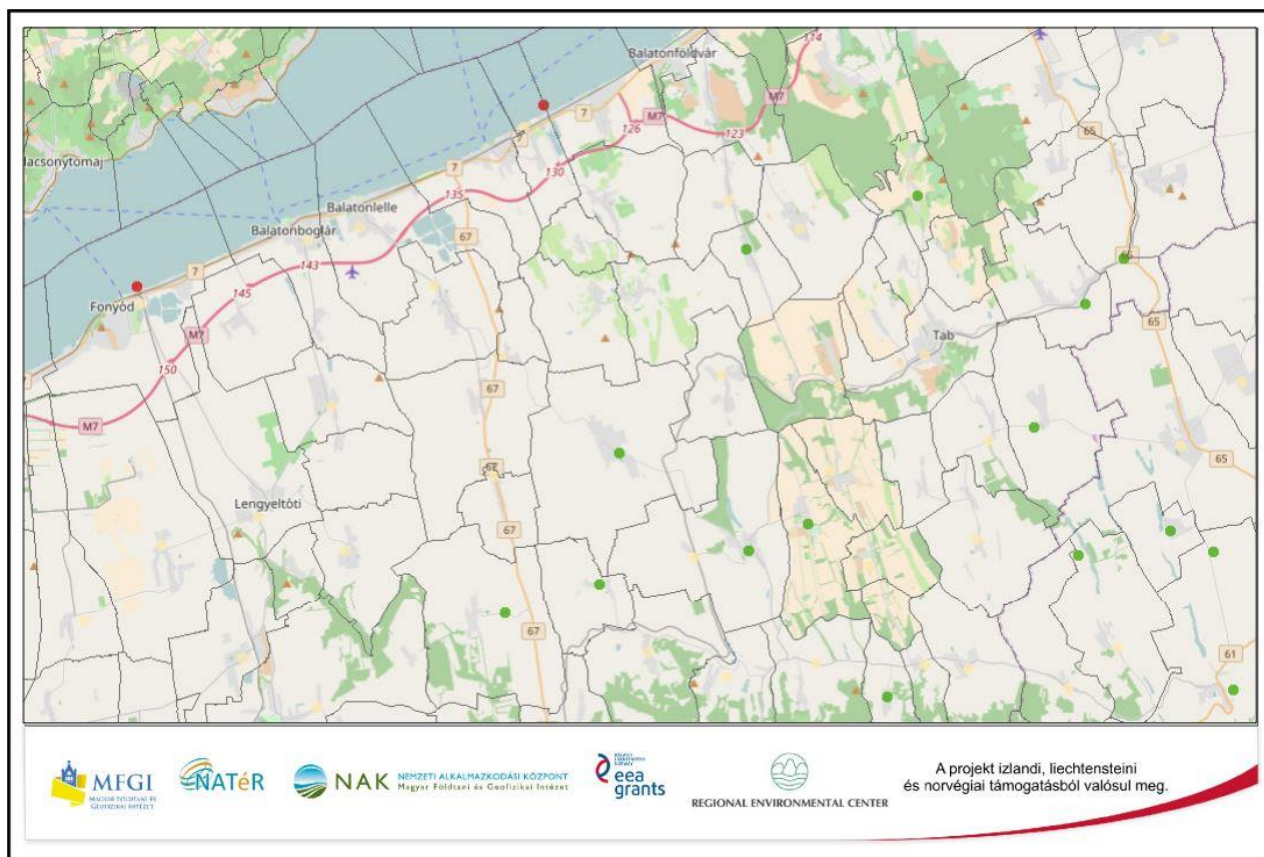
22. sz. táblázat: Ivóvíz vízminősége **Visz** településre vonatkozóan

Paraméter	Érték	Határérték	Mértékegység
ammónium	0,47	0,5	mg/l
nátrium	19,1	200	mg/l
kémiai oxigénigény (KOI _{ps})	0,67	5	mg O ₂ /l
klorid	8	250	mg/l
fluorid	0,16	1,5	mg/l
nitrát-nitrogén	<1	50	mg/l
nitrit-nitrogén	<0,05	0,5	mg/l
összes keménység	29	5-35	nk ⁰
összes mangán	44	50	µg/l
összes vas	220,56	200	µg/l
pH	7,38	6,5-9,5	
szulfát	81	250	mg/l
vezetőképesség	890	2500	µS/cm
arzén	<1	10	µg/l
alumínium	70	0,2	µg/l

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2016

Érzékenység - Vízbázisok klíma-érzékenységének mértéke

- mérsékelten érzékeny
- nagyon érzékeny
- nincs közvetlen hatás
- érzékeny

Szennyvízelvezetés-tisztítás arányának változása

A Dunántúli Regionális Vízmű Zrt. adatszolgáltatását a vízminőség javítás és szennyvíz elvezetés tekintetében az 1. sz. melléklet tartalmazza.

23. sz. táblázat: Szennyvíz bekötések darabszámának alakulása

Település	2010. évi szennyvíz bekötés darabszám	2011. évi szennyvíz bekötés darabszám	2012. évi szennyvíz bekötés darabszám	2013. évi szennyvíz bekötés darabszám	2014. évi szennyvíz bekötés darabszám	2015. évi szennyvíz bekötés darabszám
Balatonlelle	3774	3865	3995	4055	4072	4093

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2016

24. sz. táblázat: Keletkezett szennyvíz mennyiségének alakulása (m³)

Település	2010. évi szennyvíz mennyiség /m3	2011. évi szennyvíz mennyiség /m3	2012. évi szennyvíz mennyiség /m3	2013. évi szennyvíz mennyiség /m3	2014. évi szennyvíz mennyiség /m3	2015. évi szennyvíz mennyiség /m3

Balatonlelle	249500	263976	269627	272154	266466	276826
--------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2016

25. sz. táblázat: A 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet 2. sz. melléklete: A szennyvizek befogadóba való közvetlen bevezetésére vonatkozó, vízminőségvédelmi területi kategóriák szerint meghatározott kibocsátási határértékek

Ssz.	Megnevezés	Területi kategóriák			
		1. Balaton és vízgyűjtője közvetlen befogadói	2. Egyéb védett területek befogadói	3. Időszakos vízfolyás befogadó	4. Általános védeltségi kategória befogadói
1.	PH	6,5-8,5	6,5-9	6,5-9	6-9,5
	Szennyező anyagok	Határérték mg/l			
2.	Dikrotmátos oxigénfogyasztás KOIk	50	100	75	150
3.	Biokémiai oxigénigény BOI5	15	30	25	50
4.	Összes szerves nitrogén öNÁsv(8)	15	30	20(3)	50
5.	Összes nitrogén(8)	20(1)	35(1)	25(3)	55
6.	Ammónia-ammónium-nitrogén(8)	2	10	5(3)	20
7.	Összes lebegőanyag	35	50	50	200
8.	Összes foszfor, Pösszes	0,7(10)	5(1)	5(4)	10

(1) A 240/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján kijelölt érzékeny felszíni vizekbe és azok vízgyűjtő területén lévő, közvetlenül bevezető befogadóba történő közvetlen bevezetés esetén 10 000 LE terhelés fölött követelményként az 1. számú melléklet I. Rész szerinti technológiai határérték állapítható meg.

(3) A határérték a nem nitrát érzékeny területeken kétszeres

(4) A Maros hordalékkúp területén lévő időszakos vízfolyások esetén a 2. kategória határértéke érvényes.

(8) A 2000 LE alatti települési szennyvíztisztító telepek esetében a november 15. és április 30. közötti időszakban a kibocsátásra határérték nem vonatkozik.

(10) Befogadó vízfolyásba történő bevezetés esetén a határérték csak a befogadó terhelhetőségére alapozott indoklással adható ki. Egyéb indokolt esetben a hatóság enyhébb határértéket engedélyezhet.

Nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz

A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz: olyan háztartási szennyvíz, amelyet a keletkezés helyéről vagy átmeneti tárolóból – közcsatornára való bekötés vagy a helyben történő tisztítás és befogadóba vezetés lehetőségének hiányában – gépjárművel szállítanak el ártalmatlanítás céljából.

A keletkező nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz mennyiségének csökkentése egyrészt a települési csatornahálózatok kiépítésével, másrészt a lakásoknak a kiépült és üzemelő közcsatorna hálózatokra történő minél nagyobb mértékű rákötésével biztosítható. A csatornázatlan területeken a keletkező szippantott szennyvíz elszállítását erre a feladatra engedéllyel rendelkező magánvállalkozók jogosultak végezni.

A csapadékvíz-elvezetésével kapcsolatos változások

A csapadékvíz-elvezető rendszerek a településeken kialakításra kerültek: nyílt árok, zárt árok, vagy burkolt árok, amelyek karbantartásáról, tisztításáról az önkormányzat gondoskodik közmunkaprogram segítségével. A hazai csapadékvízviszonyok az utóbbi időben szélsőséges eloszlást mutattak, ezért nagy jelentősége van az esővíz gyűjtésének, helyszíni megtartásának, amely nem jellemző a település területén.

A csapadékvíz gyors levezetéséből származó lökésszerű szennyezés a felszíni vízfolyások közvetítésével jut el a Balatonba. E szennyezőanyagok mennyiségének csökkentése egyaránt

szolgálja a felszíni és felszín alatti vizek minőségének a védelmét, amely kiemelten fontos feladat a Balaton vízgyűjtőjének a területén.

26. sz. táblázat: A csapadékvíz elvezető hálózatra vonatkozó adatok

Település	Csapadékvíz elvezető hálózat hossza (km)	Szilárd burkolatú csapadékvíz elvezető árok hossza (km)	Nyílt elvezető árok hossza (km)	Zárt elvezető árok hossza (km)	Tervezett csapadékvíz elvezető építés/rekonstrukció 2016-2021 között
Balatonlelle	55	3,2	49,3	2,5	
Gamás	10	6	9,8	0,2	1,8
Karád	na	na	na	na	
Látrány	14,5	3,5	10,7	0,3	
Somogybabod	9,5	3,1	6,3	0,2	
Somogytúr	12,2	1,2	11	0	
Visz	5,6	0,8	4,5	0,3	2,5

Forrás: Önkormányzati adatközlés, 2016

Hulladékgazdálkodás helyzete

A Baranya Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi Főosztálya hulladékgazdálkodási szempontból az alábbi felvilágosítást adta az érintett településekre vonatkozóan:

A településeken jellemzően kis mennyiségű veszélyes hulladék keletkezésével járó tevékenységet végeznek. A 2015. évre vonatkozó hulladékos adatszolgáltatások veszélyes hulladékokra vonatkozó adatait a következő táblázat tartalmazza.

27. táblázat: A településeken keletkezett veszélyes hulladékok 2015. évben

Település	Gazdálkodó	Keletkező veszélyes hulladék (t/év)
Látrány	Szarvasmarha telep (Udvaros Zoltán)	0,3 (gépjármű karbantartás) 4,5 (állati tetem)
Karád	Karádi Mg. Zrt.	2,5 (gépműhely)
Karád	Gazdabolt Kft.	0,1 (gépjavítás)
Somogytúr	Hunland Veal Farm Kft. (szarvasmarha telep)	0,3 (állatgyógyászat) 25 (állati tetem)
Balatonlelle	Mészáros László autóvillamosági szerelő	0,24 (akkumulátor)
Balatonlelle	Metal-Ware Kft.	2,15 {fémmegmunkálásból származó veszélyes hulladékok}
Balatonlelle	Mind-Festék Kft.	0,95 (festék és göngyöleg)
Balatonlelle	Marton Autó Kft.	0,15 (olajos hulladék)
Balatonlelle	Lelle Autószerelő Kft.	1,8 (olajos hulladék) 0,1 (akkumulátor)
Balatonlelle	Balogh Antal autószerelő	0,23 (olajos hulladék)
Balatonlelle	Tóth László autószerelő	0,57 (olajos hulladék)
Balatonlelle	Markovics Zoltán autószerelő	0,88 (olajos hulladék)
Balatonlelle	Proics Géza Endre autószerelő	0,88 (olajos hulladék)

Forrás: Baranya Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi Főosztály, 2016.

Gamás, Somogybabod és Visz községek területén a hulladékbevallás alapján nem végeznek veszélyes hulladék keletkezésével járó tevékenységet.

Hulladéklerakók:

A települések egyikében sincs üzemelő hulladéklerakó. A településeken keletkező települési hulladékot a somi, illetve az ordacsehi hulladéklerakóban helyezik el.

A látrányi lerakót 2011 évben re kultiválták.

Illegális hulladéklerakásról nincs tudomása a Kormányhivatalnak.

Állati eredetű hulladékok:

Az állati eredetű hulladékok csak azok hasznosítása esetén tartoznak a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény hatálya alá (1. § (2) bekezdés c) és d) pontjai). Az állati tetemek döngkútban történő elhelyezése 2003. évtől nem jogszerű. A korábban üzemeltetett döngkutakat fel kellett számolni. Nyilvántartásunk szerint korábban Karád, Látrány, Somogybabod és Somogytúr területén üzemeltettek döngkutak. A jelenleg alkalmazott megoldás az ÁTEV-nek történő átadás.

Kommunális hulladék

A településeken keletkező szilárd kommunális hulladék gyűjtése és szervezett elszállítása a teljes területen megoldott. A települések területén ritkán illegális hulladéklerakások előfordulnak, amelyek megszüntetéséről az önkormányzat rendszeresen gondoskodik.

Elszállított kommunális hulladék mennyisége 2014-2015 években településenként

Az érintett településeken heti rendszerességgel szállította a Pelso-Kom Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. a kommunális hulladékot. (Balatonlellén a nyári időszakban heti 2-szer illetve heti 3-szor)

Az összegyűjtött nem veszélyes hulladékot megfelelő környezetvédelmi engedélyekkel rendelkező hulladékkezelő-lerakó telepekre szállították. A kevert települési hulladékot a CWS Invest Üzletviteli Kft (kaposmérői hulladéklerakó), a Saubermacher-Marcali Kft valamint a Marcali és Térsége Közszolgáltató Nonprofit Kft vette át előkezelésre, ártalmatlanításra.

28. sz. táblázat: A begyűjtött kommunális hulladék mennyisége településenként

Település	Év	Gyűjtött kommunális hulladék mennyisége (kg)
Balatonlelle	2014	2 179 647
	2015	2 318 977
Gamás	2014	142 144
	2015	156 116
Karád	2014	245 681
	2015	247 516
Látrány	2014	229 651
	2015	206 442
Somogybabod	2014	85 080
	2015	81 850
Somogytúr	2014	70 928
	2015	65 746
Visz	2014	37 756

	2015	36 767
--	------	--------

Forrás: Pelso-Kom Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft., 2016

Zöld hulladék

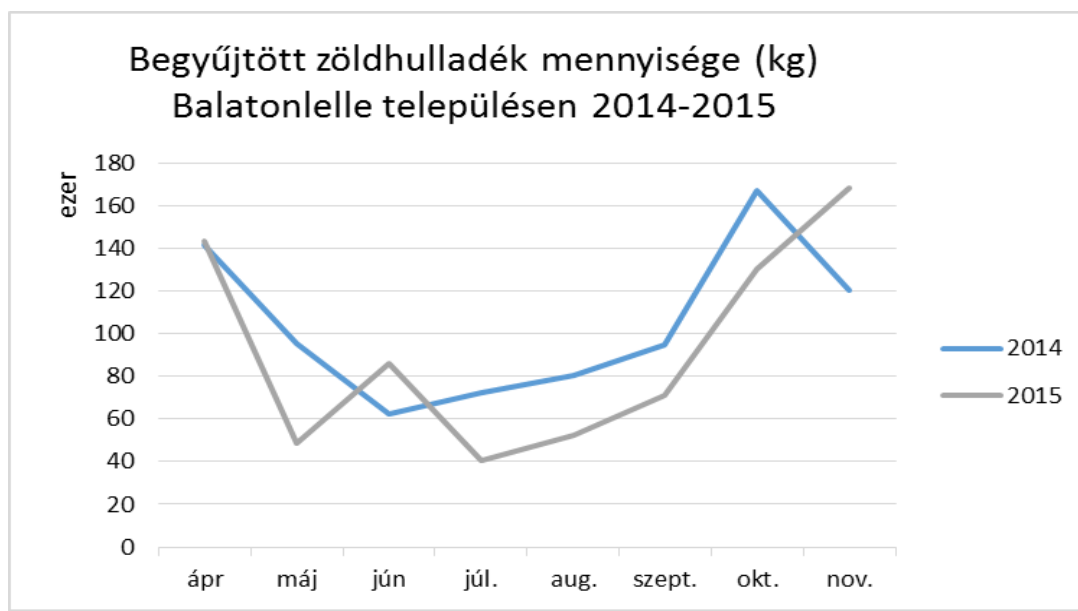
A Pelso-Kom Kft. által közszolgáltatással ellátott 63 településből 8, a vizsgált települések közül Balatonlellén folyt házhoz menő zöldhulladék gyűjtés az áprilistól novemberig terjedő időszakban, kétheti rendszerességgel. A fű, falevél és nyesedéket zsákokban, a 2-3 cm átmérőjű, maximum 1m hosszúságú ágakat kötegelten helyezik ki az ingatlan tulajdonosok. A gyűjtött zöldhulladék legnagyobb részét a hasznosítói engedéllyel rendelkező (kezelési kód: R3) KETÉH Kft-nek adja át a Kft. hasznosításra (komposztálás) hulladékkezelési szerződés keretein belül.

2015. évben átmeneti problémák miatt szállított a cég zöldhulladékot a Saubermacher-Marcali Kft marcali illetve a CWS Invest Kft kaposvári telephelyére. Előbbi hulladékkezelő ártalmatlanításra, utóbbi R12-es kezelési kóddal mechanikai előkezelésre vette át a hulladékot.

29. sz. táblázat: A begyűjtött zöldhulladék mennyisége

Település	Év	Gyűjtött zöld hulladék mennyisége (kg)
Balatonlelle	2014	835 064
	2015	654 378
	2015	36 767

Forrás: Pelso-Kom Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft., 2016

A grafikonon látható, hogy a tavaszi és őszi hónapokban begyűjtött zöldhulladék mennyisége jelentősen több a nyári időszakhoz képest.

Lom hulladék

Évente egy alkalommal házhoz menő lomtalanítást biztosít a Pelso-Kom Kft. a lakossági ügyfelek számára az Önkormányzatokkal előre egyeztetett időpontokban. A gyűjtött

lomhulladékot a CWS Invest Üzletviteli Kft (kaposmérő), a Saubermacher-Marcali Kft illetve a Marcali és Térsége Közszolgáltató Nonprofit Kft részére adja át előkezelésre, ártalmatlanításra.

30. sz. táblázat: Az elszállított lom mennyisége

Település	Év	Gyűjtött lom hulladék mennyisége (kg)
Balatonlelle	2014	87 530
	2015	187 070
Gamás	2014	3 610
	2015	6 420
Karád	2014	6 290
	2015	6 260
Látrány	2014	17 968
	2015	39 380
Somogybabod	2014	5 740
	2015	9 830
Somogytúr	2014	9 230
	2015	12 160
Visz	2014	6 700
	2015	0

Forrás: Pelso-Kom Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft., 2016

Veszélyes hulladék

Ezt a jellegű hulladékot megfelelő környezetvédelmi engedély hiányában a Pelso-Kom Kft. nem gyűjti- szállítja. Gyűjtési igény esetén az Önkormányzatokkal egyeztetve a szervezet lebonnyolításával járul hozzá a hulladék megfelelő engedéllyel rendelkező hulladékkezelő céghez történő eljuttatásához. Tárgyévokban nem érkezett megkeresés a Társasághoz veszélyes hulladék szervezett gyűjtésére.

Elektronikai hulladék

Az évente tartandó lomtalanítást megelőzően felkínálta a Pelso-Kom Kft. a települések részére az elektronikai hulladékgyűjtés lehetőségét (alvállalkozó igénybevételel), de sajnos nem sokan éltek vele. Az érintett települések közül egyik sem.

Szelektív hulladékgyűjtés lehetőségei, gyűjtött mennyiségek

A szelektív hulladékgyűjtés a 2014. évet megelőző időszakban gyűjtőszigetek kihelyezésével valósult meg. A 2012. évi CLXXXV. törvény (továbbiakban: Ht.) 43. § -ának d) pontja szerint: „a települési hulladék hulladékgyűjtő szigeten történő elhelyezése csak kiegészítő megoldásként, elsősorban olyan sűrűn lakott településrészekben legyen alkalmazható, ahol az elkülönítetten gyűjtött háztartási hulladék házhoz menő gyűjtése és elszállítása nem biztosítható.”

Ennek megfelelően 2014. év elején megszűntek a gyűjtőszigetek. Ekkor váltotta fel a térségben a régi (szigeteken történő) gyűjtési módszert a házhoz menő zsákos gyűjtés 2014. márciusában.

A Kft. a vizsgált települések mindegyikén végez házhoz menő papír-műanyag-fém hulladék gyűjtést, üveget rendszeres járáttal Balatonlelléről szállít. A begyűjtött szelektív hulladék mennyiségét tartalmazó táblázatban a többi településen is (kivéve Somogytúr) található

üvegre vonatkozó mennyiség, ugyanis a beszállított hulladékszigetek üveges edényei 2015. év elején kerültek kiürítésre.

31. sz. táblázat: Az begyűjtött szelektív hulladék mennyisége

Település	Év	Gyűjtött szelektív hulladék (papír, műanyag, fém) mennyisége (kg)	Gyűjtött üveg hulladék mennyisége (kg)
Balatonlelle	2014	35 944	4 004
	2015	54 523	17 991
Gamás	2014	2 576	0
	2015	2 423	455
Karád	2014	4 712	0
	2015	4 975	455
Látrány	2014	6 032	0
	2015	8 700	341
Somogybabod	2014	2 234	0
	2015	3 485	114
Somogytúr	2014	1 767	0
	2015	2 038	0
Visz	2014	1 133	0
	2015	1 529	114

Forrás: Pelso-Kom Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft., 2016

Az elkülönítetten gyűjtött hulladék a KETÉH Kft keszthelyi telepére került előkezelésre. A kevert csomagolási hulladék (EWC 150106) valamint az üveghulladék (EWC 150107) R12-es kezelési kódon került átadásra. A hulladékok válogatása válogatóműben történik, majd a fajtánként válogatott anyagokat (PET, PE, HDPE, karton, vegyespapír, kompozit, vas, alu) bálázzák. A bálázott újrahasznosítható hulladékokat a Pelso-Kom Kft-vel szerződött hulladékkezelő / hasznosító cégek vették át.

A szállítás színvonalában bekövetkezett változás 2014 óta

2014. január 1-jén 16 db öreg (általában 15éves), bérelt gépjárművel kezdte meg közszolgáltatási tevékenységét a Pelso-kom Nonprofit Kft.

2015. évben a tulajdonos Délnyugat-balatoni Önkormányzati Hulladékgazdálkodási Társulás EU-s pályázatot (KEOP-1.1.1/C/13) nyert eszközbeszerzésre, amelyből többek között az alábbi korszerű gyűjtő- és szállítóeszközök kerültek beszerzésre, illetve használják 2016 márciusa óta hulladékgyűjtésre.

- 15 db tömörítő szerkezetes, zárt felépítményű hulladékszallító gépjármű
- 30db 4m³-es SN-04 típusú nyitott konténer (Avermann-Horváth)
- 40db 5m³-es SN-05 típusú nyitott konténer (Avermann-Horváth)
- 20db 8m³-es SN-08 típusú nyitott konténer (Avermann-Horváth)
- 5db 10m³-es MPC-10 típusú préskonténer (Avermann-Horváth)
- 5db 15m³-es MPC-15 típusú préskonténer (Avermann-Horváth)
- 5db 30m³-es SP-12 + TT30 típusú préskonténer (Avermann-Horváth)
- Görgős konténerszállító gépjármű (Mercedes Benz Arocs 2543 L/4500 (6x2))
- Görgős konténerszállító gépjármű daruval (Mercedes Benz Arocs 2543 L/5100 (6x2))
- 2 db Kétkaros konténerszállító gépjármű (Mercedes Benz Arocs 1824 L/3900 (4x2))
- Nyerges vontató ponyvás pótkocsival

– Pótkocsi görgős konténerszállítóhoz

Hulladék lerakás, lerakó jellemzése

A Pelso-kom Nonprofit Kft nem rendelkezik hulladékkezelő létesítménnyel, ezért szerződött hulladékkezelő partnereikhez szállítják az összegyűjtött hulladékot.

Hulladékkezelési tevékenységet végző partnereik:

CWS Invest Zrt

A Pelso-kom Nonprofit Kft működésének megkezdése óta (2014. január 1.) a CWS Invest Zrt kaposmérői telepére szállított kommunális hulladékot. A 2015. júliusa előtti időszakban előkezelés nélkül lerakásra került a telepre beérkezett hulladék. 2015. júliustól viszont – a létesítmény módosított IPCC engedélyének megfelelően- előkezelés (kezelési kód: R12) után került lerakásra a beszállított kommunális-, zöld- és lomhulladék. A mechanikai előkezelést rostával és mobil válogatóval végzik. A 70mm feletti szemcseméretű hulladékot válogatószalagra helyezik, ahol leválasztják a műanyag, papír és fém hulladékot, a maradék frakció a lerakóra kerül. A rostálással különválasztott 20mm alatti frakciót takaróanyagként hasznosítják a lerakón.

Saubermacher-Marcali Kft

2014. májusában kezdődött el az esetenkénti hulladékbeszállítás a Saubermacher-Marcali Kft marcali telephelyére is. Cél a települési szilárd hulladékok környezetkímélő ártalmatlanítása lerakással, műszaki védelemmel kialakított nem veszélyes hulladéklerakóban. A lerakótéren a hulladék lerakása rendezetten történik medencefeltöltéses, majd dombépítéses technológiával. A lerakott hulladékot kompaktossal tömörítik, rétegenként takarják földdel vagy inert hulladékkal.

Marcali és Térsége Közszolgáltató Nonprofit Kft

2014. augusztusában próbaüzem keretén belül kezdődött el a kommunális hulladék beszállítása a mechanikai kezelőműbe. A telephelyen a vegyesen gyűjtött lakossági, nem veszélyes hulladék mechanikai és biológiai előkezelését végzik az anyagában vagy energetikailag hasznosítható anyagok kinyerésével, a lerakásra kerülő hulladék mennyiségének csökkentése érdekében.

Technológiájuk előaprító berendezéssel indul, ahol 250mm méretűre aprítják a beszállított anyagot, majd mágneses szeparátorral leválasztják a mágnesezhető fémeket. Ezt követően egy 40 és 80 mm közötti lyukméretű dobszítán szétválogatják az aprított hulladékot, a 40mm alatti részt biológiai kezelés alá vetik (stabilizálják). A szítán fennmaradt részből leválasztják a nem mágnesezhető fémeket és egyéb nehézsúlyú anyagokat, a maradék könnyűfrakciót 50mm szemcseméretűre aprítják, így nyerik a magas fűtőértékű RDF frakciót, melyet fűtőanyagként hasznosítanak.

Udvarok, kertek

Sok esetben a kertekből, udvarokból származó, valamilyen okból nem hasznosított gyümölcsöt, zöldséget, illetve ezek maradványait, valamint különböző növényi maradványokat, pl. a fűnyesedéket, vagy gyomnövényeket (pl. tyúkhúr, disznóparéj) is hulladéknak tekintenek. A korábbi paraszti gazdaságokban ez elképzelhetetlen volt. Érdemes lenne újra ezt a szemléletet visszahozni a lakosság körében, ösztönözni kell a komposztálást, a kertgazdálkodást. Ennek nemcsak gazdasági és környezeti előnye lenne, hanem a szemléletváltás szempontjából is rendkívüli előrelépést jelentene. Növelni kell a lakosság felelősségérzetét a környezetükkel kapcsolatban. Hulladék ugyanis az, amit nem hasznosítunk, így értelemszerűen értéként lehetne tekinteni a háztáji állattartásban

felhasználható konyhai és ház körüli maradékokra. Innen a következő lépés a környezettudatos viselkedés, amely a hulladékot nem gondként, környezeti problémaként, hanem hasznosítható „alapanyagként” kezeli.

Köztisztaság, közterület tisztítás

A köztisztasági feladatok elvégzésére az önkormányzatok közmunka program keretében dolgozókat alkalmaznak. Feladatuk kiterjed a közterületek hulladékmentesítésére, a zöldterületek ápolására, a csapadékvíz elvezető árkok karbantartására, valamint a téli síkosság mentesítésre.

Az allergiás betegségek növekvő száma és a parlagfű elleni védekezéssel kapcsolatos szigorú törvényi szabályozás és szankcionálás eredményeként megnőtt a zöldterület karbantartásának jelentősége.

Állati eredetű hulladékok ártalmatlanítása

A területen a lakossági állattartás csökken, az elmúlt évek, (évtizedek) vízügyi, illetve környezetvédelmi hatósági tevékenységéből eredően, ezért az elhullt állatok száma minimális. Az állati tetemek ártalmatlanítására döngkút üzemeltetése jogszerűen évek óta nem lehetséges.

Energiagazdálkodás, energiahasználat helyzete

Elektromos áram ellátás

A villamos energia szolgáltatást jelenleg az E-ON Dél-dunántúli Áramszolgáltató Zrt. végzi.

32. sz. táblázat: Ellátó hálózat hossza, nagyfeszültségű hálózathossz (m)

Település	NAF hossz (m)
Balatonlelle	1388
Karád	0
Látrány	5506
Somogybabod	0
Somogytúr	0
Visz	1988
Gamás	0

Forrás: EON Zrt., 2016

33. sz. táblázat: Ellátó hálózat hossza, közepfeszültségű hálózathossz (m)

Település	KÖF Erőátviteli földkábel	Erőátviteli szabadvezeték	Végösszeg
Balatonlelle	9210	35606	44816
Karád	393	11168	11561
Látrány	185	13633	13818
Somogybabod	0	3732	3732
Somogytúr	77	20450	20527
Visz	36	4199	4235
Gamás	0	12620	12620

Forrás: EON Zrt., 2016

34. sz. táblázat: Ellátó hálózat hossza, kisfeszültségű hálózathossz (m)

Település	Légkábel	Szabadvezeték	Kábel	M Összeg
Balatonlelle	4110	51662	25444	81216
Karád	12144	13204	189	25537
Látrány	4601	13465	157	18223
Somogybabod	0	7540		7540
Somogytúr	218	4515	345	5078
Visz		2630		2630
Gamás	2908	12900	260	16068
Végösszeg	23981	105916	26395	156292

Forrás: EON Zrt., 2016

35. sz. táblázat: Önálló közvilágítás

Település	Légkábel	Szabadvezeték	Kábel	Összeg
Balatonlelle	13033	0	1910	1943
Karád	0	0	0	0
Látrány	0	0	0	0
Somogybabod	0	0	60	60
Somogytúr	0	80	0	80
Visz	0	0	0	0
Gamás	0	0	0	0
Végösszeg	13033	80	1970	15083

Forrás: EON Zrt., 2016

36. sz. táblázat: Rákötések száma

Település	Csatlakozó objektum (db)	Fogyasztó (bekötés) (db)
Balatonlelle	4764	6560
Karád	867	962
Látrány	687	771
Somogybabod	257	281
Somogytúr	247	268
Visz	114	123
Gamás	377	403

Forrás: EON Zrt., 2016

Az elmúlt években az alábbi táblázatból láthatóak a nagyobb beruházások és átépítések. Ezek jellemzően transzformátor átépítések, vezeték illetve oszlop cserék voltak. Ezekon kívül több pontszerű karbantartási beavatkozás történt. Jellemzően segédoszlopok, mérőhelyek és csatlakozók cseréje.

37. sz. táblázat: Transzformátor állomások teljes átépítései

Település	Üzembe helyezés dátuma	Állomás név	Feszültség szint
Somogytúr	2015.09.10.	Tehenészet	22 kV
Balatonlelle	2013.12.11.	Zöldlugas Gyöngyvirág	22 kV
Balatonlelle	2015.12.12.	Ág Rádpusztá	22 kV
Balatonlelle	2014.08.28.	Elkerülő	22 kV
Látrány	2015.11.17.	L-1 szennyvízáttemelő	22 kV
Látrány	2015.11.06.	L-8 szennyvízáttemelő	22 kV
Visz	2015.11.17.	V-2 szennyvízáttemelő	22 kV
Balatonlelle	2016.07.05.	Parkerdő	22 kV

Forrás: EON Zrt., 2016

Az alábbi táblázatok tartalmazzák a fogyasztási adatokat a 2010-2015 évekre vonatkozóan.

38. sz. táblázat: **Balatonlelle** energiafelhasználása

Megnevezés	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Összes (MWh)	20017	17916	17658	18937	19382	19400
ebből háztartás	6790	6828	6827	8204	7674	7735
ebből kommunális		462	188	228	199	541
-ebből ipari		4398	3940	5161	6039	5615
-ebből mezőgazdasági		224	202	156	99	91
ebből közvilágítás		471	520	540	382	430
-ebből egyéb	13227	5532	5981	4648	4989	4988

Forrás: EON Zrt., 2016

39. sz. táblázat: **Gamás** energiafelhasználása

Megnevezés	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Összes (MWh)	951	907	846	876	911	870
ebből háztartás	703	728	669	670	708	701
ebből kommunális		40	27	37	33	19
-ebből ipari		41	43	49	45	30
-ebből mezőgazdasági		12	12	10	0	0
ebből közvilágítás		47	49	56	42	41
ebből egyéb	248	40	47	54	83	79

Forrás: EON Zrt., 2016

40. sz. táblázat: **Karád** energiafelhasználása

Megnevezés	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Összes (MWh)	2376	2248	2219	2232	2350	2412
ebből háztartás	1720	1667	1568	1629	1588	1628
ebből kommunális		43	48	31	34	34
-ebből ipari		73	71	88	116	158
-ebből mezőgazdasági		269	259	286	410	380
ebből közvilágítás		75	63	74	60	57
ebből egyéb	656	122	209	124	142	155

Forrás: EON Zrt., 2016

41. sz. táblázat: **Látrány** energiafelhasználása

Megnevezés	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Összes (MWh)	2298	2238	2280	2172	2262	2251
ebből háztartás	1554	1583	1594	1622	1545	1575
ebből kommunális		44	52	48	59	60
-ebből ipari		123	110	70	130	112
-ebből mezőgazdasági		297	241	253	338	308
ebből közvilágítás		60	54	68	44	46
ebből egyéb	744	131	229	11	146	150

Forrás: EON Zrt., 2016

42. sz. táblázat: **Somogybabod** energiafelhasználása

Megnevezés	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Összes (MWh)	2497	1992	1881	2316	2518	2399
ebből háztartás	578	572	580	566	626	652
ebből kommunális		13	8	7	7	7
-ebből ipari		1044	1166	1550	1690	1527
-ebből mezőgazdasági		136	25	98	109	123
ebből közvilágítás		54	69	63	54	50
ebből egyéb	1919	173	32	32	32	40

Forrás: EON Zrt., 2016

43. sz. táblázat: **Somogytúr** energiafelhasználása

Megnevezés	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Összes (MWh)	1537	1279	1225	1325	1502	1188
ebből háztartás	538	525	550	548	558	546
ebből kommunális		9	5	11	10	9
-ebből ipari		311	253	509	639	401
-ebből mezőgazdasági		145	48	17	2	6
ebből közvilágítás		35	11	4	46	21
ebből egyéb	998	255	359	236	247	205

Forrás: EON Zrt., 2016

44. sz. táblázat: **Visz** energiafelhasználása

Megnevezés	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Összes (MWh)	275	274	267	258	287	291
ebből háztartás	220	230	234	225	262	249
ebből kommunális		1	7	8	0	0
-ebből ipari		11	10	10	14	32
-ebből mezőgazdasági		0	0	0	0	0
ebből közvilágítás		14	10	14	10	10
ebből egyéb	55	19	6	1	1	0

Forrás: EON Zrt., 2016

Az elkövetkező években az alapvető rekonstrukciókon kívül több településen a GYR megjelenése miatt kell átépíteni, szabványosítani a hálózatot. A nagyobb beruházásokon kívül pontszerű beavatkozásokat tervez az EON, melyek jellemzően 1-1 oszlop, szigetelő, csatlakozó vezeték, mérőhely cseréjéből állnak.

Balatonlelle:

- Balatonlelle, Aranyhíd VHTR, Rekonstrukció
- Balatonlelle Varászói u. TSZ FOTR átépítése

- Siófok felhasítás (Inota-Siófok-Kaposvár) 132 kV-os távvezeték, szabványosítás, átépítés
- Siófok felhasítás (Inota-Siófok-Kaposvár) 132 kV-os távvezeték, szabványosítás, átépítés
- Balatonszemes gerinc vezeték csere (Erdősor utcai erdőnyiladék)
- Balatonlelle, Köztársaság u. kzv kábelcsere, közvilágítás
- Balatonboglár-Szennyvíz cél-Bföldvár gerinc összekötése
- Balatonlelle Irmapuszta, szabványosítás, átépítés
- Balatonlelle, SZOT Postás ÉHTR, KIF elosztó csere
- Balatonszemes gerinc TMOK beépítés (21055 TMOK)
- Balatonlelle-Rádpuszta Árpád utca ÉV-s faoszlopcserék
- ÉV problémák megoldása
- Balatonlelle, Erdősor u. szimetrizálás utáni INISINDAT túlterhelés, KSZH beépítés
- Vezeték szabályozás
- Balatonlelle, Móra Ferenc u. vezetékbeszabályozás, oszlopcserékkel
- Veszélyes megközelítés – 22 kV
- Balatonlelle, Sportpálya lelátó TR állomás megemelése

Gamás

- Gamás, 2.VOTR, KIF Kitáp átépítése
- Gamás, Vadé pta., rekonstrukció
- ESZI szekrény csere
- Gamás, Mihálytelep, VOTR szabványosítás

Karád

- ÉV problémák megoldása
- Karád, PROHÁSZKA, szabványosítás, átépítés
- Karád, Fischer körzet, szabványosítás, átépítés
- Gyengeáramú hálózatok miatti felújítás
- Karád, TŰZOLTÓ KÖRZET, szabványosítás, átépítés
- Karád, FTTH GINOP közösoszlopcsor szabványosítás
- Vezeték beszabályozás – 22 kV
- Karád, külterület, beszabályozás

Látrány

- Gyengeáramú hálózatok miatti felújítás
- Látrány, TSZ és Péntekhely körzet, rekonstrukció

Somogybabod

- Somogybabod, BB Alállomás-Somogybabod között, minőségjavítás
- Somogybabod, Kossuth utca Marika TR KÖRZET, Feszültség javítás, feszültség panasz
- ÉV problémák megoldása
- Somogybabod, Kossuth utca GÉZA TR KÖRZET, szabványosítás, átépítés
- Gyengeáramú hálózatok miatti felújítás
- Somogybabod, FTTH közösoszlopcsor szabványosítás

Somogytúr

- Gyengeáramú hálózatok miatti felújítás
- Somogytúr, FTTH GINOP közösoszlopcsor szabványosítás
- Visz
- Visz, Falu TR körzet, közvilágítás
- Gyengeáramú hálózatok miatti felújítás

- Visz, FTTH GINOP közös oszlopsor szabványosítás

Gázellátás

A vezetékes gázellátottság magas, a háztartások többségének rendelkezésre áll ez a tüzelési mód. Kedvezőtlen a vele járó nagy energiafüggőség, valamint a folyamatosan, nagy mértékben növekvő költségek.

Az E.ON Energiaszolgáltató Kft. egyetemes szolgáltatási engedélyének visszavonásával egyidejűleg a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal a FŐGÁZ-t jelölte ki az E.ON Energiaszolgáltató Kft. felhasználóinak ellátására.

A közel 160 éves tapasztalattal rendelkező FŐGÁZ az ENKSZ Első Nemzeti Közműszolgáltató szakmai irányítása alatt áll. Így a 2016. január 1-jei szolgáltatóváltást követően az érintett településeken is már az állami közműszolgáltatás keretein belül veszik igénybe a gázszolgáltatást.

A településen működő gázhálózatot jelenleg is az EON Közép-dunántúli Gázhálózati Zrt. üzemelteti. Az üzemelő gázhálózat biztonságosan ki tudja elégíteni a gázfogyasztók igényeit. E.ON Közép-dunántúli Gázhálózati Zrt. terveiben a hálózat bővítése - kivéve a fogyasztói igénybejelentés alapján induló projekteket - nem szerepel.

45. sz. táblázat: Gázelosztó-vezeték hossza, felhasználási helyek száma településenként 2015.

Település	Hossz (km)	Felhasználási helyek száma (db)
Balatonlelle	54,5	3148
Látrány	14,0	382
Somogybabod	10,7	82
Somogytúr	7,9	82
Visz	3,6	38

Forrás: E-ON Zrt., 2016.

46. sz. táblázat: Változások 2010-2015 között

Település	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Balatonlelle	21 m 2 felh.hely	69,5 m 10 felh.hely	71 m 7 felh.hely	33 m 7 felh.hely	17 m 2 felh.hely	22,1 m 4 felh.hely
Látrány						
Somogybabod						
Somogytúr						
Visz						

Forrás: E-ON Zrt., 2016.

Energiahatékonyság

Kedvezőtlen, hogy korszerű megújuló energia hasznosítására alig van példa a településen, többnyire magánházaknál fordul elő. A megújuló energiák terén több lehetőség is adódik: kézenfekvő megoldást jelenthet a napenergia, a talaj-, és levegőhő, valamint a szélenergia hasznosítása.

Azt az energiát, amely az összes Földön található és kitermelhető kőolajkészletekben rejlik, a Nap 1,5 nap alatt sugározza a Földre. Az emberiség jelenlegi, évi energiafogyasztását a Nap egy órányi energiakibocsátása teljes egészében fedezné.

Derült, napsugárzásban gazdag időben hozzávetőleg 1kW erősségű sugárzás érkezik minden négyzetméternyi felületre. Az éves, átlagos napsugárzás Magyarországon 3,17 kWh (11,4 MJ) négyzetméterenként naponta.

A Naptól érkező energia hasznosításának két alapvető módja létezik: a *passzív* és az *aktív* energiatermelés.

Passzív hasznosításkor az épület tájolása és a felhasznált építőanyagok a meghatározóak. Ilyenkor az üvegházhatást használjuk ki hőtermelésre. Alapjában véve passzív napenergia-hasznosító minden olyan épület, amely környezeti adottságai, építészeti kialakítása következtében képes használni a Nap sugárzását mint energiaforrást. A passzív napenergia-hasznosítás főként az átmeneti időszakokban működik, vagyis akkor, mikor a külső hőmérséklet miatt az épületen már/még hőveszteség keletkezik, de a napsugárzás még/már jelentős.

Az *aktív* energiatermelésnek két módja van. Első módszer, hogy a napenergiát hőenergiává alakítjuk. A napkollektor olyan épületgépészeti berendezés, amely a napenergia felhasználásával közvetlenül állít elő fűtésre, vízmelegítésre használható hőenergiát.

A másik módszerrel – az ún. fotovoltaikus eszköz (PV), vagyis napelem segítségével – a napsugárzás energiáját elektromos energiává alakítjuk. A napelemek elterjedését nagymértékben hátráltató tényező az árak, a nem kiforrott és felhasználóbarát törvényi szabályozás továbbá, hogy csak napsütésben képesek hatékonyan működni.

Magyarország a 47. szélességi fokon, kb. 2000 óra/év napsütéssel kedvezőbb helyen van. A beesési max. szög a vízszinteshez délben nyáron 66°, télen 19°, ami a gyakorlatban jó kollektor-elhelyezési lehetőséget ad.

A napkollektorokat szerkezetük, közegük és az alkalmazás rendszere szerint különböző csoportokba oszthatjuk.

A légkollektor olyan napkollektor, amely napenergiával történő légfűtésre, más néven szoláris légfűtésre használható.

A sörkollektor olyan napkollektor, amely háztartási hulladékból, a leggyakrabban alumínium sörösdobozokból készül. A közösségi felületekről, internetes fórumokról indult sörkollektor építési technológiának ma már komolynak nevezhető szakirodalma van, amelynek köszönhetően bárki megépítheti a maga házi napkollektorát.

A sörkollektort úgy készítik, hogy az üres alumínium italos dobozok alját és tetejét kivágják, majd ezeket az átjárható alumínium hengereket összeragasztják. Erre azért van szükség, mert így tud majd a benne lévő levegő gond nélkül áramolni, ezt a levegőt melegíti fel a napenergia, amelyet visszajuttatva a zárt helyiségbe, melegen tartható az. Az összeragasztott dobozokat célszerű feketére festeni a minél optimálisabb hőenergia-begyűjtési érték elérése érdekében.

A kész sörkollektor a ház külső falán van, lehetőleg olyan homlokzati falfelületen, amit minél többet ér a nap 24 órájában a napsütés. A napkollektorba alul kerül be a szoba levegője, ezt egy ventilátor szívja be a dobozokból összeállított alumínium csőbe, ahol az elosztónak köszönhetően egyenletesen kerül betöltésre a levegő. A nap sugarai a levegőt felmelegítik, így kerül vissza a meleg levegő a szobába, és így valósul meg a fűtőhatás.

A sörkollektor nem tudja teljes mértékben ellátni a helyiségek fűtését, de a fűtési szezon elején és végén jelentős összegek spórolhatók meg ennek köszönhetően.

Sörkollektoros gyümölcsaszaló

A nagymértékben növekvő energiaárak mellett kiemelkedő jelentőségű a meglévő rendszerek, épületek energiahatékony üzemeltetése, amely többféle úton is megvalósítható.

Gépészeti korszerűsítés

- hagyományos világító izzók cseréje energiahatékony típusokra

 - kompakt fénycső, led világítótestek

- fűtés hatékonyságának növelése

 - gázkészülékek szakemberrel történő átvizsgálata és tisztítása

 - hagyományos gázkazán cseréje nagyobb hatásfokú kondenzációs gázkazánra

 - nagy vízterű, nyitott központi fűtési rendszer átalakítása zárt rendszerre,

 - korszerű lapradiátorok alkalmazásával

- önzáródó ajtók alkalmazása

- programozható, megfelelően elhelyezett szobatermosztát alkalmazása

- ipari létesítmény levegő ellátó rendszer tömítetlenségek megszüntetése

- WC tartály cseréje osztott öblítési lehetőségűre (vízmegetakarítás)

Épülethűtés – a mértéktelen légkondicionálásnak köszönhetően évről évre kisebb a különbség a téli és a nyári áramfogyasztás között, ezért rendkívül fontos az épülethűtés módjának megválasztása. A lehetőségeket kombinálva energiatakarékos és környezetet kímélő módon tudjuk biztosítani a megfelelő hőmérsékletet:

- külső árnyékolók alkalmazása (redőnyök, zsalugáterek, hővédő fólia)

- árnyékoló növényzet telepítése

- belső árnyékolók alkalmazása (sötétítő függöny, relaxa, stb.)

- éjszakai szellőztetés – amely megvalósulhat korszerű, szabályozható módon, szellőztető berendezések, tetőventillátorok, központi elszívó ventillátorok alkalmazásával is. Ezek a berendezések a köz- és magánépületek folyamatos,

minimális szellőztetési igényét valósítják meg, így biztosítva a bent tartózkodók szükséges mennyiségű frisslevegő mennyiségét, elkerülve a levegőben képződő szennyező anyagok bedúsulását, a pára okozta penészképződést, és a magas CO₂ által kialakuló rossz közérzetet is, valamint a hőmérsékletszabályozásban is részt kapnak.

„A” energiahatékonyságú, inverteres klímaberendezés alkalmazása.

Építészeti korszerűsítés

épületek szigetelése: külső falak hőszigetelésével valamint a födémek, padlásterek szigetelése

nyílászárók korszerűsítése: tömítőanyag elhelyezésével vagy komplett nyílászáró csere fokozott hőszigetelő típusúra – szellőzéstechnika beépítésével együtt.

Balatonlellén a Művelődési Ház felújításának részeként pályázati forrásból belső átalakítás, tetőcsere, homlokzatfelújítás és a gépészet korszerűsítése valósult meg 2014-ben. Az orvosi rendelő, a „rég” iskola, a könyvtár, az óvoda, a szociális központ valamint a fogorvosi, gyermekorvosi és védőnői szolgálat épületében hőszigetelés, nyílászárócsere, gépészeti felújítás és átalakítás, tetőcsere és napkollektorok elhelyezése valósult meg 2015-ben pályázati forrás felhasználásával. A sportcsarnok felújítása, a nyílászárók cseréje a küzdőtéren valamint a gépészeti felújítás 2016-ban fejeződött be.

Gamás településen az önkormányzat épülete, az óvoda, a posta, a könyvtér, az iskola, az egészségpont, az idősek klubja és az orvosi rendelő épületének energetikai felújítása valósult meg 2015-ben pályázati forrásból.

Karadon a Művelődési Ház energetikai korszerűsítése történt 2015-ben pályázati forrás igénybevételével – hőszigetelés, nyílászárócsere, napkollektorok elhelyezése. Szintén ebben az évben valósult meg az önkormányzat épületének, az orvosi rendelőnek, az óvodának és a védőnői szolgálat épületének szigetelése és nyílászárócséréje.

Somogybabodon a sportöltöző energetikai felújítása valósult meg 2010-ben – külső hőszigetelés, tető- és nyílászárócsere. A kultúrház 2011-ben újult meg, mosdó és öltöző hozzáépítésével, tető- és nyílászárócsérével, fűtéskorszerűsítéssel, akadálymentesítéssel és parkoló kialakításával.

Visz községben a kultúrház energetikai felújítása valósult meg 2013-ban pályázati forrásból (hőszigetelés, nyílászárócsere, fűtéskorszerűsítés).

Látrányban a művelődés ház teljes felújítása valósult meg 2011-ben pályázati forrásból. 2015 – 2016-ban a sportöltözők teljes felújítása valósult meg saját forrásból. 2014- 2015-ben a teleház épületében egészségház került kialakításra, saját forrásból. A fent említett beruházások egyben energia hatékonyságot is növelő beruházások voltak: fűtéskorszerűsítéssel, külső szigeteléssel és nyílászáró cserével

1.2.2 Közlekedési infrastruktúrát érintő változások

47. sz. táblázat: A település úthálózatára vonatkozó adatok

Település	Teljes úthálózat hossza (km)	Belterületi utak hossza (km)	Külterületi utak hossza (km)	Szilárd burkolatú utak hossza (km)	2010-2015 között felújított/épített út (km)	Tervezett útfelvezetések 2016-2021 között
Balatonlelle	244,009	156,128	52,309	35,572	2,3	5,5
Gamás	103	17,5	85,5	7,891		1,8
Karád	144	59	85	22		
Látrány	54,5	24,7	29,8	20,75		
Somogybabod	43	5	38	4		
Somogytúr	43,5	8,14	36,36	2,44	0	3,0
Visz	20	4	16	4	0	4

Forrás: Önkormányzati adatközlés, 2016

Balatonlellén az utóbbi évek fejlesztései nyomán az Arany János utca egy része, a Lepke, a Kert és a Jázminvirág utcák szilárd burkolatot kaptak, csapadékvíz-elvezető rendszer épült ki. Gamáson a József A. utca és a Mihálytelepre vezető út murvaköves burkolatot kapott, a Gyógyszertári köz valamint a Malom köz burkolatát saját forrásból újította meg az önkormányzat. A deák Ferenc utcában 80 m, a Fő utca déli részén 30 m új vízvezető árok készült, a Petőfi és Vörösmarty utcákban pedig megújították az árkokat. 12 m hosszú új híd épült a Deák Ferenc és a Vásártér utcák között.

Somogybabodon 1,5 km külterületi út újult meg kavicsszórással.

Karád településen a Jókai utca 500 m-en szilárd burkolatot és folyókát, az Alsóerdősor utca 300 m-en aszfalt burkolatot kapott 2015-ben saját és pályázati forrásból.

Somogytúron 4 km utat alakítottak ki az elmúlt években a barackültetvény megközelítése miatt.

Csapadékvíz-elvezető rendszer épült ki Visz községben saját forrásból 60 m a József. a. utca és a Rákóczi u. kereszteződésében, valamint a Rákóczi utcában 100 m 2016-ban.

Látrányban a következő utcák aszfaltborítást kaptak teljes hosszukban: Tó utca, Szabadság utca, Eötvös utca, pályázati forrásból. 5 km külterületi utat újult meg, alapkészítés és murvázás, saját forrásból. Csapadékelvezető rendszerek kitisztítása, rendbetétele, 8 km hosszúságban, saját forrásból. Ady Endre utca vége, Templom utca, Kossuth Lajos utca murvaköves burkolatának felújítás is megtörtént, saját forrásból. A település útjainak (bel-és külterületi utak egyaránt) karbantartása, felújítása folyamatos. Parkolók kerültek kialakításra: az óvoda, hivatal, művelődési ház, iskola és a gyógyszertár épületei előtt, saját forrásból.

Országos közutak állapota

A települések területén áthaladó közutak állapotáról, a csapadékvíz elvezető rendszer állapotáról és a forgalom nagyságáról a Magyar Közút Nonprofit Zrt. adott felvilágosítást, mely adatokat az 3. sz. melléklet tartalmazza.

A települések területén lévő úthálózatot érintő fejlesztések: 2014. évben a 6514. számú Andocs-Látrány összekötő úton a 11+000-16+280 kilométer szelvények között kapott az útszakasz felületi bevonatot.

48. sz. táblázat: Az utak mellett lévő csapadékvíz elvezető hálózat karbantartása

Település	Év	Feladat	Út száma	Kezdőszelvény	Végyszelvény	Mennyiség (m vagy m ²)
Balatonlelle	2014	Árkolás	7.	135+300	137+977	412 m
Gamás	2013	Padkázás	67107.	2+500	3+100	1200 m ²
Karád	2012	Padkázás	6514.	9+600	10+350	1500 m ²
Karád	2013	Padkázás	6514.	7+400	8+800	4200 m ²
Karád	2013	Árkolás	6514.	8+200	8+750	400 m
Karád	2014	Árkolás	6514.	9+370	9+450	80 m
Látrány	2012	Padkázás	6513.	6+200	7+100	1800 m ²
Látrány	2012	Árkolás	6513.	4+400	7+096	1783 m
Somogytúr	2012	Padkázás	6513.	0+300	1+400	2200 m ²
Somogytúr	2012	Árkolás	6513.	0+300	1+400	1850 m
Visz	2015	Árkolás	6514.	16+000	16+200	200 m

Forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt. Somogy Megyei Igazgatóság, 2016

A Kaposvár mellől induló 67-es gyorsforgalmi, kétszer két sávra tervezett út átadását 2018 végére tervezik. A környezeti hatástanulmány és egyéb dokumentációk készítése jelenleg folyamatban van.

Fejlesztések, felújítások

2016-ban a szennyvízberuházás befejeződésekor (a programkészítés során is zajlik) a települések érintett utcáin a burkolat helyreállítása folyamatosan zajlik..

Zajterhelés

A Balaton Régióban a lakó és üdülőterületeken a fő zaj problémák:

- közúti közlekedés zaja
- vasúti közlekedés zaja (kürtöléssel együtt)
- az alvás, pihenés csendes környezet-igénye és a zajos szórakozások iránti igény közötti ellentét megoldatlansága
- az üdülő – és lakóterületen működő, szolgáltató, szórakoztató és üzemi létesítmények, tevékenységek zaja
- a hatósági, adminisztratív eszközök nem hatékonyak, az idény-jellegű létesítmények, tevékenységek elleni eljárás ideje legtöbbször hosszabb az idénynél.

A parti településekre ható zajártalom nagy része az átmenő gépjármű forgalomból ered, csak kisebb és kevésbé jelentős a célforgalom által okozott zaj mértéke. A közutak zsúfoltsága szezonális jellegű, a nyári idegenforgalmi idényre jellemző. A közúti zajszinteket jelentős mértékben befolyásolja a nehézgépjárművek aránya. A személygépkocsik zaja 80-82 dB, míg a tehergépkocsiké és autóbuszoké 85-88 dB. A hétfévi teherforgalom szabályozása észlelhető javulást eredményez.

A települések zajterhelését elsősorban a közlekedés határozza meg, zajjal járó ipari és szolgáltatói tevékenységek nem találhatók a községek területén. A közúti zajszinteket jelentős mértékben befolyásolja a nehézgépjárművek aránya, a turizmus miatt a szezonban rendkívüli mértékben megnövekvő gépjárműforgalom valamint a 67-es út és az M7 autópálya forgalma. Ez utóbbi mellett – széljártástól függően – a zajhatás zavaró Balatonlelle egyes településrészein. A zajvédő erdőszávok növekedésével remélhetőleg javul a helyzet.

A Baranya Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi Főosztálya zaj-, és rezgésvédelmi szempontból az alábbi felvilágosítást adta a településekre vonatkozóan:

Balatonlelle:

Zajkibocsátási határértékek megállapítása az elmúlt 5 évben:

8722-3/2012. MS Group Led Kft. LED összeszerelő üzem Balatonlelle 4303/28 hrsz. alatti ingatlanon;

14444-5/2015. Memfó Kft. autóalkatrész összeszerelő üzem Balatonlelle, Hunyadi J. u. 5. szám alatti ingatlanon.

Panasz nem érkezett az elmúlt öt évben.

Karád:

Zajkibocsátási határértékek megállapítása az elmúlt 5 évben:

12060-8/2014. Boglár Kert Kft. gyümölcstároló és osztályozó üzem Karád, Vásártér u. 4., 527/29 hrsz. alatti ingatlanon;

14070-5/2012. Karádi Mezőgazdasági Zrt. szárítótelep Karád, 078/42 hrsz. alatti ingatlanon.

Panasz nem érkezett az elmúlt öt évben.

Somogybabod:

Zajkibocsátási határértékek megállapítása az elmúlt 5 évben:

7010-7/2012. Báлинд Kft. forgácsoló üzem Somogybabod, Kossuth L. u. 39-41., 149/5 hrsz. alatti ingatlanon.

Panasz nem érkezett az elmúlt öt évben.

Somogytúr:

Zajkibocsátási határértékek megállapítása az elmúlt 5 évben:

6994-9/2011. SOTUR Pellet Kft. pellet gyártó üzem Somogytúr, Árpád u. 34. hrsz. alatti ingatlanon. Panasz nem érkezett az elmúlt öt évben.

Visz. Látrány, Gamás:

Zajkibocsátási határértéket tartalmazó határozatot sem a Kormányhivatal, sem jogelődje nem adott ki. Panasz nem érkezett az elmúlt öt évben.

A telephelyeken a tevékenység úgy végezhető, illetve a fejlesztést úgy kell tervezni, hogy a környezetbe jutó zaj a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008 (XII.3.) KvVM-EüM együttes rendeletben előírt alábbi zajterhelési határértéket ne haladja meg. A zajterhelési határértékek teljesüléséről az üzemeltetőknek minden üzemelési körülmény esetén gondoskodnia kell.

49. táblázat: Zajterhelési határértékek

ZAJTERHELÉSI HATÁRÉRTÉK		
Területi funkció	Megengedett egyenértékű A-hangnyomásszint (dB)	
	nappal 06-22	éjjel 22-06
Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias telepszerű beépítéssel)	50	40
Üdülőterület, különleges területek közül az egészségügyi területek	45	35
Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	55	45
Gazdasági terület	60	50

1.2.3 Épített környezet állapota

Épített környezet

Az önkormányzatok épületeinek jó karban tartása folyamatos a településeken.

50. sz. táblázat: Helyi védelem alatt álló építmények, Balatonlelle

Helyi védelem alatt álló épületek	Cím/Hrsz.
1,Múzeum, volt lakóház	Kossuth u.35./ 4704/2
2,Lakóház, üzlet	Kossuth u.39./ 4703
3,Lakóház és üzlet	Kossuth u.43./ 4696
4,Lakóház	Kossuth u.55./ 4679/3
5,Kőfeszület	Kossuth u.60. előtt/ 4723/4
6,Ország zászló	Kossuth u.64.előtt/ 4723/4
7,Lakóház-üdülő	Szövetség u.37./ 4066/1
8,Lakóház, zeneiskola	Szövetség u.27./ 4070
9, Kőfeszület	Petőfi u-i iskola előtt/ 4159
10, Kőfeszület	Úszó u.7./ 3054/2
11, Üdülő épület	Honvéd u. / 3149/1
12, Üdülő épület	Honvéd u.29. / 3242
12a, Üdülő épület	Honvéd u.25. / 3236
13, Üdülő épület	Honvéd u.30. / 3142
14,Római katolikus kápolna	Honvéd u. / 3265
15, Üdülő épület	Honvéd u.60. / 3119/1
15a, Üdülő épület	Honvéd u.65. / 3282
16, Üdülő épület	Honvéd u.86. / 3103/1
17, Üdülő épület	Honvéd u.97. / 3090
18, Üdülő épület	Szent István u. / 3210/7
19, Üdülő épület	Szent István u. / 3187
20, Üdülő épületek	Köztársaság u. / 5142/1
21,Tildy villa	Napospart u. / 5098/2
22, Üdülő épület	Köztársaság u. / 5136/8
23, Üdülő épület	Köztársaság u. / 5187
24,Csárda	Rákóczi u.54. / 5391
25, Kőfeszület	Rákóczi u. / 4916/14
26,Posta épület	Ady E. u.2. / 5048
27, Kőfeszület	külterület / 044
28, Kőfeszület	külterület / 026/2
29,Kúria	Irma puszta / 5971
31,32Temető	Mauzóleumok / 3646
33,Vendéglő	kishegy / 0113/7
34,Présház	kishegy / 6048/2
35,Présház	kishegy / 6054

Forrás: Önkormányzati adatközlés, 2016

51. sz. táblázat: Helyi védelem alatt álló építmények, Gamás

Helyi védelem alatt álló épületek	Cím/Hrsz.
VADÉPUSZTA HARANGLÁB ÉS KERESZT	GAMÁS, VADEPUSZTA 073/19 HRSZ
GAMÁS, SZÉCHENYI U.3/A LAKÓHÁZ	GAMÁS 447/3 HRSZ
GAMÁS, SZÉCHENYI UTCA 3/A KERESZT	GAMÁS 447/4 HRSZ
GAMÁS, FŐ U.80. LAKÓHÁZ	GAMÁS, 353 HRSZ
GAMÁS, FŐ U.82. LAKÓHÁZ	GAMÁS, 352 HRSZ
GAMÁS, FŐ U.83. ÖNKORMÁNYZAT ÉPÜLETE	GAMÁS, 498/1 HRSZ
GAMÁS, FŐ U.85. PLÉBÁNIA ÉPÜLETE	GAMÁS, 499/1 HRSZ
GAMÁS, FŐ U.87. TEMPLOM KERESZT	GAMÁS, 500 HRSZ
GAMÁS, DEÁK FERENC UTCA ÉS A KOLOZSVÁRI UTCAI KERESZTEZŐDÉS KERESZT	GAMÁS, 177 HRSZ

GAMÁS, FŐ U.19 ELŐTT KERESZT	GAMÁS, 402/3 HRSZ
GAMÁS, TEMESVÁRI U 14 KERESZT	GAMÁS, 340 HRSZ
GAMÁS, KOSSUTH LAJOS U.4 KERESZT	GAMÁS, 207 HRSZ
GAMÁS, KOSSUTH LAJOS U.33 KERESZT	GAMÁS, 306 HRSZ
GAMÁS, PETŐFI U.11. KERESZT	GAMÁS, 53 HRSZ
GAMÁS, MIHÁLYTELEP KÚRIA	GAMÁS, 0335/28 HRSZ
GAMÁS, PUCOKSZÁLLÁS ERDÉSZHÁZ	GAMÁS, 0313 HRSZ
GAMÁS, JÓZSEF ATTILA U. KERESZT	GAMÁS, 2712 HRSZ
GAMÁS, VITYAPUSZTAI ÚT KERESZT	GAMÁS, 338 HRSZ
GAMÁS, ÖREGHEGY KERESZT	GAMÁS, 1865/2 HRSZ
GAMÁS, KOLOZSVÁRI U.3. LAKÓHÁZ	GAMÁS, 166/1 HRSZ
MŰEMLÉK RK TEMPLOM GAMÁS, FŐ UTCA 87	GAMÁS, 500 HRSZ

Forrás: Önkormányzati adatközlés, 2016

52. sz. táblázat: Helyi védelem alatt álló építmények, Karád

Helyi védelem alatt álló épületek	Cím/Hrsz.	Hrsz.
Vasútállomás	Vasútállomás	Hrsz: 055/1
Lakóépület	Attila u.10.	Hrsz: 1050
Lakóépület	Attila u. 19.	Hrsz: 928/2
Lakóépület	Attila u. 1.	Hrsz: 925/1
Lakóépület	Kossuth u.39.	Hrsz: 946/1
Lakóépület	Kossuth u. 19.	Hrsz: 941/1
Lakóépület	Jókai M. u.7.	Hrsz: 935/2
Vendéglő	Hősök tere 7.	Hrsz: 1061/1
Iskola	Gárdonyi G.u.2.	Hrsz: 467
Lakóépület	Gárdonyi G. u. 35.	Hrsz: 349
Idősek klubja	Hősök tere 6.	Hrsz: 1062
Lakóépület	Semmelweis tér 4.	Hrsz: 1043
Lakóépület	Deák F.u.4.	Hrsz: 1040
Lakóépület	Damjanich u. 22.	Hrsz: 971
Lakóépület	(Fischer u.) Kodály u. 71.	Hrsz: 92
Lakóépület	Vörösmarty u.1 (lebontva)	Hrsz: 1074
Lakóépület	(Fischer u.) Kodály u. 33.	Hrsz: 73
Lakóépület	(Fischer u.) Kodály u 1.	Hrsz: 52/1
Lakóépület	(Latinka S. u.) Balatoni u. 2.	Hrsz:167
Lakóépület	(Latinka S. u.) Balatoni u.58	Hrsz:27
Lakóépület	Hősök tere 1	Hrsz:1048
Lakóépület	Kossuth L. u. 9.	Hrsz: 936/2
Plébánia	Szent László tér 2.	Hrsz:1054
Híd	Baross u.	Hrsz:1089
Emlékmű	Kossuth u.	Hrsz:950

Forrás: Önkormányzati adatközlés, 2016

53. sz. táblázat: Helyi védelem alatt álló építmények, Látvány

Helyi védelem alatt álló épületek	Cím/Hrsz.
lakóház	Rákóczi u. 5. 631
lakóház	Béke u. 3. 43
lakóház	Kossuth tér. 2. 22
lakóház	Rákóczi u.80. 383
lakóház	Rákóczi u.90. 393
lakóház	Rákóczi u.86. 391
lakóház	Szabadság u. 10. 369
lakóház	Szabadság u. 7. 418
lakóház	Kölcsey u 15. 423
lakóház	Ady E. u. 14. 213
lakóház	Ady E. 265/1

Református parókia	Kossuth tér 3 38
Katolikus plébánia	Szabadság u. 13. 3/1
lakóház	Rákóczi u. 76. 474
kereszt	Templom utca. 12. 73

54. sz. táblázat: Helyi védelem alatt álló építmények, Somogytúr

Helyi védelem alatt álló épületek	Cím/Hrsz.
Kereszt	67-es út mellett 09/10 hrsz.
Világháborús emlékmű	Árpád utca 70 hrsz.
Májerszky Kúria	Kossuth L. u. 38. 304/1 hrsz.
Kovács Kúria	Berencse puszta 0167/12 hrsz
Magtár	Berencse puszta 0167/11 hrsz
Kereszt	Árpád utca 205 hrsz.
Temetői síremlékek	Temető 161 hrsz.
Régi	Zrínyi u. 4. 190/1 hrsz.
Lakóház	Zrínyi u. 9. 148 hrsz.

Forrás: Önkormányzati adatközlés, 2016

55. sz. táblázat: Helyi védelem alatt álló építmények, Visz

Helyi védelem alatt álló épületek	Cím/Hrsz.
Harangláb	Visz Rákóczi utca 91 hrsz.
Harangláb	Visz Rákóczi utca 93 hrsz.

Forrás: Önkormányzati adatközlés, 2016

Balatonlellén a Művelődési Ház felújításának részeként pályázati forrásból fedett szabadtéri színpad és lelátó létesült 2014-ben.

Gamás település temploma az elmúlt években többször is kisebb felújításon esett át, 2014-ben keresztet állított az önkormányzat. 2013-ban az IKSZT épületének építése fejeződött be, 2011 és 2014-ben fedett színpad készült saját forrásból.

Karádon felnőtt játszótér épült a Balatoni utcában (egy régi játszótér helyére, 150 m² en 14 gép) és az iskola mellett Sportcentrum (90 m²- en 10 gép).

Visz községben a sportöltöző felújítása 2014-ben valósult meg pályázati forrásból (bővítés, vizesblokk felújítása, tetőcsere).

Látrányban a Községi Ház és a Hivatal épülete külső felújításon esett át, saját forrásból. 2011-ben teljesen megújult (külső és belső felújítás) a művelődési ház, pályázati forrásból.

Zöldterület

A zöldterület a játék, sport, pihenés céljára, szabadidő eltöltésére szolgáló, illetve védelmi céllal létesített, állandóan növényzettel fedett közterület. A települési zöldfelületek legfontosabb szolgáltatásai: csökkentik a hőmérsékletet, növelik a levegő páratartalmát, korlátozzák a besugárzást, árnyékolnak, mérséklék a szélsőségeket, megtörik a szeleket, széndioxidot kötnek meg és oxigént termelnek, javítják a levegőminőséget, közömbösítik a légszennyező anyagokat, megkötik a szálló port, javítják a talaj tápanyagminőségét és szerkezetét, élőhelyet biztosítanak az állatvilágnak. A zöldfelületeknek meghatározó szerepe van továbbá az előnyös település-, illetve utcakép kialakításában.

56. sz. táblázat: A település zöldterületeire vonatkozó adatok

Település	Lakónépeség (fő)	Belterület nagysága (ha)	Összes zöldterület területe (ha)	Játszóterek száma	Zöldterületek fejlesztése 2010-2015 között	Tervezett zöldterület fejlesztés 2016-2021 között
Balatonlelle	4937	516,2		10 db (2 db Napfény strand, 3 db. szabadstrand , 5 db. parkokban	-	-
Gamás	748	16,18	7	1	1	
Karád	1543	304	0,48	1		
Látrány	1351	223,1	2,73	1	0,8	1
Somogybabod	473	1174	110000		1	
Somogytúr	475	148,4	4,8	1	0,7	0,5
Visz	216	62	50	2	0	5

Forrás: Önkormányzati adatközlés, 2016

Balatonlellén a Művelődési Ház parkja 2014-ben újult meg pályázati forrásból. Megújult a burkolat és a világítás is, valamint a növényzet felújítása is megtörtént.

Somogybabod területén féltetős misézőhely és a kőkereszt irányába lépcső kialakítása történt a szentkúti parkerdő fejlesztése kapcsán.

Somogytúron kerékpár és lovaspihenő kialakítása történt 2014-ben a Magtárnál.

Látrányban a Kossuth-tér újult meg pályázati forrásból, 2012-ben. (új burkolat, parkosítás, világítás, köztéri építmények) 2014-ben új tér kialakítása és parkosítása valósult meg saját forrásból, a Dózsa György utca és a Templom utca kereszteződésénél. Folyamatos a művelődési ház parkjának kialakítása. Mindkét esetben a fejlesztések saját forrásból történtek.

Kertek

A települések zöld területeinek jelentős hányadát a magánkertek, udvarok teszik ki. Ezen zöld területek struktúrája, állapota, növény- és állatvilága, mind jelentős hatással vannak a települési környezet egészére. Fontos megérteni és tudatosítani, miképpen segítenek a kertek a környezetvédelemben.

Négy olyan kulcsfontosságú terület van, ahol a kis kertek jelentőséggel bírnak. Segítenek egyensúlyban tartani a hőmérsékletet, vagyis csökkentik a szélsőséges meleg és hideg időjárás hatásait. Segítenek megelőzni az áradásokat az esővíz elnyelésével, ami egyébként megtöltené az utcai lefolyórendszereket. Jótékony hatással vannak az egészségre, mivel a fizikai munkavégzés egyben kiváló stresszoldás is. Ezen kívül élőhelyet biztosítanak bizonyos madarak, emlősök és rovarok számára, így az élővilág fontos részét képezik a kiskertek, városi kertek egyaránt.

Minél inkább érezhető a klímaváltozás, annál inkább divatba jönnek a környezetbarát kertek, ahol a gondos gazda spórol a vízzel, és a biológiai kontrollt, úgymint növénytársítások, kézi gyomlálás, részesíti előnyben a vegyszeres növényvédelem helyett. Becsalogatja a hasznos rovarokat, madarakat a növényvédelem elősegítésére, ezzel hozzájárulva a biológiai sokféleség megőrzéséhez. Megkérdőjeleződik a gyep szükségessége. Hiszen a gyep vízigényes. Ezért a pázsitfűveket felváltják a szárazságtűrő, alacsony, fűtermetű talajtakaró növények. A sok öntözést igénylő egynyári virágos ágyások helyett gyógynövényes, díszfüves ágyásokat létesítenek. Erre a jó gyakorlatra szükséges ösztönözni a település lakóit. Magyarországon az átlagos csapadékmennyiség 550 mm. Növényeink aktív állapotunkban, a

tenyészidőszakban (áprilistól novemberig) igénylik leginkább a csapadékot, akkor pedig átlagosan csak kb. 300 mm hullik. Ez négyzetméterenként 220 liter vízhiányt jelent. Ezt pedig valahonnan pótolni kell akár nagyüzemi növénytermesztésről, akár hobbikertekről, akár közparkokról van szó. Egyértelmű megoldást jelent az esővíz gyűjtése, amely egyre inkább terjedőben van a környezettudatos és a magas vízdíjaktól megrettent kerttulajdonosok körében. E mellett természetesen a kertek növényállományát ésszerűen felülvizsgálva a növények egy részét fel kellene váltani a szárazságtűrő, a nyári csapadékhiányos időszakokat jól toleráló növényeknek. Ezek között is a hazai flóra szárazságtűrő növényeit, valamint a régi, betegségeknek ellenálló rezisztens gyümölcsfajtaikat kellene előnyben részesíteni.

A saját tulajdonú kertekben nagyon kis költséggel, és meglepően hatékonyan lehet élelmiszert előállítani. Sajnos generációk maradtak ki a háztáji gazdálkodás értő, örömteli munkájából, ezért rendkívül fontos már az óvodákban, iskolákban megismertetni a gyerekekkel a gazdálkodás alapjait, hiszen a korábban a szülőktől, nagyszülőktől szerzett tapasztalatot ma nincs honnan ellesni. A szemléletváltás hangsúlyozása napjainkban – a klímaváltozás és a környezetvédelem kapcsán – rendkívül fontos. Ez a szemlélet pedig a következő: nem égetem el a kerti hulladékot, hanem komposztálom, nem a kukába dobom a kenyérhéjat, hanem odaadom a csirkének, a megmaradt étel pedig moslékként hasznosítható. Ha a gyerekek látják, miként lehet ezt értőn csinálni, akkor azt fogalmazzák meg, hogy értéket állíthatunk elő abból, amit eddig kidobtunk. A kertészkedők azonban egyre kevesebben vannak, a fiatal generáció tagjai kevésbé fogékonyak erre a „hobbira”, ezen kell változtatni. Amikor az idősebbek kiöregszenek, általában kihasználatlanná válnak ezek a területek, vagy építési telekké válnak, ami az önkormányzatok számára is problémát okoz, elhanyagolt, gazos, parlagfüves ingatlanok formájában. A kiskerteknek újra komoly szerepet kell kapniuk már nem csak az önfenntartásban, hanem a környezetvédelemben, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodásban, a tudatossá váló (tudatos vásárlóvá, környezettudatos emberré) válásban.

Gamáson a temetőnél fatelepítés történt, akácfákat ültettek. 2008-2009 években gyógynövénytermesztői tanfolyamok indultak a faluban. Sokan el is végezték a képesítést adó képzést de a nem megfelelő talaj miatt a gyógynövénytermesztés meghonosodása a faluban akadozik.

Karádon 1 km hosszan a község nyugati oldalán sövénytelepítések történtek az elmúlt 5 évben. A templomkert parkosítása 2015-ben saját forrásból valósult meg a köztéri virágosítás folyamatos. A lakosság tájékoztatása a gyomnövényekről kiadvány formájában történt.

Somogybabodon az utak mellett történt fasorok és cserjék telepítése (szivarfa, mályvacserje). Talajvédelmi célú erdőtelepítés történt 1,3 ha területen Somogybabod és Somogytúr közös kivitelezésében (Somogybabod 0176/2 hrsz).

Somogytúron 2010-ben épült a Kunffy park (600 m²), 2009-ben a Sárffy park (1,2 ha) pályázati forrásból, valamint a temető fásítása (2009) és a kultúrház parkjának felújítása növényzetcserével. A Kunffy emlékház ősparkja (1,2 ha) is megújult saját forrásból.

Visz községben tuja és fatelepítés történt 2011-2011-ben.

Látrányban saját forrásból a temetőnél 40 fa telepítése történt valamint „Magyarország legszebb konyhakertje” országos versenyben vesz részt a település.

Demográfiai helyzet

57. sz. táblázat: Demográfiai adatok

Megnevezés	Lakónépesség száma, 2011 (fő)	Népsűrűség 1 km ² -re a lakónépesség vonatkozásában, 2011 (fő/km ²)	Terület (ha) (hektár)	A férfi népesség száma, 2011 (fő)	A női népesség száma, 2011 (fő)	Száz aktív korúra jutó gyermek- és időskorú száma, 2011 (fő)	Száz aktív korúra jutó gyermekkorú száma, 2011 (fő)	Száz aktív korúra jutó időskorú száma, 2011 (fő)	Száz gyermekkorúra jutó időskorú száma, 2011 (fő)
Balatonlelle	5217	120,7	4323	2485	2732	65	19	46	237
Gamás	787	18,3	4292	379	408	72	31	42	136
Karád	1537	29,3	5238	731	806	73	24	49	210
Látrány	1340	60,1	2231	637	703	62	23	39	170
Somogybabod	474	44,8	1058	232	242	59	15	44	300
Somogytúr	430	12,2	3530	203	227	72	26	46	173
Visz	197	32,7	602	94	103	54	15	39	263

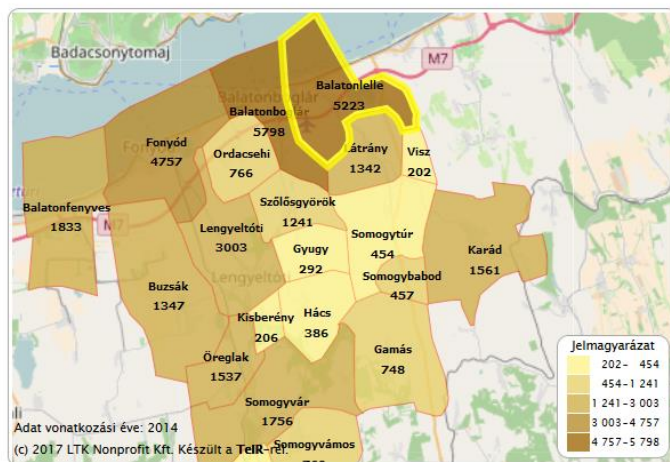
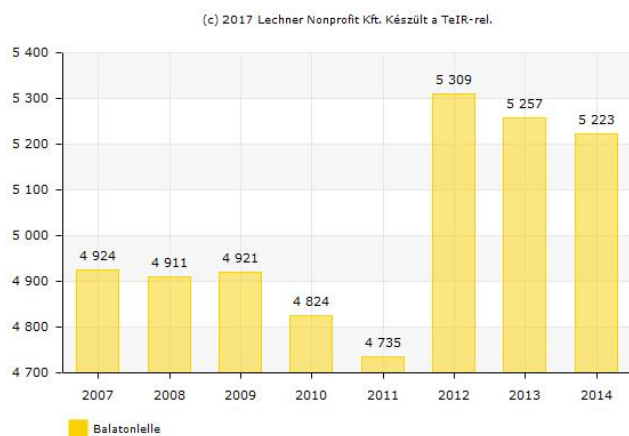
Forrás: Területi Információs Rendszer, 2016

A lakónépesség számának alakulását mutatják az alábbi ábrák a településeken 2007 és 2014 között. A fenti táblázat adatai nem egyeznek az ábrákon szereplő 2011-es adatokkal habár a Területi Információs Rendszer az adatforrás mindkét esetben. A települések népességszámának ilyen mértékű alakulása a környezetvédelmi program szempontjából nem releváns, sokkal nagyobb a hatása az idegenforgalomból adódó népességszám növekedésnek.

Balatonlelle

Lakónépesség (fő)

A lakónépesség az adott területen lakóhellyel rendelkező és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

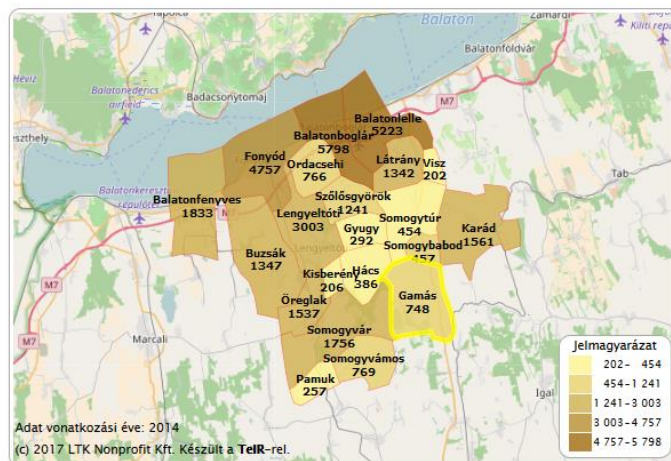
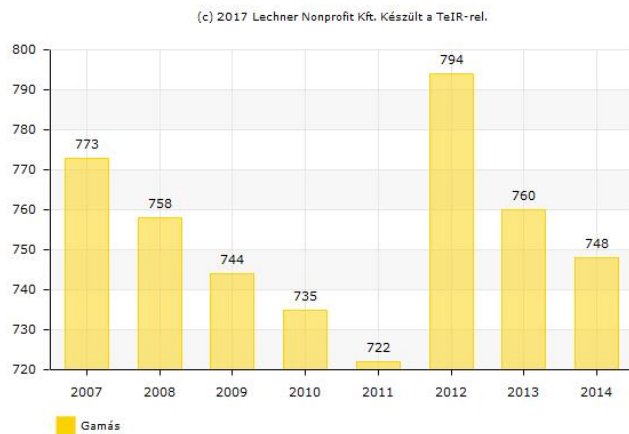

Forrás: Területi Információs Rendszer, 2016

Gamás

Lakónépesség (fő)

A lakónépesség az adott területen lakóhellyel rendelkező és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

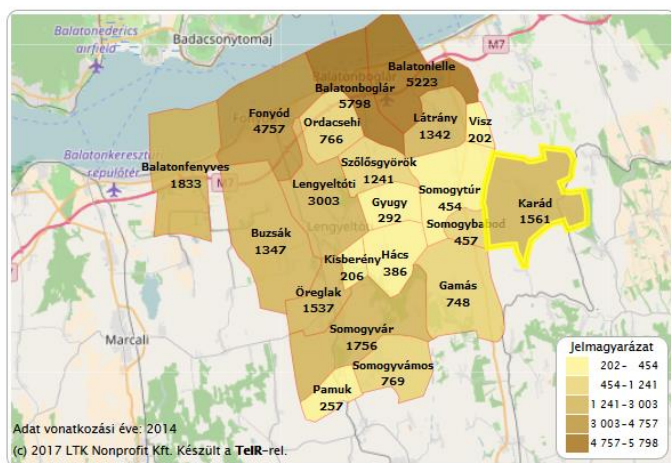
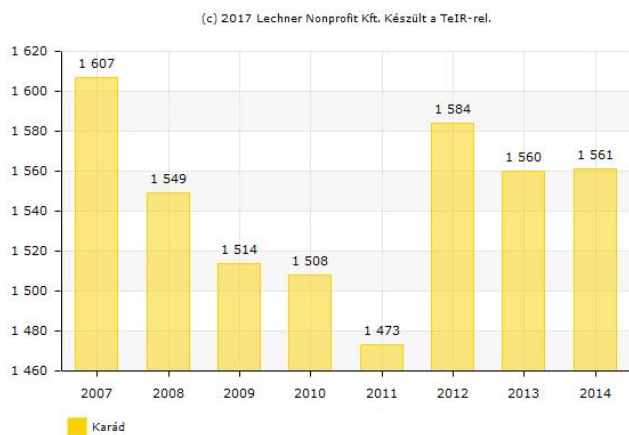

Forrás: Területi Információs Rendszer, 2016

Karád

Lakónépesség (fő)

A lakónépesség az adott területen lakóhellyel rendelkező és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

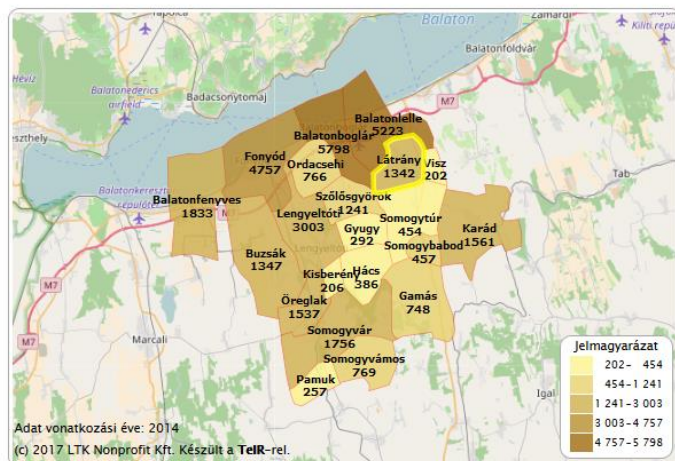
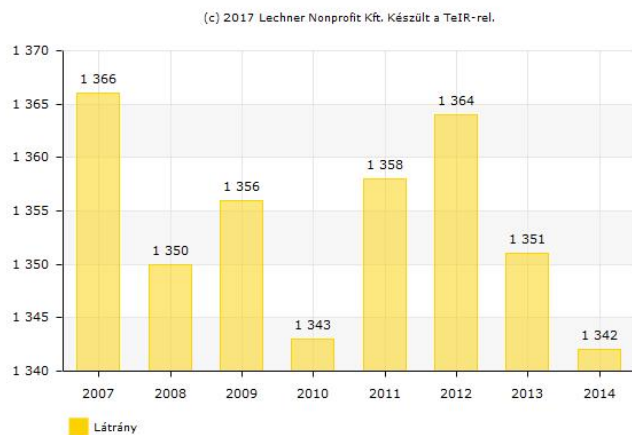

Forrás: Területi Információs Rendszer, 2016

Látrány

Lakónépesség (fő)

A lakónépesség az adott területen lakóhellyel rendelkező és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

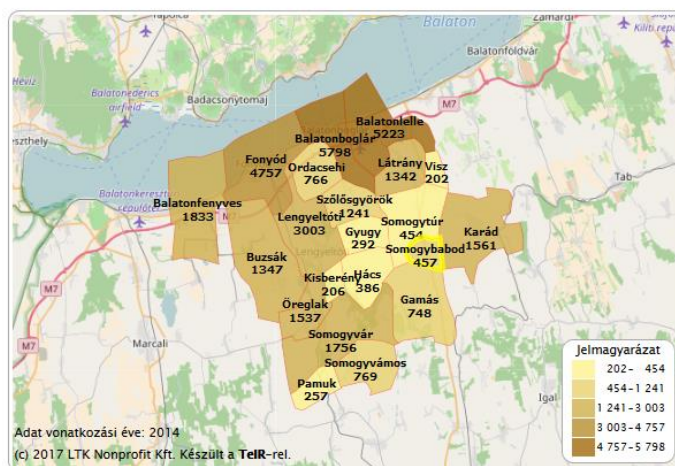
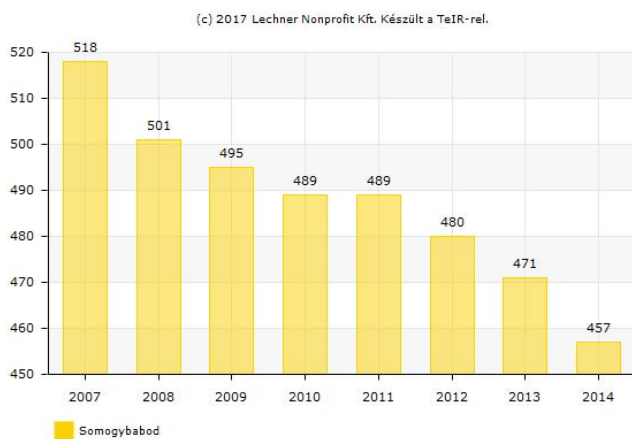

Forrás: Területi Információs Rendszer, 2016

Somogybabad

Lakónépesség (fő)

A lakónépesség az adott területen lakóhellyel rendelkező és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

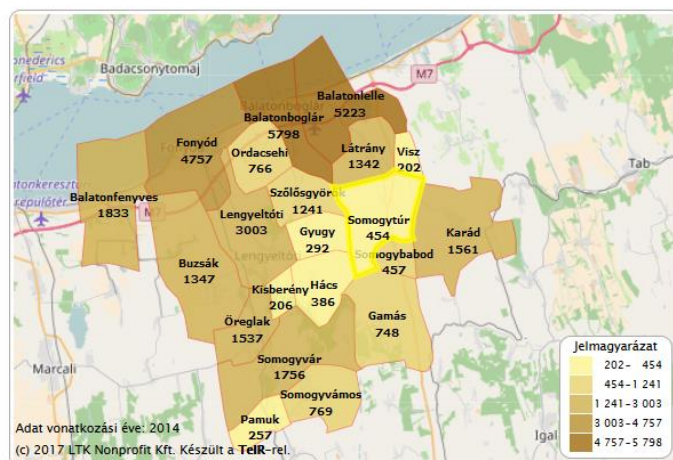
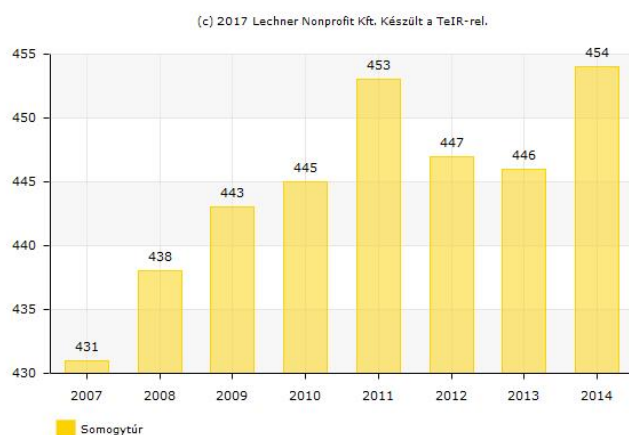

Forrás: Területi Információs Rendszer, 2016

Somogytúr

Lakónépesség (fő)

A lakónépesség az adott területen lakóhellyel rendelkező és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

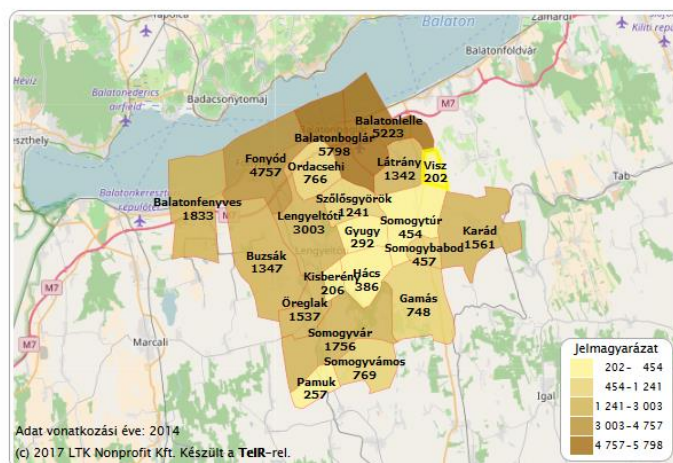
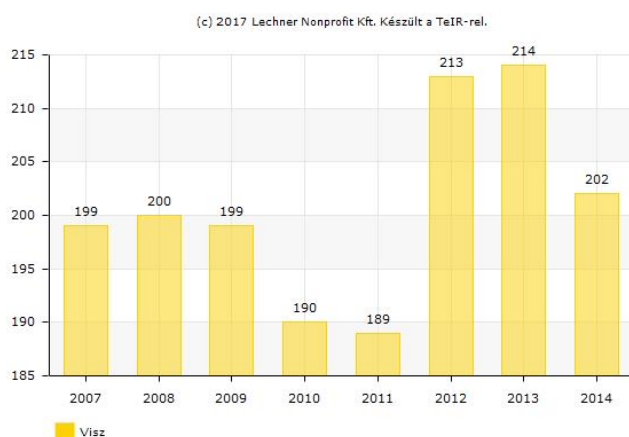

Forrás: Területi Információs Rendszer, 2016

Visz

Lakónépesség (fő)

A lakónépesség az adott területen lakóhellyel rendelkező és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

Forrás: Területi Információs Rendszer, 2016

58. sz. táblázat: Nyilvántartott lakásállomány 2011-es adatok alapján

Megnevezés	Lakásállomány
Balatonlelle	2727
Gamás	379
Karád	840
Látrány	584
Somogybabod	230
Somogytúr	207
Visz	99

Forrás: Területi Információs Rendszer adatbázis, 2016.

Környezettudatos nevelés

A környezeti szemléletformálás célja, hogy az állampolgárok tájékozottak legyenek a szűkebb és tágabb környezetük állapotáról, az ökoszisztéma szolgáltatások fontosságáról, a környezetvédelem szükségességéről és ismerjék az általuk is használt termékek, eszközök környezeti, kémiai és biológiai kockázatait, azok következményeit, a mérséklés és kezelés lehetőségeit, továbbá akarjanak tenni a környezet megóvása érdekében.

A környezettudatos viselkedés elterjedését, a környezettudatos életvitel kialakítását, a lakosság és a döntéshozók széles körét érintő szemléletváltást segíti a mindennapi életben előforduló pozitív minták, példaértékű cselekvések támogatása, bemutatása, elismerése, illetve a környezeti szempontból helytelen viselkedés, közösségnek okozott kár számonkérése és társadalmi elítélése. A környezeti nevelés és oktatás a személyes példaadással párosuló ismeretátadáson keresztül, a képzés pedig a fenntarthatóságra neveléssel, az ehhez szükséges tudás átadásával ösztönzi a környezettudatos szemlélet alakulását annak érdekében, hogy az egyén képes legyen döntéseiben és életvitelében is alkalmazni, viselkedése szerves részévé tenni az elsajátított ismeretanyagot.

A környezeti nevelés és szemléletformálás területén a köznevelési intézmények mellett a közgyűjteményeknek (könyvtárak, múzeumok), közművelődési intézményeknek, a civil szervezeteknek és a médiának egyaránt szerepe van. A nemzeti park igazgatóság szintén fontos szerepet tölt be a környezeti nevelésben, oktatásban, szemléletformálásban (látogatócsoportok fogadása, erdei iskola hálózatban való részvétel stb.).

A természeti értékek bemutatásában és a széles társadalmi rétegek, kiemelten a fiatalabb korosztályok szemléletformálásában nagy szerep jut a természetvédelmi ágazat és a társadalmi szervezetek által karbantartott, interneten elérhető honlapoknak, programoknak.

A településeken a környezettudatos nevelés zömmel az oktatási intézményekben – óvodák, iskolák - valósul meg. A civil kezdeményezések (kertbarát kör, nyugdíjas társaságok, horgászok, nőklubok, stb.) sokkal nagyobb fokú támogatására, ösztönzésére lenne szükség a településeken annak érdekében, hogy a lakosság környezeti-, társadalmi felelősségük tudatában, tevékeny és fontos résztvevője legyen a települések életének. Az települések része a lakosság is, ezt pedig kiaknázandó potenciálként kell figyelembe venni.

Foglalkoztatási és munkanélküliségi viszonyok

A települések nem tekinthetők homogénnek a foglalkoztatás szempontjából, a mezőgazdasági szektorban foglalkozók aránya a háttértelepüléseken nagyobb, - Balatonlelle esetében főként - elsődlegesen azonban az idegenforgalmi – turisztikai jellegű kereskedelmi – vendéglátó, szolgáltató tevékenység ad megélhetést a munkát vállalóknak. Ez azonban általában csak a nyári időszak alatt jelent folyamatos munkavégzést.

59. sz. táblázat: A települések munkanélküliségi/nyilvántartott álláskeresőinek jellemzői

Megnevezés	Balatonlelle	Gamás	Karád	Látrány	Somogybabod	Somogytúr	Visz
Regisztrált munkanélküliek száma 2016. 1. negyedév (fő)	227	97	146	100	44	45	20
Általános iskolát végzett regisztrált munkanélküliek száma 2016. 1. negyedév (fő)	67	40	64	31	14	19	7
Egyetemi végzettségű regisztrált munkanélküliek száma 2016. 1. negyedév (fő)	4				1		
Főiskolai végzettségű regisztrált munkanélküliek száma 2016. 1. negyedév (fő)	12	1	2	1			1
Gimnáziumi végzettségű regisztrált munkanélküliek száma 2016. 1. negyedév (fő)	31	2	4	10	2		1
Szakiskolai végzettségű regisztrált munkanélküliek száma 2016. 1. negyedév (fő)	1	1	1	4			
Szakközépiskolai végzettségű regisztrált munkanélküliek száma 2016. 1. negyedév (fő)	48	4	13	13	3	6	3
Szaktuningszaki végzettségű regisztrált munkanélküliek száma 2016. 1. negyedév (fő)	96	16	48	35	8	14	10
Technikumi végzettségű regisztrált munkanélküliek száma 2016. 1. negyedév (fő)	8	2	6	1		1	
8 általánosnál kisebb végzettségű regisztrált munkanélküliek száma 2016. 1. negyedév (fő)	3	7	9	8		3	1
Regisztrált munkanélküli férfiak száma 2016. 1. negyedév (fő)	120	26	79	43	8	15	8

Forrás: Területi Információs Rendszer, 2016

1.3 A lakosság egészségi állapota és környezeti összefüggések

A lakosság egészségi állapotát számos kockázati tényező határozza meg. A rizikótényezők túlnyomó többsége elsősorban betegségre hajlamosító, fenntartó ok (ún. másodlagos ok), és nem közvetlenül kiváltó tényező. Halmozódásuk azonban növelheti a betegségek kockázatát, előfordulási gyakoriságát.

Az egészségi állapotot befolyásoló kockázati tényezők:

egyéni, endogén tényezők:

- veleszületett genetikai adottságok
- szerzett tulajdonságok
- életkor, nem

életkor, életvitel:

- táplálkozási szokások
- fizikai aktivitás
- élvezeti szerek fogyasztása
- szabadidő eltöltése

lakókörnyezeti tényezők:

természetes környezet közegeinek fizikai, kémiai, biológiai állapota
épített környezeti tényezők fizikai, kémiai, biológiai állapota
város-falu
ipar-mezőgazdaság
szolgáltatások

munkakörnyezettel, munkavégzéssel kapcsolatos tényezők:

fizikai (hő, zaj, rezgés, ionizáló és nem ionizáló sugárzás) kóroki tényezők
kémiai (gáz, gőz, füst, aeroszol, por, rost) kóroki tényezők
biológiai (mikrobiológiai) kóroki tényezők
pszichoszociális kóroki tényezők

társadalmi, gazdasági (makro és mikro) környezeti tényezők:

életvitelt meghatározó társadalmi gazdasági tényezők
szociális környezet (migráció, munkanélküliség, elszegényedés, globalizáció, stb.)

az egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés:

ellátás minősége
ellátás elérhetősége

A Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv jogelődjének (ÁNTSZ) tájékoztatása alapján a környezeti tényezőkkel összefüggő betegségek nehezen azonosíthatók, mivel számos tényező együttes hatásának eredményeként alakulnak ki.

A lakosság kedvezőtlen korösszetétele, az idős korúak magas aránya miatt a lakosság egészségi állapota rosszabb, mint azt az egészségügyi ellátás szervezettsége és szakmai színvonala indokolná. A születések száma kisebb a halálozások számánál.

Magas a mozgásszervi, keringési rendszer, daganatos és cukorbetegség száma. E betegségek a kedvezőtlen szociális helyzetből is adódó egészségtelen táplálkozással, a mozgásszegény életmóddal hozhatók összefüggésbe.

Kiemelt figyelmet kell szentelni a településeken:

- a vízminőség- védelmére - ezzel összefüggésben törekedni kell a közel 100 %-os csatornázottsági (és rákötési) arány elérésére, a csapadékbemosódás megakadályozására,
- a pollenkoncentráció csökkentésére, a parlagfű-mentesítésre,
- a belsőtéri levegőszennyezők kontrollja mellett a dohányzás visszaszorítására,
- az ivóvíz alacsony fluortartalma miatt a fogszuvasodás megelőzéséhez a fluoropótlásra,
- a golyvagyakoriság csökkentésére a jódozott konyhasó használatára
- a települési szilárd és folyékony hulladék elhelyezésére az uniós szabványoknak megfelelően.

A Somogy Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztályától bekért adatok alapján az alábbi módon alakultak a főbb, környezeti hatásokkal összefüggő betegségcsoportok mutatószámai.

60. sz. táblázat: Megbetegedések számának alakulása 2012 évben (eset)

Betegségcsoportok	Látrány, Somogytúr	Balatonlelle II	Balatonlelle Gyermekorvosi körzet	Karád	Balatonlelle I	Gamás, Somogybabod, Vadépuszta, Felsőmocsolád	Balatonlelle felnőtt háziorvos	Összesen
Roszzindulatú daganatok	137	43	0	30	44	47	30	331
Pajzsmirigy rendellenességek	282	94	4	60	84	52	60	636
Diabetes mellitus	380	143	3	118	158	170	61	1033
Hypertónia	798	670	2	491	623	576	188	3348
Ischaemiás szívbetegségek	331	296	0	186	295	163	73	1344
Cerebrovasculáris betegségek	103	110	0	112	80	106	21	532
Idült alsó légúti betegségek	117	66	0	111	45	133	16	488
Asthma	94	67	30	51	47	83	10	382
Rhinitis allergica	98	66	41	55	5	45	10	320
Gyomor-nyombél-gastrojejunális fekély	116	47	0	30	19	22	6	240
Nem fertőzőes vékony-és vastagbélgyulladás	112	24	0	11	11	6	0	164
Spondylopathiák	491	474	0	300	95	434	19	1813
Csontsűrűség és csontszerkezet rendellenességei	109	113	1	64	77	71	65	500
Összesen	3168	2213	81	1619	1583	1908	559	11131

Forrás: Somogy Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Marcali Járási Hivatala, 2016.

61. sz. táblázat: Megbetegedések számának alakulása 2013 évben (eset)

Betegségcsoportok (BNO)	Látrány, Somogytúr, Visz	Balatonlelle II	Balatonlelle Gyermekorvosi körzet	Karád	Balatonlelle I	Gamás, Somogybabod	Balatonlelle felnőtt háziorvos	Összesen
Roszzindulatú daganatok (C00-C97)	103	25	1	65	28	52	45	319
Ebből: ajak, szájüreg és garat rosszzindulatú daganatai (C00-C14)	3	2	0	2	0	0	4	11
nyelöcső rosszzindulatú daganata (C15)	0	1	0	0	2	1	1	5
gyomor rosszzindulatú daganata (C16)	2	1	0	2	2	3	1	11
vastagbél rosszzindulatú daganata (C18)	10	1	0	4	4	3	3	25
végbél rosszzindulatú daganata (C20)	1	1	0	6	0	1	1	10
hasnyálmirigy rosszzindulatú daganata (C25)	1	2	0	0	0	0	1	4
gége rosszzindulatú daganata (C32)	6	1	0	10	0	2	2	21
hörgő és tüdő rosszzindulatú daganata (C34)	12	3	0	12	1	4	5	37
bőr rosszzindulatú melanómája (C43)	6	1	0	2	1	2	1	13
a bőr egyéb rosszzindulatú daganata (C44)	11	1	0	0	1	0	7	20
emlő rosszzindulatú daganata (C50)	17	6	0	8	1	9	10	51
női nemi szervek rosszzindulatú daganatai (C51-C58)	6	1	0	3	0	4	5	19
Ebből: méhnyak rosszzindulatú daganata (C53)	2	0	0	1	0	2	1	6
prosztata rosszzindulatú daganata (C61)	10	4	0	6	1	3	3	27
húgyhólyag rosszzindulatú daganata (C67)	3	2	0	9	1	2	2	19
Pajzsmirigy rendellenességek (E00-E07)	229	99	3	70	18	77	31	527
Diabetes mellitus (E10-E14)	223	136	4	122	51	171	114	821
Ebből: Inzulin dependens cukorbetegség (E10)	5	43	4	19	32	38	12	153
Nem inzulin dependens cukorbetegség (E11)	218	61	0	103	19	114	83	598
Elhízás (E66)	132	43	16	181	27	48	23	470
Magasvérnyomás betegségek (I10-I15)	810	590	3	557	540	570	344	3414
Ischaemiás szívbetegségek (I20-I25)	193	225	0	288	110	152	115	1083
Cerebrovasculáris betegségek (I60-I69)	80	86	0	101	57	109	36	469
Idült alsó légúti betegségek asthma kivételével (J40-47)	101	49	0	63	73	153	56	495
Asthma (J45)	85	62	35	53	3	84	29	351
Rhinitis allergica (J30.1)	58	84	73	93	3	22	34	367
Gyomor-nyombél-peptikus-gastrojejunális fekély (K25-K28)	93	47	0	136	77	23	21	397
Nem fertőzőes vékony-és vastagbélgyulladás (K50-K52)	101	19	0	19	10	5	2	156
Alkoholos májbetegség (K70)	15	13	0	61	0	11	12	112
Spondylopathiák (M45-49), egyéb dorsopathiák (M50-54)	387	362	0	124	15	467	54	1409
Csontsűrűség és csontszerkezet rendellenességei (osteoporosis M80-85)	101	107	0	29	55	72	76	440
Összesen	3024	2078	139	2149	1132	2204	1134	11860

Forrás: Somogy Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Marcali Járási Hivatala, 2016.

62. sz. táblázat: Megbetegedések számának alakulása 2014 évben (eset)

Betegségcsoportok (BNO)	Látrány, Somogytúr, Visz	Balatonlelle II	Balatonlelle Gyermekorvosi körzet	Karád	Balatonlelle I	Gamás, Somogybabod	Balatonlelle felnőtt háziorvos	Összesen
Roszzindulatú daganatok (C00-C97)	108	44	1	26	24	32	45	280
Ebből: ajak, szájüreg és garat rosszzindulatú daganatai (C00-C14)	3	2	0	1	0	4	4	14
nyelőcső rosszzindulatú daganata (C15)	0	1	0	0	0	0	1	2
gyomor rosszzindulatú daganata (C16)	1	0	0	1	1	1	3	7
vastagbél rosszzindulatú daganata (C18)	11	0	0	4	2	4	2	23
végbél rosszzindulatú daganata (C20)	2	1	0	1	2	2	0	8
hasnyálmirigy rosszzindulatú daganata (C25)	1	0	0	0	0	0	0	1
gége rosszzindulatú daganata (C32)	5	1	0	1	0	0	2	9
hörgő és tüdő rosszzindulatú daganata (C34)	12	2	0	3	1	4	0	22
bőr rosszzindulatú melanómája (C43)	6	1	0	1	1	0	3	12
a bőr egyéb rosszzindulatú daganata (C44)	12	1	0	1	1	2	0	17
emlő rosszzindulatú daganata (C50)	17	8	0	2	1	2	11	41
női nemi szervek rosszzindulatú daganatai (C51-C58)	6	3	0	4	1	3	5	22
Ebből: méhnyak rosszzindulatú daganata (C53)	2	0	0	1	0	0	1	4
prosztata rosszzindulatú daganata (C61)	12	4	0	2	3	3	4	28
húgyhólyag rosszzindulatú daganata (C67)	2	5	0	0	1	2	2	12
Pajzsmirigy rendellenességek (E00-E07)	232	61	1	21	19	24	36	394
Diabetes mellitus (E10-E14)	231	114	2	62	71	108	97	685
Ebből: Inzulin dependens cukorbetegség (E10)	4	39	2	16	35	1	14	111
Nem inzulin dependens cukorbetegség (E11)	227	18	0	28	37	107	83	500
Elhízás (E66)	77	44	41	7	59	80	26	334
Magasvérnyomás betegségek (I10-I15)	825	474	4	333	555	508	344	3043
Ischaemiás szívbetegségek (I20-I25)	197	240	0	60	112	153	159	921
Cerebrovasculáris betegségek (I60-I69)	83	90	0	70	58	58	50	409
Idült alsó légúti betegségek asthma kivételével (J40-47)	102	44	0	44	73	51	33	347
Asthma (J45)	89	80	40	46	3	33	32	323
Rhinitis allergica (J30.1)	80	63	62	18	3	53	2	281
Gyomor-nyombél-peptikus-gastrojejunális fekély (K25-K28)	93	119	0	27	77	14	22	352
Nem fertőzőes vékony-és vastagbélgyulladás (K50-K52)	101	1	0	10	10	5	5	132
Alkoholos májbetegség (K70)	16	11	0	7	0	10	13	57
Spondylopathiák (M45-49), egyéb dorsopathiák (M50-54)	394	252	0	156	15	102	41	960
Csontsűrűség és csontszerkezet rendellenességei (osteoporosis M80-85)	105	71	0	59	74	56	81	446
Összesen	3056	1794	153	1012	1239	1422	1121	9797

Forrás: Somogy Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Marcali Járási Hivatala, 2016.

63. sz. táblázat: Megbetegedések számának alakulása 2015 évben (eset)

Betegségcsoportok (BNO)	Látrány, Somogytúr, Visz	Balatonlelle II	Balatonlelle Gyermekorvosi körzet	Karád	Balatonlelle I	Gamás, Somogybabod	Balatonlelle felnőtt háziorvos	Összesen
Roszzindulatú daganatok (C00-C97)	130	26	1	26	24	32	53	292
Ebből: ajak, szájüreg és garat rosszzindulatú daganatai (C00-C14)	8	0	0	1	0	4	5	18
nyelöcső rosszzindulatú daganata (C15)	0	0	0	0	0	0	0	0
gyomor rosszzindulatú daganata (C16)	0	0	0	1	1	1	0	3
vastagbél rosszzindulatú daganata (C18)	2	2	0	4	3	4	0	15
végbél rosszzindulatú daganata (C20)	2	2	0	1	2	2	1	10
hasnyálmirigy rosszzindulatú daganata (C25)	2	2	0	0	0	0	0	4
gége rosszzindulatú daganata (C32)	3	1	0	1	0	0	4	9
hörgő és tüdő rosszzindulatú daganata (C34)	3	2	0	3	1	4	4	17
bőr rosszzindulatú melanómája (C43)	0	0	0	1	0	0	9	10
a bőr egyéb rosszzindulatú daganata (C44)	0	0	0	1	1	2	8	12
emlő rosszzindulatú daganata (C50)	7	10	0	2	2	2	11	34
női nemi szervek rosszzindulatú daganatai (C51-C58)	0	3	0	4	1	3	5	16
Ebből: méhnyak rosszzindulatú daganata (C53)	0	1	0	1	0	0	1	3
prosztata rosszzindulatú daganata (C61)	8	2	0	2	4	3	15	34
húgyhólyag rosszzindulatú daganata (C67)	0	2	0	0	0	2	1	5
Pajzsmirigy rendellenességek (E00-E07)	75	172	1	21	145	24	37	475
Diabetes mellitus (E10-E14)	257	184	2	62	174	108	120	907
Ebből: Inzulin dependens cukorbetegség (E10)	31	106	2	16	40	1	10	206
Nem inzulin dependens cukorbetegség (E11)	226	78	0	28	132	107	110	681
Elhízás (E66)	27	45	41	7	59	80	26	285
Magasvérnyomás betegségek (I10-I15)	603	550	4	333	645	508	320	2963
Ischaemiás szívbetegségek (I20-I25)	119	326	0	60	277	153	136	1071
Cerebrovasculáris betegségek (I60-I69)	1	143	0	70	75	58	59	406
Idült alsó légúti betegségek asthma kivételével (J40-47)	62	69	0	44	54	51	31	311
Asthma (J45)	74	68	40	46	54	33	31	346
Rhinitis allergica (J30.1)	4	66	62	18	7	53	33	243
Gyomor-nyombél-peptikus-gastrojejunális fekély (K25-K28)	2	43	0	27	16	14	20	122
Nem fertőzőes vékony-és vastagbélgyulladás (K50-K52)	2	40	0	10	21	5	10	88
Alkoholos májbetegség (K70)	3	13	0	7	5	10	12	50
Spondylopathiák (M45-49), egyéb dorsopathiák (M50-54)	97	620	0	156	123	102	41	1139
Csontsűrűség és csontszerkezet rendellenességei (osteoporosis M80-85)	11	149	0	59	98	56	83	456
Összesen	1759	2725	153	1012	1964	1422	1196	10231

Forrás: Somogy Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Marcali Járási Hivatala, 2016.

Az utóbbi években egyre több embernél jelentkeznek a növényi pollenek - főként parlagfű – által okozott allergiás jellegű megbetegedések. A pollenek számának alakulását jelentősen befolyásolja a gondozatlan, parlagon hagyott területek kiterjedése. A száraz időszakokban a levegőben jelentősen megnőhet a pollentartalom. A globális felmelegedés miatt megváltozott/változóban lévő helyi klíma következtében egyre korábban kezdődik a parlagfűszezon, egyre tovább tart és egyre súlyosabbá válik. A magasabb pollenkoncentráció és a hosszabb szezon pedig súlyosbítja a tüneteket.

1.4 Természetvédelem

A természetvédelem az élő és élettelen természeti értékek és azok rendszereinek megóvását célozza. Egyik fő célja a biológiai sokféleség megőrzése, amelynek alapja a természetes és természetközeli élőhelyek működőképes állapotban történő megóvása.

A Balaton Európa legnagyobb édesvízi tava, mely 1989. március 17. óta Ramsari terület (a Ramsari Egyezmény a nemzetközi jelentőségű vadzónák védelmével foglalkozik). Ez az egyetlen olyan magyarországi Ramsari terület, mely csak időszakosan védett, mivel a nyári turista időszakban szabadon használható.

Magyarországra az uniós csatlakozás óta érvényes a Madárvédelmi- és az Élőhelyvédelmi Irányelv. Ezért kötelező volt közösségi jelentőségű természetes élőhelyek, valamint állat- és növényfajok védelmében területeket kijelölni, amelyek így az EU ökológiai hálózatának a részeivé váltak. Különleges madárvédelmi területek és különleges természet megőrzési területek kerültek meghatározásra. A kijelöléssel hazánk területének közel 21%-a lett Natura 2000 terület. Védett területeink csaknem teljes egészében bekerültek a hálózatba, de ezeken kívül további körülbelül 1.2 millió hektár kapott védeltséget. Ezek között sok a mezőgazdasági terület, így a rezervátum-szerű védelem helyett a társadalmi, kulturális, gazdasági és természetvédelmi érdekek összehangolására alapozó megóvás, fenntartható gazdálkodás kerülhet előtérbe.

2004-ben lépett életbe a 275/2004. (X. 8.) kormányrendelet (2010-ben módosításra került sor) az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről, valamint a 45/2006. (XII. 8.) KvVM rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről.

A rendelet célja az Európai Közösségek Natura 2000 hálózatába tartozó *közösségi jelentőségű, és kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusok*, valamint vadon élő növény- és állatfajok élőhelyének megőrzése, és ezáltal a biológiai sokféleség fenntartása, megőrzése és az ehhez szükséges szabályok megállapítása.

A települések Natura 2000 területeinek helyrajzi számai

Balaton (HUBF30002)

Balatonlelle

02/32, 02/34

Balatoni berkek (HUDD10012)

Balatonlelle

0165/1, 0165/2, 0166, 0182/3, 0184/19, 0186/39, 0186/40, 0187, 0188, 0189, 0190, 0191, 0192/3, 0193/1, 0193/3, 0193/4, 0193/9, 0193/10, 0193/11, 0193/12, 0193/13, 0193/14, 0193/15, 0193/16, 0193/17, 0193/22, 0193/23, 0193/24, 0193/25, 0193/26, 0193/27, 0193/28, 0194/1, 0194/2, 0195/1, 0196/2, 0196/3, 0196/4, 0196/6, 0196/7, 0196/8, 0196/9, 0196/10, 0196/11, 0196/12, 0196/13, 0196/14, 0196/15, 0196/16, 0196/18, 0196/19, 0196/25, 0196/27, 0196/29, 0196/30, 0196/31, 0196/32, 0196/33, 0196/34, 0196/35, 0196/36, 0196/41, 0196/47, 0196/50, 0196/53, 0196/56, 0196/59, 0196/62, 0196/63, 0196/65, 0196/70, 0196/71, 0196/73, 0196/75, 0196/77, 0196/79, 0196/81, 0198/1, 0199/2, 0199/16, 0199/17, 0199/18, 0199/19, 0199/20, 0199/21, 0199/22, 0199/23, 0199/24, 0199/25, 0199/26, 0199/27, 0199/28, 0199/29, 0199/30, 0199/31, 0199/32, 0199/33, 0199/38, 0199/39, 0199/40, 0199/41, 0199/42, 0199/43, 0199/44, 0199/45, 0199/46, 0199/47, 0199/48, 0199/49, 0199/50, 0199/51, 0199/52, 0199/53, 0199/54, 0199/55, 0199/56, 0199/57, 0199/58, 0199/59, 0199/60, 0199/61, 0199/62, 0199/63, 0200/3, 0200/4, 0202/18, 0202/19, 0202/28, 0202/29, 0202/30, 0202/31, 0202/32, 0202/34, 0202/35, 0202/36, 0202/37, 0205/2, 0205/3, 0205/4, 0205/5, 0205/6, 0205/7, 0205/8

Látrány

023/c,d, 027/b, 031, 032, 033, 034, 035, 036, 037, 039, 046, 047/1, 047/2, 047/3, 047/4, 047/5, 047/6, 048, 049/1, 049/2, 049/3, 049/4, 049/5, 049/6, 049/7, 050, 051, 052/1, 052/2, 052/3, 052/4, 052/5, 052/6, 052/7, 052/8, 052/9, 052/10, 052/11, 052/12, 053, 054, 055, 056, 057, 058, 059, 060, 061, 062, 063, 064, 065/1, 065/2, 066, 067/1, 068/2, 068/3, 068/4, 068/5, 068/6, 068/7, 068/8, 069/1, 069/2, 069/3, 069/4, 071/4, 071/5, 071/6, 071/7, 072/1, 072/2, 072/3, 074/1, 074/2, 074/4, 075, 076, 077, 078, 079, 080, 081, 082, 083, 084, 0116/1, 0116/3, 0116/4, 0116/5, 0116/6, 0116/7, 0117/1, 0117/2, 0117/3, 0117/4, 0117/5, 0117/9, 0117/10, 0117/11, 0117/12, 0117/13, 0117/14, 0117/15, 0120/3, 0120/4, 0120/5, 0120/6, 0120/7, 0120/8, 0120/9, 0120/10, 0121/1, 0121/2, 0122/3, 0122/4, 0122/5, 0122/6, 0122/7, 0122/8, 0122/9, 0122/10, 0122/11, 0123/3, 0123/5, 0123/6, 0123/8, 0123/9, 0123/10, 0123/11, 0123/12, 0125, 0126/1, 0126/2, 0128, 0129/1, 0129/2, 0130, 0131/1, 0131/3, 0132, 0133/2, 0133/3, 0133/4, 0133/5, 0133/6, 0133/7, 0133/8, 0133/9, 0133/10, 0133/11, 0133/12, 0133/13, 0134, 0135, 0136, 0137, 0138, 0139/1, 0139/2, 0139/3, 0140, 0141/1, 0141/2, 0141/3, 0141/4, 0142/1, 0142/2, 0143, 0144, 0145, 0146, 0147, 0148, 0149, 0150, 0151, 0152, 0153, 0154, 0155/1, 0155/3, 0156, 0157, 0165/1, 0165/2, 0165/3, 0165/4, 0165/5, 0165/6, 0165/7, 0165/8, 0165/9, 0165/10, 0165/11, 0166/1, 0166/2, 0166/3, 0166/4, 0167, 0173, 0174/6, 0174/7, 0174/8, 0174/12, 0174/13, 0174/14, 0174/15

Somogytúr

0114, 0115, 0117, 0120/1

Kopasz-dombi erdő (HUDD20043)

Karád

08, 09, 010, 013, 014, 015, 016

Somogytúri-erdők (HUDD20049)

Somogytúr

025, 026, 033, 034, 035, 036, 037, 038, 039, 040/1, 041, 042, 046/3, 051/2, 051/3, 051/7, 052, 053, 055, 056, 057, 061/5, 081, 085, 086, 087/1, 087/2, 087/3, 087/4, 087/5, 088, 089, 090, 091, 093/1, 093/2

Mocsoládi-erdő (HUDD20017)***Gamás***

027, 038/1, 038/2, 039, 042, 044, 045/1, 0376/2, 0377, 0378, 0379/1, 0383/2, 0384/1

Látrányi puszta (HUDD20058)***Balatonlelle***

0165/1, 0166, 0182/3, 0182/18, 0186/38, 0186/39, 0186/40, 0187, 0196/2, 0196/3, 0196/4, 0196/6, 0196/7, 0196/8, 0196/9, 0196/10, 0196/11, 0196/12, 0196/13, 0196/14, 0196/15, 0196/16, 0196/18, 0196/19, 0196/25, 0196/27, 0196/29, 0196/30, 0196/31, 0196/32, 0196/34, 0196/35, 0196/36, 0196/41, 0196/47, 0196/50, 0196/53, 0196/56, 0196/59, 0196/62, 0196/63, 0196/65, 0196/70, 0196/71, 0196/73, 0196/75, 0196/77, 0196/79, 0196/81

Látrány

033, 034, 052/1, 053, 054, 055, 056, 057, 058, 059, 060, 061, 062, 063, 064, 065/1, 065/2, 066, 067/1, 067/2, 067/3, 068/2, 068/3, 068/4, 068/5, 068/6, 068/7, 068/8, 069/1, 069/2, 069/3, 069/4, 070/5, 070/6, 070/7, 070/9, 070/10, 070/11, 070/12, 070/13, 070/14, 070/15, 070/16, 071/4, 071/5, 071/6, 071/7, 071/8, 071/10, 071/11, 071/12, 071/13, 071/14, 071/15, 071/16, 071/17, 071/18, 072/1, 072/2, 072/3, 073/1, 073/2, 073/3, 073/4, 074/1, 074/2, 074/4, 074/5, 074/6, 074/7, 075, 076, 077, 078, 079, 080, 081, 082, 083, 084, 085/3, 085/4, 085/5, 085/6, 085/7, 085/8, 085/9, 085/10, 0105/2, 0105/3, 0105/4, 0105/5, 0105/6, 0105/7, 0116/1, 0116/3, 0116/4, 0116/5, 0116/6, 0116/7, 0117/1, 0117/2, 0117/3, 0117/4, 0117/5, 0117/9, 0117/10, 0117/11, 0117/12, 0117/13, 0117/14, 0117/15, 0120/3, 0120/4, 0120/5, 0120/6, 0120/7, 0120/8, 0120/9, 0120/10, 0121/1, 0121/2, 0122/3, 0122/4, 0122/5, 0122/6, 0122/7, 0122/8, 0122/9, 0122/10, 0122/11, 0123/3, 0123/5, 0123/6, 0123/8, 0123/9, 0123/10, 0123/11, 0123/12, 0125, 0126/1, 0128, 0129/1, 0129/2, 0130, 0131/1, 0131/3, 0132, 0133/2, 0133/3, 0133/4, 0133/5, 0133/6, 0133/7, 0133/8, 0133/9, 0133/10, 0133/11, 0133/12, 0133/13, 0134, 0135, 0136, 0137, 0138, 0139/2, 0140, 0141/1, 0141/2, 0141/3, 0141/4, 0142/1, 0142/2, 0143, 0144, 0145, 0146, 0147, 0148, 0149, 0150, 0151, 0152, 0153, 0154, 0155/1, 0155/3, 0156, 0157, 0165/1, 0165/2, 0165/3, 0165/4, 0165/5, 0165/6, 0165/7, 0165/8, 0165/9, 0165/10, 0165/11, 0166/1, 0166/2, 0166/3, 0166/4, 0167

Vityai-erdő (HUDD20047)***Gamás***

0293/1, 0316, 0317, 0318/3, 0318/4, 0318/5, 0319, 0320, 0321, 0325

Somogytúr

017, 018, 019/1, 019/2

1.5 Környezetbiztonság

A környezetbiztonság a természeti és környezeti katasztrófák számának világszerte tapasztalható növekedése miatt kiemelt társadalmi megítélést kap. Ennek és a felelős politikai gondolkodásmódnak köszönhető, hogy az Országgyűlés elfogadta a katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezéssel szülő 2011.évi CXXVIII. törvényt (katasztrófavédelmi törvényt).

A katasztrófavédelmi törvény a katasztrófák elleni védekezés, felkészülés fő települési feladatainak végrehajtását a polgármesterekre bízta. A polgári biztonság érdekében jelenleg folyik az állami szervezetben a környezeti kockázatok felmérése. A környezet állapotát egyrészt természetes, másrészt mesterséges (ember által előállított) tényezők változtathatják meg gyorsan és nagymértékben. Ezeket a gyors és nagymértékű környezeti változásokat nevezik katasztrófáknak.

A környezetbiztonság, közbiztonság, valamint közlekedésbiztonság mellett megkülönböztetett figyelem tulajdonítandó az élelmiszerbiztonságra, továbbá a munkavégzés biztonságos feltételeinek garantálására csakúgy, mint a lakosság létbiztonságára, illetve általában a katasztrófa megelőzésre, és elhárításra. Fel kell készülni arra, hogy az éghajlatváltozás következtében növekszik a szélsőséges időjárási események gyakorisága, ami az eddigieket meghaladó kockázatot jelent. A hagyományos hatósági eszközök mellett e feladat elvégzése során az erre szakosodott civil szervezetek (polgárőrség) aktivitására is építeni kell, és fel kell készíteni a lakosságot a gyors beavatkozások szervezett elvégzésére.

Természetes eredetű katasztrófák lehetőségei:

- Földrengés,
- Légköri természeti csapások (csapadék, szél, magas hőmérséklet okozta károk),
- Természetes eredetű tűzvész,
- Ár- és belvíz.

A mesterséges (emberi tevékenység által okozott) katasztrófák lehetőségei:

- Üzemi robbanás, üzemi környezetszennyezés (mérgezés, tűz, villámcsapás, tankautó, vasúti baleset),
- Tűzvész,
- Repülőgép baleset,
- Terrorista merénylet következményei.

A településeken a fejlesztéseknek és a település biztonságos működtetésének, az élet-és vagyonbiztonságnak alapvető feltétele az üzemi robbanás és a tűz elleni védelem hatékony megoldása.

A tűz elleni védekezés legfontosabb eszközei, módszerei:

- a szükséges oltóvíz - mennyiség biztosítása,
- az oltóvíz biztonságos eljuttatása a település valamennyi beépített, illetve beépítésre szánt területére,
- a vízkivétel műszaki lehetőségeinek biztosítása,
- az egyes építési övezetek, illetve létesítmények gyors megközelítése a tűzoltóság járművei részére.

Környezetvédelmi Stratégia

1. Stratégiai összefüggések

1.1 Nemzeti Környezetvédelmi Program 2014-2019. stratégiai tervezésének alapelvei

Magyarország hosszú távú jövőképét az Országgyűlés által 2013 tavaszán a 18/2013. (III.28.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia fogalmazta meg. A jövőkép a négy alapvető erőforrás (az emberi (humán), a társadalmi, a természeti és a gazdasági erőforrások) fényében fogalmazta meg vízióját a jövő Magyarországra.

Ennek a jövőképnek az elsődleges tényezője „egy olyan harmonikus, értékkövető és értékőrző magyar társadalom ..., melyben a boldogulás alapja - az anyagi értékek mellett - az értékteremtő munka, az egészség, a tudás, az erkölcs (mely többek között hiten, bizalmon és tiszteleten alapul), valamint a családi, közösségi és a nemzeti összetartozás, továbbá a globális felelősségvállalás”. Ebben a társadalomban fontos érték többek között a mértékletesség és a takarékoság, az értékalapú gondolkodás és cselekvés, illetve a megtakarítás fontosabb a fogyasztásnál.

A társadalmi intézmények és a kormányzat döntései támogatják a személyes felelősségvállalást, ösztönzik az értékteremtő együttműködést. „Az egyének életmódja és a támogató természeti, szűkebb közösségi és tágabb társadalmi környezet megléte elősegíti az egészség megőrzését, az emberek kihasználják a folyamatosan bővülő oktatási lehetőségeket és nyitottak az élethosszig tartó tanulásra. ...A tudományos kutatás és a vállalati innováció megbecsült tevékenységek, amelyeken gazdasági fejlődésünk is alapszik.”

A környezet- és természetvédelemhez közvetlenül kapcsolódva a következők kerültek megfogalmazásra a jövőképben. „A gazdaság az ökológiai korlátain belül működik. A fenntartható fejlődés a természeti erőforrásokkal való olyan tartós, értékvédő gazdálkodást jelent, amely lehetővé teszi az emberek boldogulását anélkül, hogy a gazdasági fejlődés lerombolná a sokféleséget, a komplexitást és az ökoszisztéma-szolgáltatásokat. Az emberek tisztelik a természetet, természeti értékeinket, a helyi közösségek felismerik a rendelkezésükre álló természeti erőforrásokból adódó lehetőségeiket, termelésüket, energiafelhasználásukat és fogyasztásukat erre alapozva szervezik meg. A lokális ökológiai problémákra, kihívásokra a helyi közösségek és alsóbb szintű kormányzatok adnak választ, míg a központi kormányzat kezeli a nemzeti jelentőségű problémákat. A gazdasági, tudományos és intézményi innovációk hathatósan segítik a megoldások megtalálását.”

E jövőkép szerint a környezetügy katalizátorrá válhat a fenntartható fejlődés megvalósításának útján, miközben a fenntarthatóság elveinek következetes érvényesítése a gazdaság és a társadalom szférájában hozzájárulhat ahhoz, hogy megváltozzanak a környezeti problémákat is kiváltó hajtóerők.

Ehhez elsősorban a társadalom értékrendjének megváltozása szükséges, melyben az ember és a természet tisztelete, a takarékoság és mértékletesség eszménye az őt megillető helyre kerül. A társadalom felismeri, hogy jólléte és fejlődése az élet természeti alapjainak védelme, megőrzése nélkül lehetetlenné válik, hogy a környezet és a fejlődés kérdései nem szétválaszthatók, és e felismerés birtokában akar és képes életmódján változtatni. A környezettudatos gondolkodás és cselekvés erénnyé és előnnyé válik, melyet a teljes

társadalmi berendezkedés támogat, s ezáltal a fenntartható termelési és fogyasztási szokások válnak meghatározóvá.

A gazdaság és intézményrendszer működtetésében a holisztikus szemlélet, a személyes felelősség és az elővigyázatosság elve érvényesül. A döntéshozást és a társadalmi véleményformálást a környezet állapotát megfelelő színvonalon és módon nyomon követő megfigyelő rendszerekből származó közérthető, hiteles és nyilvános információk segítik, növelve a környezet megóvására irányuló döntések megbízhatóságát. A környezeti szempontok beépülnek a döntésekbe, arra ösztönözve a társadalom tagjait, hogy takarékoskodjanak az erőforrásokkal, védjék a természet értékeit és csökkentsék a környezet terhelését. A kormányzat mind a szakpolitika megalkotása, mind intézményei működtetése révén példát mutat a társadalom számára a környezettudatos megoldások bevezetésére, kiegészítve a példaadással a környezetpolitika hagyományos eszköztárát.

A gazdasági szereplők már fejlesztéseik tervezésénél figyelembe veszik a környezetvédelmi szempontokat és a korszerű, környezetbarát technológiák bevezetése, a szennyezés-megelőzés hosszú távon versenyelőnyt eredményez. Ezzel párhuzamosan a fogyasztói igények is a környezetileg fenntarthatóbb, organikus termékek és szolgáltatások felé tolódnak el.

Hazánk természeti adottságainak és erőforrásainak figyelembe vételével a következő legfontosabb stratégiai kihívások előtt áll:

- az erőforrások takarékos, hatékony használatára támaszkodó környezetbarát gazdaság megteremtése;
- biztonságos és jó minőségű élelmiszer- és vízellátás biztosítása, ahol a termőföld és a vízkészletek védelme, fenntartható hasznosítása magas szinten biztosított;
- a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma szolgáltatások védelme, fenntartása;
- a környezeti lehetőségekhez és korlátokhoz illeszkedő területhasználat.

Mindezek mellett fontos tényezője a jövőképek a vidéki lakosság megélhetésének, lakhelyén való érvényesülésének biztosítása a fenntarthatóság elvein nyugvó tájhasználat révén, ahol a jólléthez szükséges erőforrások igénybevétele és az ökoszisztéma szolgáltatások feltételrendszere között összhang van. Emellett a városi környezet is élhetőbbé, egészségesebbé válik az emberi léptékű, energiatakarékos épületek és infrastruktúra, az egészséges és tiszta környezet, a bővülő zöldterületek révén. Mindezek következtében sikeres az éghajlatváltozást erősítő tényezők csökkentése és az elkerülhetetlen változások hatásaihoz való alkalmazkodás.

Természetesen e jövőkép minden tényezőjének megvalósítása hosszabb időszakot és következetes lépéseket, széleskörű társadalmi támogatást és cselekvést igényel, melyhez az elkövetkezendő hat évre szóló feladatok végrehajtása is aktívan hozzájárul.

A Program átfogó célkitűzése, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához.

A környezetügy átfogó felelőssége, hogy feladatai magas színvonalú ellátásával segítse elő az ország társadalmi-gazdasági fejlődését, ugyanakkor tudatosan lépjen fel a társadalmi és környezeti értékek rombolása ellen és hatékonyan közreműködjön a környezeti szemléletformálásban. Ez átfogó, rendszerszemléletű megközelítést és a környezeti szempontoknak az élet minden területén való figyelembe vételét teszi szükségessé.

A helyzetelemzéshez kapcsolódóan a Program három stratégiai célt határoz meg

Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása.

Cél a jó életminőség és az egészséges élet közvetlen környezeti feltételeinek biztosítása. Ezek közé tartozik a környezet-egészségügyi feltételek javítása, a magas színvonalú környezeti infrastruktúra, valamint a település, a lakóhely épített és természeti elemeinek megfelelő aránya, minősége és összhangja.

Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata.

Cél a stratégiai jelentőségű természeti erőforrások, természeti értékek, ökoszisztémák védelme, az életközösségek működőképességének megőrzése, a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása.

Az erőforrás-takarékosság és a -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése.

Cél a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás kialakítása, a környezetszennyezés megelőzésére, a terhelhetőség/megújuló képesség figyelembevételére épülő fenntartható használat megvalósítása. Kiemelt figyelmet kell fordítani a társadalmi-gazdasági fejlődés és a környezetterhelés szétválására, azaz, hogy a lakosság növekvő jóléte csökkenő környezetterhelés mellett legyen biztosítható. A fogyasztói magatartás megváltozása, a környezeti szempontból fenntartható termékek és szolgáltatások felé történő elmozdulás keresleti oldalról erősíti meg a termelői folyamatok „fenntarthatósága” iránti igényt. A fenntartható termelés forrástakarékos (beleértve az anyag-, a víz-, a terület-, a termőföld- és energiahasználatot, az újrahasználhatóság és a tartósság tervezését, az anyagciklusok körfolyamattá zárását); csökkenti a környezetre gyakorolt káros hatásokat (kibocsátások és hulladékok minimalizálása, a megújuló erőforrások fenntartható mértékű használata); növeli a termékek és szolgáltatások értékét a fogyasztók számára.

Mindhárom célhoz kapcsolódik a környezetbiztonság javítása. Ez utóbbi az élet- és vagyonbiztonság szempontjait is figyelembe véve kiterjed a szélsőséges természeti folyamatok és természeti katasztrófák (pl. árvizek, szélviharok) előrejelzésére és kárainak csökkentésére, valamint az ipari balesetek, technológiai eredetű katasztrófák (pl. vegyi balesetek) megelőzésére és kár csökkentésére.

Horizontális cél a társadalom környezettudatosságának erősítése. Ezáltal biztosítható, hogy az életminőséget közvetlenül érintő tényezők mellett az emberi élet alapjait jelentő természeti erőforrások és értékek védelme és fenntartható használata, valamint az ezekkel szorosan összefüggő életmód, fogyasztási és termelési szokások együttesen szolgálják a társadalom hosszú távú jólétét.

1.2 Környezeti jövőkép

Szükséges egy környezeti jövőkép kialakítása a települések számára. A jövőkép megalkotásához elengedhetetlen a lakossággal, civil szervezetekkel, ipari és mezőgazdasági vállalkozásokkal és a hatóságokkal a környezetvédelem terén még szorosabb együttműködés megvalósítása. A végső cél, hogy Balatonlelle, Gamás, Karád, Látrány, Somogybadod, Somogytúr és Vesz lakóinak életminősége, komfortérzete jelentősen javuljon és a település közigazgatási területén található természeti kincsek előnyeiket turisztikai és gazdasági szempontból ki tudja használni, ugyanakkor az ennek érdekében megvalósuló fejlesztések az ökoszisztéma teherbíró képességét ne haladják meg, működjenek a megtartó funkciók, a védett értékek ne károsodjanak. Fokozatosan el kell érni, hogy az emberek belső igényévé

váljon a tiszta, egészséges környezet és mindez párosuljon egy fenntartható, környezettudatos magatartás, életszemlélet kialakításával.

1.3 Általános célok

A település környezetvédelmi programjának céljait döntően a következő főbb szempontok határozzák meg:

- a környezeti állapot értékeléséből következő célok,
- a hazai jogszabályi előírásokból következő célok,
- az EU tagságból fakadó célok.

A helyzetértékelés segítségével megállapíthatók azok a célok, amelyeket a települések területén meg kell valósítani annak érdekében, hogy a környezet állapota a kívánt elvárásoknak megfeleljen. Ezeknek a céloknak a teljesítése nem kizárólag az önkormányzatok feladata, hanem részben a településen tevékenykedő gazdálkodó szervezetekre és a lakosságra is hárul. Szükséges a célok egységes megfogalmazása azért, hogy az önkormányzatok koordináló szerepe erősödhessen, és az érdekek sajátjuknak tekintsék e célokat.

A települések környezetvédelmi feladatait elsősorban az önkormányzati törvény és a környezetvédelemmel, a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet rendezésével összefüggő törvények szabályozzák.

A legfontosabb jogszabályok a következők:

1995. évi LIII. törvény a környezet általános szabályairól
1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról
1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és területrendezésről
1996. évi LIII. törvény a természet védeleméről
1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről
2000. évi LXIII. törvény a hulladékgazdálkodásról
2000. évi CXII. törvény a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területrendezési tervének elfogadásáról és területrendezési szabályzatának megállapításáról
2001. évi LXXXI. törvény a környezeti információhoz való hozzáférésről
2003. évi XXVI. törvény az Országos Területrendezési Tervről
2008. évi LVII. törvény a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területrendezési tervének elfogadásáról és területrendezési szabályzatának megállapításáról szóló 2000. évi CXII. törvény módosítása
2008. évi XCI. törvény a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, valamint egyéb törvények módosításáról
2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról
2011. évi LXXVII. törvény a világörökségről
2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról
57/2011. (XI. 22.) NFM rendelet a víziközlekedés rendjéről
303/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet a történelmi emlékhelyekről

A célok kitűzése során figyelemmel kell lenni az országos és megyei szintű koncepciók, programok teljesítésére, illetve a környezetvédelmi érdekek érvényesítésére.

Az EU jogszabályai a tagállamokat, a tagállamok természetes és jogi személyeit közvetlenül kötelezik, így Magyarország és települései számára is kötelezővé válnak. Az EU

joganyagaiból és környezetvédelmi politikájából adódó elvárások, alapelvek az általános és a konkrét célok megfogalmazásánál a lehetőségek figyelembe vételével beépítésre kerültek.

A települési környezetvédelmi program célja - a Nemzeti Környezetvédelmi Program céljával összhangban - a legfontosabb környezeti problémák feltárása, és azok megoldása, azaz:

1. A település lakói életkörülményeinek és életminőségének javítása, és a vonzó vidéki életmód megteremtése, valamint az emberi egészséget károsító, veszélyeztető hatások megelőzése, csökkentése, megszüntetése.
2. Környezeti, táji és természeti értékek megóvása, helyreállítása, illetve a természet védelmének szem előtt tartása a település gazdasági, társadalmi fejlesztése során.
3. A Balaton Kiemelt Üdülőkörzethez méltó üdülőhely minőségi fejlesztése a közhasználatú zöldterületek értékének növelésével oly módon, hogy az biztosítani tudja a lakó és üdülőképesség rekreációs igényét.
4. A település adottságaihoz és hagyományaihoz illeszkedő, a környezeti, társadalmi és gazdasági szempontokat egyaránt figyelembe vevő fenntartható fejlődés feltételeinek megteremtése, környezetbarát, és versenyképes termelési és szolgáltatási technológiák alkalmazása.
5. A fentiekkel összhangban, a környezettudatos életszemlélet erősítése, az erőforrás-takarékosság és a –hatékonyság javítása, valamint a partnerség fejlesztésének előtérbe helyezése.

1.4 A stratégiai program és a Balaton törvény összefüggései

A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet (Balaton Régió) fejlesztésével kapcsolatos feladatokat a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. számú törvény, illetve az azt módosító 1999. évi XCII. számú törvény értelmében a Balaton Fejlesztési Tanács látja el, amely jog- és hatáskörénél fogva jelentős támogatást és együttműködést képes biztosítani a kormányzati és az önkormányzati vízminőségvédelmi, környezetvédelmi intézkedések és más fejlesztési programok ütemezésére, összehangolására és végrehajtásuk gyorsítására.

A stratégiai célok megvalósításához hozzárendelhető intézkedések, továbbá a konkrét projektek kidolgozásának bázisául a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és Területrendezési Szabályzatának megállapításáról szóló 2013. évi XLVII. számú törvény (a továbbiakban „Balaton törvény”) szolgál. Ebben a Szabályozásban 27 alövezetet különböztetnek meg s ezeket a 4/1. – 4/16. sz. mellékleteken (térképeken) is megjelenítik, a törvény 4. sz. mellékletéhez csatoltan.

Alapvető célja a törvénynek a táj jellegének, a természeti és települési környezet minőségének védelme és fontos célja az üdülés és idegenforgalom minőségi fejlesztéséhez szükséges környezeti feltételek javítása és a település kiegyensúlyozott fejlődésére való törekvés.

Balatonlelle, Gamás, Karád, Létrány, Somogybabod, Somogytúr és Visz településekre az övezeti besorolások alapján a következő előírások vonatkoznak környezeti és épített környezeti elemenkénti felsorolásban – részletesen a 2. sz. melléklet tartalmazza.

Levegőtisztaság-védelem

15. § a) b) ba) bb) bc) bd) be) bf) bg)

Felszín alatti és felszíni vizek

34. § a) b) c) d)

35. § a) b) c) d) e) f) g) h) i) j)

Talaj, területhasználat

20. § (1) (2) (3) (4) (5)

28/B. § (1) (2)

29. § (2) b)

30. § (2) a) b) c) (3) d)

31. § (1), (2) a) b)

32. § (1), (2) a) b)

33. § a) b)

36. § (1) a) b) c) d) e) f) g) h)

39. § (1) a) b) c) d) e) f) g) h) i) j) k) l) m) n) (2) (3) (4)

40. § a) b) c) d) e) f) g) h) i)

41. § a) b)

42. § a) b) c) d) e) f) g)

43. § a) b) c)

44. § a) b)

45. § a) b) c) d)

46. § a) b) c) d) e)

Táj, természetvédelem

23. § a) b) c) d) e) f) g) h) i)

24. § a) b) c) d) e) f) g) h) i) j) k) l) m) n)

25. § (1) a) b) c) d) e) f) g)

26. § a) b) c) d) e) f) g) h) i)

Infrastruktúra

4/C. § (1) (2) a) b) e) f) h) i) (3) a) b) c) d)

9. § (1) (2) (3) a) b) (4) (5) (6) (7)

28/A. § (1) a) b) c) d) e) f) g) h) i) j) k) l) m) n) o) p) q) r) s) (2) a) b)

Épített környezet védelem

27. § (1) (2) a) b) c)

37. § a) b) c) d) e)

38. § a) b) c)

2. Tematikus célok

2.1 A környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése

Indoklás

Az ember és a természet viszonyát, a jelen és a jövő generációk számára kedvező vagy kedvezőtlen jellegét hosszabb távon a társadalmi értékrend és az ebből fakadó viselkedés, termelési-fogyasztási szokások befolyásolják leginkább. A társadalmi értékrend részét képező, azt befolyásoló környezettudatosságnak olyan szintjét kell elérni a jövőben, amely az ok-okozati összefüggések és az ezek mélyén rejlő hajtóerők feltérképezésének fényében biztosítja, hogy a társadalmi-gazdasági tevékenységekkel együtt járó környezetterhelés a lehető legkisebb mértékű legyen, beleértve a szennyezőanyag kibocsátás és a hulladéktermelés minimalizálását, az erőforrások takarékos használatát.

A környezetvédelmi döntések előkészítésében, a döntések végrehajtásában való társadalmi részvételt az EU elvárásai, az Aarhusi Egyezmény kötelezettségei, a hazai jogszabályok erősítik, de a társadalmi partnerek egyre növekvő mértékben igénylik is.

Célok: A társadalmi részvétel ösztönzését szolgáló legfőbb intézkedések: a környezeti információkhoz való hozzáférés javítása; a civil szervezetek és a lakosság bevonása az őket érintő döntések előkészítésébe; civil szervezetek bevonása környezet és természetvédelmi feladatok végrehajtásába, közreműködésük pénzügyi támogatása.

Jelenleg a környezeti nevelés döntő színterei az oktatási intézmények, ám ahhoz, hogy sikeres legyen a program, a színtereket ki kell terjeszteni az élet szinte minden területére, de különösen a családra, az oktatási és művelődési intézményekre, a civil szervezetekre, a hatóságokra, az önkormányzatokra és a gazdaság szereplőire is.

Leírás

TUDAT-1. Környezeti nevelés, oktatás, szemléletformálás. A társadalom környezeti értékrendjének javítása.

- Környezet- és természetbarát, valamint a környezettudatos szabadidős tevékenységek elősegítése.
- Óvodás, iskolás korúak oktatása és a szülők bevonása (közös növényültetés, gondozás).
- Környezettudatosság és a fenntarthatósággal kapcsolatos ismeretek megjelenítése az oktatási segédanyagokban.
- Zöld Óvoda, Ökoiskola, Erdei Óvoda és Erdei Iskola programok kiterjesztése.

TUDAT-2. Környezeti információhoz való hozzáférés.

- A lakosság hiteles tájékoztatása a környezet állapotáról és annak változásairól.
- Fórumok, klubok szervezése, médiában való környezetvédelmi műsorok közvetítése.

TUDAT-3. Az önkormányzat, a lakosság és a civil szervezetek környezetvédelmi tevékenységének, együttműködésének elősegítése.

- Környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek folyamatos felülvizsgálata, azok betartatása.
- Környezetvédelemmel kapcsolatos információs adatbázis összeállítása.

TUDAT-4. Kiskertek, konyhakertek, háztáji gazdaságok népszerűsítése a településen, a környezeti nevelés, szemléletformálás és a klímaváltozáshoz való egyéni alkalmazkodás előmozdítása érdekében.

2.2 Éghajlatváltozás mérséklés és alkalmazkodás

Indoklás

A világ eseményeit tekintve látható, hogy növekszik az éghajlatváltozással összefüggő természeti katasztrófák (árvizek aszály, erdőtüzek stb.) száma. Magyarországon is megszorodtak a szélsőséges időjárási események. Az utóbbi évek eddig nem tapasztalt szélsőségeket, szokatlan időjárási viszonyokat hoztak, elpusztítva ezzel a termés jelentős hányadát, károkat okozva az infrastruktúrában, vagyoni javakban, nem ritkán veszélyeztetve az emberek személyi biztonságát és egészségét. A tudományos előrejelzések szerint a Balaton térségében a globális átlagot meghaladó, tartós melegedés várható, amelynek jelei már napjainkban is mérhetők, illetve érzékelhetők. A szélsőséges időjárású napok gyakorisága megnő (erős szél, túl magas/túl alacsony hőmérséklet, nagy hőmérséklet-ingadozás, egyszerre túl sok csapadék, stb.). A csapadékos napok száma csökken, a csapadékeloszlás egyenlőtlenebb lesz (télen több, nyáron kevesebb), amely a mezőgazdasági tenyészidőszakban illetve az idegenforgalmi évadban nagyobb szárazságot eredményez. Várható, hogy a fenti változások a természeti környezetre, a térség gazdaságára, ezen belül a Balatonnál meghatározó szektorra, a turizmusra is erőteljes hatást fognak kifejteni.

Éghajlatvédelmi szempontból Magyarország helyzete ellentmondásos, csakúgy mint Közép-Kelet Európában a többi korábbi szocialista országé. Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása jóval alacsonyabb, mint az 1990-es éveket megelőzően, amely időszak a klímavédelmi nemzetközi vállalások alapjául szolgál. Ugyanakkor a viszonylag kedvező állapot nem a klímatudatosságnak köszönhető, hanem a kibocsátás nagy részéért felelős szocialista nehézipar megszűnésének, a gazdasági szerkezet átalakulásának. A kibocsátási trendek arról tanúskodnak, hogy döntően a nehézipar összeomlását követően, 1992 óta lényegében nem változott az ország üvegházhatást okozó gázkibocsátása.

A klímavédelmet a Magyar Köztársaság Országgyűlése és Kormánya napjaink sürgető, megoldandó kérdésének tekinti. A Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS) Magyarország középtávú klímapolitikájának irányát jelöli ki a 2008–2025. közötti időszakra, elkészítését az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről szóló 2007. évi LX. törvény 3. §-ának rendelkezése írja elő.

Magyarország kibocsátás-csökkentési törekvéseit eddig a Kiotói Jegyzőkönyvben 2012-re tett 6 százalékos csökkentési vállalása határozta meg. 2012. után a fejlett ipari országoknak, köztük Magyarországnak is jelentősebb mértékben kell kibocsátását csökkenteni, mint a globális átlag. A hazai éghajlatváltozási és energiagazdálkodással kapcsolatos politikának összhangban kell lennie az európai uniós politikával, amely nem kevesebbet kíván elérni, mint 10-15 év alatt egy új ipari forradalmat, amelynek végső célja az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság megteremtése. A 2008-2025. közötti időszakra szóló Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia a célokat és tennivalókat a nemzetközi kötelezettségvállalások figyelembevételével jelöli meg.

Az államnak mind a globális felmelegedést okozó gázok kibocsátásának mérséklését, mind az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást ösztönöznie, erősítenie kell. Ehhez kapcsolódóan a konkrét intézkedéscsomagot – a tervezési és helyzetkezelési teendőket – a Nemzeti Éghajlatváltozási Programok fogják tartalmazni. A programok országos és regionális szinten fogják előírni a megfelelő lépéseket. Az éghajlati alkalmazkodás felelősségét nemcsak az államnak és az önkormányzatoknak, hanem egyidejűleg az üzleti szférának, a civil

szervezeteknek, valamint jelentős mértékben a helyi közösségeknek, azaz a lakosságnak is viselnie kell. A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet vonzó környezeti állapotának és gazdasági versenyképességének, népességmegtartó erejének megőrzése érdekében rendkívül fontos a felkészülés a változásokhoz való alkalmazkodásra, azaz a kedvező változások kihasználására és a kedvezőtlenek mérséklésére.

Amíg a klímavédelemben a kibocsátás-csökkentési törekvések csakis globális összefogás esetén vezethetnek eredményre, addig az alkalmazkodási lépések helyi és regionális szinten önállóan is sikeresek lehetnek. A mostani és a leendő fejlesztéseket úgy kell megvalósítani, hogy a globális változások tudomásul vétele mellett a fentiekben prognosztizált körülmények között a természeti környezet, a térség lakóinak életfeltételei és a gazdasági környezet elfogadhatók maradjanak. Ehhez a természetvédelem, az emberi egészség védelme, a vízgazdálkodás, a mező- és erdőgazdálkodás, valamint a települési környezet fejlesztése terén kell a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiában megfogalmazott szempontokat érvényesíteni.

Célok: A globális felmelegedést okozó gázok kibocsátásának mérséklésében, és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásban a kormányzati szervek mellett az üzleti szférának, a civil szervezeteknek, valamint jelentős mértékben a helyi közösségeknek, azaz a lakosságnak is tevélegesen részt kell venniük. A kibocsátások hathatós és tényleges mérséklését kell elérni leginkább az energetikában, az ipar, a közlekedés, a mezőgazdaság és a hulladékgazdálkodás terén. A kedvezőtlen ökológiai és társadalmi-gazdasági hatások elleni védekezés az alkalmazkodóképesség javításával, a károk megelőzésével, enyhítésével. A klímatudatosság erősítése.

Leírás

KLÍMA-1. Az éghajlatváltozás mérséklése – Mitigáció.

A mitigáció az éghajlatváltozást kiváltó tényezők (ÜHG gázok) tekintetében vagy ezek kibocsátásának csökkentését, vagy a légkörből való eltávolításukat, megkötésüket jelenti. Mivel jelenleg elsődlegesen az energiatermelés és felhasználás a felelős az ÜHG gázok kibocsátásáért, elsősorban a megújuló alapú energiatermeléssel és a helyhez kötött és a közlekedési energia felhasználással érdemes foglalkozni. További mérséklési területek a hulladékgazdálkodás és a növényzettel történő ÜHG gáz megkötés. A hulladékgazdálkodás a hulladék keletkezés csökkentésén és újrahasznosításán keresztül avatkozik be az energia és nyersanyagáramlásba, mindkettőt csökkentve. További, de mitigációs szempontból kevésbé jelentős tényező a hulladéklerakók rekultivációja vagy hasznosítása.

KLÍMA-2. Alkalmazkodás.

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás nem a jövő generációkra váró feladat – az emberek mindig is alkalmazkodtak az éghajlat változásaihoz, és ez igaz a Balaton térségére is. Az éghajlatváltozás stratégiai szemszögből való megközelítése során azonban különböző típusú problémákkal kell szembenézni. A múltra nem lehet alapozni a jövőbeni változások előrevetítése során, ehelyett különböző alternatív jövőképeket kell figyelembe venni, és azoknak megfelelően kell a döntéseket meghozni. Intézkedések az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodáshoz:

- A Balaton és térségének helyes vízkészlet gazdálkodása; vízvisszatartást előmozdító megoldások alkalmazása (ciszternák, ülepítő terek, szűrőmezők, medertisztítás); a települési csapadékvizek okszerű kezelése, az elvezető rendszerek alkalmassá tétele a hirtelen, nagy mennyiségben lehulló csapadék befogadására.
- A mezőgazdaságban a termelők ösztönzése a legmegfelelőbb fajták megválasztására alkalmazkodóképességi vizsgálatok eredményei alapján.

- Az erdőterületek nagyságának növelése, az erdőssztyepp zónában alacsony záródású erdők fenntartása; mezővédő erdősávok rendszerének kialakítása, fás legelők területének növelése, folyamatos erdőborítást biztosító erdőgazdálkodási módszerek elterjesztése, a természeti károsításokat követően az erdőterületek helyreállításának biztosítása.
- Építési előírások, szabványok felülvizsgálata, szigorítása az éghajlatváltozással együtt járó hatásoknak megfelelően; klímatudatos telepítés módszereinek kidolgozása és megismertetése a rendezési terveket, épületterveket készítő szakemberekkel.
- A természetvédelem klímapolitikájának kialakítása és összehangolása az erdészeti, agrár-, energia- és vízgazdálkodási szektorokkal; helyben történő adaptáció elősegítése a meglévő biológiai sokféleség megőrzése érdekében; a természeti területeket körülvevő táj átjárhatóságának fokozása, a fajok vándorlásának elősegítése érdekében.

KLÍMA-3. Tudatformálás, tájékoztatás, információ gyűjtés.

Magyarországon az éghajlatváltozással kapcsolatosan sem az átlagos ismereti szint, sem pedig a lakosság attitűdje nem éri el az Európai Unióban megfigyelhető szintet. A megdönthetetlen bizonyítékok ellenére igen magas az un. klímaszkeptikusok aránya, amely az éghajlatváltozás elleni fellépés következményeitől tartó ellenérdekeltek (pl. a fosszilis energiára épülő energetikai ipar) tevékenységének és a média felületes tájékoztatásának következménye. Emellett az átlagos polgár úgy érzi, hogy elhanyagolhatóan keveset tehet az éghajlatváltozás ellen. Ezért kiemelten fontos a tudatformálás, a közvélemény naprakész, objektív tájékoztatása és az információ gyűjtés annak érdekében, hogy tisztában legyen mindenki a kistérség aktuális állapotával.

2.3 Környezet és egészség

Indoklás

Az egészség az életminőség semmi mással nem helyettesíthető eleme, melynek megtartása vagy helyreállítása megkülönböztetett figyelmet kell, hogy kapjon mind az egyén, mind a társadalom értékrendjében és cselekvésében. A magyar lakosság egészségi állapota kedvezőtlen képet mutat. A születéskor várható átlagos élettartam hat évvel az EU átlaga alatt van. A két vezető halálok, a légzőszervi daganatos betegségek tekintetében hazánk Európában első helyen áll, a keringési rendszer betegségei esetében is a legrosszabb eredménnyel rendelkező országok között szerepel. A halandósági kockázati tényezők között kiemelt fontosságúak – az életmód és a táplálkozás mellett – a környezeti ártalmak, a települési és lakókörnyezet egészségkárosító hatásai. A környezeti tényezők és az emberi egészség közötti ok-okozati összefüggés elemzése alapján feltételezhető, hogy a halálesetek mintegy 15%-ának az oka a szennyezett, rossz minőségű környezet. Az OECD már 2008-ban, a Magyarországról készített környezetpolitikai teljesítményértékelésében felhívja a figyelmet arra, hogy a környezet-egészségügyben jelentkező problémákat tovább súlyosbíthatja mind a szegénység, mind a jövedelem egyenlőtlenségek növekedése. A jövőben nagyobb figyelmet kell fordítani a levegőszennyezéssel és az ivóvíz minőségével összefüggő egészségi problémák megelőzésére, illetve mérséklésére.

Célok: Olyan környezeti állapot biztosítása, amely hosszú távon nem befolyásolja negatívan az emberi egészséget, és hozzájárul a lakosság egészségi állapotának javításához.

Leírás

EMB-1. A lakosság egészségi állapotának javítása.

- Egészséges életmód népszerűsítése, aktív szűrő- és betegségmegelőző prevenciók program kidolgozása és megvalósítása.
- Sportrendezvények szervezése, sportolással kapcsolatos beruházások, fejlesztések.
- Környezeti ártalmakkal összefüggő betegségek, hatások feltárása.

EMB-2. Az allergén gyomnövények jelentős visszaszorítása, és ezen növényekkel kapcsolatos ismeretterjesztés.

- Az év minden napján 30 pollenszem/m³ érték alatt maradjon a parlagfű koncentrációja és csökkenjen a biológiai allergének okozta egészségi kockázat.

2.4 Települési környezetminőség

Különösen fontos a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetben a települési infrastruktúra olyan irányú fejlesztése, amely egyben a környezet és természet védelmét és a fenntartható fejlődést biztosítja. Jelenleg már nemcsak az elkezdődött infrastruktúra fejlesztések (szilárd hulladékok elhelyezése, vízminőségvédelem, zaj- és levegőszennyezés mérséklése) szükségesek, hanem az infrastrukturális feltételek olyan összehangolt, rendszer szemléletű mennyiségi és minőségi jellegű átalakítása, amely korszakos jelentőségű változást eredményez, és biztosítja az európai, hasonló adottságú térségekhez, településekhez történő felzárkózást.

A település környezeti állapotának jellemzői, a település és a környező táj kapcsolata, a települési infrastruktúra, a szolgáltatások színvonala mind az életminőséget alapvetően meghatározó tényezők. Az „élhető település” az ott élők számára elsősorban környezeti ártalmaktól mentes, esztétikus, komfortos, megfelelő rekreációs feltételekkel rendelkező, biztonságos lakóhelyet jelent. A környezeti infrastruktúra részét képezi az egészséges ivóvíz szolgáltatás, a szennyvízelvezetés és -tisztítás, valamint a rendszeres és szervezett hulladékgyűjtés és -kezelés. Fontos, hogy a térségben élők igényeinek kielégítése, a településfejlesztés és -rendezés, illetve az infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztés a fenntarthatóság szempontjainak figyelembe vételével történjen, beleértve többek között az energiatakarékos és egyúttal „klímatudatos” építést és fenntartást, a környezetkímélő közlekedés elterjesztését, a zöldfelület-gazdálkodási szempontok megfelelő érvényesítését.

2.4.1 Településfejlesztés

Indoklás

Az épített környezet, azaz a település védelme, fenntarthatóvá, élhetőbbé tétele természetvédelmi, tájvédelmi, környezetegészségügyi és nem utolsósorban érzelmi-hangulati, mentális kérdés. Természetvédelmi kérdés abban a tekintetben, hogy hogyan illeszkedik az ökoszisztémába, mekkora térrészt foglal el és mekkorát használ fel. Tájvédelmi, tájéстетikai kérdés, hogy beleilleszkedik-e a tájszerkezetbe, vagy inkább további megbontását, feldarabolódását okozza. A település szerkezete, zöldfelület-rendszere, arculata nagyban meghatározza a lakosság hangulatát, egészségét, azaz döntően befolyásolja az életminőséget. Az épített környezet, az épületek, utak, műszaki létesítmények rendszere biztosítja az adott település működőképességét, az egyes települési funkciók közti szükséges kapcsolatokat. Kiemelten kell kezelni a települési tervezési feladatokat (pl. településrendezési tervek felülvizsgálata, vízrendezési tervezések stb.), amellyel a tervszerű környezetgazdálkodás segíthető elő.

A közvetlen települési környezet képezi az ember mindennapi életterét. A települési közterületek (utak, járdák, parkok állapota) rendezettsége, tisztasága, a megfelelő növényzet – elsősorban őshonos, tájbaillő fajok felhasználásával - nagymértékben javíthatja az ott élők közérzetét. A tisztaság és a növényzet számottevően növeli az ingatlanok értékét is.

A növényzetnek komoly szerepe van a káros környezeti hatások, a portterhelés a gáz állapotú szennyező anyagok és a zaj csökkentésében.

Balatonlelle, Gamás, Karád, Látvány, Somogybabod, Somogytúr és Visz közigazgatási területén tervezett környezetvédelmi jellegű beruházások (hulladékkezelés, csapadékvíz elvezetés, stb.), út- és kerékpárút fejlesztése, parkolók létesítése, valamint sport és rekreációs létesítmények építése – során a régészeti és műemléki érintettséget vizsgálni kell. Az egyes fejlesztési célok és feladatok a régészeti örökséget veszélyeztethetik. Amennyiben a beruházás műemléket, műemléki környezetet, műemléki jelentőségű területet, vagy régészeti lelőhely területét érinti – az illetékes múzeumok bevonása szükséges. A földmunkával járó beruházásokkal a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény alapján a lelőhelyeket el kell kerülni. Ha ez nem lehetséges, a 22. § (2) bekezdés alapján a beruházás megkezdése előtt megelőző régészeti feltárást, örökségvédelmi hatástanulmányt kell készíteni.

Célok: Kevesebb környezeti stresszhatást eredményező, jobb környezeti állapotjellemzőkkel rendelkező települési környezet kialakítása és fenntartása. Az épített környezet és a zöldfelületi rendszer védelme. A település harmonikusabb tájba illesztése. A település zavartalan működését biztosító környezeti infrastruktúra kiépítése.

Leírás

TEP-1. Összefüggő, egységes zöldfelületi rendszer kialakítása, növelése, megújítása, fenntartása. A zöldfelületek ökológiai és használati értékének növelése.

- A nagyobb forgalmú utcákban, ahol lehetséges, és ahol indokolt, környezeti hatásoknak, és az újabb károsítóknak ellenálló fajták (cserjék, lehetőleg őshonosak) telepítése.
- A közterületek gondozása (legalább évente két-háromszori kaszálás, évenként nyesés), a település körül a legkritikusabb részekben (utak széle, hulladéklerakásnak kitett területek, stb.) függetlenül a terület jellegétől.
- Gyepborítás kialakítása minden olyan területen, ahol a talajviszonyok és a területhasználati mód lehetővé teszi.
- A növényzet életképességének növelése az ültetési mód és alkalmazkodóbb, ellenállóbb fajták (például erősebb facsemete) telepítésével.
- A sport- és rekreációs rendeltetésű létesítmények és területek kiemelt gondozása és fejlesztése.
- Virágos területek növelése lehetőség szerint a lakosság, főként a gyermekek és fiatalok bevonásával.

TEP-2. Az épített környezeti értékek védelme és az ehhez szükséges feltételek biztosítása.

- A településkép harmóniájának fokozott védelme.
- Az épületek külső megjelenésének javítása.
- Helyi építészeti örökség számbavétele, védetté nyilvánítása és fenntartása.
- Környezetbarát építési anyagok, folyamatok, technológiák előnyben részesítése az önkormányzati beruházásoknál.
- Egységes, környezetbe illeszkedő hirdető- és útbaigazító tábla rendszer alkalmazása, összhang megteremtése a BKÜ településeivel.
- Korszerű infrastruktúra hálózat kialakítása (pl.: elektromos közművek földkábelben létesíthetők).

2.4.2 Település levegőminőségének javítása

Indoklás

Az utóbbi két évszázadban a földön a levegő összetétele jelentősen megváltozott, ugyanis egyes légköri nyomgázok és aeroszol részecskék légköri mennyisége világszerte rohamosan emelkedik. Az emberiség létfeltételeit is veszélyeztető következmények elkerülése csak nemzetközi összefogással lehetséges, amelyben Magyarországnak és a településnek is az arányos felelősség elve alapján kell szerepet vállalnia.

Az éghajlatváltozás kockázatát csak az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével lehetséges megelőzni. E gázok kibocsátása az energiatermelés, a közlekedés, egyes ipari tevékenységek és az intenzív mezőgazdasági termelés rovására írható, így a légkör védelme végső soron a nemzetgazdaságokat átszövő energetikai, közlekedési infrastruktúra, illetve a termelési-termesztési rendszerek fenntarthatóbb fejlesztését jelenti.

A globális folyamatok mellett helyi szinten nem az üvegház hatású gázok, hanem az emberi egészséget, az ökológiai rendszert és az épített környezetet is fenyegető légszennyező anyagok okoznak komoly gondokat. Ezek forrásai szintén az energetikai és más iparágak, a mezőgazdaság, a közlekedés, a szolgáltató ágazat, a lakossági fűtés – tehát antropogén eredetűek. Olykor a természet maga is nagy mértékben hozzájárul a légszennyezéshez (vulkán kitörés, aszály stb.). A légszennyezők e csoportjának hatása általában jóval gyorsabban érzékelhető (napok, hetek, súlyos esetekben percek alatt), mint az üvegház hatású gázok esetében.

A légszennyező anyagok szilárd (por, korom, pernye), gáz (kéndioxid, nitrogén oxidok, kénhidrogén, ammónia, szénmonoxid, metán, alacsony forráspontú szerves anyagok) és gőz (üzemanyag gőzök, közepes és magas forráspontú szerves anyagok) lehetnek. A szilárd légszennyezőkhöz gyakran kötődnek az egészségre különösen káros szerves mikroszennyezők (policiklikus aromás vegyületek, dioxinok, oldószer-gőzök, stb.). Ezen anyagok egy része a légkörben rövid élettartamú, így csak a kibocsátási pont szűkebb környezetében (néhány 100 m – néhány km) van jelentős hatásuk. Ugyanakkor egyes anyagok (pl. savas oxidok) regionális, mások (freonok, perzisztens szerves vegyületek) globális szinten is kifejtik káros hatásukat.

A környezetvédelmi programban nagy figyelmet kell fordítani a légszennyezők e csoportjába tartozó anyagok csökkentésére is, mivel ezek lokálisan és rövid távon hatnak mind a lakosság egészségi állapotára, mind pedig az élővilágra és az épített környezetre.

A településen az ipar nem jelentős, így környezetterhelő tevékenység a közlekedés és az állattartás bűzhatása. A közúti közlekedési kibocsátások alakulásában három tényező játszik fontos szerepet: az üzemanyag és a gépjármű-állomány minősége, valamint a gépjárműhasználat mennyisége.

A települések teljes közigazgatási területén és a környéken az itt lakók, ide látogatók szempontjából kerülni kell minden olyan tevékenységet, ami az éghajlati viszonyokat és a tájjelleget tartósan hátrányosan befolyásolja, vagy az emberek nyugalmát zavarja. Ilyenek különösen a víz-, por-, füst és gázszennyezéssel, a levegő kémiai vagy biológiai szennyezésével, zajjal, valamint a növényállomány és a domborzat megváltoztatásával járó tevékenységek.

Célok: Légszennyezettség kialakulásának megelőzése. A levegő minőségének védelme: a szennyezettség csökkentése, illetve a jó minőség megőrzése. A 2,5 mikrométernél kisebb átmérőjű szálló por részecskék 20%-os csökkentése 2010 és 2020 között ($25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ -ről $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ -re). Az EU tematikus stratégiájával összhangban a 2020-ra teljesítendő célok megalapozása, időarányos teljesítése országos szinten (kén-dioxid: 55 kt, nitrogén-oxidok: 89 kt, illékony szerves vegyületek: 96 kt, ammónia: 90 kt).

Leírás

LEV-1. A közlekedési eredetű emissziók csökkentése.

- Korszerű motorokkal rendelkező autóbuszok alkalmazásának ösztönzése. Az autóbuszok okozta koromszennyezés csökkentése jelentős beruházással és forgalomszervezéssel jár, de a dízel járművek megfelelő karbantartásával kisebb költségekkel is jelentős javulás érhető el.
- A nem motorizált közlekedés feltételei megteremtésének elősegítése a kerékpárút-hálózat fejlesztése.
- A szilárd burkolatú, pormentes (portalanított) utak arányának fokozatos növelése, növénytelepítés megvalósítása.
- Meg kell teremteni az összhangot a vízminőség védelemmel, azaz a burkolat kialakítás mellett biztosítani kell a csapadékvíz elvezetést is.
- Törekedni kell a közlekedési és közúti szállítási igények mérséklésére.

LEV-2. A jogszabályban előírt levegőtisztaság-védelmi feladatok teljesítése.

- Avar és kerti hulladékok égetésére vonatkozó helyi szabályozás betartatása, a komposztálás hasznosságának propagálása.
- Házi hulladékégetés megszüntetése
- Szennyezés nélküli, vagy a legkisebb levegőszennyezést okozó megoldások előnyben részesítése a közlekedésfejlesztést, iparfejlesztést érintő önkormányzati döntések során.
- A lakosságot veszélyeztető levegőminőségi helyzet esetén a szükséges intézkedések megtétele, lakosság folyamatos tájékoztatása.

2.4.3 Zajterhelés csökkentése

Indoklás

A településeken a lakosság számára veszélyes vagy károsító zajterhelések csökkentését aktív vagy passzív módon, különböző műszaki megoldással, adminisztratív eszközzel, illetve ezek kombinált alkalmazásával lehet megoldani.

A környezet általános védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény 31. § szerint a zaj – és rezgés elleni védelem keretében műszaki, szervezési módszerekkel kell megoldani:

- a zaj- és rezgésforrások zajkibocsátásának, illetve rezgésgerjesztésének csökkentését,
 - a zaj- és rezgésterhelés növekedésének mérséklését vagy megakadályozását,
 - a tartósan határérték felett terhelt környezet utólagos védelmét, valamint
 - a passzív akusztikai védelmet (intézkedési terv kidolgozása során)
- a tervezett fejlesztések és terület felhasználások zajvédelmi szempontú vizsgálata során.

Célok: A lakosság egészségvédelme érdekében a környezeti zajok elfogadható szintre történő mérséklése. A közlekedésből, ipari, szolgáltatási, mezőgazdasági termelésből származó zajterhelés az előírások betartásával nem haladhatja meg a határértékeket.

Leírás

ZAJ-1. A meglévő zaj és rezgés források feltárása, pontos nyilvántartása, a meglévő problémát okozó zajforrások kibocsátásának csökkentése, korlátozása (forgalomszervezéssel).

ZAJ-2. Az új létesítmények telepítésénél fokozott gondot kell fordítani a vonatkozó zajvédelmi előírások betartására (elsődleges célnak kell tekinteni lakó- és gazdasági területeken is).

- Érvényt kell szerezni a zaj- és rezgésvédelmi rendelet előírásainak.
- Következétesen ellenőrizni kell a zajcsökkentésre kötelezett létesítmények intézkedéseinek hatékonyságát.

2.4.4 Közlekedés és környezet

Indoklás

Az EU új közlekedésfejlesztési irányelve kimondja, hogy át kell gondolni a közlekedési infrastruktúrák rendszerét, és törekedni kell a meglévő hálózatokon, a meglévő feltételek javításával, környezetkímélő módon megoldani a gazdaság szállítási, és személyforgalmi igényét. Az utak vonatkozásában a szélességnél figyelembe kell venni a távlati közművesítést (vízvezeték, földkábel) a csapadékvíz-elvezetést.

A települések közlekedésének olyan szintű megszervezése szükséges, amely a közlekedésbiztonság növelése mellett minimálisra csökkenti a közlekedés eredetű levegőszennyezést és zajterhelést, javítva így a lakosság komfortérzetét.

Célok: Fenntarthatóbb települési közlekedési rendszerek kialakítása. A különböző közlekedési eszközök és formák (egyéni és közösségi) használatának hatékony összehangolása. Az egyéni, nem motorizált közlekedési formák elősegítése, fejlesztése.

Leírás

KÖZL-1. A település úthálózatának fejlesztése.

- Meglévő útszakaszok, belterületi utak korszerűsítése, biztonságossá tétele és karbantartása.
- Szilárd, vízzáró burkolatú utak és térburkolatok csapadékvíz elvezető rendszerrel történő kiépítése.
- Utak portalanításának megvalósítása, burkolat kialakítása, javítása.
- A települési úthálózat por-, illetve síkosság mentesítése (környezetbarát anyagok alkalmazásával).

KÖZL-2. A település területén a közlekedés biztonságossá tétele. A gyalogos és kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása.

- A szűk keresztmetszetek felszámolása, a település átkelési szakaszain a forgalom biztonságossá tétele.
- Az előírt sebesség betartását elősegítő műszaki megoldások kialakítása.
- A közlekedés környezeti hatásait (zaj, por) mérséklő növényzet telepítése.
- A kerékpáros és gyalogos közlekedés népszerűsítése és feltételeinek javítása.
- A parkolási lehetőségek bővítése, fejlesztése.
- Útszélesítés a biztonságos kétirányú közlekedés megvalósítása érdekében.
- Kerékpárút hálózat bővítése.

KÖZL-3. Ipari, mezőgazdasági célra használt gépjárművek elhelyezésének hatékony, környezet és emberbarát megvalósítása.

KÖZL-4. Közösségi közlekedés feltételeinek javítása.

- A tömegközlekedési járművek útvonalának, megállóhelyeinek felülvizsgálata, szükség esetén azok módosítása.

2.4.5 Települési közszolgáltatások és a környezetvédelem

Indoklás

A lakosság ivóvízzel való ellátása a legfontosabb közszolgáltatások egyike, amely nélkülözhetetlen emberi szükségletet és társadalmi-közegészségügyi igényt elégít ki. A lakosság egészséges ivóvízzel való ellátása az önkormányzat kötelező feladata. A települések rendelkeznek közműves ivóvízellátással.

A településeken keletkező szennyvizek elvezetése és –tisztítása a lakosság életminőségének javításához, a közegészségügyi szempontok érvényesítéséhez, a környezet védelméhez, valamint a gazdaság fejlesztéséhez egyaránt hozzájárul.

A tisztított szennyvíz, eső- és csurgalékvíz hasznosítást a fogyatkozó édesvízkészletek védelme érdekében növelni kell. Külön probléma a felszíni vízvezetés hiányosságai amelyek a szélsőséges időjárási körülmények között adódhatnak.

Célok: A kiépített és épülő kommunális infrastruktúra fejlesztése, az országos átlagot jelentősen meghaladó, az üdülőkörzeti funkciót európai szinten kielégítő állapot elérése. A csatornázottság arányának növelése, a közműolló fokozatos bezárása.

Leírás

KOMVÍZ-1. Az ivóvízellátás, csatornázottság korszerűsítése, bővítése.

- Az ivóvízhálózat teljes körű felülvizsgálata, a szükséges javítások, felújítások elvégzése (régí vízvezeték rendszer cseréje), új hálózatok kialakítása az ellátatlan területeken.
- A rákötések számának növelése a szennyvízcsatorna hálózattal rendelkező településeken.

KOMVÍZ-2. A kommunális szennyvíz kezelését, elvezetését biztosító létesítmények kihasználtságának felülvizsgálata, optimalizálása.

- A települési nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz elszállításának és kezelésének szabályozott megvalósítása.
- Az illegális szennyvízszikkasztás felszámolása.
- Szennyvíz tárolók vízzáróságának vizsgálata.

KOMVÍZ-3. Ki kell építeni a települések teljes területén a csapadékvíz-elvezető és tisztító rendszert és gondoskodni kell folyamatos karbantartásáról (a gyommentesítés kaszálással, kapálással lehetséges, gyomirtó szerek használata tilos), mivel csak ilyen módon csökkenthető a település területéről a Balatonba irányuló tápanyag és szennyezőanyag terhelés.

2.4.6 Energiagazdálkodás

Indoklás

Világszerte erős törekvés mutatkozik a megújuló energiaforrások hasznosítására, egyrészt a fosszilis energiahordozók felváltása, másrészt a környezeti kockázat csökkentése, harmadrészt pedig az energiaexport függőség csökkentése érdekében. A megújuló energiaforrások alkalmazása a terület- és gazdaságfejlesztés kiemelkedő fontosságú területe gazdasági, szociális és környezeti szempontból egyaránt. A hagyományos fosszilis energiahordozók (kőszén, kőolaj, földgáz) ára egyre inkább emelkedik és utóbbiak esetében a készletek kimerüléséhez közeledve hosszabb távon még erőteljesebben fog emelkedni, amivel a lakosság jelentős része képtelen lesz lépést tartani. Másrészt, a kőolaj és gázárak növekedése nyomást fog gyakorolni a kőszén felhasználás növelése irányában, amely a már ismert környezetvédelmi problémák (savas eső, pernye, stb.) ismételt súlyosbodásához vezet, amennyiben megfelelő alternatív energiaforrások fejlesztése nem történik meg. Az elkövetkező 1-2 évtized átmeneti állapotnak tekintendő, amikor a hagyományos energiahordozók közül a legkisebb szennyezést okozó földgáz használatát célszerű növelni.

Célok: Energiahatékonyság, megújuló energia hasznosításának növelése.

Leírás

ENERGIA-1: Gázhálózat fejlesztése.

ENERGIA-2. Korszerű, biztonságos energia ellátás megvalósítása, villamos energiahálózat fejlesztése.

ENERGIA-3. Energia hatékonyság növelése, a megújuló energiaforrások (napenergia, szélenergia, geotermikus energia, biomassza) használata akadályainak megszüntetése, elősegítési rendszerének fokozatos kiépítése.

- Elő kell segíteni a lakások, lakóházak, közintézmények, energiatakarékosságra, az energiahatékonyság növelésére, az alternatív energiák felhasználására irányuló törekvéseit.
- Az önkormányzati intézmények energiahatékonyságának javítása, a működési költségek csökkentése.
- Fosszilis energiahordozók felhasználásának hatékonyabbá tétele (kis fajlagos szennyezőanyag-kibocsátású, korszerű tüzelőberendezések alkalmazásának támogatása).
- A káros kibocsátás csökkenését eredményező építőipari, építészeti megoldások megvalósításának támogatása, ösztönzése (passzív napenergia hasznosítás, hőszigetelés).

2.5 A biológiai sokféleség megőrzése, természet és tájvédelem

Az élő rendszerek ember által történt szétdarabolódása Európában a legnagyobb mértékű. A negatív hatások, a mozgatórugók, a változások iránya a fogyasztói társadalom térhódítása következtében fő vonalaiban már Magyarországon is hasonlóak ahhoz, amit Nyugat-Európában lehet tapasztalni. Természeti örökségünk jövőbeni megőrzése érdekében a természetvédelmi szempontokat nem csupán a természetvédelmi oltalom alatt álló területeken, hanem – ha különböző módon és mértékben is – de minden területen és tevékenységben érvényesíteni kell.

Indoklás

A természet megőrzése és védelme szervezett, törvényileg szabályozott, központilag irányított és finanszírozott szakmai és hatósági tevékenység, de egyszersmind társadalmi, önkormányzati, állampolgári érdek és feladat is.

A táji sokféleség és a biológiai sokféleség szorosan összetartozó fogalmak, csak egy változatos, a hagyományos tájszerkezetet őrző táj rendelkezik a különböző élőhelytípusok sokaságával, ami a biológiai sokféleség alapját képezi. Az emberi térhódítás jelenlegi fokán a biológiai sokféleség megőrzéséhez már messze nem elegendő a még megmaradt természetes/természetközeli élőhelyek megőrzése, egyre nagyobb energiát kell fordítani a tönkretett élőhelyek rehabilitációjára, illetve új élőhelyek létrehozására a megváltozott környezetben. A táj az élőhely biztosítása mellett esztétikai funkciót is betölt, a természetes vegetáció, a geológiai és települési sajátosságok harmóniája hangulati-közérzeti kérdés, inspiráció a lakosság, vonzerő a turisták számára.

A települések területén magterület (Ö-1) országos ökológiai hálózathoz tartozó területek, Ökológiai folyosó (Ö-2), pufferterületek (Ö-3), valamint (T-1) térségi jelentőségű tájképvédelmi és (T-2) történeti települési területek találhatóak.

Célok: A biológiai sokféleség megőrzésének és helyreállításának elősegítése a védett természeti területeken és azokon kívül. A település természeti értékeinek és környezetének védelme, fenntartható használata. Továbbá a települések és környező tájak fenntartható használata, a táj esztétikai értékének megőrzése.

Leírás

BIODIV-1. Biztosítani kell a természetes élőhelyek, különösen a veszélyeztetett növény- és állatfajok természetes élőhelyeinek védelmét.

- A természetes területeket károsan érintő tevékenységeket fel kell tární, meg kell szüntetni.
- Inváziós fajok elterjedésének megelőzése, korlátozása, visszaszorítása.
- Natura 2000 területek esetében az EU által előírt kötelezettségek teljesítése.

BIODIV-2. A természetes területekre, élettelen természeti értékekre védelmi, és – lehetőség szerint – bemutatási-hasznosítási koncepciókat kell kidolgozni, megőrzésük és fenntartásuk érdekében.

- A település védett természeti értékeinek megismerttetése érdekében tájékoztató kiadványok készítése.
- Ökoturizmus, szemléletformálás megvalósítása.

BIODIV-3. A település-, a területrendezés és fejlesztés, különösen a terület-felhasználás, a telekkialakítása, az építés, a használat során kiemelt figyelmet kell fordítani a természeti értékek és rendszerek, a tájképi adottságok és az egyedi tájértékek megőrzésére.

- Biztosítani kell a jellegzetes (élő és élettelen) tájképi elemek fennmaradását.
- Tájérték kataszter elkészítése.
- Felhagyott, illetve tájképromboló épített elemek, felszíni tájsebek rehabilitációja.

2.6 Fenntartható terület és földhasználat

Indoklás

A természeti erőforrások között, a környezetben sajátos helyet foglal el a termőföld, mert feltételeken megújuló, korlátozottan rendelkezésre álló erőforrás, amelyen alapul a mezőgazdaság, az élelmiszer termelés, erdőgazdálkodás. Az intenzív mezőgazdasági tevékenység szennyező hatása, a mezőgazdasági gépek által okozott mechanikai terhelés megváltoztatja a talajok termékenységét-, befolyásolja a szerkezetet, talajképződés és pusztulás folyamatát.

A térségben jelentős kiterjedésű rét és legelő művelési ágú területek találhatóak. Állatállomány hiányában ezen területek hasznosítása nem megfelelő.

A felhagyott, nem rekultivált anyaggyűjtőhelyek fokozott kockázatot jelentenek, mivel a megbontott felület elősegíti a talajvíz intenzívebb áramlását, és szennyező anyagok bemosódását a talajvíz bázisba, amely a vízfolyásokban is megjelenhet.

A települések területén felszíni szennyeződésre fokozottan érzékeny (SZ-1.) területek találhatóak, ahol természet és környezetkímélő gazdálkodást lehet folytatni.

Az erdészet számára az éghajlatváltozás és a szélsőséges időjárás viszonyokhoz való alkalmazkodás sikeressége a természetszerű erdők telepítésén és megóvásán múlik. Ezen erdők egyrészt a hirtelen lezúduló csapadék okozta károkat csökkenthetik, másrészt az erdők jelentős szerepet játszanak a víz tárolásában, a mikroklíma szabályozásában, a biodiverzitás növelésében is. Az erdők telepítésénél, illetve az erdős területek gondozásánál kiemelt fontosságot kell tulajdonítani a fajok kiválasztásának. Nagyobb hangsúlyt kell kapjon a természetközeli erdőművelés, a helyi, őshonos fajokat kell előnyben részesíteni, valamint az erdők gondozásánál fokozott figyelmet kell szentelni az invazív fajok eltávolítására.

Több figyelmet érdemel az erdőket egyre nagyobb mértékben fenyegető tűz elleni védelmi intézkedések kidolgozása és gyakorlati megvalósítása.

Célok: A talaj termőképességének védelme, a talajdegradációs, eróziós és szennyező folyamatok megelőzése, illetve mérséklése.

Leírás

FÖLD-1. Ösztönözni kell a termőföld minőségének védelmét és termékenységének megőrzését, illetve javítását szolgáló beruházások megvalósítását, a talajvédelmi létesítmények fenntartását, valamint a talaj vízgazdálkodásának ésszerű szabályozását, a szélsőséges vízháztartási helyzetek mérséklését.

- Parlagterületek rehabilitációja: a területek használatlansága egyrészt környezet-egészségügyi gondokat (parlagfű, egyéb allergének), másrészt pedig növény-egészségügyi problémákat (gyomosodás, fertőzés) okoz.
- Potenciális talajszennyezést jelentő illegális hulladéklerakások, vadlerakások felszámolása.
- A földprivatizáció következményeként létrejött apró földtulajdonú birtokszerkezet rendezése szükséges a hatékonyabb talajművelés, növényvédelem érdekében.
- Az invazív fajok elszaporodásának csökkentése vagy megakadályozása.

FÖLD-2. Agrár-környezetvédelem.

- Vegyszermentes szegélyek létesítése és fenntartása.
- Nedves talajú területek vagy időszakosan vízzel borított területek rendezése a természetvédelmi szempontok érvényesítésével (rétegzdálkodás).
- Műtrágyák körültekintő, talajvizsgálattal megalapozott alkalmazása (tekintettel a felszín érzékenységre vízbázis-védelmi szempontból).
- Lejtős területeken az erózió megelőzése érdekében talajvédő agrotechnika alkalmazása.
- A bio- illetve integrált gazdálkodás feltételeinek megteremtése, népszerűsítése és a kémiai kockázat csökkentése.
- Mezővédő erdősávok telepítése - ezen erdősávok egyrészt a hirtelen lezúduló csapadék okozta károkat csökkenthetik, másrészt jelentős szerepet játszanak a víz tárolásában, a mikroklíma szabályozásában, a biodiverzitás növelésében is.

FÖLD-3. Biztosítani kell az emberi tevékenység vagy természeti okok miatt csökkent területű erdőtársulások megőrzését, továbbá ösztönözni kell a fafaj cserék felgyorsítását az idősebb faállomány megújítását (őshonos fafajok).

FÖLD-4. Az eróziós hatások megakadályozása érdekében a hiányzó csapadékvíz-elvezetési rendszerek, hordalékfogók kiépítése, környezetvédelmi szabályok érvényesítése, a csapadék beszivárgás megakadályozása.

- A vízerózió ellen szőlő és gyümölcsös telepítése esetén a lejtőre merőleges irányú sorok kialakítása, vagy a sorközök füvesítése mellett szükséges egyéb meliorációs beavatkozásokat is megvalósítani (lejtőmegszakítás, teraszok, védőgyep, vízelvezetők megépítése).

FÖLD-5. Ásványvagyonvédelem

A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény fogalom meghatározása szerint az „Ásványvagyon-gazdálkodás” magában foglalja a bányafelügyelet azon döntéseinek és intézkedéseinek összességét, amely biztosítja a megismert és nyilvántartott ásványvagyon megőrzését, védelmét, valamint az indokolatlan ásványi nyersanyag-kitermelések és -igénybevételek megakadályozását.

2.7 Vizeink védelme és „fenntartható” használata

Indoklás

A víz alapvető, pótolhatatlan lételeme minden élőlénynek. Az érintetlen vagy természetközeli állapotú tiszta felszíni vizek a biodiverzitás megőrzése szempontjából kiemelt jelentőségűek. A víz természeti erőforrásként is értékes. A felszíni és felszínalatti vizeket megannyi gazdasági tevékenységhez használják fel: turizmus, mezőgazdaság, ipar, bányászat és nem utolsósorban természetesen ezek az ivóvíz legfőbb forrásai. A víz megújuló természeti erőforrás, azonban nem körültekintő használata és a globális igények szakadatlan növekedése (népességnövekedés a gazdasági növekedés, fogyasztás, „életszínvonal” növelés kényszerével párosulva) következtében az egészséges édesvíz hiánytól szenvedő lakosság aránya rohamosan emelkedik, a fenntarthatóságot veszélyezteti, mitöbb, diplomáciai vagy akár fegyveres konfliktusok robbanhatnak ki a nem is oly távoli jövőben. Ennek elkerülése, érdekegyeztetés, a vízkészletek takarékosabb felhasználása érdekében számos globális kezdeményezés indult, mint pl. a „Water for Peace” – Víz a Békéért – program.

Magyarország nagy hagyományokra visszatekintő, magas szintű vízpolitikával és vízgazdálkodási gyakorlattal rendelkezik. A vízpolitika központi kérdése a vízzel, mint nem helyettesíthető természeti készlettel és környezetbiztonsági tényezővel való átfogó és többcélú gazdálkodás. Az ország hidrológiai viszonyai lehetőséget biztosítanak a társadalom és a gazdaság kiegyensúlyozott fejlődéséhez, a társadalmi tevékenységek ugyanakkor jelentős hatást gyakorolnak mind a hidrológiai folyamatokra, mind a készletek mennyiségére és minőségére.

A vízvédelemhez tartozik a felszíni vizek, a talajvíz és a mélységi vizek védelme, a környezetkímélő vízgazdálkodás, az ásvány- és gyógyvizek, valamint a gyógyászati célú hévizek kiemelkedő védelme.

A Balaton törvény alapján elkészült a települések szennyeződéserzékenységi besorolása, amely alapján területének egy része szennyeződésre fokozottan érzékeny (SZ-1.), így a talaj és ezen keresztül a felszín alatti vizek és a Balaton veszélyeztetettsége fokozott mértékű. A terület (fokozott) érzékenysége miatt mindenféle tevékenységet nagyobb figyelemmel kell végezni (a felszín alatti vizek és a földtani közeg védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet iránymutatásainak figyelembevételével).

A Balaton, mint állóvíz sajátos adottságokkal és problémákkal rendelkező sérülékeny ökoszisztéma, melynek védelméről több kormányintézkedés rendelkezik (2035/2001 (II.23.) Korm.határozat, 2153/2002, (V.15.) Korm. határozat, valamint a 1033/2004. (IV. 19.) Korm. határozat).

Meg kell akadályozni, hogy a Balatonba a vízgyűjtő területről bejuthassanak a különböző diffúz és pontszerű szennyezőforrásokból származó emittált szennyező anyagok, ezért a bel- és külterületi vízrendezést, a csapadékvíz összegyűjtést, a csapadékvíz elvezetést meg kell oldani a település teljes területén.

Az éghajlatváltozás következtében növekszik a szélsőséges időjárási események gyakorisága, ami az eddigieket meghaladó kockázatot jelent. Fel kell készülni a mind hevesebb viharokra, hirtelen nagy csapadékokra, hóhullámokra. Ezen változások mindegyike kedvezőtlen vízgazdálkodási és vízminőségvédelmi szempontból. Alkalmazkodási intézkedésként fontos a csapadékvizek visszatartása, beszivárogtatása, és az erózió csökkentése.

A nyári időszakban bekövetkező csapadékhiány komoly gondokat okozhat a településen is, mivel alapvetően befolyásolja a mezőgazdasági hozamokat, és szükségessé teheti az öntözés nagyobb mérvű alkalmazását

A 1155/2016. (III.31.) Kormányhatározattal kihirdetésre került Magyarország második vízgyűjtő-gazdálkodási terve (VGT2). Ezzel a VGT2 a hatályos és releváns vízgyűjtő-gazdálkodási dokumentum minden vízgazdálkodáshoz köthető tervezés és fejlesztés esetében.

A vizek védelmével és fenntartható használatával kapcsolatos tevékenységek keretét az EU Víz Keretirányelv (VKI) jelenti.

Célok: A Víz Keretirányelvvvel összhangban a vizek „jó állapotának” elérése. A fenntartható vízkészlet-gazdálkodás megteremtése. A felszíni és felszín alatti víz minőségének védelme.

Leírás

VÍZ-1. Vízvédelmi tevékenység – vízfolyások belterületi, külterületi rendezése, vízfolyások, tavak „jó állapotának” elérése.

- A vízkeret irányelvvvel összhangban el kell végezni a települések környezetében lévő vízfolyások karbantartási feladatait, hogy az esetleges nagycsapadékok okozta árhullámok levonulása biztosítva legyen, és a szabályozott vízkormányzás újra megvalósulhasson.
- Fel kell tárnai a diffúz szennyezőhatások szempontjából a kritikus szennyezőpontokat, amelyek megszüntetése, korlátozása és ellenőrzése az önkormányzatok hatáskörében is elvégezhető.
- A szennyező források/területek megszüntetésének, felszámolásának fontossági sorrendjét meg kell állapítani (pl. illegális hulladéklerakás), környezetszennyező hatásaikat mérsékelni, majd megszüntetni szükséges.

VÍZ-2. Felszíni és felszín alatti vizek minőségének vizsgálata, vízbázisvédelem, talajvíz minőségének vizsgálata.

- Sérülékeny vízbázisok biztonságba helyezése.
- Ásott kutak felmérése, vizsgálata.
- Meg kell vizsgálni a halastavak tápanyag forgalmát.

VÍZ-3. Biztosítani kell a megmaradt természetes partszakaszok védelmét (a part felől a települést szegélyező nádasok speciális védelem alatt állnak, ezért a területhasználatot jogszabályi előírások korlátozzák). A Balaton vízminőségének, higiénés állapotának javítása a partközeli (strand) területeken.

2.8 Hulladékgazdálkodás

A korszerű hulladékgazdálkodás egyben azt jelenti, hogy az ismételt felhasználáson, újrahasznosításon keresztül kevesebb primer nyersanyag és energia kerül felhasználásra, amely jelentős mértékben segíti a fenntarthatóságot és az éghajlatváltozás elleni küzdelmet. A kevesebb lerakott hulladék egyben kevesebb természetes terület felhasználását is jelenti, amely fontos tényező a biodiverzitás megőrzése szempontjából.

Célok: Az évente képződő hulladék mennyisége 20 %-kal csökkenjen. A képződő hulladék legalább 40 %-a hasznosuljon, az energetikai hasznosítás elérje a 10 %-ot.

Leírás

HUL-1. Települési hulladékgazdálkodás tervezése a hulladék keletkezés megelőzése érdekében (hulladékgazdálkodásról szóló törvény valamint az Országos Hulladékgazdálkodási Tervvel összhangban). A tervezés fő céljai:

- Helyi hulladékgazdálkodás intézményrendszerének kialakítása.
- Hulladék keletkezés megelőzése, hulladék mennyiségének csökkentése.
- Hulladékok szelektív gyűjtése.
- A lakossági szerves hulladékok házi komposztálásának elterjesztése a családi házas településrészekben.
- Az újrahasználat ösztönzése.
- A beruházások és a létesítmények tervezésénél azon kezdeményezéseket kell előnyben részesíteni, amelyek a biohulladékok, a csomagolási hulladékok és a veszélyes hulladékok maradék-hulladéktól történő elkülönített kezelését lehetővé teszik.
- Ösztönözni kell a hulladékszegény technológiák bevezetését, az újrahasználatos és a tartós termékek piacra kerülését, valamint a fogyasztói szokásokat ebben az irányba befolyásoló tájékoztató felvilágosító munkát.

HUL-2. Hasznosítás a települési hulladékok területén.

- El kell terjeszteni és teljessé kell tenni a hasznosítható összetevők elkülönített begyűjtését, ipari előkészítését, az ehhez szükséges létesítmények és eszközpark (gyűjtőszigetek, gyűjtődényzet és begyűjtő járművek, válogatóművek) létrehozását, illetve alkalmazását.
- A lakossági veszélyes hulladékok évenkénti begyűjtése.
- A szelektív gyűjtés eszközeinek biztosítása a lakosság legalább 80%-a részére.
- Házi és helyi komposztálás szervezése.
- Komplex hulladékkezelő rendszer részeként újrahasználati központok kialakítása.
- A lerakott hulladék biológiailag lebomló szerves anyag tartalmának a 1999/31/EK irányelvben foglaltak szerinti csökkentése az 1995. évi szinthez képest (az ehhez szükséges elkülönített bio-hulladék és papír-hulladék begyűjtésének, illetve hasznosításának és előkezelésének – komposztálás, biogáz-előállítás stb. – fejlesztésével).
- A háztartási elektromos és elektronikai berendezések hulladékainak 7-8/kg/fő/év mennyiségben történő begyűjtése
- A települési szilárd hulladék teljes hasznosításának 40% fölé emelése.
- A papír, üveg, fém és műanyag hulladékok összességében 35%-os hasznosítása (2020-ig 50%).
- Az önkormányzati egészségügyi intézmények hulladékkezelésének fejlesztése, beleértve a lakossági gyógyszer-hulladék elkülönített begyűjtését is.

HUL-3. Hulladékok ártalmatlanítása.

- A lerakási igényeket kielégítő, közszolgáltatás keretében működő, térségi ártalmatlanító kapacitások biztosítása.
- A települési szilárd hulladék lerakási arányának 60% alá történő csökkentése.
- A papír és a biohulladék lerakástól eltérő kezelésének megoldása.
- A régi lerakók rekultiválásával és utógondozásával, az illegális lerakás és a hulladékelhagyás felszámolásával és szankcionálásával kapcsolatos feladatok ellátása.
- Közterületen elhagyott hulladékok begyűjtése, kezelése.
- Lakossági szemléletformálás a lerakás minimalizálása, a korszerű hulladékgazdálkodás megvalósítása és hulladékelhagyás megszüntetése érdekében.

- Az állami, illetve önkormányzati felelősségi körbe tartozó állati hulladék begyűjtő és kezelő rendszerek fejlesztése, a korszerűtlen, nem megfelelő kezelőlétesítmények (dögzutak, dögtemetők) megszüntetése.
- Egyéb lakossági veszélyes hulladékok (festékek, növényvédő szerek, háztartási vegyiáruk stb.) elkülönített begyűjtésének fejlesztése.

2.9 Környezetbiztonság

Indoklás

A környezetbiztonság fogalmkörébe azok a biztonságunkat veszélyeztető események és folyamatok tartoznak, amelyek egyrészt természeti (földrengés, árvíz, szélviharok, erdőtüz stb.), másrészt emberi eredetűek (pl. környezet-károsítással is járó ipari, közlekedési katasztrófák). A civilizációs eredetű szennyezések egyaránt származhatnak hazai és külföldi tevékenységekből, melyek a felszíni vizek és a levegő szennyezésén túl több éven keresztül veszélyeztethetik a felszín alatti vizek, a földtani közeg természetes állapotát, illetve jelentős természetkárosítással is együtt járhatnak. A már bekövetkezett, tartós környezetkárosodások felszámolása érdekében szükséges a szennyezőforrások és területek felderítése, a kármentesítési feladatok végrehajtása.

Több – magyar részvételű – páns-európai szintű nemzetközi egyezmény tartalmaz a környezetbiztonságra vonatkozó rendelkezéseket, hiszen az ezzel kapcsolatos folyamatok, hatások áttekintenek az országhatárokon is.

A természeti és ipari katasztrófák elhárítása, illetve következményeik felszámolása az ország biztonságának egyik kulcseleme. A környezetbiztonság feladatait olyan egységes rendszerbe célszerű beilleszteni, ahol a környezetvédelem, az egészségvédelem és az általános biztonsági intézkedések együtt jelennek meg.

A 2011. évi CXXVIII. törvény (un. „katasztrófa-törvény”) pontosan meghatározta a különböző szervezeteknek, a felelősöknek és az állampolgároknak a katasztrófák elleni védekezésben rájuk háruló feladatokat. Az ipari termelés, tevékenység különböző formában és mértékben veszélyezteti a környezetet. A lakosság komfortérzetének, biztonságának megteremtése, az információ, tájékoztatási lehetőségek korszerűsítésével valósítható meg.

A veszélyeztetések a keletkezés oka alapján három fő csoportra oszthatók:

- technikai (technológiában bekövetkező zavar, veszélyes anyag tárolása, kezelése),
- természeti (földrengés, földcsuszamlás, tűz, vízbázisok elszennyeződése - ez utóbbi jellemzően inkább emberi hatásokra következik be),
- egyéb (terrorcselekmény, nukleáris veszélyeztetés, háborús veszélyeztetés).

Célok: A környezetbiztonság növelése. A veszélyeztetés megelőzése. A bekövetkezett katasztrófák következményeinek hatékony enyhítése, elhárítása. A környezetkárosodás felszámolása.

Leírás

BIZ-1. Helyi környezeti károk kezelése, a település fejlesztési – rendezési tervezésénél fokozott figyelem a földtani adottságokra, a felszín mozgásokkal való veszélyeztetettségére.

- Katasztrófa, illetve havária terv kidolgozása a zöld hatóság bevonásával.
- A jogszabályok betartásának hatékonyabb ellenőrzése a gazdálkodó szervezetek, közintézmények működtetése és a magáningatlanok tekintetében.

3. Felelősségi körök

A környezetvédelmi program egyik fő célja, hogy a környezetvédelmi szempontokat érvényesítse a területfejlesztési és környezetvédelmi programok és projektek megvalósítása során. Ahhoz, hogy a célokat az adott felelősségi körökhöz lehessen rendelni, a fentiekben kitűzött célok esetében elsődlegesen arra volt szükség, hogy áttekintésre, és elkülönítésre kerüljenek az önkormányzat közvetlen és közvetett feladatai, valamint az önkormányzattól független, a gazdálkodó szervezetek felelősségi körébe tartozó feladatok. Ennek alapján a célok és a feladatok két csoportot alkotnak:

- gazdálkodó szervezetek hatáskörébe tartozó feladatok
- önkormányzat hatáskörébe tartozó feladatok
 - az önkormányzat közvetlen irányításával és megvalósításával végrehajtandó feladatok
 - az önkormányzat közvetett irányításával és közreműködésével végrehajtandó feladatok.

Az Operatív Program felülvizsgálata, aktualizálása

Gazdálkodó szervezetek feladatai

A vállalat neve	Végrehajtandó program megnevezése, tervezett intézkedések, beruházások	Kapcsolódó cél, célállapot	Várható hatás, eredmény	A megvalósítás várható időpontja
Volán Zrt.	A közlekedési eredetű levegőszennyezés csökkentése	LEV-1.	A levegőszennyezettségre vonatkozó értékek csökkennek, korszerű motorral rendelkező autóbuszok alkalmazása	2016-tól folyamatosan
Magyar Közút Nonprofit Zrt. Somogy Megyei Igazgatóság	Útpatka művelés	LEV-1. KÖZL-1.	Csökken a vízfolyás az utak felületén, megoldódik a csapadékvízvezetés	2016-tól folyamatosan
Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	Felszíni vízfolyások külterületi mederrendezése (iszaptalanítás, nádkaszálás, cserjeirtás)	VÍZ-1.	A vízfolyás megközelíthetősége, a víz minősége és környezete is javul	2016-tól folyamatosan
DRV Zrt.	Biztosítani kell a szennyvíziszapok komposztálását és ártalommentes elhelyezését	VÍZ-1.	A szennyvíziszap mezőgazdaságban felhasználható	2016-tól folyamatos
Somogy Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság	Települési földvédelmi stratégia kialakítása (irányelveket rögzítő kívánatos földhasználati struktúra)	FÖLD-1., KLÍMA-1.	Az adottságoknak megfelelő területhasználat valósul meg, birtokszerkezet, tulajdoni struktúra alakul ki	2016-2017
Mezőgazdasági vállalkozók	Vegyszermentes szegélyek kialakítása 200 m-ként művelt területeken	FÖLD-2.	A nagyobb táblák közepén létesített 6 m széles füves sáv költőhelyet biztosít a madarak számára, illetve a kisemlősök, rovarok, baglyok táplálkozási helyéül szolgál	2016-tól folyamatosan
Somogy Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatóság	Erdőtelepítés talajvédelmi és élőhely biztosítási céllal	FÖLD-3., KLÍMA-2.	Erdőterületek nagysága nő, javul a talajvédelem színvonala, a tájésztétika és a környezet kiegyensúlyozó hatása	2016-tól folyamatosan
Mezőgazdasági vállalkozók	Biogazdálkodás fejlesztése	FÖLD-2., KLÍMA-2.	Javul a környezet használat, munkahelyek teremtnének, hagyományos szántóföldi területek némileg csökkennek, csökken a környezetterhelés	2016-tól folyamatosan

A vállalat neve	Végrehajtandó program megnevezése, tervezett intézkedések, beruházások	Kapcsolódó cél, célállapot	Várható hatás, eredmény	A megvalósítás várható időpontja
Mezőgazdasági vállalkozók	Mezőgazdasági tevékenység során alkalmazott vegyszer maradványok gyűjtése és ártalmatlanítása	FÖLD-2., KLÍMA-2.	Csökken a talajba, felszín alatti vízbe jutó növényvédelmi szerek mennyisége, javul a talajminőség	2016-tól folyamatosan
Pelso-Kom Nonprofit Kft.	A termelői hulladék elszállításának racionalizálása, a kialakított hulladékudvar teljes üritése, a szelektív hulladék kezelése, újrahasznosításának megszervezése	HUL-1. HUL-2.	Csökkennek a településen az illegális lerakók, az önkormányzat költségei, nő a lakosság környezet-tudatossága és felelősségérzete	2016-tól folyamatosan
Pelso-Kom Nonprofit Kft.	A hulladék-szállítás műszaki színvonalának javítása, korszerű jármű park kialakításával	HUL-2.	A pormentes és kevésbé zajos hulladék-szállítás hozzájárul a környezet állapotának javulásához	2016-2017
Somogy Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, lakosság	A fűtő kutak vízminőségi monitorozása	VÍZ-2.	Környezet-egészségügyi kockázatok mérséklése	2016-tól folyamatosan
Somogy Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv	A környezeti ártalmakkal összefüggő megbetegedések feltárása	EMB-1.	A környezet szennyezés egészségkárosító hatásának feltárása, megismerése	2016
BFNPI	Biztosítani kell a természetes élőhelyek védelmét	BIODIV-1.	Kapcsolódás az Országos és a Megyei Biomonitoring Hálózathoz	2016-2017
BFNPI	Természeti értékek hasznosítási koncepciójának elkészítése, és bemutató helyek kialakítása, tájékoztató kiadvány szerkesztése	BIODIV-2.	Természeti élőhelyek megőrzése biztosítottá válik	2016-2017
Katasztrófavéd. igazgatóság	Környezetbiztonság: informatikai rendszer kiépítése	BIZ-1.	Megteremtődnek az információ-áramlás háttérfeltételei	2016-tól folyamatosan

Balatonlelle - Önkormányzati hatáskörbe tartozó intézkedések, feladatok

TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
1.	A szilárd burkolatú, pormentes utak arányának növelése (csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítésével együtt) Honvéd utca, Kishegyi külterületi út	KÖZL-1. LEV-1. FÖLD-4. KOMVÍZ-3.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	pályázati forrás	Szilárd burkolatú út hossza nő (km), porterhelés csökkenése (%)	Javulnak a gazdasági fejlesztés feltételei, környezetegészségügyi állapota, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat ¹ , lakosság
2.	Szálló por mennyiségének csökkentése növényzet telepítéssel	TEP-1. LEV-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Légszennyezés mértékének csökkenése (%), megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat ² , Somogy Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények

VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ” HASZNÁLATA								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
3.	A természetes vízfolyások állapotának javítása, a nádas szűrőmezők megőrzése (mederrendezés, hulladék eltávolítás), az esetleges szennyezőanyag bemosódások elleni intézkedések megtételével, védőterület-lehatárolással	VÍZ-1. EMB-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Tisztított vízfolyások hossza nő (km)	Zavartalan lefolyás, tájésztetikailag kedvező változás	önkormányzat ² Dél-dunántúli VIZIG
4.	A felszín alatti vízbázis megóvása érdekében a potenciális szennyező források számbavétele, okainak megszüntetése	VÍZ-1. VÍZ-2. KOMVÍZ-2. KOMVÍZ-3.	2017-2019	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Felszámolt szennyvízszikkasztók (db), elszállított veszélyes hulladék (m ³)	Csökken a felszín alatti vízbázis szennyező anyagtartalma	önkormányzat ³ , BFNPI, Zöldhatóság

FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
5.	A hirtelen lezúduló csapadék ellen a csapadékvíz elvezető rendszerek folyamatos karbantartása, hordalékfogók kiépítése	KLÍMA-2. FÖLD-2. FÖLD-4.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Csapadékvíz elvezető hálózat hossza (km), kapacitása (m ³ /nap)	Megoldódik a felszíni vízelvezetés, csökken a talajlefordás	önkormányzat ² , Dél-dunántúli VIZIG

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
6.	A település zöldterületeinek ápolása, bővítése parkosítással, kivágásra kerülő fák pótlása	TEP-1. EMB-2. BIODIV-1. BIODIV-3. KLÍMA-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	A gondozott, parkosított, virágosított területek növekedése (m ²)	A helyiek és a vendégek közérzete javul, a település vonzereje nő	önkormányzat ² , helyi lakosok
7.	Napfény Strandon homokfövény fenntartása és új építése	TEP-1. EMB-2. VÍZ-3	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	A gondozott, fővényes strand területének növekedése (m ²)	A helyiek és a vendégek közérzete javul, a település vonzereje nő	önkormányzat
8.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése, kereskedelmi és vendéglátóhelyek környékének tisztasága érdekében ellenőrzés	HUL-1. HUL-2.	2017-től folyamatosan	10/hónap	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Tisztított és karbantartott területek aránya (m ²)	Porterhelés csökken, javul a környezet állapota, a lakosság komfortérzete	önkormányzat ¹ , Pelso-Kom Nonprofit Kft.

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
9.	A megjelenő illegális hulladéklerakások gyors felszámolása – hulladékgyűjtési akciókkal egybekötve	HUL-1. HUL-2. HUL-3. VÍZ-1	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil forrás - munkaerő	Illegális lerakók száma csökken (db)	Jelentősen javul a környezet állapota, a lakosság életkörülményei	önkormányzat ¹ , civil szervezetek
10.	A szelektív hulladékgyűjtés elterjesztése, a veszélyes hulladékokra vonatkozóan is, valamint a mezőgazdasági hulladékok újrahasznosításának elősegítése	HUL-2. HUL-3. KLÍMA-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Lerakott hulladék mennyisége csökken (m ³), a hasznosított arány nő (%)	A lakosság szemlélete megváltozik, szakszerű hulladékgyűjtés valósul meg	önkormányzat ¹ , Pelso-Kom Nonprofit Kft.

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
11.	Csapadékvíz elvezető rendszerek, árkok kiépítése, karbantartása	KOMVÍZ-3. VÍZ-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Csapadécsatorna hálózat hossza (km), kapacitása (m ³ /nap), műtárgyak (db)	Megoldódik a felszíni vízvezetés, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat ¹

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – ENERGIAGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
12.	A megújuló energiaforrások alkalmazásának elősegítése település közintézmények energiatakarékos üzemeltetésével kapcsolatban	ENERGIA-3. ENERGIA-4. KLÍMA-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás fogyasztók hozzájárulása	A termelődő elégethető mg-i, erdőszeti hulladék felhasználása (t), napkollektoros rendszerek kiépítése (db, kWh)	Kevesebb fosszilis energia fogyasztás, olcsóbb energia felhasználás, komfortos életkörülmények	önkormányzat ² , energiaszolgáltatók, alternatív rendszerek kiépítésével foglalkozó cégek

A KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLELET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
13.	Környezetvédelmi események szervezése, ismeretterjesztő előadások, tanfolyamok szervezése	TUDAT-1. KLÍMA-3.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Előadások száma, közös akciók száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat ² , civil szervezetek
14.	A környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek folyamatosan felülvizsgálata, a szükséges korrekciók megtétele, a rendelet betartatása a lakosság és a vállalkozók körében	TUDAT-3.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás	Rendeletek felülvizsgálata, szankcionálás	Hatékonyabb környezetvédelmi intézkedések	önkormányzat ¹ , érintettek
15.	Komposztálás, esővízgyűjtés népszerűsítése	TUDAT-1. KLÍMA-3. TUDAT-4	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Kerti komposztálók és esővízgyűjtő tartályok száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat ² , civil szervezetek, lakosság
16.	Kertgazdálkodás, kisállattartás, konyhakerti növények, gyümölcsök termesztésének népszerűsítése	TUDAT-1. KLÍMA-3. TUDAT-4	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Gondozott kiskertek, udvarok száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat ² , civil szervezetek, lakosság

KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
17.	Kerékpárút kialakítása új kerékpár út építése (Balatonlelle-Látrány, és Balatoni Bringakörút balatonlellei szakasza)	KÖZL-1. LEV-1.	2018-2019	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Kiépült, felújított kerékpárút hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat ² ,
18.	Települési gyűjtőút-hálózat fejlesztése, belterületi utak folyamatos felújítása kátyúzás	KÖZL-1. LEV-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Kiépült, felújított utak hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat ¹
19.	Járda kialakítása, a meglévők felújítása a település belterületi útszakaszai mellett	KÖZL-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	A település járda szakaszainak növekedése (km)	A közlekedés biztonságosabbá válik, javul az élet minőség	önkormányzat ¹

KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
20.	Az allergén gyomnövények felmérése és gyérítése	EMB-1. EMB-2. BIODIV-1. TUDAT-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, szennyező vállalatok költségvetése	Tisztított területek nagysága (m ²) megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat ² , Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények
21.	Egészséges életmód népszerűsítése	EMB-1. TUDAT-1. TUDAT-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Megbetegedések száma csökken (db)	Egészségi állapot javul	önkormányzat ² , civil szervezetek
22.	Veszélyeztetett csoportok tájékoztatása és felkészítése az időjárási szélsőségekre	EMB-1. KLÍMA-3. TUDAT-1. TUDAT-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Megbetegedések száma csökken (db)	Egészségi állapot, alkalmazkodóképesség javul	önkormányzat ² , Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, civil szervezetek

A BIOLÓGIAI SOKFÉLELÉS MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TAJVÉDELME

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
23.	A településhez kapcsolódó területeken a növényzet, állatvilág, a természeti képződmények feltárása, védetté nyilvánítása	TEP-1. BIODIV-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Az érintetlen, megőrzött, bemutatásra alkalmas területek (m ²)	Természetes élőhelyek megőrzése biztosítottá válik	önkormányzat ² , BfNPI
24.	Tájékoztató kiadvány szerkesztése a település természetvédelmi értékeiről	BIODIV-2.	2017-től 3 évenként	800	önkorm. támogatás	A település védett értékeinek bemutatása 1000 pld-ban készülő kiadványban	Kedvezően változik a település külső megjelenése	civil szervezetek, BfNPI, önkormányzat ²
25.	Tájképi adottságok, értékek megőrzése az építészet terén (táji jellegű építészeti értékek feltárása, megóvása, tájházzá alakítása, kiállítások szervezése)	TEP-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil szféra támogatása,	Építési engedély (db) kiadása, kiállítások száma (db)	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ² , jegyző, tervezők, regionális örökségvédelmi intézmények

KÖRNYEZETBIZTONSÁG

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
26.	Haváriaterv készítése	BIZ-1. TUDAT-3.	2017-2018	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Potenciális veszélyhelyzetek ismertté és elkerülhetővé válnak	Lakosság biztonságérzete nő, javulnak az életkörülmények	önkormányzat ¹ , katasztrófa-védelmi igazgatóság

önkormányzat¹: közvetlen önkormányzati feladatok, amelyeket az önkormányzat szervezeteinek kell megoldaniuk

önkormányzat²: a település és más gazdálkodó szervezetek, illetve a lakosság bevonásával megoldandó feladatok, amelyekhez szükséges az önkormányzat szervezési intézkedése

önkormányzat³: államigazgatási (nem helyi szervek) által megoldható, illetőleg elősegíthető feladatok, amelyek megoldását az önkormányzatnak szorgalmaznia célszerű

Összefoglaló a környezetvédelmi program ütemezéséről

Sz.	Feladatok	2017	2018	2019	2020	2021	2022
TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA							
1.	A szilárd burkolatú, pormentes utak arányának növelése						
2.	Szálló por mennyiségének csökkentése növényzet telepítéssel						
VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA”							
3.	A természetes vízfolyások állapotának javítása						
4.	A felszín alatti vízbázis megóvása, szennyező források számbavétele						
FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT							
5.	A csapadékvíz elvezető rendszerek folyamatos karbantartása						
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS							
6.	A település zöldterületeinek ápolása, bővítése						
7.	Napfény Strandon homokföveny kialakítása						
8.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése						
HULLADÉKGAZDÁLKODÁS							
9.	Illegális hulladék lerakók felszámolása						
10.	Szelektív hulladékgy. bevezetése veszélyes h. és mezőg. hull.						
TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELLEM – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG							
11.	Csapadékvíz elvezetés megoldása						
TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELLEM – ENERGIAGAZDÁLKODÁS							
12.	Megújuló energiaforrások alkalmazása						
KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLELET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE							
13.	Körny.védelmi események szervezése						
14.	Körny.védelmi rendeletek felülvizsgálata						
15.	Komposztálás, esővízgyűjtés népszerűsítése						
16.	Kertgazdálkodás népszerűsítése						
KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET							
17.	Kerékpárút kialakítása						
18.	Települési gyűjtőút-hálózat fejlesztése						
19.	Járda kialakítása a meglévőek felújítása a település belterületi útszakaszai mellett						
KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG							
20.	Allergén gyomnövény felmérés						
21.	Egészséges életmód népszerűsítése						
22.	Veszélyeztetett csoportok tájékoztatása						
BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELLEM							

<i>Ssz.</i>	<i>Feladatok</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
23.	Növény- és állatvilág védelme						
24.	Tájékoztató kiadvány természeti értékekről						
25.	Tájképi adottságok megőrzése						
KÖRNYEZETBIZTONSÁG							
26.	Haváriaterv készítése						

legfontosabb feladatok
 fontosabb feladatok
 fontos feladatok

Gamás - Önkormányzati hatáskörbe tartozó intézkedések, feladatok

TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
1.	A szilárd burkolatú, pormentes utak arányának növelése (csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítésével együtt)	KÖZL-1. LEV-1. FÖLD-4. KOMVÍZ-3.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	pályázati forrás	Szilárd burkolatú út hossza nő (km), porterhelés csökkenése (%)	Javulnak a gazdasági fejlesztés feltételei, környezetegészségügyi állapota, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat ¹ , lakosság
2.	Szálló por mennyiségének csökkentése növényzet telepítéssel	TEP-1. LEV-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Légszennyezés mértékének csökkenése (%), megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat ² , Somogy Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények

VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ” HASZNÁLATA								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
3.	A természetes vízfolyások állapotának javítása, a nádas szűrőmezők megőrzése (mederrendezés, hulladék eltávolítás), az esetleges szennyezőanyag bemosódások elleni intézkedések megtételével, védőterület-lehatárolással	VÍZ-1. EMB-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Tisztított vízfolyások hossza nő (km)	Zavartalan lefolyás, tájésztetikailag kedvező változás	önkormányzat ² Dél-dunántúli VIZIG
4.	A felszín alatti vízbázis megóvása érdekében a potenciális szennyező források számbavétele, okainak megszüntetése	VÍZ-1. VÍZ-2. KOMVÍZ-2. KOMVÍZ-3.	2017-2019	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Felszámolt szennyvízszikkasztók (db), elszállított veszélyes hulladék (m ³)	Csökken a felszín alatti vízbázis szennyező anyagtartalma	önkormányzat ³ , BFNPI, Zöldhatóság

FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
5.	A hirtelen lezúduló csapadék ellen a csapadékvíz elvezető rendszerek folyamatos karbantartása, hordalékfogók kiépítése	KLÍMA-2. FÖLD-2. FÖLD-4.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Csapadékvíz elvezető hálózat hossza (km), kapacitása (m ³ /nap)	Megoldódik a felszíni vízelvezetés, csökken a talajlehardás	önkormányzat ² , Dél-dunántúli VIZIG

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
6.	A település zöldterületeinek ápolása, bővítése parkosítással, kivágásra kerülő fák pótlása	TEP-1. EMB-2. BIODIV-1. BIODIV-3. KLÍMA-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	A gondozott, parkosított, virágosított területek növekedése (m ²)	A helyiek és a vendégek közérzete javul, a település vonzereje nő	önkormányzat ² , helyi lakosok
7.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése, kereskedelmi és vendéglátóhelyek környékének tisztasága érdekében ellenőrzés	HUL-1. HUL-2.	2017-től folyamatosan	10/hónap	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Tisztított és karbantartott területek aránya (m ²)	Porterhelés csökken, javul a környezet állapota, a lakosság komfortérzete	önkormányzat ¹ , Pelso-Kom Nonprofit Kft.

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
8.	A megjelenő illegális hulladéklerakások gyors felszámolása – hulladékgyűjtési akciókkal egybekötve	HUL-1. HUL-2. HUL-3. VÍZ-1	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil forrás - munkaerő	Illegális lerakók száma csökken (db)	Jelentősen javul a környezet állapota, a lakosság életkörülményei	önkormányzat ¹ , civil szervezetek
9.	A szelektív hulladékgyűjtés elterjesztése, a veszélyes hulladékokra vonatkozóan is, valamint a mezőgazdasági hulladékok újrahasznosításának elősegítése	HUL-2. HUL-3. KLÍMA-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Lerakott hulladék mennyisége csökken (m ³), a hasznosított arány nő (%)	A lakosság szemlélete megváltozik, szakszerű hulladékgyűjtés valósul meg	önkormányzat ¹ , Pelso-Kom Nonprofit Kft.

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
10.	Csapadékvíz elvezető rendszerek, árkok kiépítése, karbantartása	KOMVÍZ-3. VÍZ-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Csapadécsatorna hálózat hossza (km), kapacitása (m ³ /nap), műtárgyak (db)	Megoldódik a felszíni vízvezetés, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat ¹

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – ENERGIAGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
11.	A megújuló energiaforrások alkalmazásának elősegítése település közintézmények energiatakarékos üzemeltetésével kapcsolatban	ENERGIA-3. ENERGIA-4. KLÍMA-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás fogyasztók hozzájárulása	A termelődő elégethető mg-i, erdészeti hulladék felhasználása (t), napkollektoros rendszerek kiépítése (db, kWh)	Kevesebb fosszilis energia fogyasztás, olcsóbb energia felhasználás, komfortos életkörülmények	önkormányzat ² , energiaszolgáltatók, alternatív rendszerek kiépítésével foglalkozó cégek

A KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLÉLET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
12.	Környezetvédelmi események szervezése, ismeretterjesztő előadások, tanfolyamok szervezése	TUDAT-1. KLÍMA-3.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Előadások száma, közös akciók száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat ² , civil szervezetek
13.	A környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek folyamatosan felülvizsgálata, a szükséges korrekciók megtétele, a rendelet betartatása a lakosság és a vállalkozók körében	TUDAT-3.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás	Rendeletek felülvizsgálata, szankcionálás	Hatékonyabb környezetvédelmi intézkedések	önkormányzat ¹ , érintettek
14.	Komposztálás, esővízgyűjtés népszerűsítése	TUDAT-1. KLÍMA-3. TUDAT-4	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Kerti komposztálók és esővízgyűjtő tartályok száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat ² , civil szervezetek, lakosság
15.	Kertgazdálkodás, kisállattartás, konyhakerti növények, gyümölcsök termesztésének népszerűsítése	TUDAT-1. KLÍMA-3. TUDAT-4	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Gondozott kiskertek, udvarok száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat ² , civil szervezetek, lakosság

KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
16.	Kerékpárút kialakítása	KÖZL-1. LEV-1.	2018-2019	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Kiépült, felújított kerékpárút hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat ² ,
17.	Települési gyűjtőút-hálózat fejlesztése, belterületi utak folyamatos felújítása	KÖZL-1. LEV-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Kiépült, felújított utak hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat ¹
18.	Járda kialakítása, a meglévők felújítása a település belterületi útszakaszai mellett	KÖZL-2.	2019-2020	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	A település járda szakaszainak növekedése (km)	A közlekedés biztonságosabbá válik, javul az élet minőség	önkormányzat ¹

KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
19.	Sport és rekreációs létesítmények fejlesztése, gondozása (tömegsport elterjesztése)	EMB-1. EMB-2. BIODIV-1. TUDAT-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, szennyező vállalatok	Sportolásra alkalmas területek nagysága (m ²) megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat ² , Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv
20.	Az allergén gyomnövények felmérése és gyérítése	EMB-1. EMB-2. BIODIV-1. TUDAT-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, szennyező vállalatok költségvetése	Tisztított területek nagysága (m ²) megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat ² , Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények
21.	Egészséges életmód népszerűsítése	EMB-1. TUDAT-1. TUDAT-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Megbetegedések száma csökken (db)	Egészségi állapot javul	önkormányzat ² , civil szervezetek
22.	Veszélyeztetett csoportok tájékoztatása és felkészítése az időjárási szélsőségekre	EMB-1. KLÍMA-3. TUDAT-1. TUDAT-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Megbetegedések száma csökken (db)	Egészségi állapot, alkalmazkodóképesség javul	önkormányzat ² , Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, civil szervezetek

A BIOLÓGIAI SOKFÉLELÉS MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELME

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
23.	A településhez kapcsolódó területeken a növényzet, állatvilág, a természeti képződmények feltárása, védetté nyilvánítása	TEP-1. BIODIV-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Az érintetlen, megőrzött, bemutatásra alkalmas területek (m ²)	Természetes élőhelyek megőrzése biztosítottá válik	önkormányzat ² , BfNPI
24.	Természetközeli erdők nagyságának növelése – Jazvina részen – 67-es út építését követően erdőtelepítés	TEP-1. BIODIV-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Erdősített területek nagysága (m ²)	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ² ,
25.	Tájékoztató kiadvány szerkesztése a település természetvédelmi értékeiről	BIODIV-2.	2017-től 3 évenként	800	önkorm. támogatás	A település védett értékeinek bemutatása 1000 pld-ban készülő kiadványban	Kedvezően változik a település külső megjelenése	civil szervezetek, BfNPI, önkormányzat ²
26.	Tájképi adottságok, értékek megőrzése az építészet terén (táji jellegű építészeti értékek feltárása, megóvása, tájházza alakítása, kiállítások szervezése)	TEP-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil szféra támogatása,	Építési engedély (db) kiadása, kiállítások száma (db)	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ² , jegyző, tervezők, regionális örökségvédelmi intézmények

KÖRNYEZETBIZTONSÁG

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
27.	Haváriaterv készítése	BIZ-1. TUDAT-3.	2017-2018	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Potenciális veszélyhelyzetek ismertté és elkerülhetővé válnak	Lakosság biztonságérzete nő, javulnak az életkörülmények	önkormányzat ¹ , katasztrófa-védelmi igazgatóság

önkormányzat¹: közvetlen önkormányzati feladatok, amelyeket az önkormányzat szervezeteinek kell megoldaniuk

önkormányzat²: a település és más gazdálkodó szervezetek, illetve a lakosság bevonásával megoldandó feladatok, amelyekhez szükséges az önkormányzat szervezési intézkedése

önkormányzat³: államigazgatási (nem helyi szervek) által megoldható, illetőleg elősegíthető feladatok, amelyek megoldását az önkormányzatnak szorgalmaznia célszerű

Összefoglaló a környezetvédelmi program ütemezéséről

Sz.	Feladatok	2017	2018	2019	2020	2021	2022
TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA							
1.	A szilárd burkolatú, pormentes utak arányának növelése						
2.	Szálló por mennyiségének csökkentése növényzet telepítéssel						
VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA”							
3.	A természetes vízfolyások állapotának javítása						
4.	A felszín alatti vízbázis megóvása, szennyező források számbavétele						
FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT							
5.	A csapadékvíz elvezető rendszerek folyamatos karbantartása						
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS							
6.	A település zöldterületeinek ápolása, bővítése						
7.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése						
HULLADÉKGAZDÁLKODÁS							
8.	Illegális hulladék lerakók felszámolása						
9.	Szelektív hulladékgy. bevezetése veszélyes h. és mezőg. hull.						
TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELME – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG							
10.	Csapadékvízvezetés megoldása						
TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELME – ENERGIAGAZDÁLKODÁS							
11.	Megújuló energiaforrások alkalmazása						
KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLELET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE							
12.	Körny.védelmi események szervezése						
13.	Körny.védelmi rendeletek felülvizsgálata						
14.	Komposztálás, esővízgyűjtés népszerűsítése						
15.	Kertgazdálkodás népszerűsítése						
KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET							
16.	Kerékpárút kialakítása						
17.	Települési gyűjtőút-hálózat fejlesztése						
18.	Járda kialakítása a meglévők felújítása a település belterületi útszakaszai mellett						
KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG							
19.	Sport és rekreációs létesítmények fejlesztése						
20.	Allergén gyomnövény felmérés						
21.	Egészséges életmód népszerűsítése						
22.	Veszélyeztetett csoportok tájékoztatása						
BIOLÓGIAI SOKFÉLESEG MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELME							

Ssz.	Feladatok	2017	2018	2019	2020	2021	2022
23.	Növény- és állatvilág védelme						
24.	Természetközeli erdők növelése						
25.	Tájékoztató kiadvány természeti értékekről						
26.	Tájképi adottságok megőrzése						
KÖRNYEZETBIZTONSÁG							
27.	Haváriaterv készítése						

 legfontosabb feladatok

 fontosabb feladatok

 fontos feladatok

Karád - Önkormányzati hatáskörbe tartozó intézkedések, feladatok

TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
1.	A szilárd burkolatú, pormentes utak arányának növelése (csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítésével együtt)	KÖZL-1. LEV-1. FÖLD-4. KOMVÍZ-3.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	pályázati forrás	Szilárd burkolatú út hossza nő (km), porterhelés csökkenése (%)	Javulnak a gazdasági fejlesztés feltételei, környezetegészségügyi állapota, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat ¹ , lakosság
2.	Szálló por mennyiségének csökkentése növényzet telepítéssel	TEP-1. LEV-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Légszennyezés mértékének csökkenése (%), megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat ² , Somogy Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények
VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ” HASZNÁLATA								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
3.	A természetes vízfolyások állapotának javítása, a nádas szűrőmezők megőrzése (mederrendezés, hulladék eltávolítás), az esetleges szennyezőanyag bemosódások elleni intézkedések megtételével, védőterület-lehatárolással	VÍZ-1. EMB-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Tisztított vízfolyások hossza nő (km)	Zavartalan lefolyás, tájésztetikailag kedvező változás	önkormányzat ² Dél-dunántúli VIZIG
4.	A felszín alatti vízbázis megóvása érdekében a potenciális szennyező források számbavétele, okainak megszüntetése	VÍZ-1. VÍZ-2. KOMVÍZ-2. KOMVÍZ-3.	2017-2019	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Felszámolt szennyvízszikkasztók (db), elszállított veszélyes hulladék (m ³)	Csökken a felszín alatti vízbázis szennyező anyagtartalma	önkormányzat ³ , BFNPI, Zöldhatóság

FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
5.	A hirtelen lezúduló csapadék ellen a csapadékvíz elvezető rendszerek folyamatos karbantartása, hordalékfogók kiépítése	KLÍMA-2. FÖLD-2. FÖLD-4.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Csapadékvíz elvezető hálózat hossza (km), kapacitása (m ³ /nap)	Megoldódik a felszíni vízelvezetés, csökken a talajlehardás	önkormányzat ² , Dél-dunántúli VIZIG

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
6.	A település zöldterületeinek ápolása, bővítése parkosítással, kivágásra kerülő fák pótlása	TEP-1. EMB-2. BIODIV-1. BIODIV-3. KLÍMA-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	A gondozott, parkosított, virágosított területek növekedése (m ²)	A helyiek és a vendégek közérzete javul, a település vonzereje nő	önkormányzat ² , helyi lakosok
7.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése, kereskedelmi és vendéglátóhelyek környékének tisztasága érdekében ellenőrzés	HUL-1. HUL-2.	2017-től folyamatosan	10/hónap	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Tisztított és karbantartott területek aránya (m ²)	Porterhelés csökken, javul a környezet állapota, a lakosság komfortérzete	önkormányzat ¹ , Pelso-Kom Nonprofit Kft.

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
8.	A megjelenő illegális hulladéklerakások gyors felszámolása – hulladékgyűjtési akciókkal egybekötve	HUL-1. HUL-2. HUL-3. VÍZ-1	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil forrás - munkaerő	Illegális lerakók száma csökken (db)	Jelentősen javul a környezet állapota, a lakosság életkörülményei	önkormányzat ¹ , civil szervezetek
9.	A szelektív hulladékgyűjtés elterjesztése, a veszélyes hulladékokra vonatkozóan is, valamint a mezőgazdasági hulladékok újrahasznosításának elősegítése	HUL-2. HUL-3. KLÍMA-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Lerakott hulladék mennyisége csökken (m ³), a hasznosított arány nő (%)	A lakosság szemlélete megváltozik, szakszerű hulladékgyűjtés valósul meg	önkormányzat ¹ , Pelso-Kom Nonprofit Kft.

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
10.	Csapadékvíz elvezető rendszerek, árkok kiépítése, karbantartása	KOMVÍZ-3. VÍZ-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Csapadécsatorna hálózat hossza (km), kapacitása (m ³ /nap), műtárgyak (db)	Megoldódik a felszíni vízvezetés, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat ¹

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – ENERGIAGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
11.	A megújuló energiaforrások alkalmazásának elősegítése település közintézmények energiatakarékos üzemeltetésével kapcsolatban	ENERGIA-3. ENERGIA-4. KLÍMA-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás fogyasztók hozzájárulása	A termelődő elégethető mg-i, erdészeti hulladék felhasználása (t), napkollektoros rendszerek kiépítése (db, kWh)	Kevesebb fosszilis energia fogyasztás, olcsóbb energia felhasználás, komfortos életkörülmények	önkormányzat ² , energiaszolgáltatók, alternatív rendszerek kiépítésével foglalkozó cégek

A KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLELET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
12.	Környezetvédelmi események szervezése, ismeretterjesztő előadások, tanfolyamok szervezése	TUDAT-1. KLÍMA-3.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Előadások száma, közös akciók száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat ² , civil szervezetek
13.	A környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek folyamatosan felülvizsgálata, a szükséges korrekciók megtétele, a rendelet betartatása a lakosság és a vállalkozók körében	TUDAT-3.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás	Rendeletek felülvizsgálata, szankcionálás	Hatékonyabb környezetvédelmi intézkedések	önkormányzat ¹ , érintettek
14.	Komposztálás, esővízgyűjtés népszerűsítése	TUDAT-1. KLÍMA-3. TUDAT-4	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Kerti komposztálók és esővízgyűjtő tartályok száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat ² , civil szervezetek, lakosság
15.	Kertgazdálkodás, kisállattartás, konyhakerti növények, gyümölcsök termesztésének népszerűsítése	TUDAT-1. KLÍMA-3. TUDAT-4	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Gondozott kiskertek, udvarok száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat ² , civil szervezetek, lakosság

KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
16.	Kerékpárút kialakítása	KÖZL-1. LEV-1.	2018-2019	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Kiépült, felújított kerékpárút hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat ² ,
17.	Települési gyűjtőút-hálózat fejlesztése, belterületi utak folyamatos felújítása	KÖZL-1. LEV-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Kiépült, felújított utak hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat ¹
18.	Járda kialakítása, a meglévők felújítása a település belterületi útszakaszai mellett	KÖZL-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	A település járda szakaszainak növekedése (km)	A közlekedés biztonságosabbá válik, javul az élet minőség	önkormányzat ¹

KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
19.	Az allergén gyomnövények felmérése és gyérítése	EMB-1. EMB-2. BIODIV-1. TUDAT-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, szennyező vállalatok költségvetése	Tisztított területek nagysága (m ²) megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat ² , Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények
20.	Egészséges életmód népszerűsítése	EMB-1. TUDAT-1. TUDAT-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Megbetegedések száma csökken (db)	Egészségi állapot javul	önkormányzat ² , civil szervezetek
21.	Veszélyeztetett csoportok tájékoztatása és felkészítése az időjárási szélsőségekre	EMB-1. KLÍMA-3. TUDAT-1. TUDAT-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Megbetegedések száma csökken (db)	Egészségi állapot, alkalmazkodóképesség javul	önkormányzat ² , Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, civil szervezetek

A BIOLÓGIAI SOKFÉLELÉS MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELME

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
22.	A településhez kapcsolódó területeken a növényzet, állatvilág, a természeti képződmények feltárása, védetté nyilvánítása	TEP-1. BIODIV-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Az érintetlen, megőrzött, bemutatásra alkalmas területek (m ²)	Természetes élőhelyek megőrzése biztosítottá válik	önkormányzat ² , BfNPI
23.	Tájékoztató kiadvány szerkesztése a település természetvédelmi értékeiről	BIODIV-2.	2017-től 3 évenként	800	önkorm. támogatás	A település védett értékeinek bemutatása 1000 pld-ban készülő kiadványban	Kedvezően változik a település külső megjelenése	civil szervezetek, BfNPI, önkormányzat ²
24.	Tájképi adottságok, értékek megőrzése az építészet terén (táji jellegű építészeti értékek feltárása, megóvása, tájházak alakítása, kiállítások szervezése)	TEP-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil szféra támogatása,	Építési engedély (db) kiadása, kiállítások száma (db)	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ² , jegyző, tervezők, regionális örökségvédelmi intézmények

KÖRNYEZETBIZTONSÁG

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
25.	Haváriaterv készítése	BIZ-1. TUDAT-3.	2017-2018	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Potenciális veszélyhelyzetek ismertté és elkerülhetővé válnak	Lakosság biztonságérzete nő, javulnak az életkörülmények	önkormányzat ¹ , katasztrófa-védelmi igazgatóság

önkormányzat¹: közvetlen önkormányzati feladatok, amelyeket az önkormányzat szervezeteinek kell megoldaniuk

önkormányzat²: a település és más gazdálkodó szervezetek, illetve a lakosság bevonásával megoldandó feladatok, amelyekhez szükséges az önkormányzat szervezési intézkedése

önkormányzat³: államigazgatási (nem helyi szervek) által megoldható, illetőleg elősegíthető feladatok, amelyek megoldását az önkormányzatnak szorgalmaznia célszerű

Összefoglaló a környezetvédelmi program ütemezéséről

Sz.	Feladatok	2017	2018	2019	2020	2021	2022
TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA							
1.	A szilárd burkolatú, pormentes utak arányának növelése						
2.	Szálló por mennyiségének csökkentése növényzet telepítéssel						
VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA”							
3.	A természetes vízfolyások állapotának javítása						
4.	A felszín alatti vízbázis megóvása, szennyező források számbavétele						
FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT							
5.	A csapadékvíz elvezető rendszerek folyamatos karbantartása						
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS							
6.	A település zöldterületeinek ápolása, bővítése						
7.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése						
HULLADÉKGAZDÁLKODÁS							
8.	Illegális hulladék lerakók felszámolása						
9.	Szelektív hulladékgy. bevezetése veszélyes h. és mezőg. hull.						
TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELME – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG							
10.	Csapadékvízvezetés megoldása						
TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELME – ENERGIAGAZDÁLKODÁS							
11.	Megújuló energiaforrások alkalmazása						
KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLELET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE							
12.	Körny.védelmi események szervezése						
13.	Körny.védelmi rendeletek felülvizsgálata						
14.	Komposztálás, esővízgyűjtés népszerűsítése						
15.	Kertgazdálkodás népszerűsítése						
KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET							
16.	Kerékpárút kialakítása						
17.	Települési gyűjtőút-hálózat fejlesztése						
18.	Járda kialakítása a meglévők felújítása a település belterületi útszakaszai mellett						
KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG							
19.	Allergén gyomnövény felmérés						
20.	Egészséges életmód népszerűsítése						
21.	Veszélyeztetett csoportok tájékoztatása						
BIOLÓGIAI SOKFÉLELÉS MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELME							
22.	Növény- és állatvilág védelme						

<i>Ssz.</i>	<i>Feladatok</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
23.	Tájékoztató kiadvány természeti értékekről						
24.	Tájképi adottságok megőrzése						
KÖRNYEZETBIZTONSÁG							
25.	Haváriaterv készítése						
	legfontosabb feladatok						
	fontosabb feladatok						
	fontos feladatok						

Látrány - Önkormányzati hatáskörbe tartozó intézkedések, feladatok

TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
1.	A szilárd burkolatú, pormentes utak arányának növelése (csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítésével együtt)	KÖZL-1. LEV-1. FÖLD-4. KOMVÍZ-3.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	pályázati forrás	Szilárd burkolatú út hossza nő (km), porterhelés csökkenése (%)	Javulnak a gazdasági fejlesztés feltételei, környezetegészségügyi állapota, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat ¹ , lakosság
2.	Szálló por mennyiségének csökkentése növényzet telepítéssel	TEP-1. LEV-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Légszennyezés mértékének csökkenése (%), megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat ² , Somogy Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények

VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ” HASZNÁLATA								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
3.	A természetes vízfolyások állapotának javítása, a nádas szűrőmezők megőrzése (mederrendezés, hulladék eltávolítás), az esetleges szennyezőanyag bemosódások elleni intézkedések megtételével, védőterület-lehatárolással	VÍZ-1. EMB-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Tisztított vízfolyások hossza nő (km)	Zavartalan lefolyás, tájlesztéskialag kedvező változás	önkormányzat ² Dél-dunántúli VIZIG
4.	A felszín alatti vízbázis megóvása érdekében a potenciális szennyező források számbavétele, okainak megszüntetése	VÍZ-1. VÍZ-2. KOMVÍZ-2. KOMVÍZ-3.	2017-2019	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Felszámolt szennyvízszikkasztók (db), elszállított veszélyes hulladék (m ³)	Csökken a felszín alatti vízbázis szennyező anyagtartalma	önkormányzat ³ , BFNPI, Zöldhatóság

FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
5.	A hirtelen lezúduló csapadék ellen a csapadékvíz elvezető rendszerek folyamatos karbantartása, hordalékfogók kiépítése	KLÍMA-2. FÖLD-2. FÖLD-4.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Csapadékvíz elvezető hálózat hossza (km), kapacitása (m ³ /nap)	Megoldódik a felszíni vízelvezetés, csökken a talajlehardás	önkormányzat ² , Dél-dunántúli VIZIG

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
6.	A település zöldterületeinek ápolása, bővítése parkosítással, kivágásra kerülő fák pótlása	TEP-1. EMB-2. BIODIV-1. BIODIV-3. KLÍMA-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	A gondozott, parkosított, virágosított területek növekedése (m ²)	A helyiek és a vendégek közérzete javul, a település vonzereje nő	önkormányzat ² , helyi lakosok
7.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése, kereskedelmi és vendéglátóhelyek környékének tisztasága érdekében ellenőrzés	HUL-1. HUL-2.	2017-től folyamatosan	10/hónap	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Tisztított és karbantartott területek aránya (m ²)	Porterhelés csökken, javul a környezet állapota, a lakosság komfortérzete	önkormányzat ¹ , Pelso-Kom Nonprofit Kft.
8.	Kulturális örökség részét képező objektumok védelme, felújítása (katolikus templom tetőszerkezetének, külső homlokzatának felújítása)	TEP-2.	2019	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Felújított objektumok száma (db)	Növekedik a település vonzereje	önkormányzat ² , örökségvédelmi intézmények
9.	Épületek külső megjelenésének javítása, felújítása (óvoda, önk. hivatal, gyógyszertár, református régi iskola)	TEP-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Rendezett utcások, házak száma nő (db)	Növekedik a település vonzereje	önkormányzat ¹ , civil szervezetek

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
10.	A megjelenő illegális hulladéklerakások gyors felszámolása – hulladékgyűjtési akciókkal egybekötve	HUL-1. HUL-2. HUL-3. VÍZ-1	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil forrás - munkaerő	Illegális lerakók száma csökken (db)	Jelentősen javul a környezet állapota, a lakosság életkörülményei	önkormányzat ¹ , civil szervezetek
11.	A szelektív hulladékgyűjtés elterjesztése, a veszélyes hulladékokra vonatkozóan is, valamint a mezőgazdasági hulladékok újrahasznosításának elősegítése	HUL-2. HUL-3. KLÍMA-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Lerakott hulladék mennyisége csökken (m ³), a hasznosított arány nő (%)	A lakosság szemlélete megváltozik, szakszerű hulladékgyűjtés valósul meg	önkormányzat ¹ , Pelso-Kom Nonprofit Kft.

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
12.	Csapadékvíz elvezető rendszerek, árkok kiépítése, karbantartása	KOMVÍZ-3. VÍZ-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Csapadécsatorna hálózat hossza (km), kapacitása (m ³ /nap), műtárgyak (db)	Megoldódik a felszíni vízvezetés, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat ¹

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – ENERGIAGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
13.	A megújuló energiaforrások alkalmazásának elősegítése település közintézmények energiatakarékos üzemeltetésével kapcsolatban	ENERGIA-3. ENERGIA-4. KLÍMA-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás fogyasztók hozzájárulása	A termelődő elégethető mg-i, erdészeti hulladék felhasználása (t), napkollektoros rendszerek kiépítése (db, kWh)	Kevesebb fosszilis energia fogyasztás, olcsóbb energia felhasználás, komfortos életkörülmények	önkormányzat ² , energiaszolgáltatók, alternatív rendszerek kiépítésével foglalkozó cégek

A KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLELET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
14.	Környezetvédelmi események szervezése, ismeretterjesztő előadások, tanfolyamok szervezése	TUDAT-1. KLÍMA-3.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Előadások száma, közös akciók száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat ² , civil szervezetek
15.	A környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek folyamatosan felülvizsgálata, a szükséges korrekciók megtétele, a rendelet betartatása a lakosság és a vállalkozók körében	TUDAT-3.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás	Rendeletek felülvizsgálata, szankcionálás	Hatékonyabb környezetvédelmi intézkedések	önkormányzat ¹ , érintettek
16.	Komposztálás, esővízgyűjtés népszerűsítése	TUDAT-1. KLÍMA-3. TUDAT-4	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Kerti komposztálók és esővízgyűjtő tartályok száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat ² , civil szervezetek, lakosság
17.	Kertgazdálkodás, kisállattartás, konyhakerti növények, gyümölcsök termesztésének népszerűsítése	TUDAT-1. KLÍMA-3. TUDAT-4	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Gondozott kiskertek, udvarok száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat ² , civil szervezetek, lakosság

KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
18.	Települési gyűjtőút-hálózat fejlesztése, belterületi utak folyamatos felújítása	KÖZL-1. LEV-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Kiépült, felújított utak hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat ¹
19.	Járda karbantartása a település belterületi útszakaszai mellett	KÖZL-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	A település járda szakaszainak növekedése (km)	A közlekedés biztonságosabbá válik, javul az életminőség	önkormányzat ¹

KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
20.	Az allergén gyomnövények felmérése és gyérítése	EMB-1. EMB-2. BIODIV-1. TUDAT-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, szennyező vállalatok költségvetése	Tisztított területek nagysága (m ²) megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat ² , Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények
21.	Egészséges életmód népszerűsítése	EMB-1. TUDAT-1. TUDAT-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Megbetegedések száma csökken (db)	Egészségi állapot javul	önkormányzat ² , civil szervezetek
22.	Veszélyeztetett csoportok tájékoztatása és felkészítése az időjárási szélsőségekre	EMB-1. KLÍMA-3. TUDAT-1. TUDAT-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Megbetegedések száma csökken (db)	Egészségi állapot, alkalmazkodóképesség javul	önkormányzat ² , Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, civil szervezetek

A BIOLÓGIAI SOKFÉLELÉSÉGI MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELME

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
23.	A településhez kapcsolódó területeken a növényzet, állatvilág, a természeti képződmények feltárása, védetté nyilvánítása	TEP-1. BIODIV-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Az érintetlen, megőrzött, bemutatásra alkalmas területek (m ²)	Természetes élőhelyek megőrzése biztosítottá válik	önkormányzat ² , BfNPI
24.	Tájékoztató kiadvány szerkesztése a település természetvédelmi értékeiről	BIODIV-2.	2017-től 3 évenként	800	önkorm. támogatás	A település védett értékeinek bemutatása 1000 pld-ban készülő kiadványban	Kedvezően változik a település külső megjelenése	civil szervezetek, BfNPI, önkormányzat ²
25.	Tájképi adottságok, értékek megőrzése az építészet terén (táji jellegű építészeti értékek feltárása, megóvása, tájházzá alakítása, kiállítások szervezése)	TEP-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil szféra támogatása,	Építési engedély (db) kiadása, kiállítások száma (db)	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ² , jegyző, tervezők, regionális örökségvédelmi intézmények

KÖRNYEZETBIZTONSÁG

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
26.	Haváriaterv készítése	BIZ-1. TUDAT-3.	2017-2018	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Potenciális veszélyhelyzetek ismertté és elkerülhetővé válnak	Lakosság biztonságérzete nő, javulnak az életkörülmények	önkormányzat ¹ , katasztrófa-védelmi igazgatóság

önkormányzat¹: közvetlen önkormányzati feladatok, amelyeket az önkormányzat szervezeteinek kell megoldaniuk

önkormányzat²: a település és más gazdálkodó szervezetek, illetve a lakosság bevonásával megoldandó feladatok, amelyekhez szükséges az önkormányzat szervezési intézkedése

önkormányzat³: államigazgatási (nem helyi szervek) által megoldható, illetőleg elősegíthető feladatok, amelyek megoldását az önkormányzatnak szorgalmaznia célszerű

Összefoglaló a környezetvédelmi program ütemezéséről

Sz.	Feladatok	2017	2018	2019	2020	2021	2022
TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA							
1.	A szilárd burkolatú, pormentes utak arányának növelése						
2.	Szálló por mennyiségének csökkentése növényzet telepítéssel						
VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA”							
3.	A természetes vízfolyások állapotának javítása						
4.	A felszín alatti vízbázis megóvása, szennyező források számbavétele						
FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT							
5.	A csapadékvíz elvezető rendszerek folyamatos karbantartása						
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS							
6.	A település zöldterületeinek ápolása, bővítése						
7.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése						
8.	Kulturális örökség védelme, felújítása						
9.	Épületek külső megjelenésének javítása, felújítása						
HULLADÉKGAZDÁLKODÁS							
10.	Illegális hulladék lerakók felszámolása						
11.	Szelektív hulladékgy. bevezetése veszélyes h. és mezőg. hull.						
TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELME – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG							
12.	Csapadékvíz-elvezetés megoldása						
TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELME – ENERGIAGAZDÁLKODÁS							
13.	Megújuló energiaforrások alkalmazása						
KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLELET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE							
14.	Körny.védelmi események szervezése						
15.	Körny.védelmi rendeletek felülvizsgálata						
16.	Komposztálás, esővízgyűjtés népszerűsítése						
17.	Kertgazdálkodás népszerűsítése						
KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET							
18.	Települési gyűjtőút-hálózat fejlesztése						
19.	Járda karbantartása a település belterületi útszakaszai mellett						
KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG							
20.	Allergén gyomnövény felmérés						
21.	Egészséges életmód népszerűsítése						
22.	Veszélyeztetett csoportok tájékoztatása						
BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELME							

<i>Ssz.</i>	<i>Feladatok</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
23.	Növény- és állatvilág védelme						
24.	Tájékoztató kiadvány természeti értékekről						
25.	Tájképi adottságok megőrzése						
KÖRNYEZETBIZTONSÁG							
26.	Haváriaterv készítése						

legfontosabb feladatok
 fontosabb feladatok
 fontos feladatok

Somogybabod - Önkormányzati hatáskörbe tartozó intézkedések, feladatok

TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
1.	A szilárd burkolatú, pormentes utak arányának növelése (csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítésével együtt)	KÖZL-1. LEV-1. FÖLD-4. KOMVÍZ-3.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	pályázati forrás	Szilárd burkolatú út hossza nő (km), porterhelés csökkenése (%)	Javulnak a gazdasági fejlesztés feltételei, környezetegészségügyi állapota, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat ¹ , lakosság
2.	Szálló por mennyiségének csökkentése növényzet telepítéssel	TEP-1. LEV-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Légszennyezés mértékének csökkenése (%), megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat ² , Somogy Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények

VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ” HASZNÁLATA								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
3.	A természetes vízfolyások állapotának javítása, a nádas szűrőmezők megőrzése (mederrendezés, hulladék eltávolítás), az esetleges szennyezőanyag bemosódások elleni intézkedések megtételével, védőterület-lehatárolással	VÍZ-1. EMB-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Tisztított vízfolyások hossza nő (km)	Zavartalan lefolyás, tájlesztéskialag kedvező változás	önkormányzat ² Dél-dunántúli VIZIG
4.	A felszín alatti vízbázis megóvása érdekében a potenciális szennyező források számbavétele, okainak megszüntetése	VÍZ-1. VÍZ-2. KOMVÍZ-2. KOMVÍZ-3.	2017-2019	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Felszámolt szennyvízszikkasztók (db), elszállított veszélyes hulladék (m ³)	Csökken a felszín alatti vízbázis szennyező anyagtartalma	önkormányzat ³ , BFNPI, Zöldhatóság

FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
5.	A hirtelen lezúduló csapadék ellen a csapadékvíz elvezető rendszerek folyamatos karbantartása, hordalékfogók kiépítése	KLÍMA-2. FÖLD-2. FÖLD-4.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Csapadékvíz elvezető hálózat hossza (km), kapacitása (m ³ /nap)	Megoldódik a felszíni vízelvezetés, csökken a talajlehardás	önkormányzat ² , Dél-dunántúli VIZIG

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
6.	A település zöldterületeinek ápolása, bővítése parkosítással, kivágásra kerülő fák pótlása	TEP-1. EMB-2. BIODIV-1. BIODIV-3. KLÍMA-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	A gondozott, parkosított, virágosított területek növekedése (m ²)	A helyiek és a vendégek közérzete javul, a település vonzereje nő	önkormányzat ² , helyi lakosok
7.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése, kereskedelmi és vendéglátóhelyek környékének tisztasága érdekében ellenőrzés	HUL-1. HUL-2.	2017-től folyamatosan	10/hónap	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Tisztított és karbantartott területek aránya (m ²)	Porterhelés csökken, javul a környezet állapota, a lakosság komfortérzete	önkormányzat ¹ , Pelso-Kom Nonprofit Kft.

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
8.	A megjelenő illegális hulladéklerakások gyors felszámolása – hulladékgyűjtési akciókkal egybekötve	HUL-1. HUL-2. HUL-3. VÍZ-1	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil forrás - munkaerő	Illegális lerakók száma csökken (db)	Jelentősen javul a környezet állapota, a lakosság életkörülményei	önkormányzat ¹ , civil szervezetek
9.	A szelektív hulladékgyűjtés elterjesztése, a veszélyes hulladékokra vonatkozóan is, valamint a mezőgazdasági hulladékok újrahasznosításának elősegítése	HUL-2. HUL-3. KLÍMA-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Lerakott hulladék mennyisége csökken (m ³), a hasznosított arány nő (%)	A lakosság szemlélete megváltozik, szakszerű hulladékgyűjtés valósul meg	önkormányzat ¹ , Pelso-Kom Nonprofit Kft.

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
10.	Csapadékvíz elvezető rendszerek, árkok kiépítése, karbantartása	KOMVÍZ-3. VÍZ-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Csapadécsatorna hálózat hossza (km), kapacitása (m ³ /nap), műtárgyak (db)	Megoldódik a felszíni vízvezetés, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat ¹

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – ENERGIAGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
11.	A megújuló energiaforrások alkalmazásának elősegítése település közintézmények energiatakarékos üzemeltetésével kapcsolatban	ENERGIA-3. ENERGIA-4. KLÍMA-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás fogyasztók hozzájárulása	A termelődő elégethető mg-i, erdészeti hulladék felhasználása (t), napkollektoros rendszerek kiépítése (db, kWh)	Kevesebb fosszilis energia fogyasztás, olcsóbb energia felhasználás, komfortos életkörülmények	önkormányzat ² , energiaszolgáltatók, alternatív rendszerek kiépítésével foglalkozó cégek
12.	Közvilágítás korszerűsítése fényerő	ENERGIA-3.	2017-2018	részletes	önkorm.	energiafogyasztás	Hatékony	önkormányzat ¹

szabályozó rendszer kialakításával	ENERGIA-4. KLÍMA-1.		költség- elemzést igényel	támogatás, pályázati forrás fogyasztók hozzájárulása	éves szinten csökken (%)	energiafelhasználás valósul meg	
------------------------------------	------------------------	--	---------------------------------	---	-----------------------------	------------------------------------	--

A KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLÉLET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
13.	Környezetvédelmi események szervezése, ismeretterjesztő előadások, tanfolyamok szervezése	TUDAT-1. KLÍMA-3.	2017-től folyamatosan	részletes költség- elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Előadások száma, közös akciók száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat ² , civil szervezetek
14.	A környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek folyamatosan felülvizsgálata, a szükséges korrekciók megtétele, a rendelet betartatása a lakosság és a vállalkozók körében	TUDAT-3.	2017-től folyamatosan	részletes költség- elemzést igényel	önkorm. támogatás	Rendeletek felülvizsgálata, szankcionálás	Hatékonyabb környezetvédelmi intézkedések	önkormányzat ¹ , érintettek
15.	Komposztálás, esővízgyűjtés népszerűsítése	TUDAT-1. KLÍMA-3. TUDAT-4	2017-től folyamatosan	részletes költség- elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Kerti komposztálók és esővízgyűjtő tartályok száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat ² , civil szervezetek, lakosság
16.	Kertgazdálkodás, kisállattartás, konyhakerti növények, gyümölcsök termesztésének népszerűsítése	TUDAT-1. KLÍMA-3. TUDAT-4	2017-től folyamatosan	részletes költség- elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Gondozott kiskertek, udvarok száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat ² , civil szervezetek, lakosság

KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
17.	Kerékpárút kialakítása	KÖZL-1. LEV-1.	2018-2019	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Kiépült, felújított kerékpárút hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat ² ,
18.	Települési gyűjtőút-hálózat fejlesztése, belterületi utak folyamatos felújítása	KÖZL-1. LEV-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Kiépült, felújított utak hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat ¹
19.	Járda kialakítása, a meglévők felújítása a település belterületi útszakaszai mellett	KÖZL-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	A település járda szakaszainak növekedése (km)	A közlekedés biztonságosabbá válik, javul az élet minőség	önkormányzat ¹

KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
20.	Az allergén gyomnövények felmérése és gyérítése	EMB-1. EMB-2. BIODIV-1. TUDAT-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, szennyező vállalatok költségvetése	Tisztított területek nagysága (m ²) megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat ² , Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények
21.	Egészséges életmód népszerűsítése	EMB-1. TUDAT-1. TUDAT-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Megbetegedések száma csökken (db)	Egészségi állapot javul	önkormányzat ² , civil szervezetek
22.	Veszélyeztetett csoportok tájékoztatása és felkészítése az időjárási szélsőségekre	EMB-1. KLÍMA-3. TUDAT-1. TUDAT-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Megbetegedések száma csökken (db)	Egészségi állapot, alkalmazkodóképesség javul	önkormányzat ² , Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, civil szervezetek

A BIOLÓGIAI SOKFÉLELÉS MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELME

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
23.	A településhez kapcsolódó területeken a növényzet, állatvilág, a természeti képződmények feltárása, védetté nyilvánítása	TEP-1. BIODIV-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Az érintetlen, megőrzött, bemutatásra alkalmas területek (m ²)	Természetes élőhelyek megőrzése biztosítottá válik	önkormányzat ² , BfNPI
24.	Tájékoztató kiadvány szerkesztése a település természetvédelmi értékeiről	BIODIV-2.	2017-től 3 évenként	800	önkorm. támogatás	A település védett értékeinek bemutatása 1000 pld-ban készülő kiadványban	Kedvezően változik a település külső megjelenése	civil szervezetek, BfNPI, önkormányzat ²
25.	Tájképi adottságok, értékek megőrzése az építészet terén (táji jellegű építészeti értékek feltárása, megóvása, tájházzá alakítása, kiállítások szervezése)	TEP-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil szféra támogatása,	Építési engedély (db) kiadása, kiállítások száma (db)	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ² , jegyző, tervezők, regionális örökségvédelmi intézmények

KÖRNYEZETBIZTONSÁG

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
26.	Haváriaterv készítése	BIZ-1. TUDAT-3.	2017-2018	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Potenciális veszélyhelyzetek ismertté és elkerülhetővé válnak	Lakosság biztonságérzete nő, javulnak az életkörülmények	önkormányzat ¹ , katasztrófa-védelmi igazgatóság

önkormányzat¹: közvetlen önkormányzati feladatok, amelyeket az önkormányzat szervezeteinek kell megoldaniuk

önkormányzat²: a település és más gazdálkodó szervezetek, illetve a lakosság bevonásával megoldandó feladatok, amelyekhez szükséges az önkormányzat szervezési intézkedése

önkormányzat³: államigazgatási (nem helyi szervek) által megoldható, illetőleg elősegíthető feladatok, amelyek megoldását az önkormányzatnak szorgalmaznia célszerű

Összefoglaló a környezetvédelmi program ütemezéséről

Ssz.	Feladatok	2017	2018	2019	2020	2021	2022
TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA							
1.	A szilárd burkolatú, pormentes utak arányának növelése						
2.	Szálló por mennyiségének csökkentése növényzet telepítéssel						
VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA”							
3.	A természetes vízfolyások állapotának javítása						
4.	A felszín alatti vízbázis megóvása, szennyező források számbavétele						
FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT							
5.	A csapadékvíz elvezető rendszerek folyamatos karbantartása						
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS							
6.	A település zöldterületeinek ápolása, bővítése						
7.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése						
HULLADÉKGAZDÁLKODÁS							
8.	Illegális hulladék lerakók felszámolása						
9.	Szelektív hulladékgy. bevezetése veszélyes h. és mezőg. hull.						
TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELMEM – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG							
10.	Csapadékvízvezetés megoldása						
TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELMEM – ENERGIAGAZDÁLKODÁS							
11.	Megújuló energiaforrások alkalmazása						
KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLELET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE							
12.	Körny.védelmi események szervezése						
13.	Körny.védelmi rendeletek felülvizsgálata						
14.	Komposztálás, esővízgyűjtés népszerűsítése						
15.	Kertgazdálkodás népszerűsítése						
KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET							
16.	Kerékpárút kialakítása						
17.	Települési gyűjtőút-hálózat fejlesztése						
18.	Járda kialakítása a meglévők felújítása a település belterületi útszakaszai mellett						
KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG							
19.	Allergén gyomnövény felmérés						
20.	Egészséges életmód népszerűsítése						
21.	Veszélyeztetett csoportok tájékoztatása						
BIOLÓGIAI SOKFÉLELÉS MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELME							
22.	Növény- és állatvilág védelme						

<i>Ssz.</i>	<i>Feladatok</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
23.	Tájékoztató kiadvány természeti értékekről						
24.	Tájképi adottságok megőrzése						
KÖRNYEZETBIZTONSÁG							
25.	Haváriaterv készítése						
	legfontosabb feladatok						
	fontosabb feladatok						
	fontos feladatok						

Somogytúr - Önkormányzati hatáskörbe tartozó intézkedések, feladatok

TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
1.	A szilárd burkolatú, pormentes utak arányának növelése (csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítésével együtt)	KÖZL-1. LEV-1. FÖLD-4. KOMVÍZ-3.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	pályázati forrás	Szilárd burkolatú út hossza nő (km), porterhelés csökkenése (%)	Javulnak a gazdasági fejlesztés feltételei, környezetegészségügyi állapota, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat ¹ , lakosság
2.	Szálló por mennyiségének csökkentése növényzet telepítéssel	TEP-1. LEV-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Légszennyezés mértékének csökkenése (%), megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat ² , Somogy Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények

VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ” HASZNÁLATA								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
3.	A természetes vízfolyások állapotának javítása, a nádas szűrőmezők megőrzése (mederrendezés, hulladék eltávolítás), az esetleges szennyezőanyag bemosódások elleni intézkedések megtételével, védőterület-lehatárolással	VÍZ-1. EMB-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Tisztított vízfolyások hossza nő (km)	Zavartalan lefolyás, tájlesztéskialag kedvező változás	önkormányzat ² Dél-dunántúli VIZIG
4.	A felszín alatti vízbázis megóvása érdekében a potenciális szennyező források számbavétele, okainak megszüntetése	VÍZ-1. VÍZ-2. KOMVÍZ-2. KOMVÍZ-3.	2017-2019	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Felszámolt szennyvízszikkasztók (db), elszállított veszélyes hulladék (m ³)	Csökken a felszín alatti vízbázis szennyező anyagtartalma	önkormányzat ³ , BFNPI, Zöldhatóság

FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
5.	A hirtelen lezúduló csapadék ellen a csapadékvíz elvezető rendszerek folyamatos karbantartása, hordalékfogók kiépítése	KLÍMA-2. FÖLD-2. FÖLD-4.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Csapadékvíz elvezető hálózat hossza (km), kapacitása (m ³ /nap)	Megoldódik a felszíni vízelvezetés, csökken a talajlefordás	önkormányzat ² , Dél-dunántúli VIZIG

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
6.	A település zöldterületeinek ápolása, bővítése parkosítással, kivágásra kerülő fák pótlása	TEP-1. EMB-2. BIODIV-1. BIODIV-3. KLÍMA-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	A gondozott, parkosított, virágosított területek növekedése (m ²)	A helyiek és a vendégek közérzete javul, a település vonzereje nő	önkormányzat ² , helyi lakosok
7.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése, kereskedelmi és vendéglátóhelyek környékének tisztasága érdekében ellenőrzés	HUL-1. HUL-2.	2017-től folyamatosan	10/hónap	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Tisztított és karbantartott területek aránya (m ²)	Porterhelés csökken, javul a környezet állapota, a lakosság komfortérzete	önkormányzat ¹ , Pelso-Kom Nonprofit Kft.
8.	A kulturális örökség részét képező objektumok védelme, felújítása	TEP-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	A gondozott, felújított épületek, területek növekedése (m ²)	A helyiek és a vendégek közérzete javul, a település vonzereje nő	önkormányzat ² , helyi lakosok

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
9.	A megjelenő illegális hulladéklerakások gyors felszámolása – hulladékgyűjtési akciókkal egybekötve	HUL-1. HUL-2. HUL-3. VÍZ-1	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil forrás - munkaerő	Illegális lerakók száma csökken (db)	Jelentősen javul a környezet állapota, a lakosság életkörülményei	önkormányzat ¹ , civil szervezetek
10.	A szelektív hulladékgyűjtés elterjesztése, a veszélyes hulladékokra vonatkozóan is, valamint a mezőgazdasági hulladékok újrahasznosításának elősegítése	HUL-2. HUL-3. KLÍMA-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Lerakott hulladék mennyisége csökken (m ³), a hasznosított arány nő (%)	A lakosság szemlélete megváltozik, szakszerű hulladékgyűjtés valósul meg	önkormányzat ¹ , Pelso-Kom Nonprofit Kft.

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
11.	Csapadékvíz elvezető rendszerek, árkok kiépítése, karbantartása	KOMVÍZ-3. VÍZ-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Csapadécsatorna hálózat hossza (km), kapacitása (m ³ /nap), műtárgyak (db)	Megoldódik a felszíni vízvezetés, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat ¹

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – ENERGIAGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
12.	A megújuló energiaforrások alkalmazásának elősegítése település közintézmények energiatakarékos üzemeltetésével kapcsolatban	ENERGIA-3. ENERGIA-4. KLÍMA-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás fogyasztók hozzájárulása	A termelődő elégethető mg-i, erdészeti hulladék felhasználása (t), napkollektoros rendszerek kiépítése (db, kWh)	Kevesebb fosszilis energia fogyasztás, olcsóbb energia felhasználás, komfortos életkörülmények	önkormányzat ² , energiaszolgáltatók, alternatív rendszerek kiépítésével foglalkozó cégek

A KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLELET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
13.	Környezetvédelmi események szervezése, ismeretterjesztő előadások, tanfolyamok szervezése	TUDAT-1. KLÍMA-3.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Előadások száma, közös akciók száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat ² , civil szervezetek
14.	A környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek folyamatosan felülvizsgálata, a szükséges korrekciók megtétele, a rendelet betartatása a lakosság és a vállalkozók körében	TUDAT-3.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás	Rendeletek felülvizsgálata, szankcionálás	Hatékonyabb környezetvédelmi intézkedések	önkormányzat ¹ , érintettek
15.	Komposztálás, esővízgyűjtés népszerűsítése	TUDAT-1. KLÍMA-3. TUDAT-4	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Kerti komposztálók és esővízgyűjtő tartályok száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat ² , civil szervezetek, lakosság
16.	Kertgazdálkodás, kisállattartás, konyhakerti növények, gyümölcsök termesztésének népszerűsítése	TUDAT-1. KLÍMA-3. TUDAT-4	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Gondozott kiskertek, udvarok száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat ² , civil szervezetek, lakosság

KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
17.	Kerékpárút kialakítása	KÖZL-1. LEV-1.	2018-2019	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Kiépült, felújított kerékpárút hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat ² ,
18.	Települési gyűjtőút-hálózat fejlesztése, belterületi utak folyamatos felújítása	KÖZL-1. LEV-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Kiépült, felújított utak hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat ¹
19.	Járda kialakítása, a meglévők felújítása a település belterületi útszakaszai mellett	KÖZL-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	A település járda szakaszainak növekedése (km)	A közlekedés biztonságosabbá válik, javul az élet minőség	önkormányzat ¹

KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
20.	Az allergén gyomnövények felmérése és gyérítése	EMB-1. EMB-2. BIODIV-1. TUDAT-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, szennyező vállalatok költségvetése	Tisztított területek nagysága (m ²) megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat ² , Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények
21.	Egészséges életmód népszerűsítése	EMB-1. TUDAT-1. TUDAT-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Megbetegedések száma csökken (db)	Egészségi állapot javul	önkormányzat ² , civil szervezetek
22.	Veszélyeztetett csoportok tájékoztatása és felkészítése az időjárási szélsőségekre	EMB-1. KLÍMA-3. TUDAT-1. TUDAT-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Megbetegedések száma csökken (db)	Egészségi állapot, alkalmazkodóképesség javul	önkormányzat ² , Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, civil szervezetek

A BIOLÓGIAI SOKFÉLELÉS MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELME

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
23.	A településhez kapcsolódó területeken a növényzet, állatvilág, a természeti képződmények feltárása, védetté nyilvánítása	TEP-1. BIODIV-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Az érintetlen, megőrzött, bemutatásra alkalmas területek (m ²)	Természetes élőhelyek megőrzése biztosítottá válik	önkormányzat ² , BfNPI
24.	Tájékoztató kiadvány szerkesztése a település természetvédelmi értékeiről	BIODIV-2.	2017-től 3 évenként	800	önkorm. támogatás	A település védett értékeinek bemutatása 1000 pld-ban készülő kiadványban	Kedvezően változik a település külső megjelenése	civil szervezetek, BfNPI, önkormányzat ²
25.	Tájképi adottságok, értékek megőrzése az építészet terén (táji jellegű építészeti értékek feltárása, megóvása, tájházzá alakítása, kiállítások szervezése)	TEP-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil szféra támogatása,	Építési engedély (db) kiadása, kiállítások száma (db)	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ² , jegyző, tervezők, regionális örökségvédelmi intézmények

KÖRNYEZETBIZTONSÁG

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
26.	Haváriaterv készítése	BIZ-1. TUDAT-3.	2017-2018	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Potenciális veszélyhelyzetek ismertté és elkerülhetővé válnak	Lakosság biztonságérzete nő, javulnak az életkörülmények	önkormányzat ¹ , katasztrófa-védelmi igazgatóság

önkormányzat¹: közvetlen önkormányzati feladatok, amelyeket az önkormányzat szervezeteinek kell megoldaniuk

önkormányzat²: a település és más gazdálkodó szervezetek, illetve a lakosság bevonásával megoldandó feladatok, amelyekhez szükséges az önkormányzat szervezési intézkedése

önkormányzat³: államigazgatási (nem helyi szervek) által megoldható, illetőleg elősegíthető feladatok, amelyek megoldását az önkormányzatnak szorgalmaznia célszerű

Összefoglaló a környezetvédelmi program ütemezéséről

Sz.	Feladatok	2017	2018	2019	2020	2021	2022
TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA							
1.	A szilárd burkolatú, pormentes utak arányának növelése						
2.	Szálló por mennyiségének csökkentése növényzet telepítéssel						
VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA”							
3.	A természetes vízfolyások állapotának javítása						
4.	A felszín alatti vízbázis megóvása, szennyező források számbavétele						
FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT							
5.	A csapadékvíz elvezető rendszerek folyamatos karbantartása						
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS							
6.	A település zöldterületeinek ápolása, bővítése						
7.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése						
8.	Kulturális örökség védelme						
HULLADÉKGAZDÁLKODÁS							
9.	Illegális hulladék lerakók felszámolása						
10.	Szelektív hulladékgy. bevezetése veszélyes h. és mezőg. hull.						
TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELLEM – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG							
11.	Csapadékvízvezetés megoldása						
TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELLEM – ENERGIAGAZDÁLKODÁS							
12.	Megújuló energiaforrások alkalmazása						
KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLELET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE							
13.	Körny.védelmi események szervezése						
14.	Körny.védelmi rendeletek felülvizsgálata						
15.	Komposztálás, esővízgyűjtés népszerűsítése						
16.	Kertgazdálkodás népszerűsítése						
KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET							
17.	Kerékpárút kialakítása						
18.	Települési gyűjtőút-hálózat fejlesztése						
19.	Járda kialakítása a meglévők felújítása a település belterületi útszakaszai mellett						
KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG							
20.	Allergén gyomnövény felmérés						
21.	Egészséges életmód népszerűsítése						
22.	Veszélyeztetett csoportok tájékoztatása						
BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELLEM							

Ssz.	Feladatok	2017	2018	2019	2020	2021	2022
23.	Növény- és állatvilág védelme						
24.	Tájékoztató kiadvány természeti értékekről						
25.	Tájképi adottságok megőrzése						
KÖRNYEZETBIZTONSÁG							
26.	Haváriaterv készítése						

legfontosabb feladatok
 fontosabb feladatok
 fontos feladatok

Víz - Önkormányzati hatáskörbe tartozó intézkedések, feladatok

TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
1.	A szilárd burkolatú, pormentes utak arányának növelése (csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítésével együtt)	KÖZL-1. LEV-1. FÖLD-4. KOMVÍZ-3.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	pályázati forrás	Szilárd burkolatú út hossza nő (km), porterhelés csökkenése (%)	Javulnak a gazdasági fejlesztés feltételei, környezetegészségügyi állapota, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat ¹ , lakosság
2.	Szálló por mennyiségének csökkentése növényzet telepítéssel	TEP-1. LEV-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Légszennyezés mértékének csökkenése (%), megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat ² , Somogy Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények

VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ” HASZNÁLATA								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
3.	A természetes vízfolyások állapotának javítása, a nádas szűrőmezők megőrzése (mederrendezés, hulladék eltávolítás), az esetleges szennyezőanyag bemosódások elleni intézkedések megtételével, védőterület-lehatárolással	VÍZ-1. EMB-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Tisztított vízfolyások hossza nő (km)	Zavartalan lefolyás, tájésztetikailag kedvező változás	önkormányzat ² Dél-dunántúli VIZIG
4.	A felszín alatti vízbázis megóvása érdekében a potenciális szennyező források számbavétele, okainak megszüntetése	VÍZ-1. VÍZ-2. KOMVÍZ-2. KOMVÍZ-3.	2017-2019	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Felszámolt szennyvízszikkasztók (db), elszállított veszélyes hulladék (m ³)	Csökken a felszín alatti vízbázis szennyező anyagtartalma	önkormányzat ³ , BFNPI, Zöldhatóság

FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
5.	A hirtelen lezúduló csapadék ellen a csapadékvíz elvezető rendszerek folyamatos karbantartása, hordalékfogyók kiépítése	KLÍMA-2. FÖLD-2. FÖLD-4.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Csapadékvíz elvezető hálózat hossza (km), kapacitása (m ³ /nap)	Megoldódik a felszíni vízelvezetés, csökken a talajlefordás	önkormányzat ² , Dél-dunántúli VIZIG

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
6.	A település zöldterületeinek ápolása, bővítése parkosítással, kivágásra kerülő fák pótlása	TEP-1. EMB-2. BIODIV-1. BIODIV-3. KLÍMA-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	A gondozott, parkosított, virágosított területek növekedése (m ²)	A helyiek és a vendégek közérzete javul, a település vonzereje nő	önkormányzat ² , helyi lakosok
7.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése, kereskedelmi és vendéglátóhelyek környékének tisztasága érdekében ellenőrzés	HUL-1. HUL-2.	2017-től folyamatosan	10/hónap	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Tisztított és karbantartott területek aránya (m ²)	Porterhelés csökken, javul a környezet állapota, a lakosság komfortérzete	önkormányzat ¹ , Pelso-Kom Nonprofit Kft.
8.	A kulturális örökség részét képező objektumok védelme, felújítása	TEP-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	A gondozott, felújított épületek, területek növekedése (m ²)	A helyiek és a vendégek közérzete javul, a település vonzereje nő	önkormányzat ² , helyi lakosok

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
9.	A megjelenő illegális hulladéklerakások gyors felszámolása – hulladékgyűjtési akciókkal egybekötve	HUL-1. HUL-2. HUL-3. VÍZ-1	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil forrás - munkaerő	Illegális lerakók száma csökken (db)	Jelentősen javul a környezet állapota, a lakosság életkörülményei	önkormányzat ¹ , civil szervezetek
10.	A szelektív hulladékgyűjtés elterjesztése, a veszélyes hulladékokra vonatkozóan is, valamint a mezőgazdasági hulladékok újrahasznosításának elősegítése	HUL-2. HUL-3. KLÍMA-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Lerakott hulladék mennyisége csökken (m ³), a hasznosított arány nő (%)	A lakosság szemlélete megváltozik, szakszerű hulladékgazdálkodás valósul meg	önkormányzat ¹ , Pelso-Kom Nonprofit Kft.

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELME – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
11.	Csapadékvíz elvezető rendszerek, árkok kiépítése, karbantartása	KOMVÍZ-3. VÍZ-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Csapadécsatorna hálózat hossza (km), kapacitása (m ³ /nap), műtárgyak (db)	Megoldódik a felszíni vízelvezetés, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat ¹

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELLEM – ENERGIAGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
12.	A megújuló energiaforrások alkalmazásának elősegítése település közintézmények energiatakarékos üzemeltetésével kapcsolatban	ENERGIA-3. ENERGIA-4. KLÍMA-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás fogyasztók hozzájárulása	A termelődő elégethető mg-i, erdészeti hulladék felhasználása (t), napkollektoros rendszerek kiépítése (db, kWh)	Kevesebb fosszilis energia fogyasztás, olcsóbb energia felhasználás, komfortos életkörülmények	önkormányzat ² , energiaszolgáltatók, alternatív rendszerek kiépítésével foglalkozó cégek
13.	Napelempark létesítése a település déli részén	ENERGIA-3. ENERGIA-4. KLÍMA-1.	2017-2018	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Napkollektoros rendszerek kiépítése (db, kWh)	Kevesebb fosszilis energia fogyasztás, olcsóbb energia felhasználás, komfortos életkörülmények	önkormányzat ² , energiaszolgáltatók, alternatív rendszerek kiépítésével foglalkozó cégek

A KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLELET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
14.	Környezetvédelmi események szervezése, ismeretterjesztő előadások, tanfolyamok szervezése	TUDAT-1. KLÍMA-3.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Előadások száma, közös akciók száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat ² , civil szervezetek
15.	A környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek folyamatosan felülvizsgálata, a szükséges korrekciók megtétele, a rendelet betartatása a lakosság és a vállalkozók körében	TUDAT-3.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás	Rendeletek felülvizsgálata, szankcionálás	Hatékonyabb környezetvédelmi intézkedések	önkormányzat ¹ , érintettek
16.	Komposztálás, esővízgyűjtés népszerűsítése	TUDAT-1. KLÍMA-3. TUDAT-4	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Kerti komposztálók és esővízgyűjtő tartályok száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat ² , civil szervezetek, lakosság
17.	Kertgazdálkodás, kisállattartás, konyhakerti növények, gyümölcsök termesztésének népszerűsítése	TUDAT-1. KLÍMA-3. TUDAT-4	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Gondozott kiskertek, udvarok száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat ² , civil szervezetek, lakosság

KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
18.	Kerékpárút kialakítása	KÖZL-1. LEV-1.	2018-2019	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Kiépült, felújított kerékpárút hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat ² ,
19.	Települési gyűjtőút-hálózat fejlesztése, belterületi utak folyamatos felújítása	KÖZL-1. LEV-1.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Kiépült, felújított utak hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat ¹
20.	Járda kialakítása, a meglévők felújítása a település belterületi útszakaszai mellett	KÖZL-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	A település járda szakaszainak növekedése (km)	A közlekedés biztonságosabbá válik, javul az élet minőség	önkormányzat ¹

KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
21.	Az allergén gyomnövények felmérése és gyérítése	EMB-1. EMB-2. BIODIV-1. TUDAT-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, szennyező vállalatok költségvetése	Tisztított területek nagysága (m ²) megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat ² , Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények
22.	Egészséges életmód népszerűsítése	EMB-1. TUDAT-1. TUDAT-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Megbetegedések száma csökken (db)	Egészségi állapot javul	önkormányzat ² , civil szervezetek
23.	Veszélyeztetett csoportok tájékoztatása és felkészítése az időjárási szélsőségekre	EMB-1. KLÍMA-3. TUDAT-1. TUDAT-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Megbetegedések száma csökken (db)	Egészségi állapot, alkalmazkodóképesség javul	önkormányzat ² , Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, civil szervezetek

A BIOLÓGIAI SOKFÉLELÉS MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELME

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
24.	A településhez kapcsolódó területeken a növényzet, állatvilág, a természeti képződmények feltárása, védetté nyilvánítása	TEP-1. BIODIV-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Az érintetlen, megőrzött, bemutatásra alkalmas területek (m ²)	Természetes élőhelyek megőrzése biztosítottá válik	önkormányzat ² , BfNPI
25.	Tájékoztató kiadvány szerkesztése a település természetvédelmi értékeiről	BIODIV-2.	2017-től 3 évenként	800	önkorm. támogatás	A település védett értékeinek bemutatása 1000 pld-ban készülő kiadványban	Kedvezően változik a település külső megjelenése	civil szervezetek, BfNPI, önkormányzat ²
26.	Tájképi adottságok, értékek megőrzése az építészet terén (táji jellegű építészeti értékek feltárása, megóvása, tájházak alakítása, kiállítások szervezése)	TEP-2.	2017-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil szféra támogatása,	Építési engedély (db) kiadása, kiállítások száma (db)	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ² , jegyző, tervezők, regionális örökségvédelmi intézmények

KÖRNYEZETBIZTONSÁG

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
27.	Haváriaterv készítése	BIZ-1. TUDAT-3.	2017-2018	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Potenciális veszélyhelyzetek ismertté és elkerülhetővé válnak	Lakosság biztonságérzete nő, javulnak az életkörülmények	önkormányzat ¹ , katasztrófa-védelmi igazgatóság

önkormányzat¹: közvetlen önkormányzati feladatok, amelyeket az önkormányzat szervezeteinek kell megoldaniuk

önkormányzat²: a település és más gazdálkodó szervezetek, illetve a lakosság bevonásával megoldandó feladatok, amelyekhez szükséges az önkormányzat szervezési intézkedése

önkormányzat³: államigazgatási (nem helyi szervek) által megoldható, illetőleg elősegíthető feladatok, amelyek megoldását az önkormányzatnak szorgalmaznia célszerű

Összefoglaló a környezetvédelmi program ütemezéséről

Sz.	Feladatok	2017	2018	2019	2020	2021	2022
TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA							
1.	A szilárd burkolatú, pormentes utak arányának növelése						
2.	Szálló por mennyiségének csökkentése növényzet telepítéssel						
VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA”							
3.	A természetes vízfolyások állapotának javítása						
4.	A felszín alatti vízbázis megóvása, szennyező források számbavétele						
FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT							
5.	A csapadékvíz elvezető rendszerek folyamatos karbantartása						
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS							
6.	A település zöldterületeinek ápolása, bővítése						
7.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése						
8.	Kulturális örökség védelme						
HULLADÉKGAZDÁLKODÁS							
9.	Illegális hulladék lerakók felszámolása						
10.	Szelektív hulladékgy. bevezetése veszélyes h. és mezőg. hull.						
TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELMEM – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG							
11.	Csapadékvízvezetés megoldása						
TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELMEM – ENERGIAGAZDÁLKODÁS							
12.	Megújuló energiaforrások alkalmazása						
13.	Napelempark létesítése						
KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLÉLET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE							
14.	Körny.védelmi események szervezése						
15.	Körny.védelmi rendeletek felülvizsgálata						
16.	Komposztálás, esővízgyűjtés népszerűsítése						
17.	Kertgazdálkodás népszerűsítése						
KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET							
18.	Kerékpárút kialakítása						
19.	Települési gyűjtőút-hálózat fejlesztése						
20.	Járda kialakítása a meglévők felújítása a település belterületi útszakaszai mellett						
KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG							
21.	Allergén gyomnövény felmérés						
22.	Egészséges életmód népszerűsítése						

Ssz.	Feladatok	2017	2018	2019	2020	2021	2022
23.	Veszélyeztetett csoportok tájékoztatása						
BIOLÓGIAI SOKFÉLELÉSÉG MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM							
24.	Növény- és állatvilág védelme						
25.	Tájékoztató kiadvány természeti értékekről						
26.	Tájképi adottságok megőrzése						
KÖRNYEZETBIZTONSÁG							
27.	Haváriaterv készítése						

legfontosabb feladatok
 fontosabb feladatok
 fontos feladatok

A megvalósítás szereplői

A környezetvédelmi program megvalósításának főszereplője: Balatonendréd Község Önkormányzata

A megvalósítás további szereplői:

- A település lakossága
- Az államigazgatás központi és területi szervei
 - Vidékfejlesztési Minisztérium
 - Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
 - Nemzetgazdasági Minisztérium
 - Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium
 - Belügyminisztérium
 - Emberi Erőforrások Minisztériuma
- Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság
- Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
- Baranya Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály
- Somogy Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv
- Baranya Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Bányászati Osztály
- Magyar Közút Nonprofit Kft. Somogy Megyei Területi Igazgatóság
- Dunántúli Regionális Vízmű Zrt.
- Főgáz Zrt.
- Somogy Megyei Kormányhivatal, Erdészeti Igazgatóság
- Somogy Megyei Kormányhivatal, Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság
- Pelso-Kom Nonprofit Kft.
- Somogy Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály
- Somogy Megyei Kormányhivatal, Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal
- Somogy Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Balaton Fejlesztési Tanács
- Balatoni Integrációs Kft.
- Somogy Megyei Önkormányzat
- Vállalkozások
- Civil szervezetek

A szaktárcák feladatai a környezetvédelmi program megvalósítása során:

- szakmai segítség,
- hatósági feladatok,
- költségvetésükben a hozzájuk tartozó projektek pályázat útján történő finanszírozhatóságának biztosítása.

Mellékletek

1. sz. melléklet: A Dunántúli Regionális Vízmű Zrt. adatszolgáltatása

Látrány és Visz Ivóvízminőség-javító program ismertetése:

Projektazonosító: KEHOP-2.1.2-15-2016-00008

A Projekt tervezett nettó összköltsége: 177.500.000 Ft.

A Projekt bemutatása:

Jelenlegi állapot ismertetése:

Látrány település ivóvizét három mélyfúrású kút biztosítja, ebből 2 üzemel, 1 jelenleg tartalékos képez. A két üzemelő kút (I. és III. kút) vizének ammónium-, vas- és mangántartalma határérték feletti. A kutak vizében metán nem mutatható ki.

A kutak vize Vitaqua típusú, kálium-permanganátos oxidációt alkalmazó két szűrőtartályos vízkezelőre jut. A kezelt víz klór-dioxidos fertőtlenítés után jut az elosztóhálózatba. A kálium-permanganátos oxidáció a nyersvíz ammónium-tartalmát változatlanul hagyja, ami kijut a hálózatra. A hálózatra kiadott vízben az ammónium-tartalom esetenként meghaladja az ivóvízre előírt határértéket. A jelentős ammónium koncentrációk esetén fennáll a nitritképződés veszélye. A hálózaton előfordul a mangán határértékének túllépése is. A vízmű meglehetősen elavult állapotban van. Visz település ivóvizét két mélyfúrású kút biztosítja, ebből egy üzemel, egy jelenleg tartalékos képez. Az üzemelő kút (2. sz. kút) vizének ammónium-, vas- és mangán-tartalma határérték feletti. A kutak vizében metán előfordulására vonatkozóan nem kaptunk adatot. A kutak vize LMI Milton Roy típusú, kálium-permanganátos oxidációt alkalmazó Hydrocont szűrőtartályos vízkezelőre jut. A kezelt víz NaOCl-os (hypo) fertőtlenítés után jut az elosztóhálózatba.

A kálium-permanganátos oxidáció a nyersvíz ammónium-tartalmát változatlanul hagyja, ami kijut a hálózatra. A hálózatra kiadott vízben az ammónium-tartalom esetenként meghaladja az ivóvízre előírt határértéket. A jelentős ammónium koncentrációk esetén fennáll a nitritképződés veszélye. A hálózaton előfordul a mangán határértékének túllépése is. A vízmű meglehetősen elavult állapotban van.

Tervezett fejlesztés ismertetése:

Látrány vízellátó hálózatának hozzákapcsolása a regionális rendszerhez Balatonlellén, a Várszói u.-Deák Ferenc u. kereszteződésétől a Balatonlelleli Regionális Szennyvíztisztító Telepig kiépített DN150 KMPVC vezeték Üzemeltetőtől kapott információ szerint bizonytalan állapotú, évek óta használaton kívül áll, átépítése indokolt. Az elzárt csomóponttól az újonnan kiépített autópálya alatti átvezetésig, valamint az autópálya túloldalán lévő aknától a szennyvíztisztító melletti lezárt csatlakozó csomópontig ezért új, DN160 KPE vezeték megépítése szükséges 540 + 180 fm hosszban. A szennyvíztisztító telep környezetben szükséges egy új nyomásfokozó létesítése. Az egészen Látrány vízműtelepig kiépített DN150 KMPVC összekötő vezeték felhasználható a két település regionális rendszerre csatlakoztatásához a jelenlegi áramlási irány megfordításával. A felhasznált, jelenleg Látrányból Lellére vizet szállító vezeték kiépített csomópontjaiban a szerelvények cseréje szükséges. Látrányon a Péntekhely utcai meglévő vízműnél a távvezeték csatlakozik a meglévő nyomásfokozóhoz, majd a víz onnan az elosztó hálózatba kerül. A meglévő technológia elbontandó, a nyersvíz medence tisztavíz tároló medence funkciót kap, a meglévő kutakat tartalékká kell minősíteni, szivattyúit és a vízkivételhez tartozó gépészetét el kell távolítani. Látrányon az elosztó hálózat szivacsos átmosatása is szükséges Látrány és Visz vízellátó hálózatának összekapcsolása

Látrányon, az Alkotmány utcában, a volt tsz. területe előtt a meglévő hálózatról lecsatlakozó csomópont kiépítése, és 2750 fm D110 KPE új összekötő vezeték kiépítése szükséges Visz irányába. A 6514 j. közút Visz előtt 325m-es szakaszon Somogytúr közigazgatási területén halad át. A nyomvonal a 6514 j. közút sávjában, az útarcon kívül, attól min. 1,0 m távolságban vezet. Keresztezi a 67 sz. orsz. közutat. Visz meglévő vízműnél a távvezeték csatlakozik az építendő új nyomásfokozóhoz, majd a víz onnan az elosztó hálózatba kerül. A meglévő technológia elbontandó, a meglévő kutakat tartalékká kell minősíteni, szivattyúit és a vízkivételhez tartozó gépészetét el kell távolítani. Az elosztó hálózat szivacsos átmosatása is szükséges.

A karádi szennyvízelvezetési agglomeráció szennyvízgyűjtése és szennyvíztisztítása projekt ismertetése:

Projektazonosító: KEOP-1.2.0/09-11-2012-0013

Projekt nettó összköltsége: 3.300.991.621 Ft

A Projekt bemutatása:

A karádi szennyvízelvezetési agglomeráció településeinek (Karád, Kötcse, Szólád, Nagycsepely, Teleki) szennyvízgyűjtésének és szennyvíztisztításának megoldása

Karádon új zöldmezős beruházás keretében szennyvíztisztító telep létesült.

380 m³/nap névleges kapacitású (357 m³/nap csatornán érkező, 23 m³/nap szippantott) kapacitású, 4.750 LEÉ új szennyvíztisztító telep létesült.

Eleven iszapos, biológiai tisztítás nitrifikációval, denitrifikációval, foszfor eltávolítás vegyszeres kiegészítéssel, a keletkező fölös iszap sűrítésével és víztelenítésével. Karád, Kötcse, Szólád, Nagycsepely, Teleki településeken az összes bekötés (gravitációs+nyomott): 1 902 db. Bekötő vezeték épült összesen (gravitációs+nyomott): 16 338,56 fm, házi átemelő: 18 db. Összesen kiépült gravitációs gerincvezeték: 40 514,09 fm, nyomott vezeték: 333,2 fm, nyomóvezeték: 23 081,67 fm, hálózati átemelő: 16 db

Balatonlellel agglomeráció szennyvízkezelése projekt ismertetése:

Projektazonosító: KEOP-1.2.0/09-11-2012-0016

Projekt nettó összköltsége: 2.057.287.779 Ft

A Projekt bemutatása:

A projekt elsődleges célja, hogy hosszú távú megoldást nyújtson a térségben lévő települések szennyvizeinek ártalommentes elhelyezésére. A program megszünteti a talajvíz szennyezését, valamint a sérülékeny ivóvízbázisok veszélyeztetését, így biztosítva a Balaton vízminőségének védelmét.

A meglévő balatonlellel szennyvíztisztító telep intenzifikálása, fejlesztése:

- Hidraulikai kapacitás: 14.400 m³/d (változatlan)
- Biológiai kapacitás: 104.000 LE (meglévő biológiai kapacitás 46.600 LE)
- BO15 terhelés: 6.240 kg/d

Szennyvízelvezetés során megvalósuló mennyiségek:

- Nyomóvezeték: 7 956 fm
- Gravitációs gerinc vezeték: 4 092 fm
- Hálózati átemelő: 2 db
- Bekötés: 224 db
- Bekötő vezeték: 1667 fm

- Házi átemelő: 17 db
- Rekonstrukció (vezetékkiháltás): 1 012 fm

A somogytúri szennyvízelvezetési agglomeráció szennyvízgyűjtése és szennyvíztisztítása projekt ismertetése:

Projektazonosító: KEHOP-2.2.4-15-2015-00001 és KEOP-1.2.0/09-11-2012-0012

Projekt nettó összköltsége: 3.186.397.431 Ft

A Projekt bemutatása:

A somogytúri agglomeráció településeinek (Somogytúr, Látrány, Visz, Somogybabod, Gamás) szennyvízelvezetésének megoldása a települési csatornahálózatok kiépítésével és egy új zöldmezős beruházás keretében megvalósuló szennyvíztisztító teleppel Somogytúron. Az új somogytúri szennyvíztisztító telep 360 m³/d hidraulikai- (magában foglal 22 m³/d települési folyékony hulladék fogadási kapacitást) és 4 110 LE biológiai tisztítókapacitásra lett kialakítva. Szakasos betáplálású eleveniszapos technológia /SBR- Sequencing Batch Reactor/ nitrifikációval, denitrifikációval, részleges biológiai foszfor-eltávolítással, iszapsűrítő-stabilizálóval, fertőtlenítő egységgel és települési folyékony hulladék fogadóval.

A szennyvízcsatorna hálózat jellemző műszaki adatai:

- bekötés (gravitációs+nyomott): 1 508 db
- bekötő vezeték (gravitációs+nyomott): 15 121 fm
- házi átemelő: 5 db
- gravitációs gerincvezeték: 31 692 fm
- nyomóvezeték: 24 288 fm
- hálózati átemelő: 24 db

Az agglomeráció településein keletkező és összegyűjtött szennyvizek a tervezett gravitációs csatornákon és a nyomóvezetéseken keresztül kerülnek a tervezett somogytúri szennyvíztisztító telepre.

2. sz. melléklet: Balatonlelle, Gamás, Karád, Látrány, Somogybabod, Somogytúr és Visz településekre a módosított Balaton törvény övezeti besorolásai alapján a következő előírások vonatkoznak környezeti és épített környezeti elemenkénti felsorolásban

Levegőtisztaság-védelem

11. § A Btv. 14-15. §-ai helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„15. § A kiemelt üdülőkörzetben csak olyan létesítmények üzemeltethetők, amelyek

a) egészségügyi légszennyezettségi határérték-túllépést nem okoznak, továbbá

b) ökológiai légszennyezettségi határérték-túllépést

ba) magterületen,

bb) ökológiai folyosón,

bc) pufferterületen,

bd) erdőterületen,

be) turisztikai fejlesztési területen,

bf) szőlő termőhelyi kataszteri területen és

bg) települési területen a településszerkezeti tervben üdülőterület, a különleges települési területfelhasználási egységek közül az oktatási központ, egészségügyi terület, nagy kiterjedésű sportolási terület, továbbá zöldterület települési területfelhasználási egységbe sorolt területeken nem okoznak.”

Felszín alatti és felszíni vizek

28. § A Btv. 34. §-a és 34 §-ának alcíme helyébe a következő rendelkezés és alcím lép:

„*Felszíni vízminőség-védelmi terület övezete*”

34. § A felszíni vízminőség-védelmi terület övezetén (F-1, mellékletben az 1. sz. ábra):

a) beépítésre szánt terület nem jelölhető ki;

b) épületek építése, bővítése - a településrendezési tervekben a természetvédelmi szempontokkal összhangban szabályozott területeken elhelyezett, a régészeti lelőhelyek leletmentését és bemutatását lehetővé tevő építmények, a horgászturizmust szolgáló esőbeálló jellegű építmények és az illetékes természetvédelmi és vízügyi hatóság egyetértésével elhelyezett, legkevesebb 5 ha egybefüggő gyepterületen, a legeltetést biztosító állatállomány szállásául szolgáló, hagyományos istállóépületek kivételével - nem engedélyezhető;

c) üzemanyagtöltő állomás, hulladéklerakó, hulladéktároló telep, hulladékátrakó állomás, valamint szennyvízürítő nem létesíthető;

d) a vízfolyások menti 20-20 méteres sávban megtelepedett fásszárú növényzet védelmét a vízfolyások karbantartási munkáihoz szükséges feltételek biztosítása mellett kell megoldani.”

29. § (1) A Btv. 35. §-át megelőzően a „Tó meder övezete” alcímmel egészül ki.

(2) A Btv. 35. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„35. § A tómeder övezetén (D-1, mellékletben az 1. sz. ábra):

- a) a Balaton tómedre az érvényes partvonal-szabályozási tervben meghatározottakon túlmenően nem csökkenthető;
- b) a Balaton jogi partvonalát - a partvonal-szabályozási tervtől eltérően - megváltoztatni és az élővilágra, a vízminőségre káros befolyással bíró tevékenységet végezni nem lehet;
- c) a parti móló, hullámtörő, kikötői építmény és a fürdőházak eredeti formában történő újjáépítése kivételével a tómederbe állandó építmény, sziget nem építhető;
- d) a tómederhez kapcsolódó élőhelyek védelme érdekében a tómederbe a nád gyökérszónáit kevésbé sértő, ideiglenes jellegű, csak az üdülési, illetve horgászdényben használatos műtárgy (pl. horgász- és napozóstég) helyezhető el;
- e) az I-III. osztályú nádasban, illetve attól legalább 2 m-re, a környezeti kárelhárítás vagy az élet- és balesetvédelmi indokból szükséges beavatkozás, valamint az engedély nélkül létrehozott feltöltés és vízi állás visszabontásának eseteitől eltekintve, tilos minden olyan mechanikai beavatkozás (kotrás, feltöltés, építés, vízi állás-, csónak- út-, horgászhely-létesítés), amely a nádas állományát, annak minőségét károsítja, illetőleg a nádas pusztulását eredményezheti;
- f) a IV-V. osztályú nádasban - védett természeti terület kivételével - az e) pont szerinti tevékenység - a vízi állás létesítés kivételével - a hatóság engedélyével végezhető, vízi állás a jegyző engedélyével létesíthető;
- g) a védett természeti területen található nádasban osztályba sorolástól függetlenül, természetvédelmi kezelés kivételével - amelynek módját a természetvédelmi kezelési terv határozza meg - tilos a kotrás, valamint minden olyan tevékenység, amely a nádas állományát veszélyezteti, vagy károsítja;
- h) a tómeder nádasában, a kihirdetett vízpart-rehabilitációs tanulmánytervek - első felülvizsgálatukat követően a partvonal-szabályozási és vízpart-rehabilitációs tervek - által kijelölt kikötésre alkalmas partszakaszokon engedéllyel rendelkező kikötők esetén legfeljebb 5 méter széles bejáró, valamint a meglévő közhasználatú strandok előtt, fővenyes strandszakasz kialakítása érdekében, a IV-V. osztályú nádasban, legfeljebb 30 méter széles bejáró a hatóság engedélyével fenntartható;
- i) az az üzemeltetési engedélyköteles vízi jármű, amely nem rendelkezik üzemeltetési engedéllyel és kiépített kikötőben kikötőhellyel, a tómeder területén nem tárolható;
- j) a nyilvántartásba vételre nem kötelezett vízi jármű a tómeder területén csak kiépített kikötőben tárolható.”

Talaj, területhasználat

20. § (1) A kiemelt üdülőkörzet valamennyi parti településén a belterülethez csatlakozó parthossz legkevesebb 30%-án legalább 5 méter széles közhasználatú parti sétány helye biztosítandó a vízpart-rehabilitációs tanulmánytervek - első felülvizsgálatukat követően partvonal-szabályozási és vízpart-rehabilitációs tervek - alapján felülvizsgált településrendezési tervekben és a helyi építési szabályzatban, figyelemmel a természetes vegetáció megtartására.

(2) A vízpart-rehabilitációs tanulmánytervekkel - első felülvizsgálatukat követően partvonal-szabályozási és vízpart-rehabilitációs tervekkel - közterületbe sorolt területekre vonatkozóan a települési önkormányzatokat - külön jogszabályban meghatározottak szerinti védett természeti területeken az államot - elővásárlási jog illeti meg.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott területre készült vízpart-rehabilitációs szabályozási követelmények alapján felülvizsgált és módosított településrendezési tervek és a helyi építési szabályzat alapján meghatározott ingatlanokra, a települési önkormányzat kérelmére, az elővásárlási jogot az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyezni.

(4) A parti sétány kialakítására alkalmas területet a településszerkezeti tervben zöldterület vagy vízgazdálkodási terület települési területfelhasználási egységbe kell sorolni. A IV-V. osztályú nádas területén lévő parti sétány csak vízgazdálkodási települési területfelhasználási egységbe sorolható. Vízgazdálkodási területen elhelyezkedő parti sétányon kizárólag gyalog- és kerékpárút alakítható ki.

(5) Parti sétány, illetve gyalog- vagy kerékpárút nem jelölhető ki az I-III. osztályú minősített nádas területén.

22. § A Btv. 28. §-a helyébe a következő rendelkezés és alcím lép, valamint a Btv. A következő 28/A. és 28/B. §-okkal és alcímekkel egészül ki:

Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete

28/B. § (1) Az ásványi nyers anyag-gazdálkodási terület övezete (A-1, mellékletben a 2. sz. ábra) területét – az ásványvagyon-védelem tekintetében illetékes államigazgatási szervek állásfoglalása alapján – a településrendezési tervekben kell a tényleges kiterjedésnek megfelelően lehatárolni, és e törvény előírásait a település rendezési tervekben lehatárolt területen kell érvényesíteni.

(2) Az ásványi nyers anyag-gazdálkodási terület övezete (A-1) tekintetében az OTrT által meghatározott ásványi nyersanyag gazdálkodási terület országos övezetre vonatkozó övezeti előírások érvényesek.

23. § (1) A Btv. 29. §-át megelőző alcím és a 29. § felvezető szövege helyébe a következő rendelkezés lép:

„Térségi jelentőségű komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete

29. § A térségi jelentőségű komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete (R-1, mellékletben a 3. sz. ábra) tekintetében az OTrT által meghatározott térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:”

(2) A Btv. 29. §-ának b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[29. § A térségi jelentőségű komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete (R-1) tekintetében az OTrT által meghatározott térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:]

„b) a bányászattal érintett területen az újrahasznosítás célját, módozatait és szabályait a bányatelek területére készített, az ásványvagyon-védelem tekintetében illetékes hatóság által jóváhagyott tájrendezési előterv, vagy tájrendezési terv alapján a településrendezési eszközökben kell meghatározni.”

24. § (1) A Btv. 30. §-át megelőzően az „Ökológiai rehabilitációt igénylő terület övezet” alcímmel egészül ki:

(2) A Btv. 30. §-a felvezető szövegének és a) pontjának helyébe a következő rendelkezés lép:

„30. § Az ökológiai rehabilitációt igénylő terület övezetén (R-2, mellékletben a 3. sz. ábra):

a) beépítésre szánt terület nem jelölhető ki;”

b) építési tevékenység nem folytatható;

c) a tájrehabilitáció során a terület természeti, illetve természetközeli állapotához hasonló állapot visszaállítását kell megvalósítani;

(3) A Btv. 30. §-a d) pontjának helyébe a következő rendelkezés lép:

[30. § Az ökológiai rehabilitációt igénylő terület övezetén (R-2)]

„d) a bányászattal érintett területen a természetközeli állapot visszaállítását, módozatait és szabályait az ásványvagyon-védelem tekintetében illetékes hatóság által jóváhagyott tájrendezési előterv vagy tájrendezési terv alapján a településrendezési eszközökben kell meghatározni.”

25. § (1) Btv. 31. §-át megelőzően „Felszíni szennyeződésre érzékeny területek övezete” alcím helyébe a „Felszíni szennyeződésre fokozottan érzékeny terület övezete” alcím lép.

(2) A Btv. 31. §-a felvezető szövegének és a) pontjának helyébe a következő rendelkezés lép:

„31. § A felszíni szennyezésre fokozottan érzékeny terület övezete (SZ-1, mellékletben a 4.sz. ábra) tekintetében az OTTrT által meghatározott kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület országos övezetre vonatkozó övezeti előírások és a felszín alatti vizek védelméről szóló kormányrendelet előírásai mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) korlátozott vegyszer- és műtrágya-használatú, környezetkímélő vagy extenzív mezőgazdasági termelés folytatható;”

b) új hulladéklerakó, hulladéktároló, hulladékkezelő telep - kivéve a biológiailag lebomló szerves anyagok lebontását és további felhasználására alkalmassá tételét végző telepek (komposztüzemek), valamint a hulladékátrakó állomás - és vegyszertároló nem létesíthető.

26. § (1) A Btv. 32. §-át megelőzően a „Földtani veszélyforrás terület övezete” alcímmel egészül ki.

(2) A Btv. 32. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„32. § (1) A földtani veszélyforrás terület övezete (P-1 mellékletben az 5.sz. ábra) területét – a földtani veszélyforrások tekintetében illetékes államigazgatási szervek állásfoglalása alapján – a településrendezési tervekben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni, és e törvény előírásait a településrendezési tervekben lehatárolt területen kell érvényesíteni.

(2) A földtani veszélyforrás terület övezet (P-1) tekintetében az OTTrT által meghatározott földtani veszélyforrás területe kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) az övezetbe besorolt területeken a beépítés feltételeit a településrendezési tervekben és a helyi építési szabályzatban kell meghatározni;

b) a felszíni vizek és belvizek szakszerű elvezetésére szolgáló műtárgyakat a településrendezési tervekben és a helyi építési szabályzatban tervezni kell.”

27 § (1) A Btv. 33. §-át megelőzően a „Vízerosziónak kitett terület övezete” alcímmel egészül ki.

(2) a Btv. 33 §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„33. § A vízerosziónak kitett terület övezet (P-2, mellékletben a 6. sz. ábra) tekintetében az OTTrT által meghatározott vízerosziónak kitett terület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) a földhasznosítás (művelési ág) tudatos megválasztásával, meliorációs talajvédelmi beavatkozások megvalósításával, talajvédő agrotechnikai eljárások alkalmazásával, a leginkább veszélyeztetett területek erdősítésével - kivéve a szőlő termőhelyi kataszteri területeket - kell az erózió mértékét csökkenteni;

b) a már kialakult vízmosságok rendezésével (megkötésével, bedöntésével) kapcsolatos feladatokat a településrendezési tervekben és a helyi építési szabályzatban kell meghatározni.”

30. § (1) A Btv. 36. §-át megelőző en a „Térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület övezete” alcímmel egészül ki.

(2) A Btv. 36. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„36. § A térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület övezete (H-1, mellékletben a 7. sz. ábra) tekintetében az OTrT által meghatározott térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület kiemelt térségi és megyei övezet meghatározásánál figyelembe kell venni, hogy az OTrT-ben előírt területeken kívül

a) a térségi szerkezeti tervben a térségi területfelhasználási kategóriák közül vízgazdálkodási térségként lehatárolt területen és annak 200 m-es körzetében,

b) történeti települési területen,

c) ökológiai rehabilitációt igénylő területen,

d) felszíni szennyezésre fokozottan érzékeny területen,

e) felszíni vízminőség-védelmi területen,

f) tómeder területén,

g) turisztikai fejlesztési területen,

h) szőlőtermőhelyi kataszteri területen

térségi hulladéklerakó hely nem jelölhető ki.”

33. § A Btv. 39. §-a és 39. §-ának „Térségi szerkezeti tervben meghatározott infrastruktúra hálózat övezete” alcím helyébe a következő rendelkezés és alcím lép:

„Általános mezőgazdasági terület övezete

39. § (1) Az általános mezőgazdasági terület övezetén (M-1, mellékletben a 8. sz. ábra):

a) szántóművelési ágban lévő területen 20 ha alatti telekméret esetén épület nem létesíthető;

b) szántóművelési ágban lévő területen 20 ha és azt meghaladó telekméret esetén a terület rendeltetészerű használatát szolgáló, a lakófunkciót is kielégítő épület építhető, és a beépített alapterület a telek a 0,3%-át, és az 1000 m²-t nem haladhatja meg;

c) gyepművelési ágban lévő területen 5 ha alatti telekméret esetén épület nem létesíthető;

d) gyepművelési ágban lévő területen 5 ha és azt meghaladó telekméret esetén hagyományos, almos állattartó, a lakófunkciót is kielégítő épület építhető, és a beépített alapterület a telek 1%-át és az 1000 m²-t nem haladhatja meg;

e) szőlőművelési ágban lévő területen - a g) pontban foglaltak kivételével - 2 ha alatti telekméret esetén épület nem létesíthető;

f) a szőlőművelési ágban lévő területen - a g) pontban foglaltak kivételével - 2 ha és azt meghaladó telekméret esetén a szőlőtermelést, borászatot és a borturizmust szolgáló, a lakófunkciót is kielégítő épület építhető, és a beépített alapterület a telek 2%-át, és a 800 m²-t nem haladhatja meg;

g) a Balaton jogi partvonalával nem érintkező, szőlőműveléssel hasznosított 2 ha alatti területű telkekkel rendelkező tulajdonos - ha az egy borvidéken lévő telkeinek összterülete 5 ha-nál nagyobb - a szőlője művelésével, fel dolgozásával, illetve ehhez kapcsolódó (nem szállodai célú) borturizmussal összefüggő építési tevékenysége engedélyezhető csak az egyik, a nemzeti park területének természeti és kezelt övezetén kívül lévő telkén. A beépíthető terület nagysága a beszámított telkek összterületének 1%-át, egyúttal a beépített telkek beépítettsége a 25%-ot nem haladhatja meg. Az 5 ha-nál nagyobb összterület megállapításánál a kertgazdasági terület övezetén lévő telkek is beszámíthatóak, de építési jogot e telkekre csak

a kertgazdasági terület övezeti előírásai szerint lehet szerezni. Az építési jog megszerzéséhez beszámított, de beépítésre nem került telkekre telekalakítási és építési tilalmat kell az építésügyi hatóság megkeresésére feljegyezni;

h) gyümölcsművelési ágban lévő területen 3 ha alatti telekméret esetén épület nem létesíthető;

i) gyümölcsművelési ágban lévő területen 3 ha és azt meghaladó telekméret esetén a termelést, feldolgozást szolgáló, a lakófunkciót is kielégítő épület építhető, és a beépített alapterület a telek 1%-át, és az egyes épületek alapterülete az 1000 m²-t nem haladhatja meg;

j) épületet létesíteni csak a legalább 80%-ban művelt telken lehet, ahol a beépítés feltételeként az a művelési ág fogadható el, amely a telek művelt területének 60%-án meghatározó, azon a vegyes művelésű telken, ahol egyik művelési ág sem éri el a 60%-ot, a legszigorúbb beépítési szabályokkal rendelkező művelési ágra vonatkozó előírás szerint lehet építeni;

k) állattartó telepet, a családi szükségletet meghaladó állattartást szolgáló épületet - a lovasturizmus céljait szolgáló épület kivételével - tómedertől legkevesebb 1000 méter, egyéb felszíni vizektől legkevesebb 200 méter távolságra lehet elhelyezni.

A lovasturizmus céljait szolgáló építmények és műtárgyak elhelyezéséről a településrendezési tervekben és a helyi építési szabályzatban kell rendelkezni;

l) lakókocsi, lakókonténer nem helyezhető el;

m) a környezetvédelmi és tájképvédelmi szempontból nélkülözhetetlen mezővédő, útvédő fásításokat a településrendezési tervekben és a helyi építési szabályzatban meghatározott módon kell telepíteni;

n) a vízfolyások menti 20-20 méteres sávban megtelepedett fásszárú növényzet védelmét a vízfolyások karbantartási munkáihoz szükséges feltételek biztosítása mellett kell megoldani.

(2) Új gazdasági telephely, birtokközpont legalább 2 ha területű telken alakítható ki - parti és partközeli településen az adott településhez tartozó, a sem partinak, sem partközelinek nem minősülő településen pedig a birtokközpont építési helyéül szolgáló település és a szomszédos települések közigazgatási területéhez tartozó - legalább 50 ha összterületű, több telekből álló birtok esetén. A magterület, ökológiai folyosó és térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezetben szabályozott területeken a birtokközpont nem alakítható ki. A beépített terület nagysága a birtok összterületének 1%-át és a beépített telek területének 25%-át nem haladhatja meg.

(3) A majorok és gazdasági telephelyek gazdasági célú hasznosítását a településrendezési eszközökben kell szabályozni gazdasági területként, ahol környezetet nem zavaró gazdasági tevékenység folytatható.

(4) Az övezetben az országos településrendezési és építési követelményekről szóló kormányrendeletben különleges beépítésre szánt terület települési területfelhasználási egységként meghatározott területek közül a nagy bevásárlóközpontok és nagy kiterjedésű kereskedelmi célú területek kialakítása nem engedélyezhető.”

34. § (1) A Btv. 40 §-át megelőzően a „Kertgazdasági terület övezete” alcímmel egészül ki.

(2) A Btv. 40 §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„40. § A kertgazdasági terület övezetén (M-2, mellékletben a 8. sz. ábra):

a) beépítésre szánt terület nem jelölhető ki;

b) a beépíthető telek legkisebb nagysága 2000 m², kivéve, ha e törvény hatálybalépése előtt jóváhagyott a helyi építési szabályzat más mértéket állapított meg;

c) 1500 m²-nél kisebb telekre az e törvény hatálybalépése előtt jóváhagyott helyi építési szabályzat alapján sem lehet épületet építeni;

d) művelt telekre 3%-os beépítettséggel - a 39. § (1) bekezdés g) pontjában foglaltak kivételével - a műveléssel összefüggő gazdasági épületet lehet építeni;

e) az építménymagasság a 4 métert, az építmény legmagasabb pontja a 6 métert nem haladhatja meg;

f) lakókocsi, lakókonténer nem helyezhető el;

g) az egyes településeken az övezet területének legfeljebb 10%-án a település szabályozási tervében és helyi építési szabályzatában kijelölt, a település belterületéhez közvetlenül kapcsolódó területeken, legkevesebb 3000 m² nagyságú művelt telken, legfeljebb 3%-os beépítettséggel lakóépület is elhelyezhető;

h) műveltnek az a telek minősül, amelynek legalább 80%-án intenzív kertészeti kultúra található;

i) szakrális építmény (kápolna, kereszt, kőkép stb.) a telek méretétől függetlenül elhelyezhető.”

35. § (1) A Btv. 41. §-át meg előzően a „Kiváló termőhelyi adottságú szántó terület övezete” alcímmel egészül ki.

(2) A Btv. 41. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„41. § A kiváló termőhelyi adottságú szántó terület övezet (M-3, mellékletben a 9 sz. ábra) tekintetében az OTTrT-ben meghatározott kiváló termőhelyi adottságú szántó terület országos övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) csak a fenntartható minőségi termelést szolgáló – a talaj fizikai, kémiai, biológiai védelmét biztosító – agrotechnikai módszerek alkalmazhatók;

b) csak a termőhelyi adottságokat megőrző területhasználat folytatható.”

36. § A Btv. 42. §-a és 42. §-ának alcíme helyébe a következő rendelkezés és alcím lép:

„Erdőterület övezete

42. § Az erdőterület övezetén (E-1, mellékletben a 8. sz. ábra):

a) a szőlő művelési ágban történő hasznosítás - a szőlő termőhelyi kataszteri területbe is besorolt területeken - az erdészeti hatóság által engedélyezhető;

b) a védett erdőben csak a természetvédelmi kezelési tervben meghatározott területeken természetvédelmi bemutatási, kezelési, illetve erdészeti célból szabad építményt elhelyezni;

c) a nem védelmi célú erdőben épületet 10 ha-nál nagyobb földrészleten legfeljebb 0,3% beépítettséggel lehet építeni;

d) fokozottan védett természeti területeken lévő erdők kivételével az erdők szabad látogathatóságát - tulajdoni állapottól függetlenül - biztosítani kell;

e) a védőerdők kivételével kerítést létesíteni csak természetvédelmi, vadgazdálkodási, illetve erdőgazdálkodási célból szabad;

f) új vadaskert létesítése nem engedélyezhető;

g) terepmotorozás, terepautózás nem engedélyezhető.”

37. § A Btv. 43. §-át megelőzően az „Erdőtelepítésre alkalmas terület övezete” alcímmel egészül ki.

(2) A Btv. 43. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„43. § Az erdőtelepítésre alkalmas terület övezet (E-2, mellékletben a 8. sz. ábra) tekintetében az OTTrT által meghatározott erdőtelepítésre alkalmas terület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó előírásai mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) beépítésre szánt terület nem jelölhető ki;

b) az erdőtelepítés megvalósulásáig az övezetben csak az erdőtelepítés lehetőségét megőrző területhasználat folytatható;

c) erdőtelepítést az élőhelynek megfelelő, természetesen kialakult őshonos fajokból álló erdőfoltok megőrzésével kell végezni.”

38. § A Btv. 44. §-át megelőzően a „Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete” alcímmel egészül ki.

(2) A Btv. 44. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„44. § A kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezet (E-3, mellékletben a 9. sz. ábra) tekintetében az OTTrT által meghatározott kiváló termőhelyi adottságú erdőterület országos övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások érvényesek:

a) az övezetbe tartozó területeket az illetékes erdészeti hatóság állásfoglalása alapján a tényleges kiterjedésnek megfelelően a településrendezési tervekben kell lehatárolni;

b) az a) pontban lehatárolt területek a településrendezési eszközökben csak erdőterület települési területfelhasználási egységbe sorolhatóak.”

39. § A Btv. 45. §-a és 45. §-ának alcíme helyébe a következő rendelkezés és alcím lép:

„Turisztikai fejlesztési terület övezete”

45. § A turisztikai fejlesztési terület övezetén (Ü-1, mellékletben a 10. sz. ábra):

a) az 5 ha-nál nagyobb telkek építhetők be, legfeljebb 10%-os beépíthetőséggel;

b) az épületeket a rendeltetés és a helyi építészeti és táji adottságához igazodva kell megtervezni, és az építési engedély iránti kérelemhez a külön jogszabályban meghatározott látványtervet kell mellékelni;

c) a telkek területének legalább 50%-át növényzettel fedetten kell kialakítani;

d) a közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas hálózatok és járulékos építményeik kiépítésénél, illetve a meglévő hálózatok korszerűsítésénél a tájképvédelme és az esztétikai követelmények érvényesítése céljából a műszaki lehetőségek és a védett értékek védelmi szempontjainak mérlegelésével a terepszint alatti elhelyezést kell biztosítani.”

40. § (1) A Btv. 46. §-át megelőzően a „Szőlő termőhelyi kataszteri terület övezete” alcímmel egészül ki.

(2) A Btv. 46. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„46. § A szőlő termőhelyi kataszteri terület övezetén (C-1, mellékletben a 10. sz. ábra):

a) beépítésre szánt terület nem jelölhető ki;

b) az erdőtelepítésre alkalmas területek övezetébe is besorolt földrésztelkek erdőterületként történő kijelöléséről a településrendezési eszközökben kell dönteni;

c) építeni csak a legalább 80%-ban szőlőműveléssel hasznosított telken, kizárólag a szőlőművelést, szőlőfeldolgozást, bortárolást vagy a borturizmust szolgáló épületet, illetve ahol az M-1 és az M-2 övezetbe tartozó szabályozási előírások lehetővé teszik, lakófunkciót is kielégítő épületet lehet;

d) szakrális építmény (kápolna, kereszt, kőkép stb.), amely a szőlőhegyek tájképéhez hagyományosan hozzátartozó tájképformáló elem - szőlőműveléssel nem hasznosított területen is - a telkek méretétől függetlenül elhelyezhető;

e) a szőlőművelés tényét a terület pontosan meghatározott százalékában az illetékes hegybíró, ahol a hegyközség nem működik, a település jegyzője nyilatkozatával kell igazolni.

Táj, természetvédelem

20. § A Btv. 23-25. §-ai, valamint a §-okat megelőző alcímek helyébe a következő rendelkezések és alcímek lépnek:

„Magterület övezete

23. § A magterület övezete (Ö-1, mellékletben a 11. sz. ábra) tekintetében az OTrT által meghatározott országos ökológiai hálózat országos övezetre, valamint a magterület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) a kialakult tájhasználat csak a természetközeli állapothoz való közelítés érdekében változtatható meg;

b) a látványvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során kiemelten kell érvényesíteni;

c) közlekedési építmények a terepi adottságokhoz alkalmazkodva, tájba illesztve helyezhetők el;

d) települések beépítésre szánt területének növelése és fejlesztése a történeti tájszerkezet, a tájképi adottságok megőrzésével, a tájkarakter erősítésével történhet;

e) új építmény elhelyezése tájba illesztve, a helyi építészeti hagyományok figyelembevételével történhet;

f) új építmény a természetvédelmi kezelés és bemutatás céljából, valamint szakrális építményként (kápolna, kereszt, kőkép) helyezhető el;

g) 10 m magasságot meghaladó építmény - kápolna, kizárólag kilátó rendeltetésű építmény, víztorony kivételével - nem létesíthető, csarnok jellegű épület, reklámcélú hirdető építmény elhelyezése nem engedélyezhető;

h) erdőtelepítés, erdőfelújítás, külterületi fásítás kizárólag őshonos fafajokkal végezhető;

i) energetikai célú növénytelepítés nem engedélyezhető.

Ökológiai folyosó övezete

24. § Az ökológiai folyosó övezete (Ö-2, mellékletben a 11. sz. ábra) tekintetében az OTrT által meghatározott országos ökológiai hálózat országos övezetre, valamint az ökológiai folyosó kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) a természetvédelmi hatóság hozzájárulása nélkül a területhasználati, környezeti és funkcionális változtatások nem engedélyezhetők és nem hajthatók végre;

b) a településrendezési tervek készítése során az ökológiai folyosók folytonosságát és folyamatossá tételét ökológiai vizsgálatokra alapozva kell tervezni és biztosítani;

c) a látványvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során kiemelten kell érvényesíteni;

d) a kialakult tájhasználat csak a természeti értékek sérelme nélkül változtatható meg, a meglévő természetszerű művelési ágak (gyep, nádas, erdő) megtartandók, művelési ág váltása csak intenzívebb művelésűből a természetszerű irányában engedélyezhető;

e) a települések beépítésre szánt területének növelése és fejlesztése a történeti tájszerkezet, a tájképi adottságok megőrzésével, a tájkarakter erősítésével, a helyi építészeti hagyományok figyelembevételével történhet;

f) szántóművelési águ területen építmény nem helyezhető el;

g) a kertgazdasági terület övezetébe is besorolt területeken a 2700 m²-nél kisebb telek nem építhető be;

h) közlekedési építmények abban az esetben és olyan módon jelölhetők ki, ha a magterület, a természetes és természetközeli élőhelyek fenntartása, valamint az ökológiai kapcsolatok működése biztosítható;

i) közlekedési építmények a terepi adottságokhoz alkalmazkodva, tájba illesztve helyezhetők el;

j) új építmény elhelyezése, műszaki infrastruktúra telepítése csak tájba illesztve és a természetvédelmi hatóság és kezelő hozzájárulása alapján történhet;

k) 10 m magasságot meghaladó építmény - kápolna, kizárólag kilátó rendeltetésű építmény, víztorony kivételével - nem létesíthető, csarnok jellegű épület, reklámcélú hirdető építmény elhelyezése nem engedélyezhető;

l) a területen környezetszennyező tevékenység nem folytatható, csak természetes és környezetkímélő módszerek, gazdálkodás alkalmazható;

m) erdőtelepítést, erdőfelújítást, külterületi fásítást őshonos fafajokkal kell végezni;

n) energetikai célú növénytelepítés nem engedélyezhető.

Pufferterület övezete

25. § A pufferterület övezete (Ö-3, mellékletben a 11. sz. ábra) tekintetében az OTrT által meghatározott országos ökológiai hálózat országos övezetre, valamint a pufferterület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) a látványvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során kiemelten kell érvényesíteni;

b) művelési ág váltásához, művelés alól kivonáshoz és a művelés alól kivett terület újrahaznosításához a természetvédelmi hatóság hozzájárulása szükséges;

c) országos jelentőségű védett természeti területen szántóművelési ágban építmény nem helyezhető el;

d) energetikai célú növénytelepítés nem engedélyezhető;

e) a kertgazdasági terület övezetébe is besorolt területeken 2700 m²-nél kisebb telkek nem építhetők be;

f) új külszíni bányatelek nem állapítható meg;

g) közlekedési építmények, új villamosenergia-ellátási, táv- és hírközlő vezetékek, egyéb közművezetékek, építmények tájba illesztve a természetvédelmi hatóság által meghatározott feltételekkel létesíthetők;

h) csarnok jellegű épület, reklámcélú hirdető építmény elhelyezése nem engedélyezhető;

i) a területen környezetszennyező tevékenység nem folytatható, új hulladéklerakó, hulladéktároló, hulladékkezelő telep - kivéve a biológiailag lebomló szerves anyagok lebontását és további felhasználásra alkalmassá tételét végző telepek (komposztüzemek), valamint hulladékátrakó állomás - és vegyszertároló nem létesíthető;

j) csak extenzív jellegű, vagy természet- és környezetkímélő gazdálkodási módszerek alkalmazhatók, a kialakult tájhasználatot csak a természeti értékek sérelme nélkül szabad megváltoztatni.”

„Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete

26. § A térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete (T-1, mellékletben a 12. sz. ábra) tekintetében az OTrT által meghatározott országos jelentőségű tájképvédelmi terület országos

övezetre, valamint a térségi jelentőségű tájképvédelmi terület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

- a) beépítésre szánt terület nem jelölhető ki;
- b) a művelési ág váltása, illetve a más célú hasznosítás csak az adottságoknak megfelelő termelési szerkezet, tájhasználat kialakítása, illetve a tájkarakter erősítése, valamint közmű és közút építése érdekében az illetékes természetvédelmi hatóság hozzájárulásával engedélyezhető;
- c) a látványvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során kiemelten kell érvényesíteni;
- d) a kialakult geomorfológiai formák (hegygerinc, völgy stb.) megőrzendők;
- e) országos jelentőségű védett természeti területen a kertgazdasági terület övezetébe is besorolt területeken a 2700 m²-nél kisebb telek nem építhető be, szántóművelési ágú területen építmény nem helyezhető el;
- f) új épület vagy építmény elhelyezése tájba illesztve, a történeti tájszerkezet, a tájképi adottságok megőrzésével, a tájkarakter erősítésével, a helyi építészeti hagyományok figyelembevételével történhet;
- g) új üzemanyagtöltő állomás, hulladéklerakó, hulladéktároló telep, valamint hulladékártalmatlanító - kivéve a biológiailag lebomló szerves anyagok lebontását és további felhasználásra alkalmassá tételét végző telepek (komposztüzemek), továbbá hulladékátrakó állomás - nem létesíthető;
- h) a közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas hálózatok és járulékos műtárgyaik kiépítésénél, illetve a meglévő hálózatok korszerűsítésénél a tájkép védelme és az esztétikai követelmények érvényesítése céljából a műszaki lehetőségek és a védett értékek védelmi szempontjainak mérlegelésével terepszint alatti elhelyezést kell biztosítani;
- i) csarnok jellegű épület és reklámcélú hirdető építmény elhelyezése nem engedélyezhető.”

Infrastruktúra

5. § A Btv. 5. §-át megelőző III. fejezet címe helyébe a következő cím lép, valamint a Btv. A következő 4/A-C. §-okkal és alcímekkel egészül ki:

*„A BALATONI TERÜLETRENDEZÉSI SZABÁLYZAT
A térségi terület-felhasználás rendjére vonatkozó szabályok*

4/C. § (1) Az országos és térségi jelentőségű közlekedési infrastruktúra-hálózatok térbeli rendjét, az országos és térségi jelentőségű építmények elhelyezkedését a térségi szerkezeti terv, a hálózat szempontjából meghatározó települések felsorolását a 2/1-5. számú melléklet tartalmazza.

(2) A közlekedési infrastruktúra építményei közül

- a) a tervezett gyorsforgalmi utak területét a nyomvonalak leírása tekintetében meghatározott települések közigazgatási területén kell biztosítani, a nyomvonal biztosítása során a nyomvonalak tájba illesztésére és a környezetvédelem szempontjainak és követelményeinek érvényesítésére, valamint a szakaszolható megépítésre különös gondot kell fordítani;
- b) a meglévő főutak elkerülő szakaszait a szakági tervekben és a településrendezési tervekben kell pontosítani;
- e) kiemelt jelentőségű mellékutakat kell kialakítani a 2/1. sz. melléklet szerint meghatározott irányokban;

f) Budapest-Székesfehérvár-Nagykanizsa-Murakeresztúr- (Horvátország) transz-európai vasúti szállítási hálózat részeként működő országos törzshálózati vasútvonal kiterési lehetőséget biztosító szakaszos kétvágányúsításának és védőtávolságainak területigényét a szakági és a településrendezési tervek alapján kell meghatározni;

h) a vitorlásokikötő-hálózat bővítése a vízpart rehabilitációs tanulmánytervek, első felülvizsgálatukat követően a partvonal-szabályozási és vízpart-rehabilitációs tervek alapján történhet;

i) a meglévő repülőterek a 2/4. sz. melléklet szerint megtartandók és fejlesztendők.

(3) A közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas építmények közül

a) a szennyvízcsatorna-hálózat létesítésének engedélyezésére csak a megfelelő kapacitású csatlakozó szennyvíztisztító telep megléte esetén, illetve új tisztító építéskor azzal egyidejűleg kerülhet sor;

b) 20 személygépkocsi befogadóképességünél nagyobb gépkocsiparkolók felületéről az összegyűjtött csapadékvizeket csak olajfogón átvezetve lehet a csapadékvíz-csatornába bekötni, és a parkolókban összefolyó csapadékvíz zöldfelületre nem vezethető;

c) a közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas hálózatok és járulékos műtárgyaik kiépítésénél, illetve a meglévő hálózatok korszerűsítésénél a tájkép védelme és az esztétikai követelmények érvényesítése céljából az országos jelentőségű védett természeti területen a műszaki lehetőségek és a védett értékek védelmi szempontjainak mérlegelésével terepszint alatti elhelyezést kell biztosítani;

d) a műsorszórás és a mobil rádiótelefon hírközlés bázisállomásainak telepítésekor a berendezéseket meglévő magasépítményeken többfunkciós állomásként kialakított közös hírközlési toronyra kell elhelyezni. Önálló antennatartó szerkezet és csatlakozó műtárgy csak akkor helyezhető el, ha meglévő magasépítményeken erre nincs lehetőség. Az önálló antennatartó szerkezet az országos jelentőségű védett természeti területeken, valamint a térségi jelentőségű táj- és településkép védelmi terület övezetén kívül, a táj- és településképbe illeszkedően létesíthető.”

9. § A Btv. 9-12. §-ai helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„9. § (1) A kiemelt üdülőkörzet területére kívülről - a regionális víziközmű rendszerre a szennyvízcsatorna-hálózaton keresztül történő csatlakozás kivételével - szennyvizet bevezetni tilos, ha a tisztított szennyvíz befogadója a Balaton.

(2) A kiemelt üdülőkörzet területén keletkezett tisztított szennyvíznek a kiemelt üdülőkörzet területéről történő kivezetéséről a gazdasági és műszaki szempontok mérlegelésével kell gondoskodni.

(3) A kiemelt üdülőkörzet településeinek

a) beépítésre szánt területén a megépült és üzembe helyezett szennyvízcsatorna-hálózatra való rákötés kötelező,

b) beépítésre nem szánt területén a vezetékes ivóvízhálózatra rákötött telkeknek a megépült szennyvízcsatorna-hálózatra való rákötése a szennyvízcsatorna-hálózat átadását követő egy éven belül kötelező.

(4) A kiemelt üdülőkörzet partinak és partközelinek nem minősülő, szennyvízelvezetési agglomerációba nem tartozó 2000 LEÉ alatti településeinek beépítésre szánt területein, illetve belterületein, ahol a szennyvízcsatorna-hálózat nem épült ki, illetve a tisztítómű tovább nem terhelhető új épület építésére építésügyi hatósági engedélyt adni, illetve az engedélyek érvényét meghosszabbítani csak akkor lehet, ha az illetékes környezetvédelmi és vízügyi hatóság által engedélyezett egyedi szennyvízkezelő berendezés létesült.

(5) A kiemelt üdülőkörzet partinak és partközelinek nem minősülő, szennyvízelvezetési agglomerációkba tartozó településeinek beépítésre szánt területein, illetve belterületein, ahol a szennyvízcsatorna-hálózat nem épült ki, illetve a tisztítómű tovább nem terhelhető új épület

építésére építésügyi hatósági engedélyt adni, illetve az engedélyek érvényét meghosszabbítani csak akkor lehet, ha az illetékes környezetvédelmi és vízügyi hatóság által engedélyezett egyedi szennyvízkezelő berendezés létesült.

(6) A kiemelt üdülőkörzet településeinek beépítésre nem szánt területén, amennyiben nincs lehetőség a szennyvízcsatorna-hálózathoz történő csatlakozásra, új épület építésére építésügyi hatósági engedélyt adni csak vízzáró szennyvíztároló, illetve a környezetvédelmi és a vízügyi hatóság által engedélyezett egyedi szennyvízkezelő berendezés megléte esetén lehet.

(7) A kiemelt üdülőkörzet településeinek közigazgatási területén a szippantott szennyvizek kezelés nélküli elhelyezése nem engedélyezhető.”

Szélerőmű elhelyezéséhez vizsgálat alá vonható terület övezete

28/A.§ (1) A kiemelt üdülőkörzet területén szélerőmű (L-1. ,mellékletben a 13. sz. ábra), illetve 10 méternél magasabb szélkerék

- a) magterületen, ökológiai folyosón és puffer területen,
- b) kiváló termőhelyi adottságú szántóterületen,
- c) térségi jelentőségű tájképvédelmi területen,
- d) történeti települési területen,
- e) világörökség és világörökség várományos területen,
- f) földtani veszélyforrás területén,
- g) vízerózióknak kitett területen,
- h) felszíni vízminőség-védelmi területen,
- i) tómederben,
- j) települési terület övezetén és annak 1500 méteres körzetében,
- k) kertgazdasági terület övezetén,
- l) erdőterületen,
- m) erdőtelepítésre alkalmas terület övezetén,
- n)turisztikai fejlesztési terület övezetén és annak 1500 méteres körzetében,
- o) szőlő termőhelyi kataszteri területen,
- p) kiemelt fontosságú honvédelmi területen,
- q) műszaki infrastrukturális hálózatoktól és egyedi építményektől dőléstávolságon belül,
- r) parti és partközeli települések közigazgatási területén,
- s) országos és térségi jelentőségű polgári repülőterek 10km-es környezetében nem telepíthető.

(2) A település rendezési tervekben és a helyi építési szabályzatban – a helyi szélmérési adatok figyelembevételével–kell

- a) a szélerőmű telepítésére vizsgálat alá vonható területeket pontosítani;
- b) az elhelyezés feltételeit meghatározni.

Épített környezet védelem

„Történeti települési terület övezete

27. § (1) A történeti települési terület övezetének (T-2, mellékletben a 14. sz. ábra) területét – a kulturális örökségvédelem tekintetében illetékes államigazgatási szervek állásfoglalása alapján – a településrendezési tervekben a tényleges kiterjedésnek megfelelően a (2) bekezdésben foglaltak érvényesülése érdekében szükség szerint védőövezetével együtt kell lehatárolni és e törvény előírásait a település rendezési tervekben lehatárolt területen kell érvényesíteni.

(2) A történeti települési terület övezete (T-2) tekintetében az OTrT által meghatározott kulturális örökség szempontjából kiemelten kezelendő terület országos övezetre, valamint a történeti települési terület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) a település szabályozási tervében, a helyi építési szabályzatban és a helyi építészeti örökségvédelméről szóló rendeletben – a külön jogszabályban meghatározottak szerint– meg kell határozni, és elő kell írni a látványvédelmet, a településkép-védelmet, a zöld felületek fejlesztését, az épületek paramétereit, az építmények helyi építészeti hagyományokhoz illeszkedő megjelenését meghatározó előírásokat és a helyi építészeti hagyományoknak megfelelő építési anyagok használatát;

b) a közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas hálózatok és járulékos műtárgyaik kiépítésénél, illetve a meglévő hálózatok korszerűsítésénél a tájképvédelme és az esztétikai követelmények érvényesítése céljából a műszaki lehetőségek és a védett értékek védelmi szempontjainak mérlegelésével terepszint alatti elhelyezést kell biztosítani;

c) új üzemanyag töltő állomás, hulladéklerakó, hulladékártató telep, valamint hulladékártalmatlanító és hulladékártató állomás nem létesíthető.”

31. § A Btv. 37. §-a és 37. §-ának alcíme helyébe a következő rendelkezés és alcím lép:

„Települési terület övezete

37. § A települési terület övezetén (U-1, mellékletben a 8. sz. ábra):

a) a településszerkezeti terveknek a történeti, építészeti, településszerkezeti, környezeti és természeti adottságokkal, valamint a felszíni vízrendezéssel, közművesítéssel, környezetalakítással, tájrendezéssel foglalkozó szakági munkarészeit, illetve a vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területekre készült tanulmányterveket a helyi építési szabályzatban kötelezően figyelembe kell venni;

b) új beépítésre szánt terület határa utcahatárosan nem alakítható ki;

c) az új beépítés szabályozásakor a meglévő beépítési magassághoz kell igazodni;

d) a meglévő építmények felújításának, helyreállításának, átalakításának és korszerűsítésének lehetőségét e törvény szabályozási előírásainak figyelembevételével a helyi építési szabályzatban kell meghatározni;

e) a közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas hálózatok és járulékos műtárgyaik kiépítésénél, illetve a meglévő hálózatok korszerűsítésénél a tájkép védelme és az esztétikai követelmények érvényesítése céljából a műszaki lehetőségek és a védett értékek védelmi szempontjainak mérlegelésével terepszint alatti elhelyezést kell biztosítani.

32. § (1) A Btv. 38. §-át megelőzően a „Gazdasági terület övezete” alcímmel egészül ki.

(2) A Btv. 38. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„38. § A gazdasági terület övezetén (U-2, mellékletben a 8. sz. ábra):

a) a település szerkezeti tervben új jelentős mértékű zavaró hatású ipari terület nem jelölhető ki;

b) a település központi belterületéhez kapcsolódó gazdasági területen az új kereskedelmi, szolgáltató terület legfeljebb 50%-os, valamint az egyéb ipari terület legfeljebb 40%-os beépítettségű lehet, és az új telephelyek területének legalább 30%-át fás növényzettel fedetten, a telekhatár mentén takarást biztosítva kell kialakítani;

c) a település központi belterületétől elkülönülő gazdasági területen az új kereskedelmi, szolgáltató terület, valamint az egyéb ipari terület beépítettsége legfeljebb 30%-os lehet, és az új telephelyek területének legalább 50%-át fás növényzettel fedetten kell kialakítani.”

3. sz. melléklet: Magyar Közút Zrt. adatszolgáltatása, a településeken áthaladó, a települések közigazgatási területét érintő utak forgalmi adatai

Út száma	Pályakód	Kezdeti helyszín km + m formában	Végző helyszín km + m formában	Részszakasz hossza	Település	Település közigazgatási határ	Burkolat állapota (felsőlejárati osztályzat)	Deformáció osztályzat	Egyenetlenség osztályzat	Nyomvályú mélység osztályzat	Teherbírási osztályzat	Vízvezetési állapota	Évi átlagos napi keresztmetszeti forgalom (ANF E/nap)	Nehéz tehergépkocsi forgalom
7	0	133 + 926	133 + 932	6,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	5: rossz	1,0	1: jó	2: megfelelő	1: jó	1: jó	4 279 E/nap	33 j/nap
7	0	133 + 932	134 + 025	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	5: rossz	1,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	4 279 E/nap	33 j/nap
7	0	134 + 025	134 + 125	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	5: rossz	1,0	2: megfelelő	2: megfelelő	1: jó	1: jó	4 279 E/nap	33 j/nap
7	0	134 + 125	134 + 225	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	3: tűrhető	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	4 279 E/nap	33 j/nap
7	0	134 + 225	134 + 325	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	3: tűrhető	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	4 279 E/nap	33 j/nap
7	0	134 + 325	134 + 425	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	3: tűrhető	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	4 279 E/nap	33 j/nap
7	0	134 + 425	134 + 525	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	3: tűrhető	1,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	4 279 E/nap	33 j/nap
7	0	134 + 525	134 + 625	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	3: tűrhető	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	4 279 E/nap	33 j/nap
7	0	134 + 625	134 + 725	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	3: tűrhető	2,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	4 279 E/nap	33 j/nap
7	0	134 + 725	134 + 825	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	3: tűrhető	2,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	4 279 E/nap	33 j/nap
7	0	134 + 825	134 + 925	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	3: tűrhető	2,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	4 279 E/nap	33 j/nap
7	0	134 + 925	135 + 028	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	3: tűrhető	2,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	4 279 E/nap	33 j/nap
7	0	135 + 028	135 + 128	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	3: tűrhető	2,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	4 279 E/nap	33 j/nap
7	0	135 + 128	135 + 228	600,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	3: tűrhető	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	4 279 E/nap	33 j/nap
7	0	135 + 228	136 + 026	300,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	3: tűrhető	1,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	4 279 E/nap	33 j/nap
7	0	136 + 026	136 + 126	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	3: tűrhető	1,0	3: tűrhető	1: jó	1: jó	1: jó	4 279 E/nap	33 j/nap
7	0	136 + 126	136 + 226	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	3: tűrhető	3,0	3: tűrhető	1: jó	1: jó	1: jó	4 279 E/nap	33 j/nap
7	0	136 + 226	136 + 326	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	3: tűrhető	3,0	3: tűrhető	2: megfelelő	1: jó	1: jó	4 279 E/nap	33 j/nap
7	0	136 + 326	136 + 428	102,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	3: tűrhető	3,0	5: rossz	3: tűrhető	1: jó	1: jó	4 279 E/nap	33 j/nap
7	1	136 + 428	136 + 486	29,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	5: rossz	5,0	5: rossz	3: tűrhető	1: jó	1: jó	7 959 E/nap	37 j/nap
7	2	136 + 428	136 + 464	18,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	4: nem megfelelő	4,0	5: rossz	3: tűrhető	1: jó	1: jó	7 959 E/nap	37 j/nap
7	2	136 + 464	136 + 486	11,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	4: nem megfelelő	3,0	5: rossz	3: tűrhető	1: jó	1: jó	7 959 E/nap	37 j/nap
7	0	136 + 486	136 + 586	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	5: rossz	2,0	4: nem megfelelő	3: tűrhető	1: jó	1: jó	7 959 E/nap	37 j/nap
7	0	136 + 586	136 + 686	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	5: rossz	2,0	4: nem megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	7 959 E/nap	37 j/nap
7	0	136 + 686	137 + 386	700,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	5: rossz	2,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	7 959 E/nap	37 j/nap
7	0	137 + 386	137 + 686	300,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	5: rossz	2,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	7 959 E/nap	37 j/nap
7	0	137 + 686	137 + 786	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	5: rossz	2,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	7 959 E/nap	37 j/nap
7	0	137 + 786	137 + 886	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	5: rossz	2,0	3: tűrhető	1: jó	1: jó	1: jó	7 959 E/nap	37 j/nap
7	0	137 + 886	137 + 986	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	5: rossz	2,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	7 959 E/nap	37 j/nap
7	0	137 + 986	138 + 000	13,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	5: rossz	1,0	4: nem megfelelő	2: megfelelő	1: jó	1: jó	7 959 E/nap	37 j/nap
7	0	138 + 000	138 + 200	200,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	5: rossz	1,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	7 959 E/nap	37 j/nap
7	0	138 + 200	138 + 400	200,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	5: rossz	1,0	3: tűrhető	1: jó	1: jó	1: jó	7 959 E/nap	37 j/nap
7	0	138 + 400	138 + 422	22,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	5: rossz	1,0	4: nem megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	7 959 E/nap	37 j/nap
67	0	86 + 000	88 + 045	2 045,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	1: jó	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	5 015 E/nap	57 j/nap
67	0	88 + 045	88 + 200	155,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	3: tűrhető	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	5 015 E/nap	57 j/nap
67	0	8 + 106	8 + 170	64,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	1: jó	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
67	0	8 + 170	8 + 370	200,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	1: jó	1,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
67	0	8 + 370	8 + 503	133,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	1: jó	1,0	3: tűrhető	1: jó	1: jó	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
67	0	8 + 503	8 + 670	167,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	1: jó	1,0	3: tűrhető	1: jó	2: megfelelő	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
67	0	8 + 670	8 + 770	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	1: jó	1,0	4: nem megfelelő	1: jó	2: megfelelő	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
67	0	8 + 770	9 + 270	500,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	1: jó	1,0	1: jó	1: jó	2: megfelelő	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
67	0	9 + 270	9 + 368	98,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	5: rossz	1,0	2: megfelelő	1: jó	2: megfelelő	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
67	0	9 + 368	9 + 370	2,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	5: rossz	1,0	2: megfelelő	1: jó	2: megfelelő	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
67	0	9 + 370	9 + 404	34,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	5: rossz	1,0	1: jó	1: jó	2: megfelelő	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
67	0	9 + 404	9 + 503	99,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	5: rossz	1,0	1: jó	1: jó	5: rossz	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
67	0	9 + 503	9 + 770	267,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	5: rossz	1,0	1: jó	1: jó	3: tűrhető	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
67	0	9 + 770	9 + 814	44,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	3: tűrhető	2,0	1: jó	1: jó	3: tűrhető	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
67	0	9 + 814	10 + 270	456,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	3: tűrhető	2,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
67	0	10 + 270	10 + 470	200,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	2: megfelelő	1,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
67	0	10 + 470	10 + 503	33,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	2: megfelelő	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
67	0	10 + 503	10 + 670	167,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	2: megfelelő	1,0	1: jó	1: jó	3: tűrhető	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
67	0	10 + 670	10 + 770	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	2: megfelelő	1,0	2: megfelelő	1: jó	3: tűrhető	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
67	0	10 + 770	11 + 070	300,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	3: tűrhető	2,0	1: jó	1: jó	3: tűrhető	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
67	0	11 + 070	11 + 170	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	3: tűrhető	2,0	4: nem megfelelő	2: megfelelő	3: tűrhető	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
67	0	11 + 170	11 + 270	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	3: tűrhető	2,0	2: megfelelő	2: megfelelő	3: tűrhető	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
67	0	11 + 270	11 + 370	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	3: tűrhető	2,0	2: megfelelő	1: jó	3: tűrhető	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
67	0	11 + 370	11 + 470	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	3: tűrhető	1,0	1: jó	1: jó	3: tűrhető	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
67	0	11 + 470	11 + 570	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	3: tűrhető	1,0	2: megfelelő	1: jó	3: tűrhető	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
67	0	11 + 570	11 + 670	100,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	3: tűrhető	1,0	1: jó	1: jó	3: tűrhető	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
67	0	11 + 670	11 + 750	80,0 m	Balatonlelle	Balatonlelle	3: tűrhető	1,0	2: megfelelő	1: jó	3: tűrhető	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
67	0	64 + 841	64 + 989	148,0 m	Gamás	Gamás	4: nem megfelelő	2,0	1: jó	3: tűrhető	2: megfelelő	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	64 + 989	65 + 000	12,0 m	Gamás	Gamás	4: nem megfelelő	2,0	1: jó	2: megfelelő	2: megfelelő	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	65 + 000	65 + 088	88,0 m	Gamás	Gamás	4: nem megfelelő	2,0	1: jó	2: megfelelő	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	65 + 088	65 + 188	100,0 m	Gamás	Gamás	4: nem megfelelő	2,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	65 + 188	65 + 288	100,0 m	Gamás	Gamás	4: nem megfelelő	5,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	65 + 288	65 + 388	100,0 m	Gamás	Gamás	4: nem megfelelő	5,0	1: jó	5: rossz	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	65 + 388	65 + 488	100,0 m	Gamás	Gamás	4: nem megfelelő	5,0	1: jó	4: nem megfelelő	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	65 + 488	65 + 588	100,0 m	Gamás	Gamás	4: nem megfelelő	5,0	1: jó	2: megfelelő	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	65 + 588	65 + 688	100,0 m	Gamás	Gamás	4: nem megfelelő	5,0	3: tűrhető	4: nem megfelelő	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	65 + 688	65 + 788	100,0 m	Gamás	Gamás	5: rossz	5,0	1: jó	2: megfelelő	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	65 + 788	65 + 888	100,0 m	Gamás	Gamás	5: rossz	5,0	3: tűrhető	4: nem megfelelő	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	65 + 888	65 + 988	100,0 m	Gamás	Gamás	5: rossz	5,0	3: tűrhető	2: megfelelő	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	65 + 988	66 + 084	100,0 m	Gamás	Gamás	5: rossz	5,0	2: megfelelő	3: tűrhető	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	66 + 084	66 + 184	100,0 m	Gamás	Gamás	5: rossz	5,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	66 + 184	66 + 284	100,0 m	Gamás	Gamás	5: rossz	5,0	1: jó	3: tűrhető	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	66 + 284	66 + 384	100,0 m	Gamás	Gamás	5: rossz	5,0	2: megfelelő	2: megfelelő	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	66 + 384	66 + 445	61,0 m	Gamás	Gamás	5: rossz	5,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	66 + 445	66 + 484	39,0 m	Gamás	Gamás	5: rossz	5,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	66 + 484	66 + 584	100,0 m	Gamás	Gamás	5: rossz	5,0	2: megfelelő	2: megfelelő	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	66 + 584	66 + 684	100,0 m	Gamás	Gamás	5: rossz	5,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	66 + 684	66 + 784	100,0 m	Gamás	Gamás	5: rossz	5,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	66 + 784	66 + 884	100,0 m	Gamás	Gamás	5: rossz	5,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	66 + 884	66 + 984	100,0 m	Gamás	Gamás	5: rossz	5,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	66 + 984	67 + 181	200,0 m	Gamás	Gamás	5: rossz	5,0	3: tűrhető	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	67 + 181	67 + 209	28,0 m	Gamás	Gamás	3: tűr							

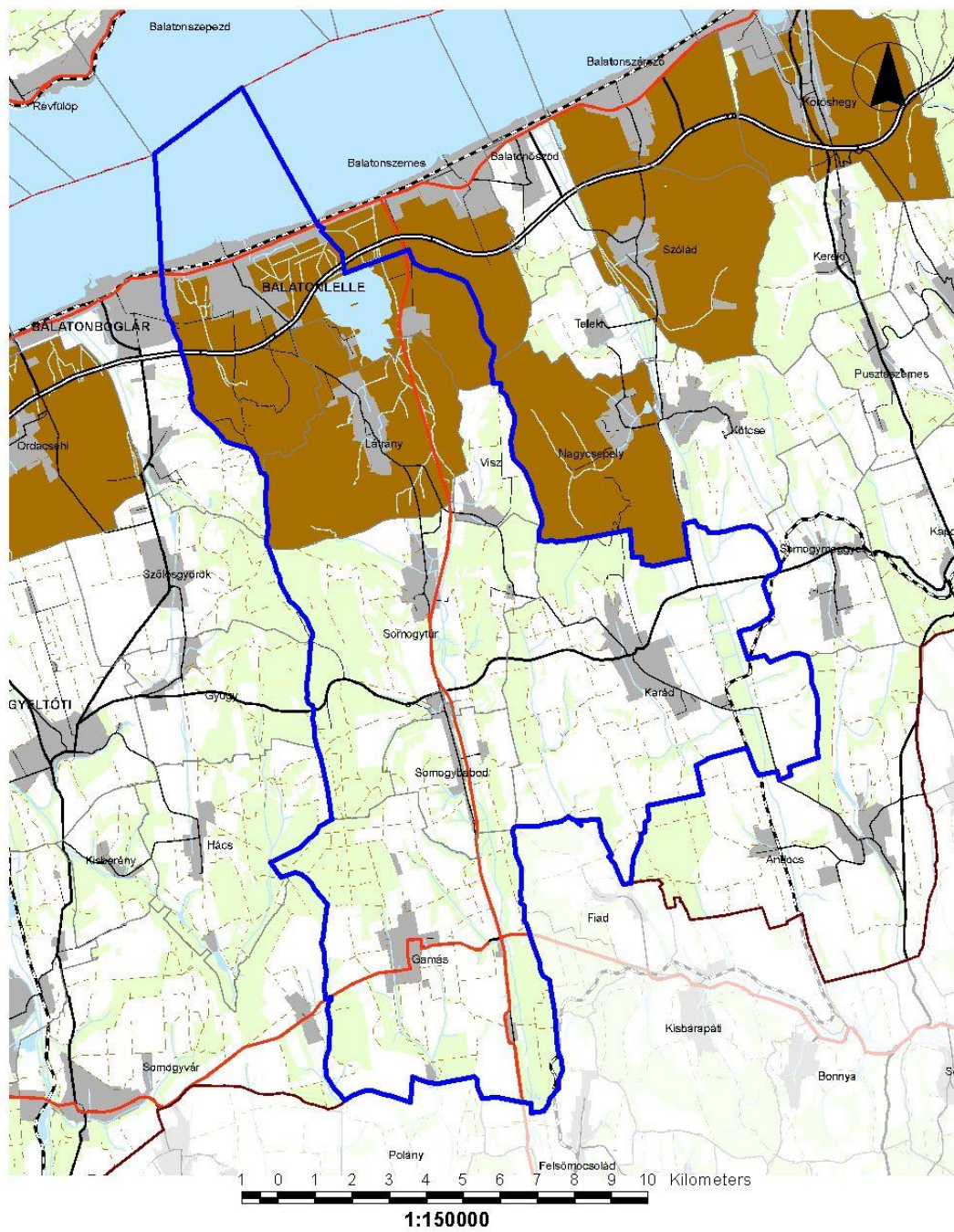
Út száma	Pály a kód	Kezdőszelvény km + m formában	Végyszelvény km + m formában	Részszakasz hossza	Település	Település közigazgatási határ	Burkolat állapota (felületállapot osztályzat)	Deformáció osztályzat	Egyenletesség osztályzat	Nyomvályu mélység osztályzat	Teherbírási osztályzat	Vízvezetési állapota	Évi átlagos napi keresztmetszeiti forgalom (ANF E/nap)	Nehéz tehergépkocsi forgalom
67	0	67 + 781	68 + 176	400,0 m		Gamás	5: rossz	2,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 J/nap
67	0	68 + 176	68 + 276	100,0 m		Gamás	3: tűrhető	1,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 J/nap
67	0	68 + 276	68 + 376	100,0 m		Gamás	3: tűrhető	1,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 J/nap
67	0	68 + 376	68 + 476	100,0 m		Gamás	3: tűrhető	1,0	3: tűrhető	4: nem megfelelő	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 J/nap
67	0	68 + 476	68 + 576	200,0 m		Gamás	3: tűrhető	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 J/nap
67	0	68 + 576	68 + 676	100,0 m		Gamás	5: rossz	4,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 J/nap
67	0	68 + 776	68 + 876	100,0 m		Gamás	5: rossz	4,0	1: jó	2: megfelelő	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 J/nap
67	0	68 + 876	69 + 072	200,0 m		Gamás	5: rossz	4,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 J/nap
67	0	69 + 072	69 + 172	100,0 m		Gamás	5: rossz	4,0	3: tűrhető	2: megfelelő	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 J/nap
67	0	69 + 172	69 + 246	74,0 m		Gamás	5: rossz	1,0	2: megfelelő	2: megfelelő	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 J/nap
67	0	69 + 246	69 + 346	100,0 m		Gamás	5: rossz	1,0	3: tűrhető	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 J/nap
67	0	69 + 346	69 + 446	100,0 m		Gamás	5: rossz	1,0	3: tűrhető	2: megfelelő	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 J/nap
67	0	69 + 446	69 + 546	100,0 m		Gamás	5: rossz	1,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 J/nap
67	0	69 + 546	69 + 746	200,0 m		Gamás	5: rossz	1,0	2: megfelelő	2: megfelelő	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 J/nap
67	0	69 + 746	69 + 846	100,0 m		Gamás	5: rossz	1,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 J/nap
67	0	69 + 846	69 + 946	100,0 m		Gamás	5: rossz	1,0	3: tűrhető	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 J/nap
67	0	69 + 946	70 + 000	57,0 m		Gamás	5: rossz	1,0	1: jó	2: megfelelő	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 J/nap
67	0	70 + 000	70 + 243	243,0 m		Garrás	5: rossz	1,0	1: jó	2: megfelelő	2: megfelelő	1: jó	5 148 E/nap	54 J/nap
67	0	70 + 243	70 + 743	500,0 m		Garrás	5: rossz	1,0	2: megfelelő	2: megfelelő	2: megfelelő	1: jó	5 148 E/nap	54 J/nap
67	0	70 + 743	70 + 843	100,0 m		Garrás	5: rossz	1,0	5: rossz	2: megfelelő	3: tűrhető	1: jó	5 148 E/nap	54 J/nap
67	0	70 + 843	70 + 943	100,0 m		Garrás	5: rossz	1,0	4: nem megfelelő	1: jó	2: megfelelő	1: jó	5 148 E/nap	54 J/nap
67	0	70 + 943	71 + 039	100,0 m		Garrás	5: rossz	1,0	1: jó	2: megfelelő	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 J/nap
67	0	71 + 039	71 + 139	100,0 m		Garrás	5: rossz	1,0	3: tűrhető	1: jó	2: megfelelő	1: jó	5 148 E/nap	54 J/nap
67	0	71 + 139	71 + 844	705,0 m		Garrás	5: rossz	1,0	1: jó	1: jó	2: megfelelő	1: jó	5 148 E/nap	54 J/nap
67	0	71 + 844	72 + 000	161,0 m		Garrás	3: tűrhető	1,0	1: jó	1: jó	2: megfelelő	1: jó	5 148 E/nap	54 J/nap
67	0	72 + 000	72 + 171	171,0 m		Garrás	3: tűrhető	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 J/nap
67107	0	0 + 000	0 + 500	500,0 m		Garrás	5: rossz	5,0	4: nem megfelelő	1: jó	5: rossz	1: jó	423 E/nap	4 J/nap
67107	0	0 + 500	2 + 482	1 982,0 m		Garrás	5: rossz	5,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	423 E/nap	4 J/nap
67107	0	2 + 482	2 + 500	18,0 m	Garrás	Garrás	5: rossz	5,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	423 E/nap	4 J/nap
67107	0	2 + 500	3 + 104	609,0 m	Garrás	Garrás	5: rossz	4,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	423 E/nap	4 J/nap
6514	0	3 + 422	3 + 492	70,0 m		Karád	3: tűrhető	5,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	2: még megfelelő	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	3 + 492	3 + 552	60,0 m		Karád	2: megfelelő	5,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	2: még megfelelő	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	3 + 552	3 + 652	100,0 m		Karád	2: megfelelő	5,0	5: rossz	2: megfelelő	5: rossz	2: még megfelelő	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	3 + 652	3 + 852	200,0 m		Karád	2: megfelelő	5,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	2: még megfelelő	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	3 + 852	3 + 992	140,0 m		Karád	2: megfelelő	4,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	2: még megfelelő	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	3 + 992	4 + 252	260,0 m		Karád	3: tűrhető	4,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	4 + 252	4 + 352	100,0 m		Karád	3: tűrhető	4,0	4: nem megfelelő	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	4 + 352	4 + 992	640,0 m		Karád	3: tűrhető	4,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	4 + 992	5 + 352	360,0 m		Karád	4: nem megfelelő	4,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	5 + 352	5 + 492	140,0 m		Karád	4: nem megfelelő	5,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	5 + 492	5 + 652	160,0 m		Karád	5: rossz	5,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	5 + 652	5 + 752	100,0 m		Karád	5: rossz	5,0	5: rossz	3: tűrhető	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	5 + 752	5 + 852	100,0 m		Karád	5: rossz	5,0	5: rossz	2: megfelelő	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	5 + 852	6 + 152	300,0 m		Karád	5: rossz	4,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	6 + 152	6 + 219	67,0 m		Karád	5: rossz	4,0	4: nem megfelelő	5: rossz	1: jó	5: rossz	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	6 + 219	6 + 419	200,0 m		Karád	5: rossz	5,0	5: rossz	2: megfelelő	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	6 + 419	6 + 719	300,0 m		Karád	5: rossz	5,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	6 + 719	7 + 219	500,0 m		Karád	3: tűrhető	5,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	7 + 219	7 + 319	100,0 m		Karád	3: tűrhető	3,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	7 + 319	7 + 419	100,0 m		Karád	3: tűrhető	3,0	4: nem megfelelő	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	7 + 419	7 + 436	17,0 m		Karád	3: tűrhető	3,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	7 + 436	7 + 519	83,0 m	Karád	Karád	3: tűrhető	3,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	7 + 519	7 + 719	200,0 m	Karád	Karád	3: tűrhető	3,0	5: rossz	3: tűrhető	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	7 + 719	8 + 216	500,0 m	Karád	Karád	4: nem megfelelő	3,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	8 + 216	8 + 516	300,0 m	Karád	Karád	4: nem megfelelő	1,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	8 + 516	8 + 716	200,0 m	Karád	Karád	2: megfelelő	1,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	8 + 716	8 + 816	100,0 m	Karád	Karád	2: megfelelő	3,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	8 + 816	8 + 916	100,0 m	Karád	Karád	2: megfelelő	3,0	5: rossz	2: megfelelő	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	8 + 916	9 + 021	100,0 m	Karád	Karád	2: megfelelő	3,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	9 + 021	9 + 221	200,0 m	Karád	Karád	3: tűrhető	3,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	2: még megfelelő	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	9 + 221	9 + 421	200,0 m	Karád	Karád	3: tűrhető	5,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	2: még megfelelő	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	9 + 421	9 + 521	100,0 m	Karád	Karád	3: tűrhető	5,0	4: nem megfelelő	1: jó	5: rossz	2: még megfelelő	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	9 + 521	9 + 921	400,0 m	Karád	Karád	5: rossz	5,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	2: még megfelelő	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	9 + 921	10 + 024	100,0 m	Karád	Karád	5: rossz	5,0	5: rossz	2: megfelelő	5: rossz	2: még megfelelő	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	10 + 024	10 + 124	100,0 m	Karád	Karád	5: rossz	5,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	2: még megfelelő	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	10 + 124	10 + 224	100,0 m	Karád	Karád	5: rossz	5,0	4: nem megfelelő	1: jó	5: rossz	2: még megfelelő	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	10 + 224	10 + 323	99,0 m	Karád	Karád	5: rossz	5,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	2: még megfelelő	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	10 + 323	10 + 724	401,0 m	Karád	Karád	5: rossz	5,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	2: még megfelelő	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	10 + 724	11 + 023	300,0 m	Karád	Karád	5: rossz	4,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	2: még megfelelő	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	11 + 023	11 + 523	500,0 m	Karád	Karád	3: tűrhető	4,0	4: nem megfelelő	1: jó	5: rossz	2: még megfelelő	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	11 + 523	11 + 823	300,0 m	Karád	Karád	2: megfelelő	4,0	3: tűrhető	1: jó	5: rossz	2: még megfelelő	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	11 + 823	11 + 923	100,0 m	Karád	Karád	2: megfelelő	4,0	2: megfelelő	1: jó	5: rossz	2: még megfelelő	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	11 + 923	12 + 023	100,0 m	Karád	Karád	2: megfelelő	4,0	3: tűrhető	1: jó	5: rossz	2: még megfelelő	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	12 + 023	12 + 123	100,0 m	Karád	Karád	3: tűrhető	4,0	3: tűrhető	1: jó	5: rossz	2: még megfelelő	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	12 + 123	12 + 223	100,0 m	Karád	Karád	3: tűrhető	4,0	4: nem megfelelő	1: jó	5: rossz	2: még megfelelő	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	12 + 223	12 + 323	100,0 m	Karád	Karád	3: tűrhető	4,0	3: tűrhető	1: jó	5: rossz	2: még megfelelő	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	12 + 323	12 + 523	200,0 m	Karád	Karád	3: tűrhető	4,0	4: nem megfelelő	1: jó	5: rossz	2: még megfelelő	637 E/nap	5 J/nap
6514	0	12 + 523	12 + 534	11,0 m	Karád	Karád	3: tűrhető	4,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	2: még megfelelő	637 E/nap	5 J/nap
65312	0	0 + 000	0 + 273	273,0 m		Karád	5: rossz	4,0	4: nem megfelelő	2: megfelelő	3: nem működő	208 E/nap	7 J/nap	
65312	0	0 + 273	0 + 280	7,0 m		Karád	5: rossz	4,0	4: nem megfelelő	2: megfelelő	3: tűrhető	3: nem működő	208 E/nap	7 J/nap
67	0	78 + 148	78 + 648	500,0 m		Látrány	1: jó	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	5 015 E/nap	57 J/nap	
67	0	78 + 648	79 + 648	1 000,0 m		Látrány	3: tűrhető	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	5 015 E/nap	57 J/nap	
67	0	79 + 648	80 + 148	500,0 m		Látrány	1: jó	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	5 015 E/nap	57 J/nap	
67	0	80 + 148	80 + 548	400,0 m		Látrány	2: megfelelő	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	5 015 E/nap	57 J/nap	
67	0	80 + 548	80 + 648	100,0 m		Látrány	2: megfelelő	1,0	1: jó	2: megfelelő	1: jó	5 015 E/nap	57 J/nap	
67	0	80 + 648	80 + 748	100,0 m		Látrány	1: jó	1,0	1: jó	2: megfelelő	1: jó	5 015 E/nap	57 J/nap	
67	0	80 + 748	80 + 848	100,0 m		Látrány	1: jó	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	5 015 E/nap	57 J/nap	
67	0	80 + 848	80 + 948	100,0 m		Látrány	1: jó	1,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	5 015 E/nap	57 J/nap	
67	0	80 + 948	81 + 145	197,0 m		Látrány	1: jó	1,0	3: tűrhető	1: jó	1: jó	5 015 E/nap	57 J/nap	
67	0	81 + 145	81 + 545	400,0 m		Látrány	1: jó	1,0	1: jó	1:				

Út száma	Pály a kód	Kezdőszelvény km + m formában	Végyszelvény km + m formában	Részszakasz hossza	Település	Település közigazgatási határ	Burkolat állapota (főleletállapot osztályzat)	Deformáció osztályzat	Egyenetlenség osztályzat	Nyomvályú mélység osztályzat	Teherbírási osztályzat	Vízvezetési állapota	Évi átlagos napi keresztmetszeti forgalom (ANF E/nap)	Nehéz tehergépkocsi forgalom
67	0	82 + 045	84 + 545	2 500,0 m	Látrány	Látrány	1: jó	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	5 015 E/nap	57 j/nap
67	0	84 + 545	85 + 045	500,0 m	Látrány	Látrány	4: nem megfelelő	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	5 015 E/nap	57 j/nap
67	0	85 + 045	86 + 000	955,0 m	Látrány	Látrány	1: jó	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	5 015 E/nap	57 j/nap
6514	0	16 + 675	16 + 703	28,0 m	Látrány	Látrány	3: tűrhető	4,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	3: nem működő	637 E/nap	5 j/nap
6514	0	16 + 703	16 + 803	100,0 m	Látrány	Látrány	3: tűrhető	4,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap
6514	0	16 + 803	16 + 1003	200,0 m	Látrány	Látrány	3: tűrhető	4,0	4: nem megfelelő	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap
6514	0	16 + 1003	17 + 027	100,0 m	Látrány	Látrány	3: tűrhető	4,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap
6514	0	17 + 027	17 + 227	200,0 m	Látrány	Látrány	3: tűrhető	4,0	4: nem megfelelő	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap
6514	0	17 + 227	17 + 327	100,0 m	Látrány	Látrány	3: tűrhető	4,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap
6514	0	17 + 327	17 + 527	200,0 m	Látrány	Látrány	3: tűrhető	4,0	4: nem megfelelő	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap
6514	0	17 + 527	17 + 627	100,0 m	Látrány	Látrány	3: tűrhető	4,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap
6514	0	17 + 627	18 + 051	400,0 m	Látrány	Látrány	3: tűrhető	5,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap
6514	0	18 + 051	18 + 151	100,0 m	Látrány	Látrány	3: tűrhető	4,0	4: nem megfelelő	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap
6514	0	18 + 151	18 + 251	100,0 m	Látrány	Látrány	3: tűrhető	4,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap
6514	0	18 + 251	18 + 351	100,0 m	Látrány	Látrány	3: tűrhető	4,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap
6514	0	18 + 351	18 + 392	41,0 m	Látrány	Látrány	3: tűrhető	4,0	3: tűrhető	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap
6514	0	18 + 392	18 + 446	54,0 m	Látrány	Látrány	3: tűrhető	4,0	3: tűrhető	1: jó	3: tűrhető	1: jó	637 E/nap	5 j/nap
6515	0	0 + 000	0 + 100	100,0 m	Látrány	Látrány	3: tűrhető	5,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	3: nem működő	52 E/nap	1 j/nap
6515	0	0 + 100	0 + 110	10,0 m	Látrány	Látrány	3: tűrhető	5,0	5: rossz	2: megfelelő	5: rossz	3: nem működő	52 E/nap	1 j/nap
6713	0	2 + 768	2 + 804	36,0 m	Látrány	Látrány	3: tűrhető	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	1 398 E/nap	18 j/nap
6713	0	2 + 804	3 + 304	500,0 m	Látrány	Látrány	3: tűrhető	2,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	1 398 E/nap	18 j/nap
6713	0	3 + 304	3 + 804	500,0 m	Látrány	Látrány	5: rossz	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	1 398 E/nap	18 j/nap
6713	0	3 + 804	4 + 270	466,0 m	Látrány	Látrány	5: rossz	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	2: még megfelelő	1 398 E/nap	18 j/nap
6713	0	4 + 270	4 + 370	100,0 m	Látrány	Látrány	3: tűrhető	4,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	2: még megfelelő	4 145 E/nap	31 j/nap
6713	0	4 + 370	4 + 503	133,0 m	Látrány	Látrány	3: tűrhető	4,0	1: jó	1: jó	1: jó	2: még megfelelő	4 145 E/nap	31 j/nap
6713	0	4 + 503	4 + 605	102,0 m	Látrány	Látrány	3: tűrhető	4,0	1: jó	1: jó	2: megfelelő	2: még megfelelő	4 145 E/nap	31 j/nap
6713	0	4 + 605	4 + 770	165,0 m	Látrány	Látrány	3: tűrhető	4,0	1: jó	1: jó	2: megfelelő	2: még megfelelő	4 145 E/nap	31 j/nap
6713	0	4 + 770	4 + 870	100,0 m	Látrány	Látrány	4: nem megfelelő	5,0	1: jó	1: jó	2: megfelelő	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
6713	0	4 + 870	4 + 970	100,0 m	Látrány	Látrány	4: nem megfelelő	5,0	2: megfelelő	2: megfelelő	2: megfelelő	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
6713	0	4 + 970	5 + 170	200,0 m	Látrány	Látrány	4: nem megfelelő	5,0	1: jó	1: jó	2: megfelelő	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
6713	0	5 + 170	5 + 270	100,0 m	Látrány	Látrány	4: nem megfelelő	5,0	2: megfelelő	1: jó	2: megfelelő	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
6713	0	5 + 270	5 + 503	233,0 m	Látrány	Látrány	4: nem megfelelő	5,0	1: jó	1: jó	2: megfelelő	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
6713	0	5 + 503	5 + 570	67,0 m	Látrány	Látrány	4: nem megfelelő	5,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
6713	0	5 + 570	5 + 670	100,0 m	Látrány	Látrány	4: nem megfelelő	5,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
6713	0	5 + 670	5 + 770	100,0 m	Látrány	Látrány	4: nem megfelelő	5,0	1: jó	2: megfelelő	1: jó	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
6713	0	5 + 770	6 + 070	300,0 m	Látrány	Látrány	4: nem megfelelő	5,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
6713	0	6 + 070	6 + 270	200,0 m	Látrány	Látrány	4: nem megfelelő	5,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
6713	0	6 + 270	6 + 670	400,0 m	Látrány	Látrány	3: tűrhető	5,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
6713	0	6 + 670	6 + 770	100,0 m	Látrány	Látrány	3: tűrhető	5,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
6713	0	6 + 770	6 + 969	199,0 m	Látrány	Látrány	5: rossz	4,0	1: jó	2: megfelelő	1: jó	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
6713	0	6 + 969	7 + 170	201,0 m	Látrány	Látrány	5: rossz	4,0	1: jó	2: megfelelő	1: jó	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
6713	0	7 + 170	7 + 270	100,0 m	Látrány	Látrány	3: rossz	4,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
6713	0	7 + 270	7 + 570	300,0 m	Látrány	Látrány	3: rossz	5,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
6713	0	7 + 570	7 + 670	100,0 m	Látrány	Látrány	5: rossz	5,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
6713	0	7 + 670	7 + 770	100,0 m	Látrány	Látrány	5: rossz	5,0	3: tűrhető	1: jó	1: jó	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
6713	0	7 + 770	7 + 870	100,0 m	Látrány	Látrány	1: jó	1,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
6713	0	7 + 870	8 + 106	236,0 m	Látrány	Látrány	1: jó	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	4 145 E/nap	31 j/nap
67	0	72 + 171	72 + 339	168,0 m	Somogybabad	Somogybabad	3: tűrhető	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	72 + 339	72 + 534	195,0 m	Somogybabad	Somogybabad	5: rossz	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	72 + 534	72 + 544	10,0 m	Somogybabad	Somogybabad	5: rossz	1,0	3: tűrhető	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	72 + 544	72 + 734	190,0 m	Somogybabad	Somogybabad	5: rossz	1,0	3: tűrhető	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	72 + 734	73 + 000	272,0 m	Somogybabad	Somogybabad	5: rossz	1,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	73 + 000	73 + 028	28,0 m	Somogybabad	Somogybabad	5: rossz	1,0	2: megfelelő	1: jó	3: tűrhető	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	73 + 028	73 + 128	100,0 m	Somogybabad	Somogybabad	5: rossz	1,0	3: tűrhető	1: jó	3: tűrhető	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	73 + 128	73 + 228	100,0 m	Somogybabad	Somogybabad	5: rossz	1,0	4: nem megfelelő	1: jó	3: tűrhető	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	73 + 228	73 + 328	100,0 m	Somogybabad	Somogybabad	5: rossz	5,0	2: megfelelő	1: jó	3: tűrhető	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	73 + 328	73 + 428	100,0 m	Somogybabad	Somogybabad	5: rossz	5,0	3: tűrhető	1: jó	3: tűrhető	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	73 + 428	73 + 528	100,0 m	Somogybabad	Somogybabad	5: rossz	5,0	3: tűrhető	2: megfelelő	3: tűrhető	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	73 + 528	73 + 628	100,0 m	Somogybabad	Somogybabad	5: rossz	5,0	1: jó	1: jó	3: tűrhető	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	73 + 628	73 + 728	100,0 m	Somogybabad	Somogybabad	5: rossz	5,0	3: tűrhető	1: jó	3: tűrhető	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	73 + 728	74 + 000	277,0 m	Somogybabad	Somogybabad	5: rossz	5,0	1: jó	1: jó	3: tűrhető	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	74 + 000	74 + 023	23,0 m	Somogybabad	Somogybabad	5: rossz	5,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	74 + 023	74 + 123	100,0 m	Somogybabad	Somogybabad	5: rossz	5,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	74 + 123	74 + 523	400,0 m	Somogybabad	Somogybabad	5: rossz	5,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	74 + 523	74 + 623	100,0 m	Somogybabad	Somogybabad	5: rossz	5,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	74 + 623	74 + 723	100,0 m	Somogybabad	Somogybabad	5: rossz	5,0	3: tűrhető	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	74 + 723	74 + 823	100,0 m	Somogybabad	Somogybabad	5: rossz	5,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	74 + 823	75 + 018	200,0 m	Somogybabad	Somogybabad	5: rossz	5,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	75 + 018	75 + 118	100,0 m	Somogybabad	Somogybabad	5: rossz	5,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	75 + 118	75 + 518	400,0 m	Somogybabad	Somogybabad	5: rossz	5,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	75 + 518	75 + 718	200,0 m	Somogybabad	Somogybabad	5: rossz	5,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	75 + 718	75 + 818	100,0 m	Somogybabad	Somogybabad	5: rossz	4,0	3: tűrhető	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	75 + 818	75 + 918	100,0 m	Somogybabad	Somogybabad	5: rossz	4,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	75 + 918	76 + 127	210,0 m	Somogybabad	Somogybabad	5: rossz	4,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	76 + 127	76 + 217	90,0 m	Somogytúr	Somogytúr	5: rossz	4,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	76 + 217	76 + 317	100,0 m	Somogytúr	Somogytúr	5: rossz	4,0	1: jó	2: megfelelő	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	76 + 317	76 + 517	200,0 m	Somogytúr	Somogytúr	5: rossz	4,0	1: jó	3: tűrhető	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	76 + 517	76 + 617	100,0 m	Somogytúr	Somogytúr	5: rossz	4,0	3: tűrhető	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	76 + 617	76 + 717	100,0 m	Somogytúr	Somogytúr	5: rossz	4,0	1: jó	2: megfelelő	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	76 + 717	76 + 917	200,0 m	Somogytúr	Somogytúr	5: rossz	1,0	2: megfelelő	2: megfelelő	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	76 + 917	77 + 022	100,0 m	Somogytúr	Somogytúr	5: rossz	1,0	1: jó	3: tűrhető	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	77 + 022	77 + 122	100,0 m	Somogytúr	Somogytúr	5: rossz	1,0	1: jó	2: megfelelő	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	77 + 122	77 + 222	100,0 m	Somogytúr	Somogytúr	5: rossz	1,0	1: jó	3: tűrhető	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	77 + 222	77 + 522	300,0 m	Somogytúr	Somogytúr	5: rossz	1,0	1: jó	2: megfelelő	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	77 + 522	77 + 622	100,0 m	Somogytúr	Somogytúr	5: rossz	1,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap
67	0	77 + 622	77 + 719</											

Út száma	Pályakód	Kezdőszelvény km + m formában	Végelszelvény km + m formában	Résszakasz hossza	Település	Település közigazgatási határ	Burkolat állapota (felületállapot osztályzat)	Deformáció osztályzat	Egyenetlenség osztályzat	Nyomvályú mélység osztályzat	Teherbírási osztályzat	Vízvezetési állapota	Évi átlagos napi keresztmetszeti forgalom (ANF E/nap)	Nehéz tehergépkocsi forgalom
6514	0	13 + 124	13 + 224	100,0 m	Somogytúr	3: tűrhető	5,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap	
6514	0	13 + 224	13 + 324	100,0 m	Somogytúr	3: tűrhető	4,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap	
6514	0	13 + 324	13 + 424	100,0 m	Somogytúr	3: tűrhető	4,0	4: nem megfelelő	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap	
6514	0	13 + 424	13 + 524	100,0 m	Somogytúr	3: tűrhető	4,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap	
6514	0	13 + 524	13 + 724	200,0 m	Somogytúr	2: megfelelő	4,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap	
6514	0	13 + 724	14 + 025	300,0 m	Somogytúr	2: megfelelő	5,0	4: nem megfelelő	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap	
6514	0	14 + 025	14 + 125	100,0 m	Somogytúr	3: tűrhető	5,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap	
6514	0	14 + 125	14 + 225	100,0 m	Somogytúr	3: tűrhető	5,0	4: nem megfelelő	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap	
6514	0	14 + 225	14 + 525	300,0 m	Somogytúr	3: tűrhető	4,0	3: tűrhető	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap	
6514	0	14 + 525	14 + 725	200,0 m	Somogytúr	2: megfelelő	4,0	4: nem megfelelő	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap	
6514	0	14 + 725	14 + 825	100,0 m	Somogytúr	2: megfelelő	4,0	2: megfelelő	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap	
6514	0	14 + 825	15 + 027	200,0 m	Somogytúr	2: megfelelő	4,0	3: tűrhető	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap	
6514	0	15 + 027	15 + 064	37,0 m	Somogytúr	5: rossz	4,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap	
6514	0	16 + 337	16 + 675	338,0 m	Somogytúr	3: tűrhető	4,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	3: nem működő	637 E/nap	5 j/nap	
6515	0	0 + 110	0 + 200	90,0 m	Somogytúr	3: tűrhető	5,0	5: rossz	2: megfelelő	5: rossz	3: nem működő	52 E/nap	1 j/nap	
6515	0	0 + 200	0 + 500	300,0 m	Somogytúr	3: tűrhető	5,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	3: nem működő	52 E/nap	1 j/nap	
6515	0	0 + 500	0 + 600	100,0 m	Somogytúr	3: tűrhető	5,0	5: rossz	2: megfelelő	5: rossz	1: jó	52 E/nap	1 j/nap	
6515	0	0 + 600	1 + 126	516,0 m	Somogytúr	3: tűrhető	5,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	52 E/nap	1 j/nap	
6713	0	0 + 100	0 + 100	100,0 m	Somogytúr	5: rossz	5,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	1 398 E/nap	18 j/nap	
6713	0	0 + 100	0 + 351	251,0 m	Somogytúr	5: rossz	5,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	1 398 E/nap	18 j/nap	
6713	0	0 + 351	0 + 500	149,0 m	Somogytúr	5: rossz	5,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	1 398 E/nap	18 j/nap	
6713	0	0 + 500	0 + 600	100,0 m	Somogytúr	5: rossz	4,0	2: megfelelő	1: jó	1: jó	1: jó	1 398 E/nap	18 j/nap	
6713	0	0 + 600	1 + 000	400,0 m	Somogytúr	5: rossz	4,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	1 398 E/nap	18 j/nap	
6713	0	1 + 000	1 + 583	583,0 m	Somogytúr	5: rossz	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	1 398 E/nap	18 j/nap	
6713	0	1 + 583	2 + 000	417,0 m	Somogytúr	5: rossz	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	1 398 E/nap	18 j/nap	
6713	0	2 + 000	2 + 768	768,0 m	Somogytúr	3: tűrhető	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	1 398 E/nap	18 j/nap	
67	0	77 + 719	77 + 827	108,0 m	Visz	5: rossz	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap	
67	0	77 + 827	78 + 148	321,0 m	Visz	1: jó	1,0	1: jó	1: jó	1: jó	1: jó	5 148 E/nap	54 j/nap	
6514	0	15 + 064	15 + 161	97,0 m	Visz	5: rossz	4,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap	
6514	0	15 + 161	15 + 227	66,0 m	Visz	5: rossz	4,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap	
6514	0	15 + 227	16 + 156	429,0 m	Visz	5: rossz	5,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap	
6514	0	16 + 156	16 + 227	71,0 m	Visz	5: rossz	2,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap	
6514	0	16 + 227	16 + 277	50,0 m	Visz	5: rossz	2,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap	
6514	0	16 + 277	16 + 320	43,0 m	Visz	5: rossz	2,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	1: jó	637 E/nap	5 j/nap	
6514	0	16 + 320	16 + 337	17,0 m	Visz	3: tűrhető	4,0	5: rossz	1: jó	5: rossz	3: nem működő	637 E/nap	5 j/nap	

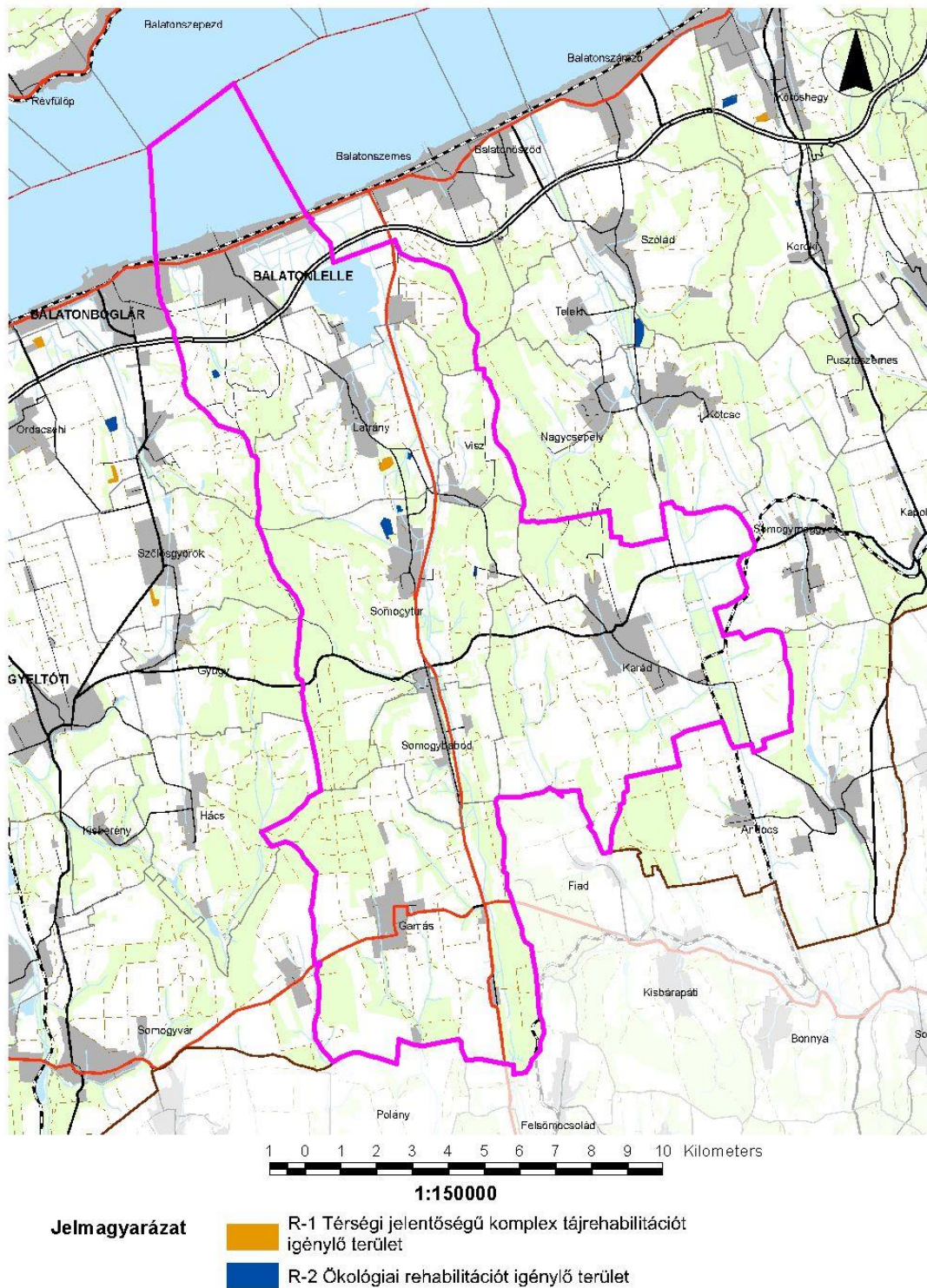
Mentés időpontja: 2016. július 14. csütörtök, 08:06
A mentés az OKA2000 rendszerrel készült.
Idősr dátum: 2016.07.14

2. sz. ábra: Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete

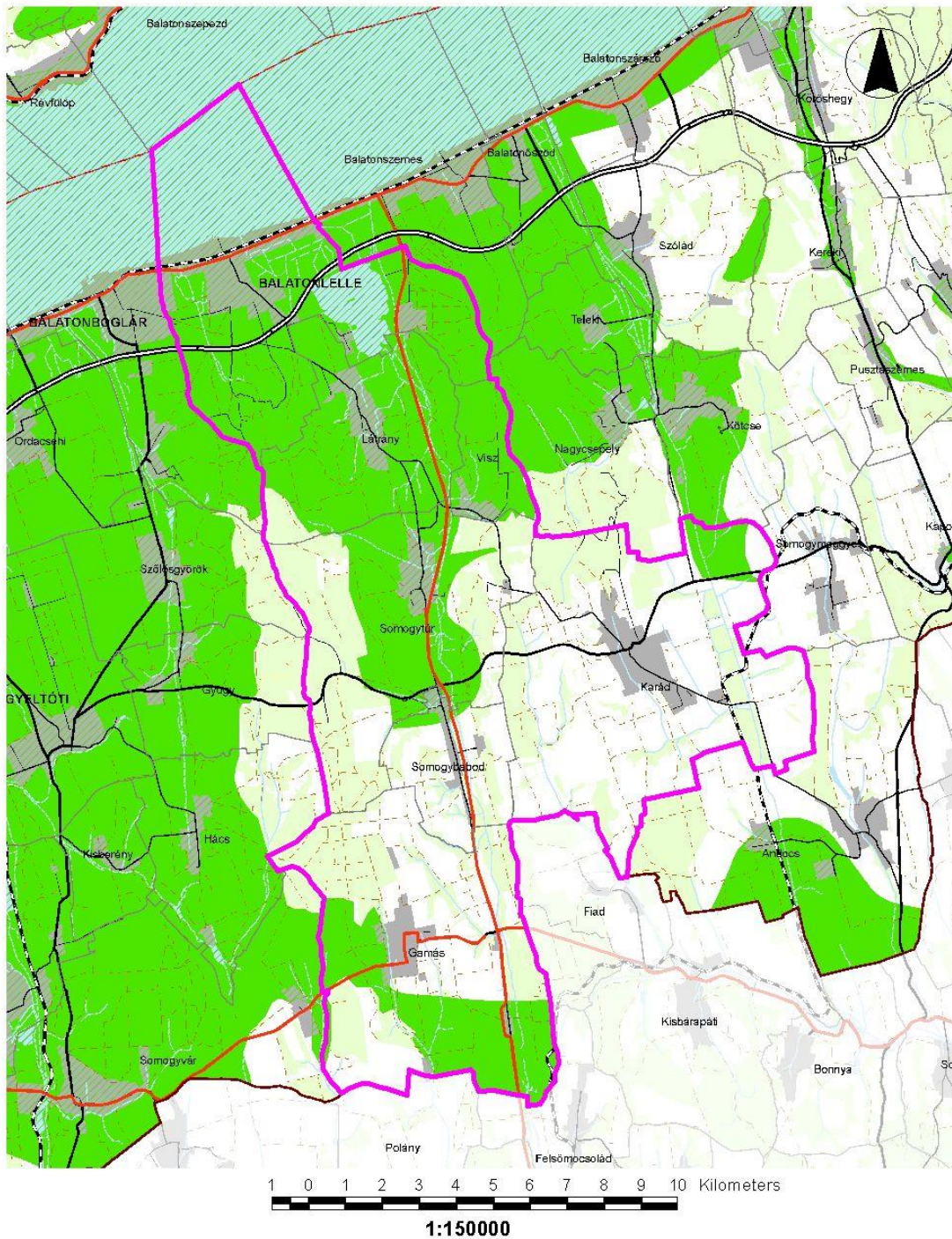

Jelmagyarázat A-1 Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület

3. sz. ábra: A térségi jelentőségű komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete, és az ökológiai rehabilitációt igénylő terület övezete

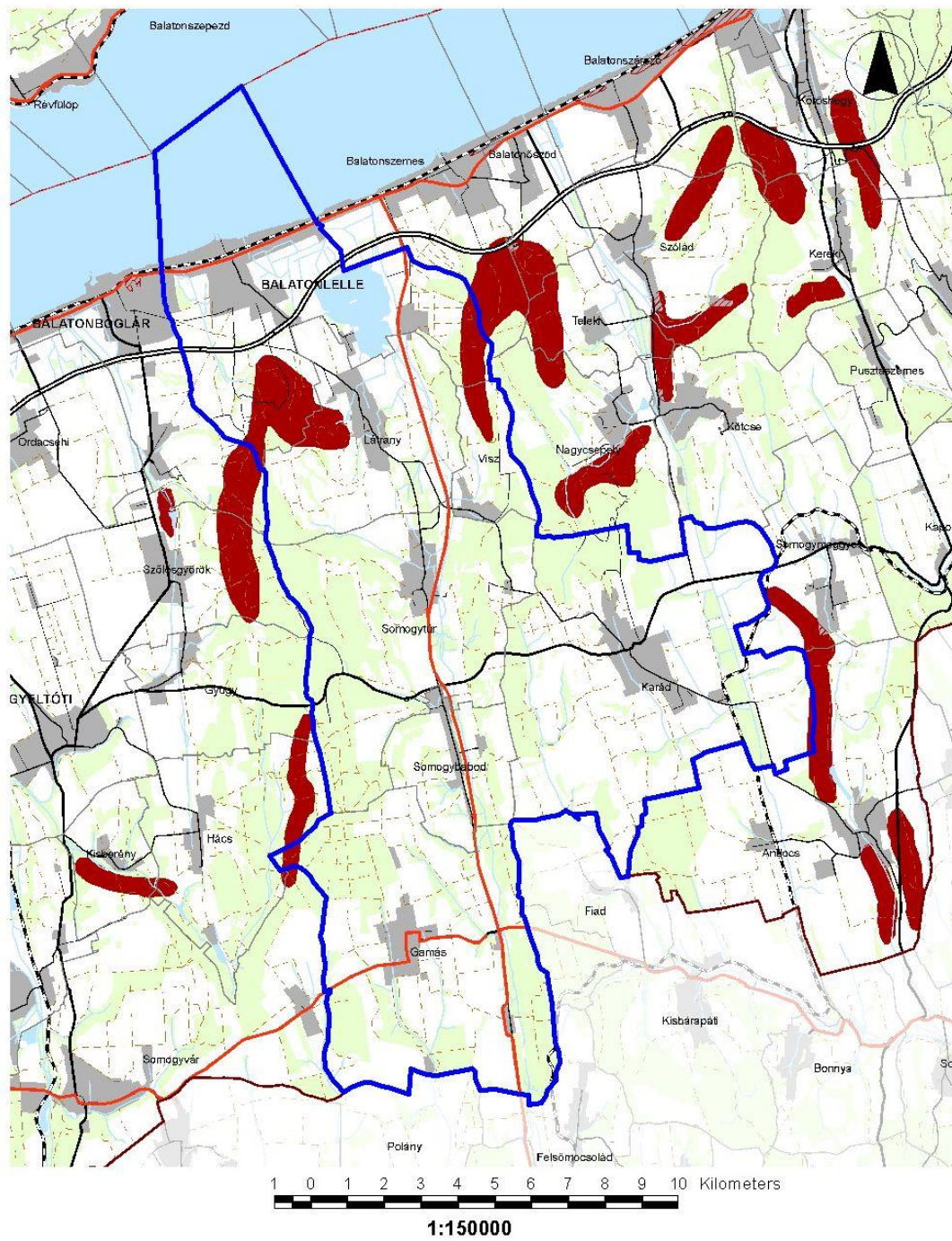
4. sz. ábra: A felszíni szennyezésre fokozottan érzékeny terület övezete

Jelmagyarázat

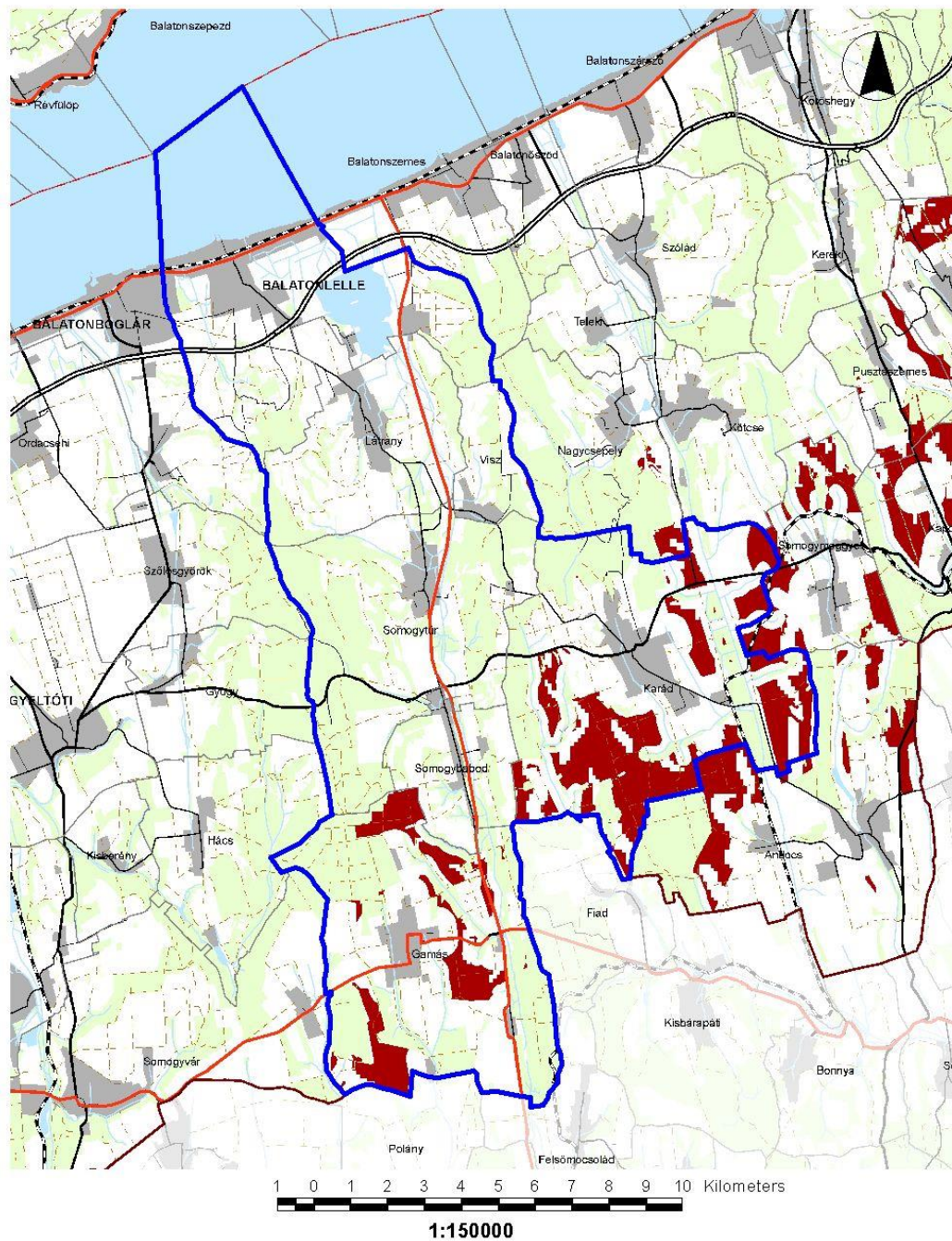
- SZ-1 Felszíni szennyezésre fokozottan érzékeny terület
- SZ-1 Felszíni szennyezésre fokozottan érzékeny terület övezetébe tartozó települési térség

5. sz. ábra: A földtani veszélyforrás terület övezete

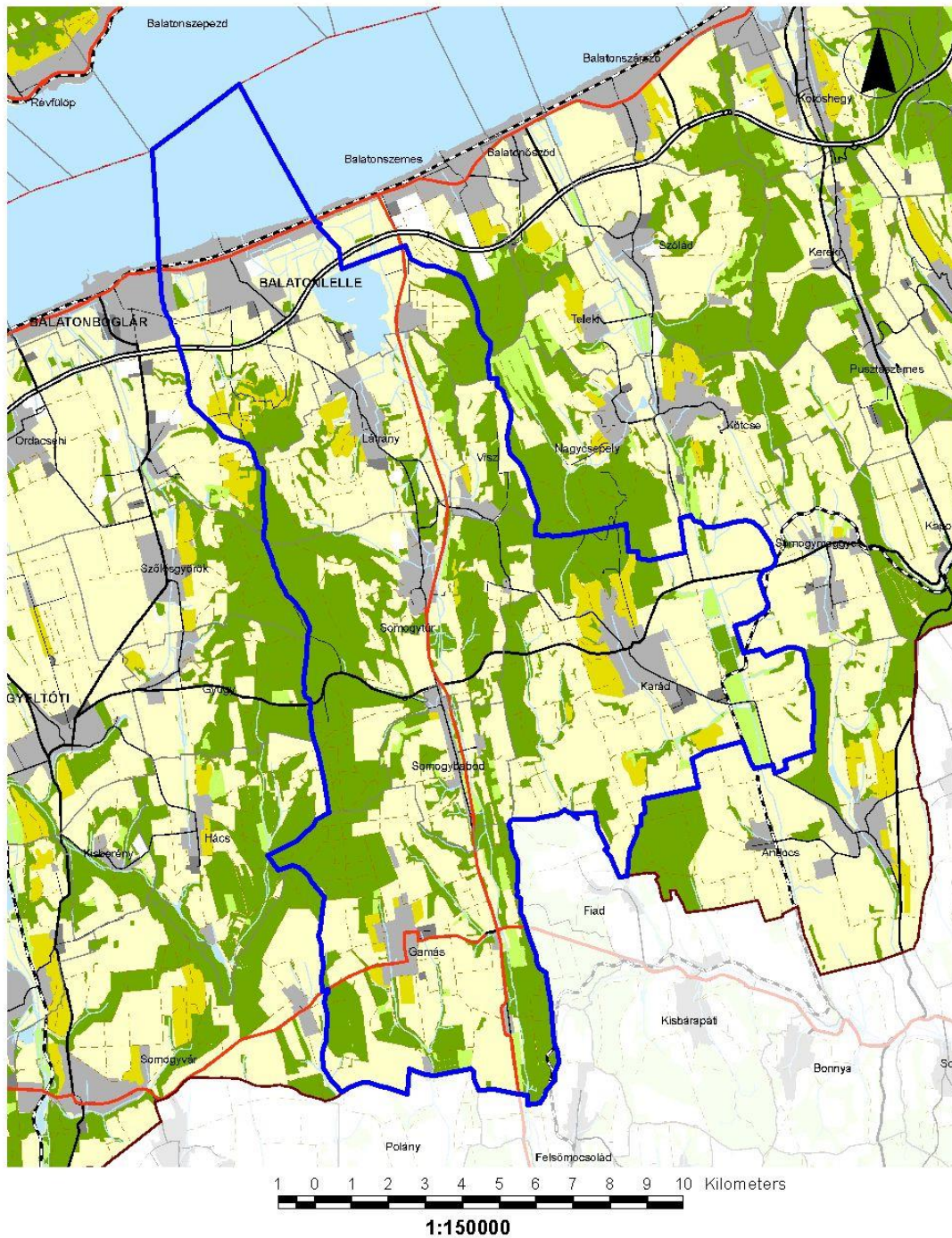

- Jelmagyarázat**
- P-1 Földtani veszélyforrás terület
 - P-1 Földtani veszélyforrás terület övezetébe tartozó települési térség

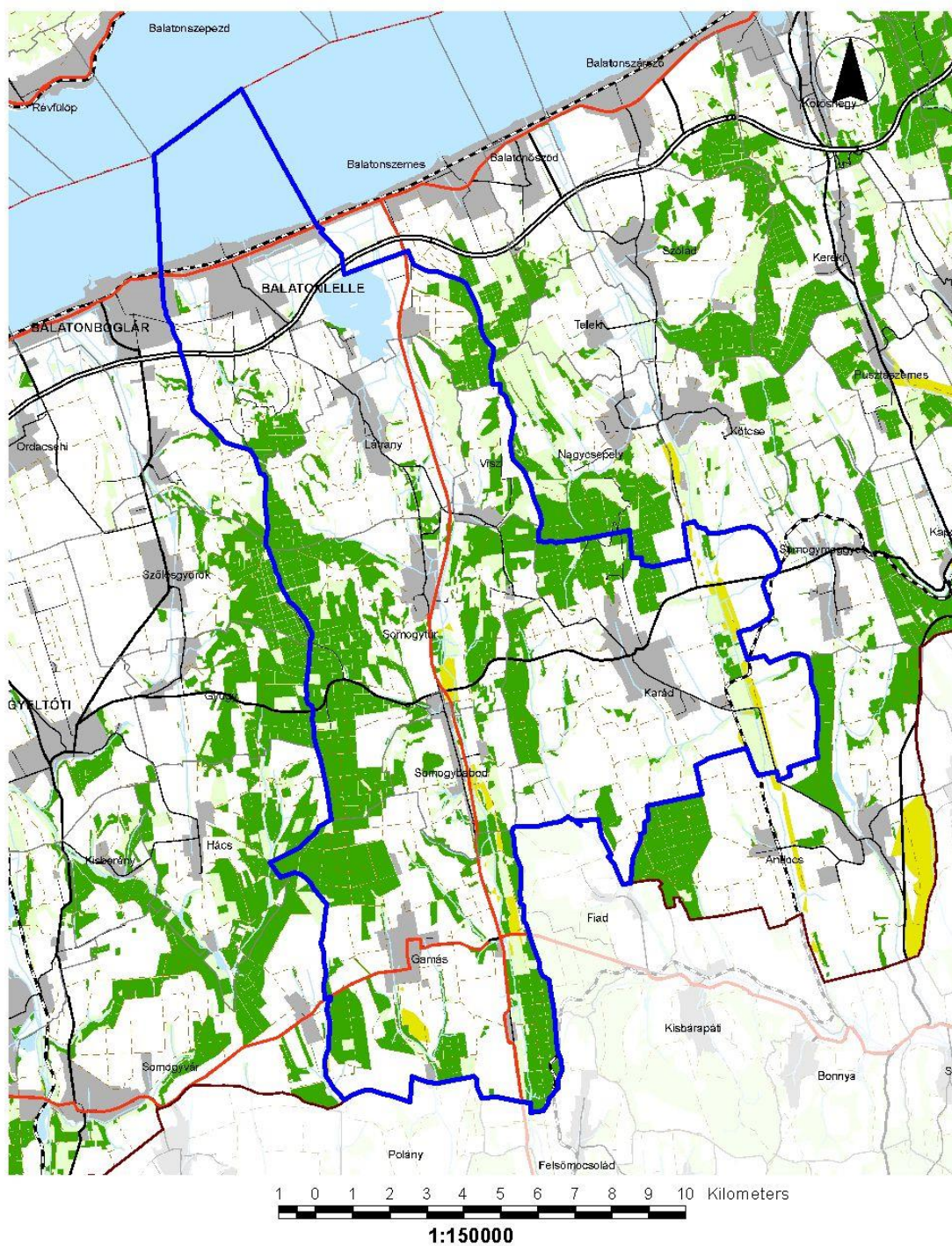
7. sz. ábra: A térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület övezete

8. sz. ábra: Az általános mezőgazdasági terület, erdőterület, erdőtelepítésre alkalmas terület, valamint települési terület övezete

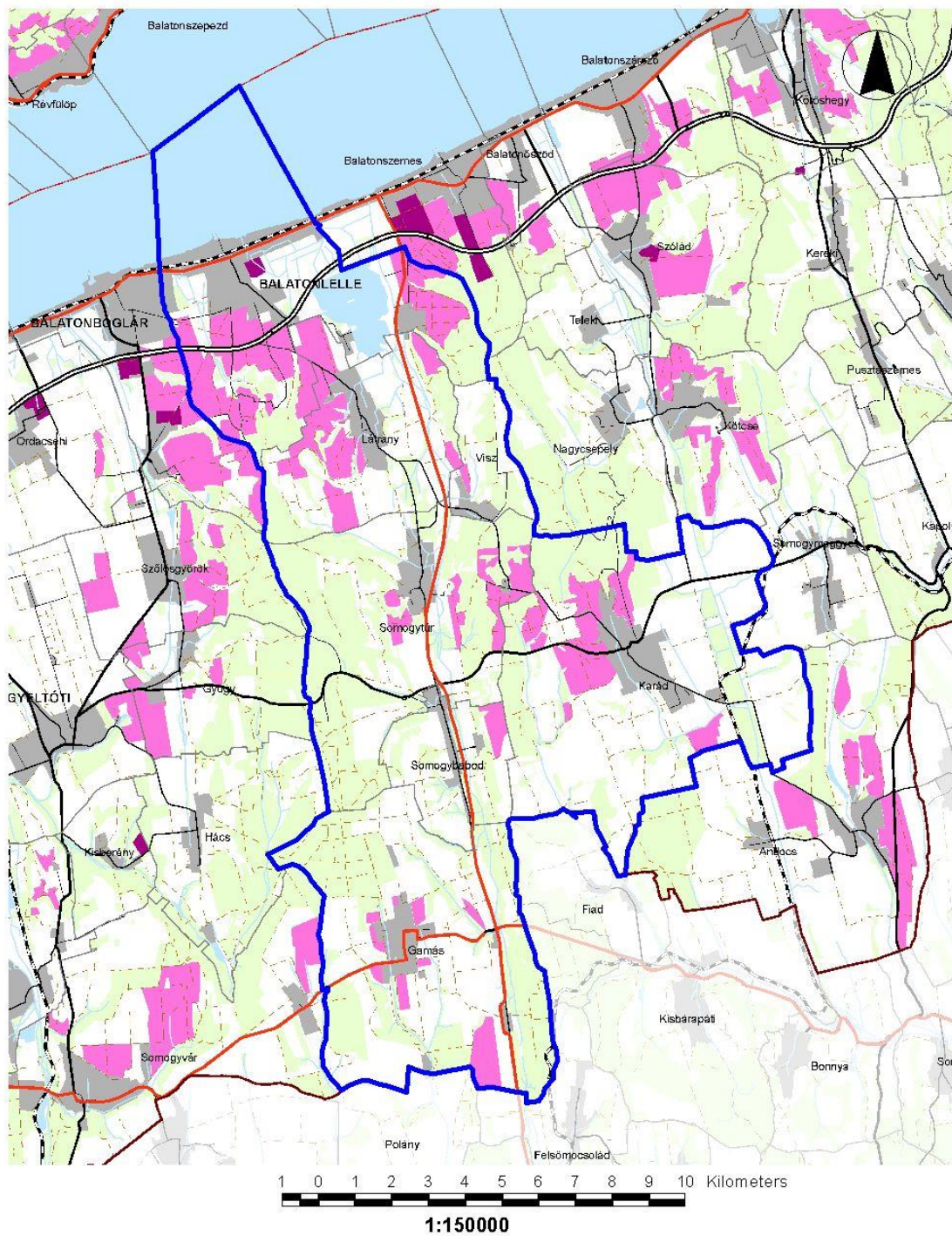
9. sz. ábra: A kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete

Jelmagyarázat

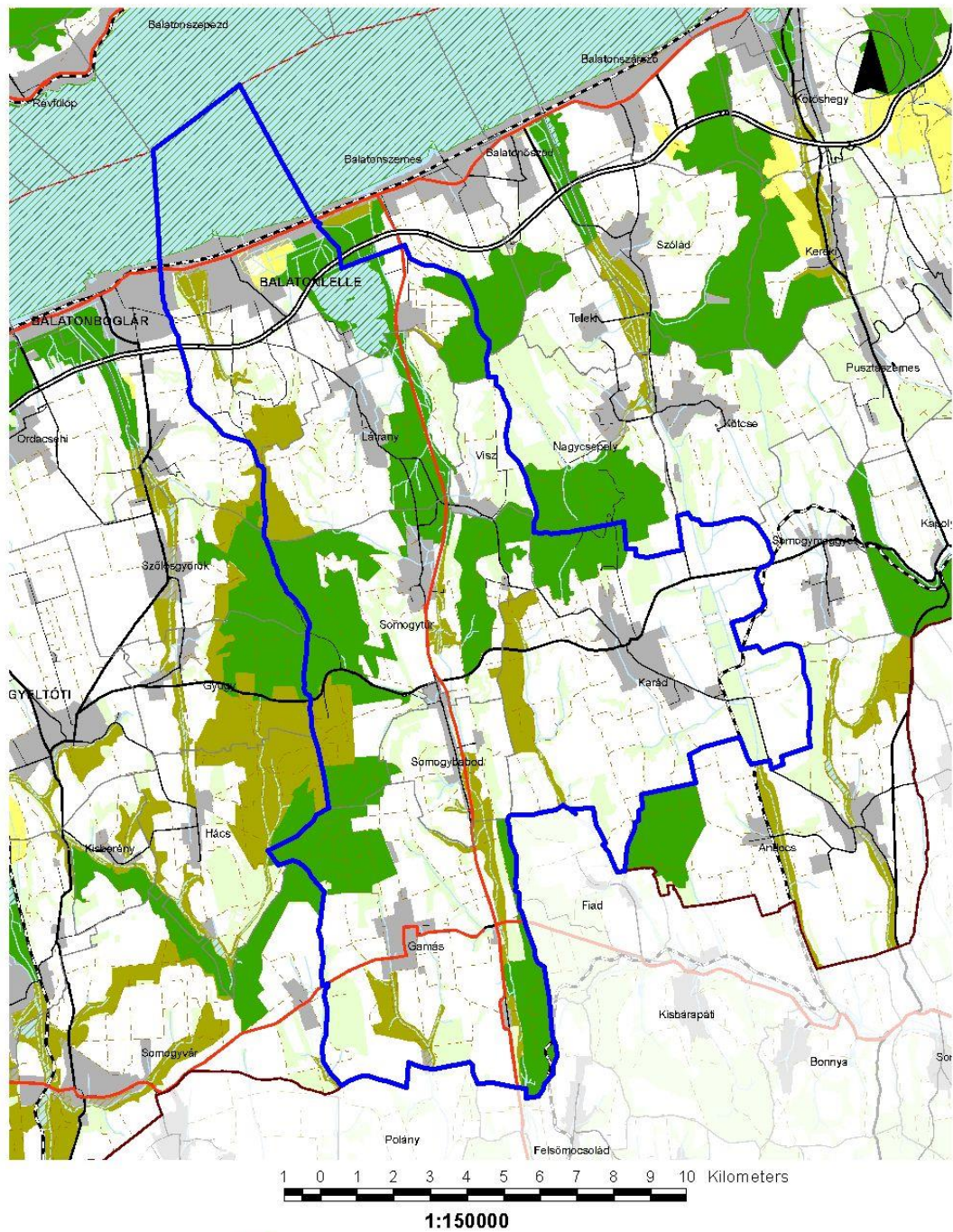
- M-3 Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület
- E-3 Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület

10. sz. ábra: Szőlő termőhelyi kataszteri és turisztikai fejlesztési terület övezete

- Jelmagyarázat**
- Ü-1 Turisztikai fejlesztési terület
 - C-1 Szőlőtermőhelyi kataszteri terület

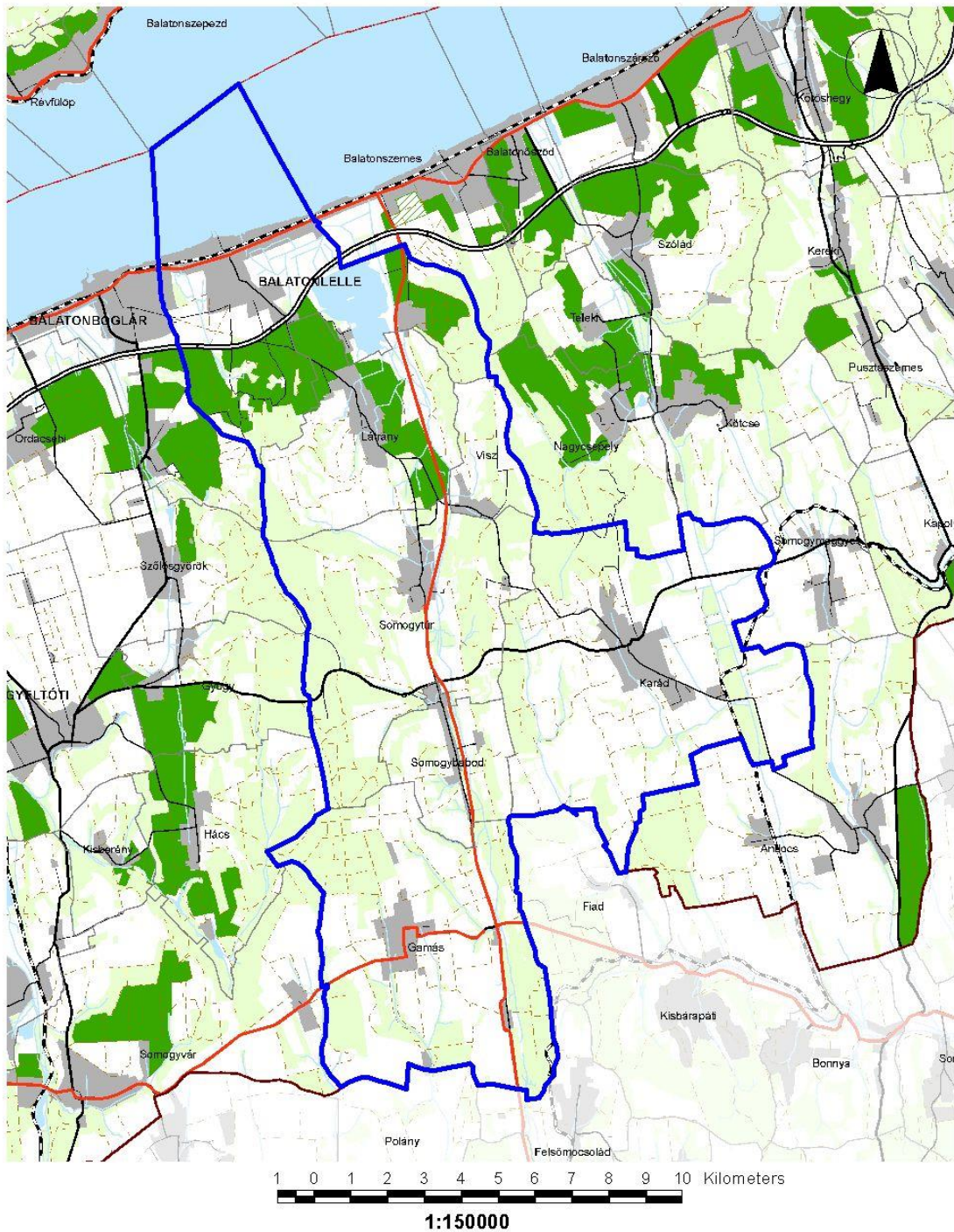
11. sz. ábra: A magterület, ökológiai folyosó és pufferterület övezete

Jelmagyarázat

- Ö-1 Magterület
- Ö-2 Ökológiai folyosó
- Ö-3 Pufferterület
- Ö-1 Magterület övezetébe tartozó felszíni víz
- Ö-2 Ökológiai folyosó övezetébe tartozó települési térség és felszíni víz
- Ö-3 Pufferterület övezetébe tartozó települési térség és felszíni víz

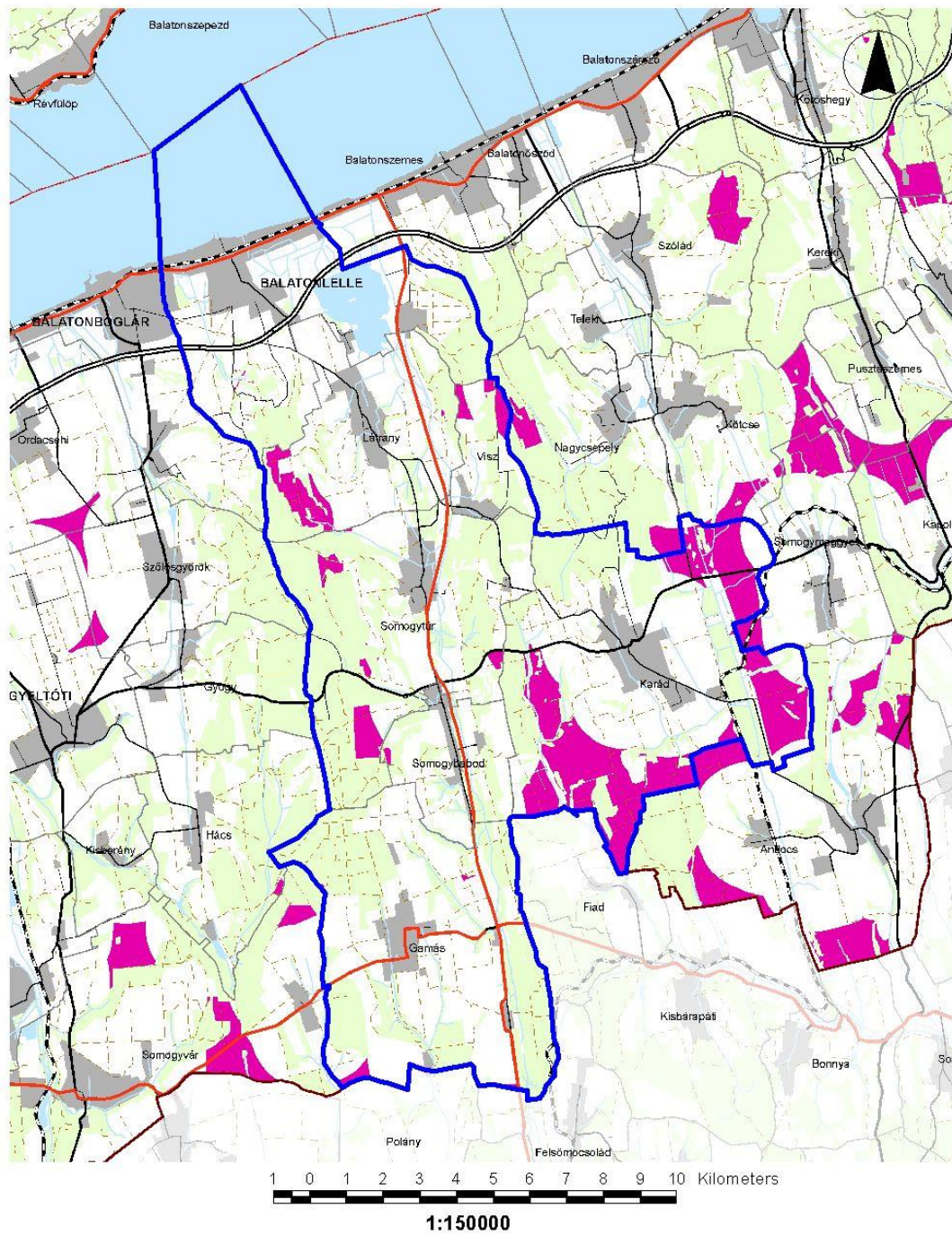
12. sz. ábra: A térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete

Jelmagyarázat

- T-1 Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület
- T-1 Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezetébe tartozó települési térség

13. sz. ábra: Szélerőmű telepítéséhez vizsgálat alá vonható terület övezete

14. sz. ábra: A történelmi települési terület övezete

